

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**6, 7 VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST YAZMA
ÇALIŞMALARININ METİNDİLBİLİMSEL ÖLÇÜTLERE GÖRE
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ünzile AKKAYA

Danışman: Doç. Dr. Behice VARIŞOĞLU

TOKAT- 2024

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Doç. Dr. Behice Varışoğlu danışmanlığında hazırlamış olduğum “6, 7 Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Serbest Yazma Çalışmalarının Metindilbilimsel Ölçütlere Göre İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

...//...

Ünzile AKKAYA

İmza

TEŞEKKÜR

Öncelikle yüksek lisans sürecimin başından sonuna kadar desteğini bir an olsun esirgemeyen, bana daima inanıp güvenen kıymetli danışmanım Doç. Dr. Behice Varışoğlu'ya sonsuz şükranlarımı sunarım.

Hayallerimi gerçekleştirmek için attığım her adımda yanımda olan ve varlıklarıyla bana daima güç veren eşime ve aileme, en büyük motivasyon kaynağım oğlum Yiğit Ali Akkaya'ya teşekkür ederim.

Son olarak tüm eğitim hayatım boyunca desteğini her zaman yanımda hissettiğim abim Turan Bayat'a teşekkürü bir borç bilirim.

Ünzile Akkaya

ÖZET

6, 7 VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SERBEST YAZMA ÇALIŞMALARININ METİNDİLBİLİMSEL ÖLÇÜTLERE GÖRE İNCELENMESİ

Akkaya, Ünzile

Yüksek Lisans, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Behice Varışoğlu

Haziran 2024, xii + 195 sayfa

Bu çalışmada; ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf kademelerinde eğitim gören öğrencilerin, serbest yazılı anlatımlarında metindilbilimsel bağlaşıklık ve bağdaşıklık unsurlarını kullanım durumları; öğrencilerin konu tercihi, metin türü tercihi ve metin başarı durumları incelenmiştir. Araştırmada betimsel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Verilerinin incelenmesinde nitel yöntemlerden betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışma Sivas ilinde Hafik ilçesi Şehit Süleyman Aydın İmam Hatip Ortaokulu'nda eğitim gören 42 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrencilerin oluşturdukları yazılı metinlerde; yinelemeleri, gönderim unsurlarını, değiştirim unsurlarını, eksilteli yapıları, bağlama ögelerini, zaman ve görünüş unsurlarını, koşut yapıları, başlığı, ana fikir tümcesini, biçimsel unsurları ve içerik şemasını kullanım durumları belirlenmiştir. Araştırma verilerinin incelenmesi sürecinde; sözcüksel bağlaşıklığı doğru ve etkili kullanma, dil bilgisel bağlaşıklığı doğru ve etkili kullanma, bağdaşıklık ögelerini doğru ve etkili kullanma kategorilerinden oluşan bir değerlendirme rubriği hazırlanmış çözümleme sürecinde elde edilen veriler bu rubriğe göre incelenmiştir. Çalışmada bulgular sınıf düzeylerine göre tablolastırılarak öğrencilerin konu seçimleri, metin başarı durumları, metin türü seçimleri, bağlaşıklık ve bağdaşıklık ögelerini kullanım oranları incelenmiştir. Bunun yanında öğrenci metinleri zaman ve görünüş, noktalama ve yazım kuralları, dil bilgisel kurallar açısından incelenerek elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Buna göre öğrencilerin; yazım kuralları ve noktalama işaretlerini doğru kullanma düzeylerinin yetersiz olduğu, bir metnin taşınması gereken biçimsel özelliklere uygun metinler üretmedikleri, metin içi zamansal tutarsızlıklara sıklıkla yer verdikleri tespit edilmiştir. Metin başarı durumları incelendiğinde ise 8. sınıf öğrencilerinin başarılı metin üretme düzeylerinin 7. ve 6. sınıf öğrencilerinden daha fazla olduğu, ayrıca bağlaşıklık ve bağdaşıklık unsurlarını doğru ve etkili bir biçimde kullanmanın metin başarısını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma Becerisi, Metin, Metindilbilim, Bağlaşıklık, Bağdaşıklık.

ABSTRACT

Akkaya, Ünzile

ANALYZING 6TH, 7TH AND 8TH GRADE STUDENTS' FREE WRITING STUDIES ACCORDING TO TEXTUAL CRITERIA

Master's Degree, Department of Turkish Education

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Behice Varışoğlu

June 2024, xii + 195 pages

In this study, the use of text-linguistic cohesion and coherence elements in the free written expression of students studying at the 6th, 7th and 8th grade levels of secondary school; students' subject preference, text type preference and text achievement status were examined. Descriptive analysis from qualitative methods was used to analyze the research data. The study was conducted with 42 students studying at Şehit Süleyman Aydın Imam Hatip Secondary School in Hafik district of Sivas province. In the written texts created by the students; the use of repetitions, referential elements, modification elements, substitution elements, subtractive structures, contextual elements, tense and aspect elements, parallel structures, title, main idea sentence, stylistic elements and content schema were determined. In the process of analyzing the research data, an evaluation rubric consisting of the categories of using lexical cohesion correctly and effectively, using grammatical cohesion correctly and effectively, using cohesion elements correctly and effectively was prepared and the data obtained during the analysis process were analyzed according to this rubric. Then, the findings were tabulated according to the grade levels and the students' topic choices, text achievement, text type choices, and their use of cohesion and cohesion elements were examined. Besides, the results obtained by analyzing the student texts in terms of tense and aspect, punctuation and spelling rules, grammatical rules were evaluated. Accordingly, it was determined that the students' level of correct use of spelling rules and punctuation marks was insufficient, they could not produce texts in accordance with the formal features that a text should have, and they frequently included temporal inconsistencies within the text. When the text success status was analyzed, it was concluded that the level of successful text production of 8th grade students was higher than that of 7th and 6th grade students, and that the correct and effective use of cohesion and coherence elements positively affected text success.

Keywords: Writing Skill, Text, Text Linguistics, Cohesion, Coherence.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK SÖZLEŞME	i
JÜRİ KABUL VE ONAY	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
KISALTMALAR	xii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: METİN VE METİNDİL BİLİM	3
1.1. Metin	3
1.2. Metindilbilim	4
1.2.1. Metindilimin Gelişim Çizgisi	5
1.2.2. Metindilimin Amacı	6
1.3. Metinsellik Ölçütleri	6
1.3.1. Bağdaşıklık	7
1.3.2. Tutarlılık	7
BÖLÜM 2: METİN YAPISI	9
2.1. Metinde Küçük Ölçekli Yapı	9
2.1.1. Sözcüksel Bağdaşıklık	10
2.1.1.1. Yineleme	10
2.1.1.2. Eş Dizimsel Örüntülme	10
2.1.2. Dilbilgisel Bağdaşıklık	10

2.1.2.1. Gönderim.....	10
2.1.2.2. Değiştirim.....	11
2.1.2.3. Eksilti.....	11
2.1.2.4. Bağıntı Öğeleri.....	11
2.1.2.5. Koşutluk.....	12
2.1.2.6. Zaman Ve Görünüş.....	12
2.1.2.7. Örtük Anlatım.....	12
2.2. Metnin Büyük Ölçekli Yapısı.....	12
2. 2.1. İşlev.....	12
2.2.2. Başlık.....	12
2.2.3. Konu.....	13
2.2.4. Anahtar Sözcükler.....	13
2.2.5. Ana Düşünce Tümcesi.....	13
2.2.6. İçerik Şeması.....	13
2.2.7. Konu Değişimi Belirleyicileri.....	13
2.2.8. Biçem.....	13
2.2.9. Özet.....	14
2.2.10. Sonuç Tümcesi.....	15
2.2.11. İzlek.....	15
BÖLÜM 3:ARAşTIRMANIN ÖNEMİ, AMACI VE PROBLEM DURUMU.....	16
BÖLÜM 4:METİNDİLBİLİM ARAşTIRMALARININ ALAN YAZINI.....	17
BÖLÜM 5:YÖNTEM.....	25
5.1. Araştırma Modeli.....	25
5.2. Çalışmanın Kapsamı.....	25
5.3. Çalışmanın Sınırlılıkları.....	25
5.4. Verilerin Toplanması.....	26
5.5. Verilerin Analizi.....	26

5.6. Geçerlik.....	28
5.7. Güvenirlik.....	28
BÖLÜM 6: BULGULAR.....	29
BÖLÜM 7: TARTIŞMA.....	45
BÖLÜM 8: SONUÇ.....	60
BÖLÜM 9: ÖNERİLER	61
KAYNAKÇA.....	62
EKLER.....	69
Ek-1: Metin Çözümlemeleri.....	69
Ek-2: Değerlendirme Rubriği.....	186
Ek-3: Metin Başarısı Değerlendirme Ölçeği.....	187
Ek-4: Metin Örnekleri.....	188
ÖZGEÇMİŞ.....	195

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Sınıf Düzeylerine Göre Yazılı Metinlerin Başarı Durumları.....	30
Tablo 2. Sınıf Düzeylerine Göre Konu Seçim Oranları.....	31
Tablo 3. Sınıf Düzeylerine Göre Metin Türü Seçim Oranları.....	33
Tablo 4. Sınıf Düzeylerine Göre Sözcüksel Bağlılık Biçimlerinin Kullanım Oranları.....	35
Tablo 5. Sınıf Düzeylerine Göre Gönderim Türlerinin Kullanım Oranları.....	36
Tablo 6. Sınıf Düzeylerine Göre Ön Gönderim Türlerinin Kullanım Oranları.....	37
Tablo 7. Sınıf Düzeylerine Göre Değişim Ögelerinin Kullanım Oranları.....	38
Tablo 8. Sınıf Düzeylerine Göre Eksilti Ögelerinin Kullanım Oranları.....	39
Tablo 9. Sınıf Düzeylerine Göre Başlık İle Metin Uyumu Oranları.....	42
Tablo 10. Sınıf Düzeylerine Göre Ana Fikir Cümlelerinin Metin İçindeki Yerlerinin Oranları.....	43

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa
Grafik 1. Basit Zaman Kullanım Oranları.....	40
Grafik 2. Birleşik Zaman Kullanım Oranları.....	40

KISALTMALAR

6.Ö.1. (...) : 6. Sınıf 1. (2., 3., ...) Öğrenci

7.Ö.1. (...) : 7. Sınıf 1. (2., 3., ...) Öğrenci

8.Ö.1. (...) : 8. Sınıf 1. (2., 3., ...) Öğrenci

TDK: Türk Dil Kurumu

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

GİRİŞ

Dil, seslerden meydana gelen ve insanlar arasında iletişimi sağlayan en önemli araçtır. İletişimin temelini oluşturan dil ile ilgili çalışmalar çok eski tarihlere dayanmaktadır. Bu çalışmaların öncelikli amacı bildirişimi sağlayan dili doğru bir şekilde tanımlamak olmuştur. Dil; insanın mesleği, inancı, ekonomik durumu, dünya görüşü ile ilgili bilgi veren bir araçtır. Öyle ki bir insanın zihninde tasavvur ettikleri de sözlü ya da yazılı dilinden anlaşılabilir. Dil, insanların iç dünyalarını yansıtan ve onu kullanan kişiler arasında bildirişimi sağlayan araçtır.

Türkçe öğretiminde amaç temel dil becerilerini geliştirmektir. Dil becerilerinin geliştirilmesi ise metinler aracılığıyla sağlanır. Bu nedenle edebi metinler Türkçe öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Dil eğitimi ve öğretimi aşamasında metin üretme ve metni analiz etme yetisini geliştirmek temel amaçlardan biridir. Dilimizi etkili ve verimli bir şekilde kullanabilmek, hem nitelikli metin üretebilmek hem de aktarılan metni anlayabilmek demektir. Bu sebeple metin bilgisini geliştirmek dil eğitiminde öncelikli hedef olmalıdır.

Temel dil becerilerinden olan okuma eğitimi ve yazma eğitimi arasında yakın bir ilişki söz konusudur. 1970'li yıllardan itibaren yapılan dil eğitimi çalışmalarında okuma ve yazma eğitimi ile ilgili yeni yaklaşım ve yöntemler yer almaktadır. Metinleri okuma, anlama, metin üretme etkinlikleri dil eğitiminin birincil çalışmalarını oluşturmaktadır. Öğrencilere derslerde okutulacak metinlerin sahip olması gereken özellikler ile ilgili yapılan çalışmaların yanı sıra öğrencilerin oluşturacakları metinlerin de hangi özellikleri taşıması gerektiği dil eğitiminin araştırma durumları arasında yer almıştır.

Metin bilgisinin uygulama aşamasını oluşturan yazılı anlatım becerisi; duygu, düşünce ve hayallerin yazılı olarak ifade edilmesidir. Yazılı anlatım becerisi ilköğretimden başlamak üzere tüm eğitim seviyelerinde geliştirilmeye çalışılır. Yazılı anlatımda hedef metinleri oluşturmaktır. Metin oluşturulurken ses- sözcük- cümle- paragraf- metin şeklinde bir oluşum süreci vardır. Ancak bir yazılı ürünün metin olarak nitelendirilmesi için bazı özelliklere sahip olması gerekir. Yani rast gele ve art arda sıralanan sözcükler için metin tanımını kullanmak mümkün değildir. Alan yazında bir anlatının metin olarak nitelendirilebilmesi için bazı niteliklere sahip olması gerektiği belirtilmiştir. Yazma eğitiminde amaç öğrencinin, oluşturulan yazınsal ürünün metin değeri taşıyabilmesi için gerekli olan bağdaşıklık ve tutarlılık unsurlarını kullanabilme becerilerini geliştirmektir.

Öğretim sürecinde, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini değerlendirirken öncelikli olarak yazım kuralları, sayfa düzeni, okunaklılık, gibi unsurlar üzerine yoğunlaşılırken

metindeki anlam bütünlüğünün, metin akışının, metindeki bağlama öğelerinin kullanımının, metnin öğeleri arasındaki gönderim unsurlarının göz ardı edildiği söylenebilir. Oysaki bir yazınsal ürünü metin olarak nitelendirmemizi sağlayan ölçütler asıl kısas olarak ele alınmalı ve metinler bu ölçütlere göre değerlendirilmelidir. Kuram ve uygulama sürecini bir araya getiren çalışmanın temel çerçevesi şu şekildedir:

Çalışmanın birinci bölümünde metin ve metindilbilim kavramları üzerine yoğunlaşarak bu iki kavramın birbiriyle olan ilişkisi farklı açılardan ele alınacaktır. Devamında metindilimin tarihsel süreci ve amacına yer verilerek, bir yazılı anlatının metin olarak değerlendirilebilmesi için gerekli olan metinsellik ölçütlerine değinilerek bu ölçütler açıklanmaya çalışılacaktır.

Çalışmanın ikinci bölümünde ise metindilbilimsel açıdan metinlerin yapısal özellikleri üzerinde durularak bu özellikler açıklanmaya çalışılacaktır.

Üçüncü bölümde çalışmanın önemi, amacı ve problem durumu verilecektir.

Dördüncü bölümde metindilbilim araştırmalarının alan yazını bu çalışma ile benzerlik ve farklılıklar yönünden değerlendirilerek verilecektir.

Beşinci bölüm çalışmanın yöntem bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama teknikleri, verilerin analizi, çalışmanın geçerliği ve güvenilirliği ile ilgili bilgilere yer verilecektir.

Altıncı bölümünde ise elde edilen bulgular, hazırlanan değerlendirme rubriğine göre incelenerek tablolar yardımıyla paylaşılacaktır.

Çalışmanın yedinci bölümünde ise öğrenci metinlerinin metindilbilimsel ölçütler ışığında metinsellik değeri konusunda çıkarımlarda ve değerlendirmelerde bulunulacak ve yapılan benzer çalışmaların sonuçları ile tartışılarak verilecektir.

Sonuç bölümünde çalışmanın ulaştığı sonuç ve bu sonuca yönelik öneriler yer alacaktır.

Yapılan metin çözümlemeleri başlıklar halinde Ek-1 bölümünde verilecektir.

Çalışmada kullanılan öğrenci metinleri ise fotoğraf olarak Ek bölümünde paylaşılacaktır.

Bu araştırmada, ortaokul öğrencilerinin serbest yazılı anlatım çalışmaları bağlaşıklık ve bağdaşıklık öğelerini kullanabilme düzeyleri ve yapısal özellikler açısından incelenecektir. Konusu, ana fikri, yardımcı düşüncelerin birbirleriyle ve ana düşünce ile olan bağlantısı, bağlama öğelerinin doğru kullanılabilme seviyesi ve metnin genelindeki anlam bütünlüğü düzeyinin incelenip değerlendirilmesi, yazılı anlatım öğretiminde yeni fikirler ve uygulamalar edinilmesini sağlayacaktır. Öğrencilere ait yazılı metinlerin bağlaşıklık ve bağdaşıklık özelliklerinin bilinmesi, öğrencilerin bir iletişim unsuru olarak yazılı metin üretme becerileri düzeyinin belirlenmesi açısından önemlidir. Araştırmada sunulan bulgular ve öneriler bir geri

bildirim niteliğinde olup öğrencilerin nitelikli metinler oluşturabilmeleri, yazılı anlatım sürecinde öğrencilerin ve öğretmenlerin yararlanabileceği bir kaynak olmasından dolayı önem arz edebilmektedir.

Öğrencilerin, Türkçe öğretiminin temel beceri alanlarından biri olan yazma becerisine yönelik yaşadıkları sorunları tespit etmek amacıyla birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların geneli öğrenci metinlerinde yer alan yapısal sorunları belirleme amacı taşımaktadır. Söz konusu çalışmalar; noktalama ve yazım hataları, sözcükleri görevine uygun kullanamama, paragraf oluşturma hataları, konu sınırlayamama, başlık yazmama (bk.: Ülper, 2008; Arı, 2008; Kavcar,1983; Ruhi, 1994; Enginarlar, 1994; Özbay, 1995; Huber ve Uzun, 2001) gibi yapısal konular etrafında yoğunlaşmıştır. Bunun yanında öğrenci metinlerinin içeriğinin incelenip çözümlenmesine yönelik yapılan çalışmaların birçoğu (bk: Ülper, 2011; Dağışan, 2018; Coşkun, 2005; Yılmaz, 2012; Çeçen 2011) ise metinleri bağlaşıklık ve tutarlılık ölçütü bakımından incelemekle sınırlanmıştır. Yapılan bu çalışmalar öğrencilerin yazılı metin oluşturma sürecinde yaşadıkları yazma sorunlarını bir ölçüde ortaya koymaktadır. Buna karşın, bu çalışmada öğrencilere ait yazılı anlatım metinleri bağlaşıklık ve bağdaşıklık unsurlarının bütünü açısından incelenmiş ve öğrencilerin yazma sürecinde yaşadıkları sorunlar daha geniş bir çerçevede ele alınmıştır. Bu nedenle çalışma, öğrenci metinlerini bütüncül değerlendirme olanağı sunması açısından önem arz edebilmektedir.

1.METİN VE METİNDİLBİLİM

Metindilbilim, metnin yapısını temel alarak bir metni bütüncül olarak inceleyen disiplin şeklinde ortaya çıkmıştır. Metindilbilimde de bütün bilim dallarındaki gibi farklı inceleme yöntemleri ve çeşitli anlayışlar mevcuttur. Ancak tüm yaklaşımların odak noktası metindir. Metindilbilime göre iletişimin temel unsuru olan dilin kullanım birimi metindir ve iletişimin odağında yer alan anlam, ancak metinler aracılığı ile sağlanmaktadır. Metindilbilim, bir metni bildirişimin temel aracı olarak nitelemiştir.

1.1.METİN

Dil öğretiminin temel araçlarından olan metin kavramı üzerine pek çok çalışma ve tanım bulunmaktadır. Metin kavramı, Büyük Türkçe Sözlükte “Bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü” olarak tanımlanmıştır. (Büyük Türkçe Sözlük, 1988, s.2499).

Metin sözcüğü köken olarak Fransızca texte kelimesi ve İngilizce text kelimesiyle müştak olan, Latince “kumaş” anlamına gelen textus kelimesinden türemiştir. İpliklerin bir araya gelip dokunarak kumaşı oluşturma gibi sesler ve sözcükler de bir araya gelerek metinleri

oluşturmaktadır. Aktulum, metindilbilim çalışmalarında metin, söylem, yazı ve anlatı kavramlarına ilintili olarak dokuma, kumaş, iplik gibi kelimeleri sıklıkla kullanmıştır. (Aktulum, 2004).

“Dilsel açıdan metin, birbirini izleyen, sıralı ve anlamlı bütünler oluşturan tümceler dizisidir” (Günay, 2007). Yine Günay (2007)’ a göre metin, bir bildirişim bağlamı içerisinde sözlü veya yazılı olarak üretilen dil dizgesi bütünüdür. “Halliday ve Hasan’a göre ise metin kendisini oluşturan tümcelerin bütününden farklıdır, metinde biçimsel bir birlikten ziyade anlamsal bir birlik söz konusudur. (Halliday- Hasan,1976, s.1-2)

“Metin, bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü, tekstdir” (Türkçe Sözlük, 2005, s.1382). Aksan (1993) metni “Bir iletişim sırasında gerçekleşen birbirleriyle ve dil dışı etkenlerle bağlantılı bir sözceler bütünü” olarak tanımlamıştır. “Metin, kendisini oluşturan tümce dizilerinin birbirlerine bağdaşıklık ve tutarlılık ölçütleriyle bağlanarak bir anlam bütünlüğü oluşturmasıyla meydana gelen, belli bir amaçla üretilmiş, başı ve sonu kesin çizgilerle sınırlandırılan yazılı ya da sözlü bir dilsel ürün” (Onursal, 2003) Aktaş’a göre “çok farklı düzeylerde, dille iletişimde bulunmak amacıyla oluşturulan anlatma ve anlaşma aracıdır” (Aktaş, 2015).Karaağaç (2013) ise metni, belli bir amaç etrafında söz öbeği ve cümle dizilerinin bağdaşıklık ve tutarlılık ölçütleriyle bağlanarak oluşturdukları sözlü bir ürün olarak tanımlamaktadır. Akbayır (2004) ise metni tanımlarken bağdaşıklık, tutarlılık, amaçlılık, kabul edilebilirlik, durumsallık, ve metinler arası ilişkiler gibi bazı kriterleri kullanmıştır. “Dilsel açıdan metin ele alındığında, birbirini takip eden, sıralı ve anlamlı bütünler oluşturan tümceler sıralamasıdır. Bu sıralanışı rastlantısal bir durum olarak görmek yanlıştır, aksine yazar tarafından bilinçli olarak belli bir mantık sırasına göre, dilbilgisel ulamlara ve metnin işleyişine göre ele alınmıştır. Dilsel göstergelerin mantık sırasına göre düzenli bir bütün haline gelen yazınsal metinler; his, sevinç, coşku, üzüntü ya da insan ruhuna hitap eden başka soyut değerleri üretmeye ya da kullanmaya elverişli, anlam bakımından da zengin dilsel öğelerdir. (Akbayır 2004). “Metin, bildirişim değeri taşıyan, eyleme yönelik devingen bir bütündür; başı ve sonu ile kapalı bir yapı oluşturan dilsel göstergelerin art arda geldiği anlamlı yapıdır” (Akbayır, 2007).

Metin sözcüğünün pek çok farklı tanımları olsa da genel olarak bir bildirişim bağlamı içerisinde bulunan tutarlılık, bağdaşıklık gibi ölçütlere sahip, belli bir işlevi olan yazılı ürünler metin olarak ifade edilmektedir.

1.2.METİNDİLBİLİM

Bir metnin metinsel niteliklerini inceleyen çeşitli yöntemler olmakla birlikte hepsinin temel aldığı unsur metindir. Bu yöntemlerin tümünde metin bir bütün olarak ele alınır ve

incelenir. Bu şekilde metni inceleyen metindilbilim, yazınsal ürünleri metin yapan ölçüt ve kuralları içerir. Metindilbilim, günümüzde metin çözümlemesinde en çok kullanılan yöntemlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Aytaş, 2008; Karadeniz, 2012). Metindilbilim üzerine yapılan birçok çalışma olmakla birlikte bu çalışmalarda metindilbilimin pek çok farklı tanımı ortaya çıkmıştır. Oralış ve Ozil (1992)' e göre metindilbilim, çeşitli metin türleri arasındaki ilişkileri araştırır, metinlerin anlamsal yapılarını belirlemeye çalışır. Onların kullanım bağlamlarını bularak, hangi koşullar altında çeşitli ürünlerin ne tür iletişimsel işlevler üstlendiklerini saptar. Dilidüzgün (2017)'e göre metin dilbilim, çağdaş metotlara dayanan dil çalışmalarında tümcenin ötesine geçilmesini sağlayan ve metin yapısını temel alarak metin- içi anlam üretimini inceleyen bir disiplindir. Metindilbilimi bir metnin yapısını, düzenlenişini ve işleyişini incelerken tümceler arasındaki göndermeleri, bağlantı öğelerini, dil içi ve dil dışı bağıntıları ele alır (Korkut ve Ayırır, 2016). Metindilbilim, metinsellik kriterlerini araştıran ve metinleri sınıflandırma ölçütlerini belirleyen bir dilbilim alanıdır.(Özkan 2004) Metin dilbilim “Bir metni meydana getiren tüm unsurların belirli metotlarla dilbilimsel olarak analizini yapan dilbilim sahasıdır.” (Demirci, 2017).

1.2.1.Metindilimin Gelişim Çizgisi

İlk metin çalışmalarının tarihi Milattan önce V. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Söz bilim ve filoloji alanlarında metinler, yalnızca biçim ve içerik açısından ele alınmıştır. XVIII. yüzyıla kadar söz bilim etrafında gelişen metin araştırmaları ilerleyen zamanlarda biçembilimin inceleme alanına girmiştir. Biçembilim alanında yapılan metin çalışmalarında metinlerin dilsel hazırlanış biçimleri ve tümce üstü hususları belirleyen kurallar ele alınmıştır. Böylece, metin oluşturmada dilsel öğelerin doğru kullanımını inceleyen biçembilim, sözbilim ile metindilbilim arasında bir geçiş görevi yapmıştır. Dil bilimsel analizlerin tümceden ziyade metinlerden yola çıkarak gerçekleştirilmesi düşüncesi metindilbilimi ortaya çıkarmıştır. Beaugrande, Dressler, Petofi, Dijk, Halliday ve Hasan gibi bilim insanlarının çalışmaları metindilbilimin temelini oluşturmuştur. 20. yüzyılda Ferdinand de Saussure ile başlayan dilbilim, 1960'lı yıllardan sonra metindilbilim alanında çalışmalar ortaya koymuştur. İlk olarak dilbilimden hareketle metindilbilimin prensipleri oluşturulmuştur. Metinlerin analizinde tümcenin yeterli olmadığı anlaşılmış ve metin çözümlemede belirlenen metindilbilim prensipleri kullanılmaya başlanmıştır. Metindilbilimi kavramının ise ilk kez kullanan kişinin Coseriu olduğu belirlenmiş; ülkemizde ise son 15-20 yılda önem kazandığı belirtilmiştir. (Özkan, 2004). Bu bağlamda ele alındığında metindilbilim, sözlü veya yazılı metinlerin dil bilgisel ve anlamsal özelliklerini, iletişimsel yönünü, metinlerin üretilme ve yorumlandırılmasındaki ilkeleri belirlemeye çalışan bir alandır (Oralış ve Ozil, 1992). Buna göre metindilbilim bir metni bağdaşıklık, büyük yapı,

üst yapı gibi faktörleri göz önüne alarak analiz etmeye çalışan ve metnin temelini oluşturan bu ögeler ile bu ögelerin birbiriyle olan ilişkilerini inceleyen bilim dalı şeklinde ortaya çıkmıştır.

1.2.2. Metindilimin Amacı

Metindilbilim; bir metni bağdaşıklık, tutarlılık, metin içi ilişki, bilgi vericilik açısından incelemektedir. Metinsellik ölçütlerine göre bir metinde sözcükler, cümleler ve paragraflar rast gele sıralanmaz. Metnin unsurları arasında bağlar bulunmaktadır. Bu birimler arasında bulunan bağlar metnin bütünlük içinde olmasını sağlar. Bu bütünlük zamansal, biçimsel ve içerik bakımından aynı duruma gönderimde bulunulması; sözcüklerin ve tümcelerin yinelenmesi, aynı kavrama yönelik sözcüklerin kullanılması şeklinde ortaya çıkar. Bir metnin ögeleri arasındaki bağları, ilişkileri, yapısını ve işlevini inceleyen metindilbilim oluşturulan metinlerin daha kullanışlı olmasına, doğru algılanması ve değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Metindilbilimin en önemli hedeflerinden biri, metin olan ile olmayanın birbirinden ayırt edilmesine yönelik ölçütler oluşturmaktır. Metindilbilim, bu ölçütleri oluşturmak için metinlerin yapılarını ve işlevlerini inceler ve metni oluşturan genel ilke ve şartları belirler. Sonuç olarak metin dilbilim, bir anlatının metin olup olmadığını ortaya koyan kuralları kapsamaktadır denilebilir.

1.3. METİNSELLİK ÖLÇÜTLERİ

Bir yazınsal ürünün metin olarak değerlendirilebilmesi için bazı özelliklere sahip olması gerekir. Bu nitelikler bağdaşıklık ve tutarlılıktır. Bağdaşıklık, bir metnin sözel yapısına gönderimde bulunurken; tutarlılık, bu sözel yapının ögeleri aracılığıyla kavramsal alandaki tüm bağlantılara gönderimde bulunmaktadır. (Subaşı 1995, Günay 2003). Aksan (1998)' a göre tutarlılık; metni oluşturan sözcükler, tümceler ve paragraflar arasındaki anlam ve mantık bağlantısıdır. Tutarlılık, bir metnin parçaları arasında bulunan mantıksal düzen ve bağlantıya dayanmaktadır denilebilir. Bağdaşıklık ise bir metnin parçaları arasındaki dilbilgisel ilişkilerdir. Bir metinde bağdaşıklık gönderimler ve diğer dilsel ögelerle sağlanır. Dilimizde, gönderimsel bağdaşıklık sağlamada öncül/bağımsız gönderim ögeleri olan: kişi adıları, gösterme adıları, dönüşlülük adıları ve gösterme sıfatları kullanılırken; ardıl/bağımlı gönderim ögelerini: iyelik ekleri, belirtme ekleri, ilgi ekleri, kişi ekleri oluşturur. (Uzun,1995). Bunun yanında biçimsel-sözlüksel bağdaşıklık ise: bağlaçlar, değiştirim, sözcük ilişkileri, eksilti, zaman-görünüş ve kip oluşturur.

Metindilbilimin, bir yazınsal ürünü metin olarak kabul edebilmek için bazı ölçütler belirlemiştir. Bir metin metindilbilim açısından incelenirken bu ölçütler dikkate alınarak değerlendirme yapılmaktadır. Bu ölçütler bağdaşıklık ve tutarlılıktır.

1.3.1.Bağdaşıklık

Bağdaşıklık bir metindeki dilsel, dilbilgisel unsurların bütünlük ve uyum içinde olmasıdır. Bir metindeki dilsel yapılar birbirlerine dilbilgisel kurallar açısından bağlıdır. Bağdaşıklık için dilbilgisel bağımlılık da denilebilir. Bağdaşıklık; sözcüklerin cümlelere, cümlelerin birbirine hangi dilbilgisel kurallar içinde bağlandıklarını inceler. Bu kavramı ilk olarak kullanan Halliday ve Hasan (1976), “Cohesion in English” adlı makalede beş bağdaşıklıktan söz ederler:

Gönderim (reference): Art gönderim ve ön gönderim olarak iki farklı şekilde yapılabilir. Adıllar, şahıs ekleri, iyelik ekleri gönderimde bulunmak için kullanılabilecek dilsel unsurlardır.

Değiştirim (substitution): Ada dayalı değiştirim ve tümceye dayalı değiştirim olmak üzere iki şekilde değiştirim yapılabilir. Bir sözcüğün başka bir sözcük ya da cümlelerin yerine kullanılmasıdır.

Eksilteli Yapı (ellipsis): Cümle içinde bazı öğelerinin metnin anlamında bozulmaya yol açmadan belirtilmemesi durumudur. Eksiltelen öğe, metinsel ilişkiler aracılığıyla okur ya da alıcı tarafından metnin anlamlandırılması sürecinde çıkarımsal olarak tamamlanır (Dilidüzgün 2008). Yazılı ve sözlü iletişimde insanlar önceki bilgileri tekrar etmemek amacıyla eksilteli cümleler kullanırlar (Külebi, 1990). Özne eksikliği, nesne eksikliği, tamlayan eksikliği olarak üç farklı şekilde yer alabilir.

Bağlaçlar (conjunctions): Cümleler arasında cümlelerin anlamları ve gramerlerine uygun bağlaçların kullanılmasıdır (Öküzücü, 1996). Bağlaçlar metinde eş görevli sözcükleri, söz gruplarını ve ya cümleleri birbirine bağlayan; tek başına anlam taşımayan öğelerdir.

Sözcüksel bağdaşıklık (lexical cohesion): Aynı kavram alanından kelimelerin aynı veya farklı cümle içerisinde kullanılması, tekrar etmesi durumudur. Metnin küçük ölçekli yapısı bağlamında daha çok görevsel dilsel birimlere işleyen dilbilgisel bağdaşıklığın yanı sıra sözlüksel birimlerin kullanımını içeren sözcüksel bağdaşıklık, büyük ölçekli yapıyı oluşturmada dilsel düzenlemelere olanak sağlar (Dilidüzgün, 2017).

1.3.2.Tutarlılık

Tutarlılık (coherence), metnin anlamsal ve mantıksal bütünlük içinde olması durumudur. Tutarlılık, “metinde işlenen konu ve okura iletilmek istenen ana düşüncenin anlam ve mantıksal bütünlük sağlayacak şekilde işlenmesidir.” (Karatay, 2014). Tutarlı bir metinde, anlatım planı, izlek bakımından baştan sona kadar bir bütünlük söz konusudur. Van Dijk (1981) tutarlılığın; “konu, fikir, sonuç veya söylemin özü” olmak üzere üç ana öğeden meydana geldiğini belirtmiştir. Halliday ve Hasan’a (1976) göre ise tutarlılık kavramı anlamla ilgili bir

kavram olup, bir söylem içerisindeki bir ögenin aynı söylem içerisindeki başka bir ögeye bağlı olduğu durumlarda belirlemektedir (Karabağ ve İşsever, 1995).

Yapılan metin dilbilim çalışmaları genellikle usta yazarların, şairlerin ya da alanında uzman kişilerin yazınsal ürünleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Türkben (2018) çalışmasında beşinci sınıf Türkçe ders kitabı metnlerinin metinsellik ölçütleri açısından incelemiş ve bazı metnlerin metinsellik ölçütleriyle uyumlu olmadıklarını, metnlerin okunabilirlik düzeyleri iki metin hariç diğerlerinin çocukların düzeyine uygun olmadığını tespit etmiştir. Yine Yılmaz ve Topal ve Yılmaz (2010) çalışmalarında Saik Faik Abasıyanık'ın “Son Kuşlar” adlı hikayesini metin dilbilimsel açıdan incelemiş ve metnin ilköğretim seviyesindeki sınıf düzeylerinde kullanılabileceği sonucuna ulaşmıştır. Özkan (2004) da çalışmasında Haldun Taner'in “Onikiye Bir Var” adlı öyküsünü metin dilbilimsel bağdaşıklık açısından inceleyerek ilginç görünümelerini kendinde barındıran bir metin olduğu sonucuna varmıştır. Kan (2014) ise yaptığı tez çalışmasında Türkçe eğitimi alanındaki yüksek lisans tezlerini metin dilbilimsel açıdan inceleyerek Lisansüstü öğrencilerin akademik yazma ile ilgili bağımsız bir ders almaları gerektiğini ve lisansüstü tezlerin niteliğini artırmak için öğrencilerin akademik yazma merkezleri aracılığıyla akademik yazma sertifikası almalarının faydalı olacağını belirtmiştir.

2. METİN YAPISI

Yapılan dilbilim çalışmaları sonucunda bir metnin art arda sıralanan tümcelerden ibaret olmadığı, metnin birbiriyle tutarlı ve bağlantılı sözcelerden oluştuğu ortaya konmuştur. Uzun-Subaşı (2006) “Bağıntılı sözceler” kavramını kullanarak bir metnin yapısını oluşturan üç unsur şu şekilde sıralamaktadır:

- Ardışık sözceler arasındaki “dilsel-dilbilgisel” bağıntılar
- Sözbilimsel (rhetoric) yapılanmayı sağlayan ve metindeki sözcelerin anlamsal bir bütünlük içinde algılanmasını düzenleyen “mantıksal” bağıntılar
- Metnin kullanım amaçlarıyla uyumunu düzenleyen “söylemsel” bağıntılar (Uzun-Subaşı, 2006)

“Ardışık sözceler arasındaki “dilsel-dilbilgisel” bağıntıların varlığı, metnin 54 küçükölçekli yapısına (micro structure), sözbilimsel yapılanmayı sağlayan ve metindeki sözcelerin anlamsal bir bütünlük içinde algılanmasını etkileyen “mantıksal” bağıntıların varlığı, metnin büyükölçekli yapısına (macro structure), metnin kullanım amaçlarıyla uyumunu düzenleyen “söylemsel” bağıntılar ise metnin üstmetinsel yapısına (metatextual structure) işaret etmektedir.” (Uzun-Subaşı, 2006). Uzun-Subaşı, bir metnin küçükölçekli yapı, büyükölçekli yapı ve üstmetinsel yapı olmak üzere üç ayrı düzlemde oluştuğunu belirtmiştir. Tutarlı ve anlaşılır bir metin elde edebilmek için küçük ölçekli yapı, büyük ölçekli yapı ve üst metinsel yapıların bir bütünlük ve bağdaşıklık içinde olması gerekmektedir.

Mann ve Thompson’ın ortaya koyduğu ‘Retorik Yapı Çözümlemesi’ne göre ise metinler sadece bir tümceler dizisi değil, aşamalı biçimde sıralanmış ve aralarında bilgisel ve etkileşimsel bağlar bulunan önermeler bütünüdür.(Çeltekin ve Oktar, 2004). Bu anlayışa göre metin içi unsurlar birbirlerine retorik yapı adı verilen bağlantılar ile bağlıdır ve bir bütünlük içinde bulunmaktadır.

Bir metnin anlamlandırılması sürecinde alıcı, küçük ölçekli yapıda yer alan dilsel unsurları ve bu unsurların birbiriyle olan bağlantısını çözümleyerek büyük ölçekli yapıya yani asıl manaya ulaşır. Metin üretme sürecinde de küçük ölçekli yapılardan yola çıkarak büyük ölçekli yapılara ulaşma ya da bunun tersi bir süreç söz konusudur. Üretilen metnin bir bütünlük içinde olması için bu unsurların birbirini tamamlayıcı bir şekilde ilişkilendirilmesi önemlidir. Sonuç olarak bir yazı dizisinin yapısal olarak tutarlı ve bağdaşık bir metin oluşturabilmesi, içerisinde yer alan küçük ölçekli yapılar ve büyük ölçekli yapıların bütünlüğüne bağlıdır.

2.1. KÜÇÜK ÖLÇEKLİ YAPI

Metin içerisinde yer alan yinelemeler, öngönderim ve artgönderimler, eksilteli yapılar, örtük anlatımlar, bağıntı öğeleri gibi unsurlar metnin küçük ölçekli yapısını oluşturan

bağlaşıklık ögeleridir. Bağlaşıklık, metni oluşturan yapıların dilsel bütünlük içinde olmasıdır. Bağlaşıklık, ‘sözcüksel bağlaşıklık’ ve ‘dil bilgisel bağlaşıklık’ olmak üzere iki başlık altında ele alınır (Halliday ve Hasan, 1976)

2.1.1.Sözcüksel Bağlaşıklık

Sözcüksel bağlaşıklık; aynı, eş anlamlı, yakın anlamlı veya zıt anlamlı sözcüklerin yinelenmesi şeklinde ya da aynı kavram alanına giren sözcüklerin, alt terim- üst terim ilişkisi içinde bulunan sözcüklerin yinelenmesi biçiminde oluşmaktadır. Sözcüksel bağlaşıklık, ‘Yinelemeler’ ve ‘eşdizimsel örüntüleme’ olarak iki başlık altında ele alınır (Halliday ve Hasan, 1976).

2.1.1.1. Yinelemeler

Yinelemeler; aynı, yakın ya da zıt anlamlı sözcüklerin tekrar edilmesi şeklinde oluşabileceği gibi genel kavramlar kullanma, alt terim- üst terim kullanma şeklinde de gerçekleşebilir. Yinelemeler metin içinde cümleler arasında bağlantı kurarak metni anlamlandırmaya yardımcı olur. Metinde geçen kişi, uzam, eşya, durum ya da bir başka nesnenin yeri geldikçe tekrar edilmesi tümceler arasında bağlantı kurmaya yarar (Günay, 2007).

2.1.1.2. Eşdizimsel Örüntüleme

Eşdizimsel örüntüleme, aynı kavram alanına ait sözcüklerin bir arada kullanılmasıdır. Taşgüzel’e (2004) göre eşdizimsel örüntüleme, aynı bağlamda kullanıldıkları için ilişkilendirilen sözcükler arasındaki bağlantılardır.

2.1.2. Dil Bilgisel Bağlaşıklık

Dil bilgisel bağlaşıklık, bir metnin anlamlı olabilmesi için düşünceler arasındaki bağlantıların sözcükler, sözcük grupları, cümleler ve eylem zamanları arasında kurulan bağlar aracılığıyla sağlanmasıdır. Dil bilgisel bağlaşıklık, Halliday-Hasan (1976) ve Beaugrande-Dressler’e (1981) göre, ‘gönderim’, ‘değiştirim’, ‘eksilti’, ‘bağlaçlar’, ‘koşutluk’, ‘zaman ve görünüş’, ‘işlevsel tümce yapısı gibi dilsel yapılar ile sağlanır. Günay (2007) ise ‘örtük anlatım’ı da bir bağlaşıklık aracı olarak belirtmektedir.

2.1.2.1. Gönderim

“Gönderimler, metnin bütünsel bir bağlaşıklık içinde olmasını sağlayan dil düzenekleridir. Bir metindeki sözcük, tema, kavram ya da düşüncenin aynı veya farklı biçimde tekrar kullanılması durumudur. Gönderimler, metin içerisindeki bilgi akışının devamlılığını

sağlar. Gönderim, aynı zamanda anlatımda dilsel tasarrufu imkanlı kılar ve uzun tekrarların önüne geçer. Bu tür yapılar bağlamsal bir durumu ilgilendirir ve sıralı tümcelerde dil ekonomisi adına yapılır” (Günay, 2007).

Gönderimler, öngönderim ve artgönderim şeklinde yapılabilir. Öngönderim, gönderim ögesinin kendisinden sonra gelen bir ögeye gönderimde bulunmasıdır. Artgönderim ise, gönderim ögesinin kendisinden önce gelen bir ögeye gönderimde bulunmasıdır.

2.1.2.2. Değiştirim

“Değiştirim metin içinde yer alan bir ad, eylem, durum ya da tümcenin yerine farklı bir ögenin kullanılması durumudur. Değiştirim ile gönderim birbirine benzetmekle beraber arasındaki fark, gönderimin anlam düzeyinde bir ilişki olarak kabul edilmesi değişimin ise sözcükler ve sözcük grupları arasında yapılan biçimsel bir ilişki olmasıdır”(Karataş, 2008). Değiştirim, ‘ada dayalı’ ya da ‘tümceye dayalı’ olarak gerçekleştirilmektedir.

2.1.2.3. Eksilti

Eksilti, metin içerisindeki dilsel bir ögenin anlam kaybına yol açmayacak biçimde tümceden çıkartılmasıdır. Eksiltelen olgu metin içi bağlantılar sayesinde alıcının çıkarımda bulunmasıyla anlaşılır. Eksilteli yapılar özne, nesne ve tamlayan eksikliği şeklinde arşımıza çıkmaktadır. Metnin daha akıcı olmasını sağlayan bu tür kullanımlarda özne eksikliği şahıs eklerinden anlaşılırken tamlayan eksikliği ise iyelik eklerinin kullanılmasıyla anlaşılmaktadır.

2.1.2.4. Bağlantı Ögeleri

“Metin içindeki olaylar ve durumlar arasındaki ilişkiler bağlayıcı yapılarla gerçekleştirilebilir. Bağlayıcı alt türü olarak bağlaçlar, metnin küçük ölçekli yapısında, ardışık sözcükler arasındaki anlamsal ilişkilerin açık olarak algılanmasını sağlayan belirginleştirici ögelerdir. Bu rolleriyle, ardışık sözcükler arasındaki eklem yerlerini işaret eder ve eklemlenin sonucunda ortaya çıkan küçük ölçekli anlam ilişkilerini tanımlarlar”(Uzun-Subaşı, 2006). Bağlaçlar sözcükleri, sözcük gruplarını, tümceleri ya da paragrafları birbirine bağlarken aynı zamanda anlamsal olarak metnin tutarlı ve bağlaşık olmasına da katkı sağlayan dilsel birimlerdir.

2.1.2.5. Koşutluk

Koşutluk, benzer dilsel yapıların değişik şekillerde yinelenmesidir. Koşut yapılar kullanılarak gereksiz biçimde sözcük, sözcük grubu ya da cümle tekrarları gibi metnin akıcılığını ve bilgiselliğini azaltan unsurların önüne geçilebilmektedir.

2.1.2.6. Zaman ve Görünüş

Metin içerisinde kullanılan zamanların uyumu, olayların öncelik ve sonralık durumları metnin bağlaşıklık ve tutarlı görünümüne katkı sağlayan ve metindeki anlam akışını sağlayan dilsel kullanımlardır. Zaman ve görünüş işlevi bulunan dilsel öğelerin doğru kullanımı metindeki durumların ve olayların mantıksal olarak sıralanmasını sağlamaktadır.

2.1.2.7. Örtük Anlatım

Örtük anlatım, bir cümlede açık olarak söylenmediği halde cümlelerin anlamından ya da cümledeki bazı ifadelerden çıkarılabilen anlamdır. Örtük anlatımın yer aldığı cümlelerde karşılaştırmalara veya aşamalı durumlara yer verilebilir.

2.2. BÜYÜK ÖLÇEKLİ YAPI

“Büyük ölçekli yapılar metnin anlamını düzenleyen ve bu anlamsal yapıyı çözümlememize yardımcı olan unsurlardır. Bunları ‘işlev’, ‘başlık’, ‘konu’, ‘anahtar sözcükler’, ‘ana düşünce tümcesi’, ‘içerik şeması’, ‘konu değişimi belirleyicileri’, ‘biçem’, ‘özet’ ve ‘sonuç tümcesi’ olarak sıralamak mümkündür” (Torusdağ, 2013).

2.2.1. İşlev

İşlev, bir metnin üretilme amacıdır denilebilir. Okuyucuyu düşündürme, bilgilendirme, eğlendirme ya da bir olayı, durumu anlatma gibi çeşitli oluşum amaçları aynı zamanda metnin türünün de belirlenmesinde etkilidir. Yazar, amacına göre anlatım şeklini ve tekniklerini oluşturmaktadır.

2.2.2. Başlık

Metnin içeriği hakkında ön bilgilendirmeyi yapan başlık; metnin türüne uygun, konusunu en iyi şekilde yansıtabilecek ve ilgi çekici olacak şekilde belirlenmelidir. Okuyucunun metinle ilk temasını sağlayan başlık okuyucuda merak uyandırmalı ve çağrı işlevini yerine getirecek nitelikte seçilmelidir.

2.2.3. Konu

Konu, bir metnin temelini oluşturan en önemli ögedir. Yazar alıcıya iletmek istediklerini konunun içeriğine yayarak verir. Bu nedenle konu seçimi çok önemlidir. Metin üretme sürecinde ilk olarak konu seçilerek sınırlılıkları belirlenmelidir. Konu belirlenirken metnin türü ve alıcının özellikleri dikkate alınmalıdır.

2.2.4. Anahtar Sözcükler

Anahtar sözcükler, okuyucunun metni okumadan içeriği hakkında tahminde bulunabilmesini sağlayan ve metnin konusunu bütünüyle yansıtabilen sözcüklerdir.

2.2.5. Ana Düşünce Tümcesi

Bir yazının ana düşüncesi, “üzerinde durmak, söz söylemek üzere seçilen konudan kalkarak öne sürülen, açıklanan, savunulan temel görüştür (Adalı, 1982)”. Yazarın okuyucuya vermek istediği asıl mesaj olan ana düşünce, bir tümce olarak metin içerisinde yazarın isteğine göre başta, ortada ya da sonda yer alabilir.

2.2.6. İçerik Şeması

Metinler üretilme amaçları ve metin türleri dikkate alınarak bir plan çerçevesinde yazılmalıdır. Bir metnin anlamsal düzenlenmesi olan ‘içerik şeması’ metnin konusunun giriş (serim), gelişme (düğüm), sonuç (çözüm) biçiminde şekillenmesi esasına dayanmaktadır. Metni oluşturan parçalar hiyerarşik bir düzen içerisinde bir araya gelerek metnin bütününe ortaya çıkarır.

2.2.7. Konu Değişimi Belirleyicileri

Metin içerisinde ele alınan konunun ilerleyişinin değişeceğini gösteren en bilinen yüzey yapı unsuru paragraftır. Zamanın değişimi, yerin değişimi, yeni katılımcıların tanıtımı, bakış açısını değiştirme, düşüncenin akışını değiştiren bağlaçlara yer verme gibi dilsel yapılar bir konudan başka konuya geçileceğini işaret eden belirtkenler arasındadır.

2.2.8. Biçem

Metinlerin biçemsel özellikleri; anlamsal yapılar, sözdizimsel yapılar, kullanılan dil ve anlatıcı bakış açısında kendini göstermektedir. Biçem; sıfatlar, tümcelerin sıralanış düzeni, eksilteli anlatım biçimleri, tümce türleri, sözcük dağarcığı ve dilsel yapılar ile sözdizimsel yapı bakımından ele alınırken duygu ve düşünceleri daha etkili hale getirmek için kullanılan söz

sanatları, betimleme biçimleri ve sezdirimler ile anlamsal yapı bakımından ele alınmaktadır. Şenöz-Ayata, (2003) Michel'in, biçimin metinle ilgili dört işlev taşıdığını söylemektedir:

1. Metni üreten kişinin, metnin nasıl alımlanacağıyla ilgili bilgi iletmesi (metni alımlamayı yönlendirme),
2. Metni üreten kişinin, metni alımlayanlara kendisiyle ilgili bilgi aktarması,
3. Metni üreten kişinin metni alımlayanlarla nasıl bir ilişki, bağ kurmak istediğiyle ilgili bilgi verme,
4. Metni üreten kişinin dili kullanım biçimi

Bu belirlemelerden yola çıkarak akıcı ve anlaşılır bir metnin biçimsel olarak nitelikli bir metin sayılabileceği söylenebilir.

2.2.9. Özet

Özet, bir metnin ayrıntıya yer vermeden önemli noktalarına değinilerek genel hatlarıyla anlatılmasıdır denilebilir. Metin dilbilimsel bağlamda ise özet, metnin büyük ölçekli yapısının çıkarılması olarak tanımlanmaktadır. Günay (2003), özeti; “biçim olarak özgün, içerik olarak asıl metne bağlı bir anlatım biçimi” olarak tanımlarken iyi bir özetleme yapabilmek için belirlediği aşamalar şu şekildedir:

1. Özet yapmadan önce metnin çok iyi anlaşılması gerekmektedir.
2. Metni düşünce gelişimine göre bölümlere ayırmak gerekir.
3. Temel düşünceleri tanımlamak ve kendi aralarında gruplandırmak gerekir.
4. Temel düşünceler düzenlenir. (Metnin yapısı iyi düzenlenmemişse)
5. Özetlenecek metnin oranlamasını göz önünde bulundurmak gerekir.
6. Sorulardan kaçınmak gerekir.
7. Alıntılarını sınırlandırmak gerekir.
8. Özet yapan kişi özetine kendi öznelliğini katmaz.
9. Özetle “yazar burada diyor ki..” biçiminde yapılar kullanılmaz. Yapılan anlatım yazar ağzından verilir. (Günay, 2003)

Uzun-Subaşı (2003), “Anlatısallık taşıyan metinler özetlenirken olay sırası gözetilirken bilgilendirici metinlerde ya da açıklayıcı denemede metnin çatısını kuran önermelerin yer alması önemlidir,” tespitinde bulunmuş ve özet çıkarmada metin türünün önemini vurgulamıştır.

2.2.10. Sonuç Tümcesi

Sonuç cümlesi metnin konusunu özetleyen ve değerlendiren, okuyucuyu verilmek istenen izleğe yönlendiren önemli bölümler olarak tanımlanabilmektedir. Sonuç tümcesi genellikle metinlerin sonunda yer alır ve metnin başı ve sonunu birbirine bağlayan köprü vazifesi görmektedir.

3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ, AMACI VE PROBLEM DURUMU

Öğrencilerin yazılı anlatımlarının metindilbilimsel ölçütlere göre incelenmesiyle onların yazılı anlatımlarındaki konu, ana fikir, yardımcı düşüncelerin birbirleriyle ve ana düşünce ile olan bağlantısı, bağlama öğelerinin doğru kullanılabilme seviyesi ve metnin genelindeki anlam bütünlüğü düzeyinin incelenip değerlendirilmesi, yazılı anlatım öğretiminde yeni fikirler ve uygulamalar edinilmesi gibi becerilerin gelişip gelişmediği hususunda değerlendirme yapılabilir. Hem öğrencilere hem de öğretmenlere bağlaşıklık ve bağdaşıklık ilkelerine göre öğrencilerin düzeylerini değerlendirme ve kontrol etme imkanı yaratılabilir. Ayrıca araştırmada sunulacak bulgular ve öneriler bir geri bildirim niteliğinde olacağı için öğrencilerin bilimsel ve linguistik düzeyde metinler oluşturabilmelerine ve yazılı anlatım sürecinde öğrencilerin ve öğretmenlerin yararlanabileceği bir kaynak tavsiyesine katkıda bulunulmak istenmiştir. Bu bağlamda bu araştırmada, ortaokul öğrencilerinin serbest konularda olaya dayalı yazılı anlatım çalışmalarında oluşturdukları metinler bağlaşıklık ve bağdaşıklık öğelerini kullanabilme düzeyleri ve yapısal özellikler açısından yazılı anlatımlarının durumu incelenmek istenmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın temel problemi ortaokul düzeyindeki öğrencilerin yazılı anlatımlarının metindilbilimsel ölçütlere göre durumu nasıldır? sorusuna dayanmaktadır.

4.METİNDİL BİLİM ARAŞTIRMALARININ ALAN YAZINI

Bu bölümde alan yazındaki metindilbilimsel çalışmaların metinleri ele alma biçimlerine ve ulaştıkları sonuçlara bakılacaktır.

Coşkun (2005) ilköğretim 5. ve 8. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öyküleyici anlatımlarına yer verdiği çalışmasında, farklı sosyoekonomik düzeylerdeki 372 öğrenciye ait metinleri bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri açısından değerlendirmiştir. Araştırmada öğrencilerden kendilerine verilen 10 konudan bir tanesini seçerek öykü yazmaları istenmiştir. Öğrencilere ait öyküleyici anlatım metinleri “Bağdaşıklık Düzeyi Değerlendirme Ölçeği”, “Hikâye Elementleri Değerlendirme Ölçeği”, “Öyküleyici Anlatım Tutarlılık Değerlendirme Ölçeği” ile değerlendirilmiş ve çalışma neticesinde en sık kullanılan bağdaşıklık öğelerinin sırasıyla eksilteli anlatım, bağlama öğeleri, kelime bağdaşıklığı, gönderim ve değiştirim olduğu belirlenmiş ve öğrencilerin bu bağdaşıklık araçlarını kullanmada ciddi problemler yaşadıkları tespit edilmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında öğrencilerin öyküleyici anlatımlarında tutarlılık puan ortalamalarının 5 puan üzerinden 3,1 olduğu; hikâye unsurlarındaki başarı ortalamaları incelendiğinde ise ilk sırada ana karakter gelirken sonrasında sırayla başlatıcı olay, mekân, zaman, sonuç, girişim, amaç ve tepkinin geldiğini belirlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin öyküleyici anlatımlarında metin uzunluğu, tutarlılık düzeyi, hikâye elementleri puanı ve bağdaşıklık düzeyi arasında anlamlı farklar olduğu ve öğrencilerin sosyoekonomik düzeyleriyle bağdaşıklık, metin elementleri ve tutarlılık puanları arasında da anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçütler bu çalışma ile farklılık gösterse de öğrenci metinlerindeki bağdaşıklık ve tutarlılık durumlarıyla ilgili sonuçlarının bu çalışma ile benzerlik taşıdığı görülmüştür. Her iki çalışmada da öğrencilere ait metinlerin bağdaşıklık ve tutarlılık düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Ülper (2011) tarafından yapılan araştırmada öğrenci metinleri tutarlılık ölçütleri bağlamında değerlendirilmiştir. Araştırmada ilköğretim sekizinci sınıf düzeyinden otuz beş, ortaöğretim dördüncü sınıf düzeyinden yirmi dört ve yükseköğretim dördüncü sınıf düzeyinden otuz üç olmak üzere toplam 92 öğrenciye ait yazılı metinlerden elde edilen veriler cinsiyete göre, okullara göre ve toplu görünüm olarak gruplandırılarak tablolastırılmıştır. Elde ettiği verilerin analizi sonucu bazı genel değerlendirmelere ulaşmıştır. Araştırma, kapsamında yükseköğrenim ve lise düzeyinden öğrenci metinlerine yer verilmesi ve incelemede kullandığı değişkenler bakımından bu çalışma ile ayrılmaktadır. Çalışma sonuçları incelendiğinde ise

öğrencilerin tümceler arası anlamsal bağlar kurmada; metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini bağlamada ve konu birliğini sağlamak gibi metinsel eylemleri gerçekleştirmede önemli sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Tespit edilen sonuçlar bu çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Ayaz (2007) tarafından yapılan “Ankara İlinde Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin İç Yapı Bakımından Gelişimi Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmada farklı sosyoekonomik düzeylerdeki liselerin dokuzuncu sınıfında öğrenim gören 300 öğrencinin yazılı kompozisyonlarına yer vermiştir. Öğrencilere ait yazılı metinler; bağlama öğeleri kullanımı, bağlama öğeleri kullanım hataları, tutarlılık biçimleri ve metin içi tutarsız ifadelerden kaynaklanan hatalar açısından değerlendirilmiştir. Çalışmada, öğrencilere ait kompozisyonların değerlendirilmesi sonucunda bağlama öğelerinin üst üste ve anlam bozulması yaratacak şekilde kullanımından, kavramlar arası bağdaşıklık geçişi sağlayamamaktan ve anlatım öbeklerini kullanamamaktan kaynaklanan hatalar belirlenmiş, her bir bağlama öğesinin kullanımı ile ilgili sosyoekonomik düzeylere göre ortaya çıkan anlamlı farklılıklardan söz edilmiştir. Bu çalışma ile benzer olarak bağlama öğeleri yanlışlıklarının metin içi tutarsızlıklara neden olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada yer verilen öğrenci metinlerinin başarı düzeyi sonuçları ise: orta seviye (% 44,7); iyi seviye (% 39,7) ve zayıf seviye (% 15,6) olarak belirtmiştir. Bu çalışmada ise Ayaz (2007)’ın çalışmasından farklı olarak en fazla zayıf düzeyde (%48), daha sonra orta düzeyde (%40), daha sonra ise iyi düzeyde (%12) metin olduğu belirlenmiştir.

Çeçen (2011) tarafından yapılan yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici anlatım metinlerinin, tutarlılık açısından değerlendirildiği çalışmada elde edilen araştırma verileri, tutarlılık düzeyleri ve tutarlılıkla ilgili sorunlar açısından analiz edilmiştir. Çalışma otuz dört 7. sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Öğrencilere uzman görüşüyle belirlenen 10 konu verilmiş ve bu konular arasından bir konu seçerek seçtikleri konu ile ilgili öyküleyici metin yazmaları istenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler çözümlenerek tutarlılık yönünden puanlanmış ve öğrencilerin öyküleyici anlatımlarındaki tutarlılık ortalamasının 5 üzerinden 3.13 olduğu belirlenmiştir. Metinlerde tespit edilen tutarlılıkla ilgili sorunlar şu şekildedir: “Metinde daha önce söylenmesi gereken bir bilginin eksikliğinden kaynaklanan anlam karmaşası”, “olaylar arasındaki ilişkilerin yazarın zihninde var olmasına rağmen metne aktarılamaması”, “metinde olayların akışının birden değişmesi ve ani geçişler yapılması”, “metin birimleri arasında çelişkiler ve mantıksızlıklar bulunması”, “hikâyede birçok olayın üst üste ve çok kısa biçimde verilmesi, metnin bir filmin, romanın ya da masalın özeti hâlini alması”, “hikâyede bir odak noktasının bulunmaması”, “hikâyeye 3. şahıs ağzından anlatımla başlanıp 1. şahıs ağzından

anlatımla devam edilmesi”, “hikâyede anlatılmaya başlanan fakat ilerlemeyen, yarım bırakılan olayların ve durumların bulunması”, “metnin farklı bölümlerinin tek paragraf hâlinde verilmesi” ve “hikâyeden ayrı açıklama ve öğütlere yer verilmesi”. Çalışma sonuçları incelendiğinde; olaylar arasındaki ilişkilerin yazarın zihninde var olmasına rağmen metne aktarılamaması, metinde olayların akışının birden değişmesi ve ani geçişler yapılması, metin birimleri arasında çelişkiler ve mantıksızlıklar bulunması, hikâyede bir odak noktasının bulunmaması, metnin farklı bölümlerinin tek paragraf hâlinde verilmesi gibi bu çalışma ile ortak sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Can (2012) tarafından yapılan “Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Paragraf Düzeyinde Bağdaşıklık ve Tutarlılık” adlı araştırmada ortaöğretim 9. ve 10. sınıfta öğrenim gören 524 öğrenciye ait yazılı anlatımlar bağdaşıklık, tutarlılık ve düşünceyi geliştirme teknikleri açısından değerlendirilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin kendilerine verilen 10 konudan birini seçerek yazdıkları kompozisyonlar üç ayrı ölçekle değerlendirilmiş ve paragraf düzeyinde bağdaşıklık araçlarının kullanım sıklıkları kelime bağdaşıklığı (% 51,26), bağlama ögeleri (% 20,22), eksilteli anlatım (%17,40), gönderim (% 10,58), değiştirim(0,46) olarak belirlenmiştir. Çalışma sonuçları incelendiğinde, bu çalışma ile benzer olarak öğrencilerin metinlerinde en fazla kelime bağdaşıklığına yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Seçkin, Arslan ve Ergenç (2014) yaptıkları çalışmada 9. ve 11. sınıflardan toplam 40 lise öğrencisi ve 1. ve 3. sınıflardan toplam 80 üniversite öğrencisine ait metinleri bağdaşıklık ve tutarlılık bağlamında incelenmiştir. Araştırmada öğrencilere 3 cümlelik bir giriş paragrafı verilmiş ve bundan hareketle öğrencilerin öyküleyici metin yazmaları istenmiştir. Elde edilen veriler bağdaşıklık unsurları ve tutarlılık düzeyleri bakımından değerlendirilmiştir. Çalışma, öğrenci metinlerini değerlendirme ölçütleri açısından bu çalışma ile benzerlik taşımaktadır ancak çalışma grubu ve çalışma materyali açısından bu çalışma ile farklılık göstermektedir.

Sallabaş (2008) tarafından yapılan ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılı anlatımlarında öyküleyici metin unsurlarına yer verme seviyelerinin araştırıldığı çalışma, 106 6. sınıf öğrencisiyle yürütülmüştür. Eğitim- öğretim yılının başında ve sonunda uygulanan araştırmada öğrencilere, üç konu verilmiş ve öğrencilerden bu konulardan birini seçerek öyküleyici bir metin yazmaları istenmiştir. Metinlerden elde edilen bulgular “Öykü Ögeleri Değerlendirme Ölçeği”nde yer alan ana karakter, mekân, zaman, başlatıcı olay, amaç, girişim, sonuç ve tepki ögeleri açısından değerlendirilmiş ve öğrencilerin en başarılı oldukları öykü ögesinin “başlatıcı olay”, en başarısız oldukları öykü ögesinin ise “tepki” olduğu belirlenmiştir.

Çalışma, incelenen öğrenci metinleri yönünden bu çalışma ile benzerlik taşımakta olup kullanılan değerlendirme ölçütleri açısından farklılık göstermektedir.

Tok ve Gönülal (2011) tarafından yapılan ve bir eylem araştırması olan çalışmada 8. sınıf öğrencilerinin yazma taslakları aracılığıyla metin tutarlılık durumları incelenmiştir. Çanakkale ilçe merkezinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 14 kız, 18 erkek olmak üzere toplam 32 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. 7 farklı veri toplama aracı kullanılarak elde edilen veriler incelendiğinde; öğrencilerin yazı yazmaktan hoşlanmadıkları, gerekmedikçe yazı yazmadıkları, gerektiğindeyse plansız ve özensiz bir şekilde yazı yazdıkları belirlenmiştir. Araştırmanın devamında çalışma grubuyla gerçekleştirilen etkinlikler sonrasında öğrencilerin yazma tutumlarının da olumlu yönde değiştiği tespit edilmiştir. Çalışma, kapsamı açısından bu çalışma ile benzerlik gösterse de kullanılan veri toplama araçları ve öğrenci tutumlarını incelemesi bakımından bu çalışmadan farklılık arz etmektedir.

Çelik (2012) tarafından yapılan ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin farklı değişkenler bakımından değerlendirildiği çalışmada, ilköğretim seviyesindeki 420 öğrenciye ait bilgilendirici metinler incelenmiştir. Öğrencilerden belirlenen 5 konudan bir tanesini seçerek seçtikleri konu ile ilgili bilgilendirici metin yazmaları istenmiştir. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu kullanılarak öğrencilerin sosyoekonomik durumları belirlenmiştir. Alan uzmanı 3 kişi tarafından araştırma verileri incelenmiş ve öğrencilerin yazılı anlatım becerileri ile cinsiyet, evlerinde kitaplık bulunup bulunmama, evinde kendisine ait odasının olup olmama durumu, günlük yazma alışkanlığı, okul öncesi eğitim alıp almama durumuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilmezken baba ve annenin öğrenim durumu, sosyo-ekonomik durum, eve sürekli yayın girme sıklığı, düzenli kitap okuma alışkanlığına sahip olup olmama değişkenleri arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Çalışma, öğrencilere ait bilgilendirici metinlerin incelenmesi ve kullanılan değişkenler açısından bu çalışmadan farklılık göstermektedir.

Yaylacık (2014) tarafından yapılan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri değerlendirildiği çalışmanın örneklemini üstün yetenekli beşinci sınıf öğrencileri ile ortaokul beşinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma verileri üstün yetenekli 5. sınıf öğrencileri ile ortaokul beşinci sınıf öğrencilerine ait öyküleyici metinlerden elde edilmiştir. Üstün yetenekli öğrencilerin öyküleyici yazılı metinleri ana karakter, mekân, zaman, başlatıcı olay, amaç, girişim, sonuç, tepki öğelerinin yer aldığı metin birimleri ölçeğine göre incelenmiştir. Her iki grup öğrenci için değerlendirme ölçeği puanlanmış ve öğrencilerin öyküleyici metin

yazma becerileri karşılaştırmalı olarak belirlenmiştir. Değerlendirmeler sonucunda üstün yetenekli öğrencilerin başlatıcı olay ve sonuç biriminde, ortaokul öğrencilerinin ise başlatıcı olay ve sonuç biriminde diğer birimlere göre daha başarılı oldukları görülmüştür. Ayrıca her iki grup öğrencilerinin metne iyi bir şekilde başlayıp sonuçlandırabildikleri ancak metni geliştirme aşamasında zorlandıkları tespit edilmiştir. Metin birimlerindeki başarı ortalamaları sonucuna göre %67,2'lik ortalama ile üstün yetenekli öğrencilerin, %51,5'lik ortalama ile ortaokul öğrencilerinden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Çalışma,; kapsamı, farklı iki gruba ait metinlerini karşılaştırmalı olarak incelemesi ve kullanılan değerlendirme ölçeği açısından bu çalışmadan farklılık taşımaktadır.

Kılıç (2012) tarafından yapılan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma seviyelerinin belirlenmeye çalışıldığı çalışmada; sosyoekonomik düzeyi düşük, orta ve yüksek olan 5 ilköğretim okulunda öğrenim gören 150 yedinci sınıf öğrencisine ait öyküleyici metinler kullanılmıştır. Öğrencilere yazdırılan öyküleyici metinlerden elde edilen veriler yazılı anlatımı değerlendirme formu ve hikâye elementleri değerlendirme ölçeğine göre incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda bu çalışma ile ortak olarak öğrencilerin öyküleyici metin yazma düzeylerinin istenen seviyede olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yazılı anlatım becerileri ile cinsiyet, anne ve babanın eğitim düzeyi, ailenin sosyoekonomik düzeyi, eve sürekli yayın alınması ve okul öncesi eğitim alma değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Yılmaz (2008) tarafından yapılan altıncı sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerinin incelendiği çalışmada Çorum merkez ilköğretim okullarından sosyoekonomik düzeyleri düşük orta ve yüksek olan 150 6. sınıf öğrencisinin öyküleyici metinlerine yer verilmiştir. Betimsel nitelikte olan bu çalışmada öğrencilerin öyküleyici metin yazma beceri düzeylerini belirlemek amacıyla öğrencilere yazdırılan öyküleyici metinler, öyküleyici metin yazma ölçeğine göre değerlendirilmiştir. Değerlendirme neticesinde öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin istenen seviyede olmadığı belirlenmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığı; anne ve babanın öğrenim düzeyi, ailedeki birey sayısı, ailenin gelir düzeyi, öğrencinin kendine ait bir odasının olması, evde kitaplık bulunması, eve sürekli yayın alınması ve okul öncesi eğitim alma durumları ile arasında anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Çalışma, kullanılan araştırma yöntemi bakımından bu çalışma ile benzerlik gösterse de kullanılan değerlendirme ölçütleri açısından bu çalışma ile farklılık taşımaktadır. Çalışmalara ait sonuçlar incelendiğinde ise her

iki çalışmada da öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin istenen seviyede olmadığı belirlenmiştir.

Başkan (2019) tarafından yapılan yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri durumları; cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyi, aylık ortalama gelir, kitap okuma sıklığı, okul öncesi eğitim alma, Türkçe ders notu değişkenlerine göre incelenmiştir. Çalışmada, 515 yedinci sınıf öğrencisine ait öyküleyici metinler Öyküleyici Metin Tamamlama Formu ve Öyküleyici Metin Puanlama Anahtarı kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin orta seviyede olduğu tespit edilmiş ve öyküleyici metin yazma becerilerinin cinsiyet, anne-baba eğitim durumu, kitap okuma sıklığı ve okul öncesi eğitim alma durumlarına göre anlamlı farklar taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada ise öğrencilerin metin başarı durumları incelendiğinde %48'inin zayıf olduğu tespiti yapılmıştır. Söz konusu iki çalışmaya ait başarı durumları sonuçlarının farklılık gösterdiği görülmektedir.

Özkan (2004) çalışmasında Handun Taner'in "Onikiye Bir Var" adlı öyküsünde metindilbilimsel bağdaşıklık nasıl gerçekleştiğini incelemiştir. Bağdaşıklık öğelerinin öyküdeki kullanım durumlarını doğrudan alıntılardan ve örneklerden yararlanarak verilen çalışmada "Onikiye Bir Var" adlı öykü metindilbilimsel bağdaşıklık'ın ilginç görünümünü içerisinde barındırdığı tespitinde bulunulmuştur.

Aydın ve Torusdağ (2014) çalışmalarında Refik Halit Karay'ın "Bir Garip Hediye" adlı öyküsünü metindilbilimsel bağlaşıklık ve bağlaşıklık unsurlarının kullanımları açısından incelemiştir. Nitel bir araştırma olan çalışmada "Bir Garip Hediye" adlı öyküdeki bağdaşıklık ve bağlaşıklık öğelerinin yer alış biçimleri metinden örnekler sunarak verilmiştir.

Aşkın Balcı (2006) Murat Soyak'ın Acı Ceviz adlı öyküsünü metindilbilimsel bağlamda çözümlediği nitel çalışmasında metindilbilimin temel unsurları olan kavramlar, kurallar doğrultusunda çözümlemelerde bulunmuştur. Metin çözümlemelerinde sıralı düzene bağlı dönüşümler, art gönderimler, eksilteli yapılar ve örtük yapılar metinden alıntılar yapılarak verilmiştir.

Karagöz ve Yücel (2018) tarafından yapılan çalışmada ise Necati Güngör'ün Papatya Gelin, Sevgili Öğretmenim, Sessiz Yürek, Anneme Bir Ev Alacağım, Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun kitaplarının başlangıç ve bitiş türleri Kıran ve Kıran (2011) tarafından geliştirilen ölçütlere göre incelenmiş ve bulgular kategorisel analize göre çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, incelenen öykü kitaplarında en çok durağan başlangıca yer verilirken en az ise

geciktirici başlangıcın kullanıldığı; bitiş türlerinden ise en çok mutlu son; en az ise devamı olanaklı sona yer verildiği belirlenmiştir.

Yapılan çalışmalara bakıldığında metindilbilimsel açıdan çözümlemelerin öğrenci metinleri ya da bir yazara ait hikaye türünde eser üzerinden yapıldığı görülmektedir. Öğrenci metinlerini ele alan çalışmalarda farklı değişkenler arası ilişkiler incelenirken yazarlara ait öykülere yer verilen çalışmalarda yalnızca metindilbilimsel öğelerin kullanım durumları incelenmiştir.

Öğrenci metinleri ile yapılan çalışmalardan Coşkun (2005) ve Sallabaş (2008)'a ait çalışmaların öğrenci metinlerini değerlendirme ölçütleri açısından benzerlik gösterdiği, Yılmaz (2008), Çelik (2012), Kılıç (2012), Başkan (2019)'a ait çalışmaların ise öğrencilere ait öyküleyici metinleri incelemede kullandıkları değişkenler açısından benzerlik gösterdikleri belirlenmiştir.

Tok ve Gönülal (2011), Ülper (2011) ve Çeçen (2011) tarafından yapılan çalışmalar öğrenci metinlerinde tutarlılık öğelerinin incelenmesi açısından benzerlik gösterirken; Coşkun (2005) ve Seçkin, Arslan ve Ergenç (2014) tarafından yapılan çalışmaların ise öğrenci metinlerinde bağdaşıklık ve tutarlılık unsurlarını incelemesi açısından benzerlik taşıdığı belirlenmiştir.

Coşkun (2005), Çeçen (2011), Sallabaş (2008), Yaylacık (2014), Tok ve Gönülal (2011), Yılmaz (2008), Çelik (2012), Kılıç (2012) ve Başkan (2019) çalışmalarında ortaokul öğrencilerine ait metinleri incelemeleri yönüyle benzerlik göstermektedirler. Seçkin, Arslan ve Ergenç (2014) çalışmalarında lise, üniversite düzeyinden öğrenci metinlerine yer verirken Ülper (2011) ise çalışmasında ortaokul, lise ve üniversite düzeylerinden öğrenci metinlerine yer vermiştir. Yaylacık (2014) ise çalışmasında, üstün yetenekli öğrencilere yer vermesi açısından diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir.

Özkan (2004), Aydın ve Torusdağ (2014), Aşkın Balcı (2006) ve Karagöz ve Yücel (2018) tarafından yapılan çalışmalar bir yazara ait öyküleri incelemeleri açısından diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Bu çalışmalardan Özkan (2004) ve Aydın ve Torusdağ (2014) ele aldıkları öyküleri metindilbilimsel bağdaşıklık bakımından incelerken Karagöz ve Yücel (2018) Necati Güngör'ün hikayelerini başlangıç ve bitiş şekillerine göre kategorize etmiştir. Aşkın Balcı (2006) ise Aşkın Balcı (2006) Murat Soyak'ın Acı Ceviz adlı öyküsünü yalnızca sıralı düzene bağlı dönüşümler, art gönderimler, eksilteli yapılar ve örtük yapılar açısından incelemiştir.

Bu çalışma; Özkan (2004), Aydın ve Torusdağ (2014), Aşkın Balcı (2006) ve Karagöz ve Yücel (2018) tarafından yapılan çalışmalardan incelenen metinlerin öğrencilere ait olması yönüyle farklılık gösterirken Coşkun (2005), Çeçen (2011), Sallabaş (2008), Yaylacık (2014), Tok ve Gönülal (2011), Yılmaz (2008), Çelik (2012), Kılıç (2012) ve Başkan (2019), Seçkin, Arslan ve Ergenç (2014), Ülper (2011) tarafından yapılan çalışmalarla ise aynı yönden benzerlik taşımaktadır. Bu çalışma, öğrenci metinlerinde tüm bağlaşıklık ve bağdaşıklık öğelerinin kullanım biçimlerini incelenmesinden dolayı geniş çerçeveli bir çalışma olup öğrenci metinlerinin incelendiği diğer çalışmalardan bu bağlamda farklılık arz etmektedir.

5. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan bilimsel yaklaşımı anlaşılır kılmak için sırasıyla “Araştırma Modeli”, “Evren Ve Örneklem”, “Çalışmanın Sınırlılıkları”, “Verilerin Toplanması Ve Analizi” alt başlıklarına yer verilecektir.

5.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu çalışma 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin metindilbilimsel bağlaşıklık ve bağdaşıklık açısından yazılı anlatım becerileri durumlarının incelenmesi, analiz edilmesi ve bu analiz sonuçlarının yorumlanmasına dayanan bir araştırmadır. Var olan bir durum araştırıldığı için çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden betimsel yöntem kullanılmıştır (Karasar, 2006). “Betimsel araştırmalarda mevcut bir durum söz konusu olduğu için hali hazırda var olan durumlar araştırmanın temel kaynağıdır. Betimsel araştırmalar, herhangi bir konuda betimsel bilgiler elde etmek, değişkenlerin betimsel istatistiklerini hesaplamak ve bireylerin var olan durumla ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılır.” (Ocak, 2019). Bu araştırma, öğrencilerin olaya dayalı metinlerinde bağlaşıklık ve bağdaşıklık unsurlarını kullanım düzeyleri ile ilgili betimleme sunması ve onların hali hazırdaki durumları hakkında bilgi vermesinden dolayı betimsel bir araştırmadır. Araştırmada var olan bir durumu olduğu gibi ortaya koymak amaçlandığı için betimsel araştırma yöntemi tercih edilmiştir.

5.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Araştırmanın kapsamını, metindilbilimsel açıdan incelenecek olan 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin serbest yazılı anlatım çalışmaları oluşturmaktadır. Bu kapsamı sağlayabilmek açısından Sivas ili, Hafik ilçesi Şehit Süleyman Aydın İmam Hatip Ortaokulu 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinden veri toplanmıştır. Toplamda 42 öğrenciye kolay ulaşılabilir örnekleme tekniğiyle ulaşılmıştır. Bu öğrencilerin 35’i kız, 7’si erkektir. 14’ü 6.sınıf, 14’ü 7.sınıf, 14’ü 8.sınıf öğrencisidir.

5.3. ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI

Bu çalışma metinsellik ölçütlerinden bağlaşıklık ve bağdaşıklık ile sınırlı tutulmuştur. Metnin üst yapı özelliklerine değinilmemiştir. Ayrıca örneklem grubu ile de sınırlıdır.

5.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Çalışmada ortaokul 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarının metinsellik durumlarını incelemek amacıyla Sivas ili Hafik ilçesi, Şehit Süleyman Aydın İmam Hatip Ortaokulu 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinden kendilerinin seçtikleri bir konuda ve istedikleri metin türünü kullanarak ‘olay yazısı’ yazmaları istenmiştir. Elde edilen metinler metindilbilimsel ölçütler bakımından değerlendirilmiştir. Araştırmada nesnellik sağlamak amacıyla ilk olarak Sivas ili Hafik ilçesi, Atatürk Ortaokulunda bir ön çalışma yapılmış ve 5, 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinden her bir kademedan onar öğrenci belirlenerek bu öğrencilere birer hafta arayla aynı gün aynı ders saatinde ilk hafta düşünce yazısı ikinci hafta olay yazısı yazdırılmıştır. Bu yazılı anlatımlar oluşturulan değerlendirme ölçeği ile üç ayrı Türkçe öğretmeni tarafından değerlendirilmiş ve öğrencilerin olay yazısı yazmada daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuçtan yola çıkarak araştırmada yararlanılacak olan metinlerde de olay yazısı tercih edilmiştir. Ayrıca yapılan değerlendirme sonucunda 5. sınıf öğrencilerine ait metinlerin başarı düzeyinin çok düşük olması, bu sınıf düzeyindeki öğrencilerin henüz metin yazma becerileri konusunda yeterliliğe sahip olmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bu sonuçtan hareketle 5. sınıf öğrencileri çalışma kapsamına dahil edilmemiştir.

Çalışmanın verileri, öğrencilerin yazılı anlatımlarından elde edileceği için veri toplama aracı olarak yapılandırılmış bir araç kullanılmamıştır.

5.5. VERİLERİN ANALİZİ

Ortaokul 6, 7, 8. sınıf öğrencilerine ait yazılı anlatımlar, küçük ölçekli yapı ve büyük ölçekli yapı bakımından ayrıntılı olarak yapılandırılan değerlendirme rubriğine göre betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. “Betimsel analiz; ulaşılan verilerin önceden belirlenmiş temalara göre sınıflandırılması, özetlenmesi ve yorumlanması esasına dayanır. Bulgular arasında neden-sonuç ilişkisinin kurulduğu bu modelde gerektiğinde olgular arasında karşılaştırmalar da yapılır” (Yıldırım ve Şimsek, 2008; akt. Karataş, 2015). “Betimsel analiz dört aşamada gerçekleştirilir: Analizin ilk aşamasında verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağını belirlemek için araştırma soruları, kavramsal çerçeve ya da görüşme ve/veya gözlemde yer alan boyutlara göre bir çerçeve oluşturulur. İkinci aşamada veriler, oluşturulan çerçeveye göre incelenerek düzenlenir. Üçüncü aşamada düzenlenen veriler gerekli yerlerde doğrudan alıntılarla desteklenerek tanımlanır. Son aşamada ise tanımlanan bulgular açıklanır, ilişkilendirilir ve yorumlanır” (Karataş, 2015). Bu çalışmada da, öğrenci metinleri Aydın ve Torusdağ (2013)’dan geliştirilen bağlaşıklık ve bağdaşıklık unsurlarını

kullanım biçimlerine göre incelenerek sınıflandırılmıştır. Sonrasında ise elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Öğrenci metinleri, metindilbilimsel metinsellik ölçütleri açısından incelenmiş ve bu metinsellik ölçütlerine göre gruplandırılmıştır. Öğrenci metinlerinin, bağlaşıklık ve bağdaşıklık öğelerinin kullanım durumlarının analizinde değerlendirme rubriği (Bkz. Ek-2) oluşturulmuş ve veriler bu rubrikte yer alan kategorilere göre analiz edilmiştir. Rubrikte öğrencilerin sözcüksel bağlaşıklık unsurlarını doğru ve etkili kullanma, dil bilgisel bağlaşıklık unsurlarını doğru ve etkili kullanma ve bağdaşıklık unsurlarını doğru ve etkili kullanma durumları “yetersiz”, “kabul edilebilir” ve “yeterli” olarak ölçütlendirilmiştir. Değerlendirme rubriğinden elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurularak öğrencilerin yazılı anlatımlarının başarı durumları; konu ve metin türü seçim oranları; sözcük bağlaşıklığı kullanım biçimleri ve oraları, metin- başlık uyumu oranları; gönderim öğelerinin, değiştirim unsurlarının, eksilti öğelerinin, yinlemelerin, bağıntı öğelerinin, koşut yapıların, zaman ve görünüş öğelerinin kullanım düzeyleri; örtük anlatım kullanım oranları, konu değişimi belirleyicilerine yer verilme oranları, sonuç tümcesi ve izlek kullanım düzeyleri ile ana fikir tümcesinin metin içi kullanım bölümü oranları tablolastırılarak sayısal verilerle ortaya konmuştur. Bunun yanında yazılı metinlerde yer alan anahtar sözcüklerin yoğunlaştığı unsurlar, içerik şeması hataları, metinlerin biçimsel durumu ve eksikliklerine doğrudan aktarımdan ve örneklerden yararlanılarak yer verilmiştir.

Öğrencilerin yazılı anlatımlarının başarı derecelendirmesinde ise ortaokullarda kullanılan yazılı metin değerlendirme ölçütleri esas alınmıştır. Uzman görüşü ve meslektaş görüşü dikkate alınarak oluşturulan değerlendirme ölçeğinde (Bkz. Ek-3) yer alan ölçütler şu şekildedir: konu bütünlüğü (15 puan), olay kurgusu (15 puan), başlık uygunluğu (15 puan), yazım ve noktalama kurallarına uygunluk (15 puan), genel dil kurallarına uygunluk (15 puan), metin planı (10 puan), anlatım başarısı (15 puan) olmak üzere toplam 100 puan üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirme neticesinde metinler, puanlarına göre, 0–44 arası “zayıf”, 44–69 arası “orta”, 69–100 arası “iyi” olarak kabul edilmiştir. Çalışmada yer alan tüm öğrenci metinleri oluşturulan değerlendirme ölçeği ile üç ayrı Türkçe öğretmen tarafından puanlamaya tabii tutulmuştur. Bu üç ayrı değerlendirmeden elde edilen puanlar dikkate alınarak metin başarı durumları belirlenmiştir.

Bunun yanında metinlerin türünü belirleme, metin konusunu belirleme aşamasında da yine üç ayrı Türkçe öğretmenin metin inceleme sonuçları göz önünde bulundurularak öğrenci metinlerinin tür ve konuları belirlenmiştir.

5.6. GEÇERLİK

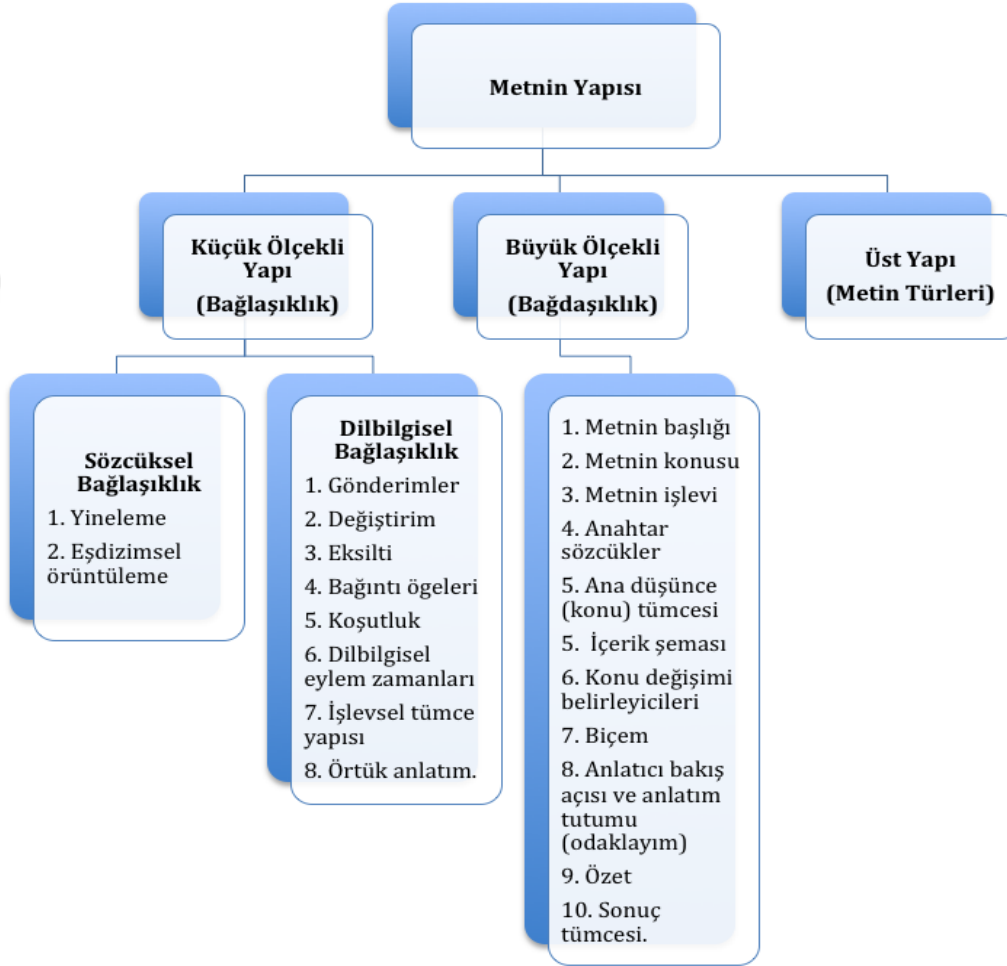
İç ve dış geçerliğin sağlanması açısından “Elde edilen bulgular, daha önce oluşturulan kavramsal çerçeve veya kuramla uyumlu mudur, bu çerçeve veri toplamada rehber olmuş mudur, örneklem genellemeye izin verecek ölçüde çeşitlendirilmiş midir?” gibi sorulara yanıt aranabilir (Yıldırım ve Şimşek, 1999). Bu açıdan çalışma incelendiğinde araştırma sonuçlarına ulaşılırken alan yazın taranmış, ilgili konu ile ilgili yapılmış çalışmalar incelenmiş, çalışmalardan elde edilen bulgularla karşılaştırılarak sonuçlar yorumlanmıştır. Ayrıca farklı sınıf düzeyinden öğrenci metinlerine yer verilerek geçerlik sağlanmaya çalışılmıştır.

5.7. GÜVENİRLİK

Çalışmada betimsel analiz yöntemi kullanılmış ve bu yönteme uygun olarak güvenirliği sağlamak amacıyla metinlerden doğrudan alıntılar yapılmış ve örnekler verilmiştir. Bunun yanında güvenirliğe katkı sunması açısından çalışmanın veri toplama ve analiz aşamalarının daha net şekilde anlaşılabilmesi için metin çözümlemesi ayrı bir bölüm halinde ayrıntılı olarak verilmiştir. Öğrenci metinlerinin başarı durumlarının tespiti amacıyla oluşturulan değerlendirme ölçeği ve metinlerin analizinde kullanılan değerlendirme rubriği ise uzman görüşü ve meslektaş görüşü alınarak oluşturulmuştur.

6. BULGULAR

Araştırmada yer verilen metin çözümlemesine yönelik oluşturulan örnek model aşağıda görselleştirilmiştir (Aydın ve Torusdağ, 2013: 108'den geliştirilmiştir).

Çalışmanın bu bölümünde Aydın ve Torusdağ (2013: 108)'dan geliştirilen modele göre yapılan metin çözümlemeleri, oluşturulan değerlendirme rubriğine göre değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar göz önünde bulundurularak ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerinde; ortaokullarda kullanılan metin değerlendirme ölçütlerine göre (konu bütünlüğü, olay kurgusu, başlık uygunluğu, yazım ve noktalama kurallarına uygunluk, genel dil kurallarına uygunluk, metin planı, anlatım başarısı) başarı durumları, tercih ettikleri konular, seçtikleri metin türleri, sözcüksel ve dil bilgisel bağlaşıklık unsurlarını kullanım düzeyleri ile bağdaşıklık ögelerini kullanım düzeyleri sınıf seviyelerine göre sayısal verilerle ortaya konmuştur. Yine

aynı başlıklar altında öğrencilerin seçtikleri konu ve metin türüne göre başarı düzeyinde anlamlı farklar olup olmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca öğrenci metnlerinin bağlaşıklık ve bağdaşıklık öğelerini kullanım durumları açıklanmıştır.

6.1. 6, 7 VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE YAZILI METİNLERİNDEKİ BAŞARI DURUMLARI

Yazılı anlatım ürünlerinin nitelikli ve başarılı bir metin olarak değerlendirilebilmesi için birtakım özellikler taşıması gerekmektedir. Metinler bu özellikleri taşıyıp taşımadıkları bakımından değerlendirilerek başarı durumu ortaya konmaktadır. Araştırmaya katılan 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım başarı durumları, ortaokullarda kullanılan metin değerlendirme ölçütleri (konu bütünlüğü, olay kurgusu, başlık uygunluğu, yazım ve noktalama kurallarına uygunluk, genel dil kurallarına uygunluk, metin planı, anlatım başarısı) göz önünde bulundurularak iyi, orta ve zayıf olmak üzere üç gruba ayrılmıştır.

Elde edilen bulgular şu şekildedir: İncelenen 42 öğrenci metninin %48'inin zayıf, %40'ının orta, %12'sinin ise iyi derecede olduğu belirlenmiştir. Tablo 1'de öğrenci metnlerinin sınıf seviyelerine göre başarı durumları verilmiştir.

Tablo 1
Sınıf Düzeylerine Göre Yazılı Metinlerin Başarı Durumları

		İyi	Orta	Zayıf	Toplam
6. sınıf	Sayı		4	10	14
	Yüzde		%23,5	%50	
7. sınıf	Sayı	1	8	5	14
	Yüzde	%20	%47	%25	
8. sınıf	Sayı	4	5	5	14
	Yüzde	%80	%29,5	%25	
toplam	Sayı	5	17	20	42
	Yüzde	%12	%40	%48	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi “iyi” derecede olan yazılı metinlerin %80’i 8. sınıf öğrencileri tarafından, %20’si ise 7. sınıf öğrencileri tarafından yazılmıştır. “orta” seviyede olan metinlerin %29,5’i 8. sınıf öğrencileri tarafından, %47’si 7. sınıf öğrencileri tarafından, %23,5’i 6. sınıf öğrencileri tarafından yazılmıştır. “zayıf” seviyede olan metinlerin ise %25’i 8. sınıf öğrencileri tarafından, %25’i 7. sınıf öğrencileri tarafından, %50’si 6. sınıf öğrencileri tarafından yazılmıştır.

Buna göre sınıf düzeyleri bakımından metin başarı durumu incelendiğinde 8. sınıf öğrencilerinin 7 ve 6. sınıf öğrencilerine göre daha başarılı metin yazabildiği, 7. sınıf öğrencilerinin ise 6. sınıf öğrencilerine göre daha başarılı metin yazabildiği sonucu ortaya çıkmıştır. Elde edilen sonuç, öğrencinin yaş seviyesi arttıkça başarılı metin yazma ihtimalinin de arttığını göstermektedir.

6.2. 6, 7 VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE YAZILI METİNLERİNDEKİ KONU TERCİHLERİ

Yazılı anlatım eğitiminde konu, öğrencilerin bu beceri alanına yönelik tutumlarını önemli ölçüde etkileyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin hangi konuları ne oranda tercih ettiklerinin tespit edilmesi yazılı anlatım becerisi açısından önemli görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin metinlerinde yer verdiği konu sıralaması şu şekildedir: arkadaşlık- dostluk (%59), hayvan sevgisi (%19), yardımlaşma (%5), başından geçen bir olayı anlatma (%5), sağlık ve spor (%5), merhamet (%2,5), çalışkanlık (%2,5) ve belli bir konusu olmayan (%2,5). Buna göre öğrencilerin en çok “arkadaşlık- dostluk” konusunu, en az ise “merhamet” ve “çalışkanlık” konularını tercih ettikleri görülmektedir. Aşağıdaki tablo 2’de konu seçimlerinin sınıf düzeylerine göre durumları verilmiştir.

Tablo 2

Sınıf Düzeylerine Göre Konu Seçim Oranları

		Arkadaşlık- Dostluk	Yardımlaşma	Başından geçen bir olayı anlatma	Hayvan sevgisi	Sağlık ve Spor	Merhamet	Çalışkanlık	Konusu belli olmayan	toplam
6. sınıf	Sayı	10			3		1			14
	yüzde	%40			%37,5		%100			

7. sınıf	Sayı	6		1	3	2		1	1	14
	yüzde	%24		%50	%37,5	%100		%100	%100	
8. sınıf	Sayı	9	2	1	2					14
	yüzde	%36	%100	%50	%25					
Toplam	Sayı	25	2	2	8	2	1	1	1	42
	yüzde	%59	%5	%5	%19	%5	%2,5	%2,5	%2,5	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Tablo 2 incelendiğinde “dostluk- arkadaşlık” konusunu tercih eden öğrencilerin %40’ı 6. sınıf öğrencisi, %24’ü 7. sınıf öğrencisi, %36’sı 8. sınıf öğrencisidir. “yardımlaşma” konusunu tercih eden öğrencilerin %100’ü 8. sınıf öğrencisidir. “başından geçen bir olayı anlatma” konusunu tercih eden öğrencilerin %50’si 8. sınıf, %50’si 7. sınıf öğrencisidir. “hayvan sevgisi” konusunu tercih eden öğrencilerin %37,5’i 6. sınıf, %37,5’i 7. sınıf, %25’i 8. sınıf öğrencisidir. “sağlık ve spor” konusunu ve “çalışkanlık” konusunu tercih eden öğrencilerin %100’ü 7. sınıf öğrencisidir. “merhamet” konusunu tercih eden öğrencilerin ise %100’ü 6. sınıf öğrencisidir. 7. sınıf öğrencisine ait 1 metnin ise türü belli değildir.

8. sınıf öğrencilerine ait 4 başarılı metin incelendiğinde 3 tanesinin “dostluk- arkadaşlık”, 1 tanesinin “başından geçen bir olayı anlatma” konularında yazıldığı; 7. Sınıf öğrencilerine ait 1 başarılı metnin ise “hayvan sevgisi” konulu olduğu belirlenmiştir. Başarılı olarak değerlendirilen metinlerin konularına bakıldığında öğrencilerin tercih ettikleri metin konusunun başarı düzeyi açısından birbirine benzer düzeyde ele alındığı görülmüştür. Yani öğrencilerin seçtikleri konuyu ele alma biçimleri ile metinde başarılı olma performansları arasında farklılık gözlenmemiştir.

6.3. 6, 7 VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE YAZILI METİNLERİNDEKİ METİN TÜRÜ TERCİHLERİ

Yazılı anlatım becerisinde metin türü öğrencilerin bu beceri alanına yönelik ilgi ve isteklerini doğrudan etkileyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin ‘olaya dayalı’ metin türlerinde yazı yazmaya daha istekliken, ‘düşünceye dayalı’ metin türlerinde yazı yazmaya daha az istekli oldukları yapılan ön çalışma sonucunda tespit edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin tercih ettikleri metin türleri şu şekilde sıralanmıştır: hikaye (%71,5), masal (%12), anı (%5), fabl (%5), türü belli olmayan (%7,5). Bu

oranlar doğrultusunda öğrencilerin en çok hikaye türünde en az ise anı ve fabl türünde metin yazmayı tercih ettikleri belirlenmiştir. Tablo 3’te yazılı metinleri incelenen öğrencilerin sınıf seviyelerine göre seçtikleri metin türleri ve oranları verilmiştir.

Tablo 3
Sınıf Düzeylerine Göre Metin Türü Seçim Oranları

		Hikâye	Masal	Anı	Fabl	Türü belli olmayan	Toplam
6. sınıf	Sayı	7	4		1	2	14
	Yüzde	%23	%80		%50	%66,6	
7. sınıf	Sayı	11	1	1	1		14
	Yüzde	%37	%20	%50	%50		
8. sınıf	Sayı	12		1		1	14
	Yüzde	%40		%50		%33,3	
Toplam	Sayı	30	5	2	2	3	42
	Yüzde	%71	%12	%5	%5	%7	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Tablo 3’te görüldüğü gibi hikaye türünü tercih eden öğrencilerin %23’ü 6. sınıf, %37’si 7. sınıf, %40’ı ise 8. sınıf öğrencisidir. Masal türünde metin yazan öğrencilerin %80’i 6. sınıf, %20’si 7. sınıf öğrencisidir. Anı türünü tercih eden öğrencilerin %50’si 7. sınıf, %50’si ise 8. sınıf öğrencisidir. Fabl türünde metin yazan öğrencilerin %50’si 6. sınıf öğrencisi, %50’si ise 7. sınıf öğrencisidir. Türü belli olmayan 3 metinden 2 tanesinin 6. sınıf öğrencilerine, 1 tanesinin ise 8. sınıf öğrencisine ait olduğu belirlenmiştir.

Metin başarı durumları incelendiğinde 8. sınıf öğrencilerine ait 4 başarılı metinden 3 tanesinin hikaye türünde, 1 tanesinin ise anı türünde yazıldığı; 7. sınıf öğrencisine ait 1 başarılı metnin türünün ise hikaye türünde olduğu belirlenmiştir. Başarılı metinlerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda %80’inin hikaye türünde, %20’sinin anı türünde olduğu görülmektedir. Bu oranlar dikkate alındığında öğrencilerin hikaye türünde metin yazmalarının başarı ihtimalini artırabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

6.4. 6,7, 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI ANLATIM METİNLERİNİN KÜÇÜK ÖLÇEKLİ YAPI BAKIMINDAN DURUMLARININ İNCELENMESİ

Metin içerisinde yer alan yinelemeler, öngönderim ve artgönderimler, değiştirim ögeleri, eksilteli yapılar, örtük anlatımlar, koşut yapılar, eylem zamanları ve bağıntı ögeleri gibi dilsel unsurlar metnin küçük ölçekli yapısını oluşturan bağlaşıklık ögeleridir. Bu unsurlar metnin dilsel bir bütünlük içinde olmasını sağlar. Bu bölümde, çalışmada yer alan öğrenci metinleri küçük ölçekli yapıyı oluşturan unsurlar açısından incelenerek elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

6.4.1. Sözcüksel Bağlaşıklık

6.4.1.1. Yinelemeler

Metinde geçen kişi, eşya, durum ya da bir başka nesnenin yeri geldikçe tekrarlanması esasına dayanan yinelemeler, metni oluşturan tümceler veya bölümler arasında bağlantı kurmaya yarayan dilsel kullanımlardır. Öğrenci metinlerinin tamamında aynı sözcüğün tekrarıyla oluşan yinelemelere sıklıkla başvurulduğu belirlenmiş ve toplamda tekrar edilerek yinelenen 180 adet sözcük tespit edilmiştir. Yinelenen sözcüklerin büyük çoğunluğunun kişi ya da hayvan adları ile anahtar sözcüklerden oluştuğu görülmüştür.

Bunun yanında metinlerde eş, zıt, yakın anlamlı sözcüklerin tekrar edilmesi ile yapılan yinelemelere de sıklıkla yer verilmiş olup 3 metinde bu tür yinelemeye başvurulmadığı belirlenmiştir.

Bir sözcüğün kısmi olarak tekrarlanması ile oluşan kısmi yinelemelerin de metinlerde sıklıkla kullanıldığı ve bu tür yinelemelerin çoğunluğunun farklı kiplerle çekimlenmiş fiillerden oluştuğu görülmüştür. Kısmi yinelemeler genellikle çekim ekleri vasıtasıyla yapılmış ve yapım eki yoluyla yeni sözcük üretimi yoluna nadiren gidilmiştir.

Alt terim- üst terim yinelemesi açısından metinler incelendiğinde ise bu tür yinelemeye metinlerin %40'ında yer verilmezken %60'lık kısımda olan metinlerde kullanılan alt-üst terimlerin benzer biçimde olduğu görülmektedir. Genellikle “isim-ad” üst terimi ile kişi ya da hayvan adları verilerek veya meslek dallarından yararlanarak alt-üst terimler kullanılmıştır.

6.4.1.2. Eş Dizimsel Örüntüleme

Aynı kavram alanına giren sözcüklerin bir arada kullanılması biçiminde oluşan eş dizimsel örüntüleme metinlerin %16,7'sinde yer almazken eş dizimsel örüntülemeden yararlanılan metinlerin (%83,3) çoğunluğunda birden fazla örüntülemeye yer verilmiştir.

Aşağıda verilen tablo 4'te sözcüksel bağlaşıklık biçimlerinin sınıf düzeylerine göre kullanım oranları verilmiştir.

Tablo 4

Sınıf Düzeylerine Göre Sözcüksel Bağlaşıklık Biçimlerinin Kullanım Oranları

		Aynı sözcüğün tekrarı	Eş/Zıt/Yakın anlamlı sözcük tekrarı	Alt terim/ Üst terim tekrarı	Kısmi yinelemeler	Eş dizimsel örüntüleme	Toplam
6. sınıf	Sayı	56	37	13	112	55	273
	Yüzde	%31	%36	%25	%25,3	%22	%26,5
7. sınıf	Sayı	60	33	24	152	112	381
	Yüzde	%33	%32	%46	%34,3	%44,5	%37
8. sınıf	Sayı	64	33	15	179	84	375
	Yüzde	%36	%32	%30	%40,6	%33,5	%36,5
Toplam	Sayı	180	103	52	443	251	1.029
	Yüzde	%17,5	%10	%5	%43,1	%24,4	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin metinlerinde kullandıkları sözcüksel bağlaşıklık biçimleri sırasıyla 'kısmi yinelemeler' (%43,1), 'eş dizimsel örüntüleme' (%24,4), 'aynı sözcüğün tekrarı' (%17,5), 'eş-yakın anlamlı sözcük tekrarı' (%10), 'alt terim/üst terim yinelemesi' (%5) şeklindedir. Öğrenciler metinlerinde en çok kısmi yinelemelere, en az ise alt terim/üst terim yinelemesine yer vermişlerdir.

Sınıf düzeylerine göre sözcüksel bağlaşıklık incelendiğinde ise en çok (%37) 7. sınıf öğrencilerinin, en az ise (%26,5) 6. sınıf öğrencilerinin sözcüksel bağlaşıklığa yer verdiği görülmektedir.

6.4.2. Dilbilgisel Bağlaşıklık

6.4.2.1. Gönderim

Bir metindeki sözcük, tema, kavram ya da düşüncenin aynı veya farklı biçimde tekrar kullanılması durumu olan gönderimlerden metinlerin tamamında sıklıkla yararlanılmıştır. Boş adıl, iyelik eki, adıl ve şahıs ekleri kullanılarak yapılan gönderimler ön gönderim veya art gönderim biçiminde yer almıştır. İncelenen metinlerde toplam art gönderim sayısı 392, toplam ön gönderim sayısı ise 17'dir. Öğrenciler art gönderime sıklıkla başvururken ön gönderime ise çok nadir olarak yer vermişlerdir. Tablo 5'te metinlerde kullanılan art ve ön gönderim türleri ve oranları sınıf düzeylerine göre verilmiştir.

Tablo 5
Sınıf Düzeylerine Göre Art Gönderim Türlerinin Kullanım Oranları

		Boş adıl ile gönderim	Şahıs eki ile gönderim	İyelik eki ile gönderim	Adıl ile gönderim	Toplam
6. sınıf	sayı	39	21	36	26	122
	yüzde	%34	%26	%31,5	%31,5	%31,3
7. sınıf	sayı	35	24	36	29	124
	yüzde	%30	%30	%31,5	%35,5	%31,7
8. sınıf	sayı	41	35	43	27	146
	yüzde	%36	%44	%37	%33	%37
Toplam	sayı	115	80	115	82	392
	yüzde	%29,5	%20	%29,5	%21	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Tablo 5'te de görüldüğü gibi 392 art gönderimin 115'i (%29,5) boş adılar, 115'i (%29,5) iyelik eki, 82'si (%21) adıl, 80'i ise (%20) şahıs eki ile yapılan gönderimlerdir. Öğrencilerin metinlerinde en fazla yer verdikleri art gönderim türünün boş adılar ve iyelik eki ile yapılan gönderim olduğu, en az yer verdikleri gönderim türünün ise şahıs eki ile yapılan

gönderim olduğu belirlenmiştir. Sınıf düzeylerine göre bakıldığında ise toplam art gönderimin %37'sinin 8. sınıf, %31,7'sinin 7. sınıf, %31,3'ünün ise 6. sınıf öğrencilerine ait olduğu görülmektedir.

Tablo 6
Sınıf Düzeylerine Göre Ön Gönderim Türlerinin Kullanım Oranları

		Boş adıl ile gönderim	Şahıs eki ile gönderim	İyelik eki ile gönderim	Adıl ile gönderim	Toplam
6. sınıf	Sayı	2	1	3	3	9
	Yüzde	%50	%100	%43	%60	%53
7. sınıf	Sayı	1		2	1	4
	Yüzde	%25		%28,5	%20	%23,5
8. sınıf	Sayı	1		2	1	4
	Yüzde	%25		%28,5	%20	%23,5
Toplam	Sayı	4	1	7	5	17
	Yüzde	%23,5	%5,9	%41,5	%29,5	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Yukarıda verilen tablo 6 incelendiğinde toplam 17 ön gönderimden 7 tanesinin (%41,2) iyelik eki, 5 tanesinin (%29,4) adıl, 4 tanesinin (%23,5) boş adıl, 1 tanesinin (%5,9) ise şahıs eki ile yapılan gönderme olduğu belirlenmiştir. Bu gönderim türünde ise öğrencilerin en fazla iyelik eki ile ön gönderim yaparken en az şahıs eki ile ön gönderim yoluna gittikleri görülmektedir. Ön gönderimler sınıf düzeylerine göre incelendiğinde ise %53'ünün 6. Sınıf öğrencilerine, %23,5'inin 7. sınıf, %23,5'inin 8. sınıf öğrencilerine ait olduğu belirlenmiştir.

6.4.4. Değiş tirim

Bir ad, eylem, durum ya da tümcenin yerine farklı bir ögenin kullanılması şeklinde metinlerde yer alan değiş tirim, ada dayalı değiş tirim ve tümceye dayalı değiş tirim olarak öğrenci metinlerinde sıklıkla başvuru lan bir dilsel unsur olarak karş ımıza çıkmaktadır. Tablo 7'de incelenen öğrenci metinlerinde yer alan değiş tirim türlerinin sınıf düzeylerine göre oranları verilmiştir.

Tablo 7

Sınıf Seviyelerine Göre Değiş tirim Ögelerinin Kullanım Oranları

		Ada dayalı değiş tirim	Tümceye dayalı değiş tirim	Toplam
6. sınıf	Sayı	10	16	26
	yüzde	%50	%21	%28
7. sınıf	Sayı	4	26	30
	yüzde	%20	%36	%32
8. sınıf	sayı	6	31	37
	yüzde	%30	%43	%40
toplam	sayı	20	73	93
	yüzde	%22	%78	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Tablo 7 incelendiğinde öğrenci metinlerinde yer alan toplam 93 değiş tirim ögesinin %78'sinin tümceye dayalı değiş tirim, %22'inin ada dayalı değiş tirim olduğu belirlenmiş ve ada dayalı değiş tirime en sık başvurma oranının %50 ile 6. sınıf düzeyinde olduğu, tümceye dayalı değiş tirim ögesine en sık başvurma oranının ise %43 ile 8. sınıf düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak değiş tirim ögelerinin sınıf düzeylerine göre kullanım sıklıkları incelendiğinde ise en fazla 8. sınıf (%40), en az ise 6. sınıf (%28) olduğu görülmektedir.

6.4.5. Eksilti

Metin içerisindeki dilsel bir ögenin anlam kaybına yol açmayacak biçimde tümceden çıkartılmasına dayanan eksilti, incelenen öğrenci metinlerinde toplam 603 defa kullanılmıştır. Cümle içinde özne eksikliği, nesne eksikliği, tamlayan eksikliği şekillerinde karşımıza çıkan eksiltinin söz konusu biçimlerinin sınıf düzeylerine göre kullanım oranları aşağıdaki tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8**Sınıf Düzeylerine Göre Eksilti Ögelerinin Kullanım Oranları**

		Özne eksikliği	Nesne eksikliği	Tamlayan eksikliği	Toplam
6. sınıf	sayı	101	10	23	134
	yüzde	%23	%27	%17	%22,2
7. sınıf	sayı	165	15	50	230
	yüzde	%38	%40	%39	%38,1
8. sınıf	sayı	169	13	57	239
	yüzde	%39	%33	%44	%39,7
Toplam	sayı	435	38	130	603
	yüzde	%72	%6,5	%21,5	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Yukarıda verilen tablo 8 incelendiğinde toplam 603 defa kullanılan eksiltinin en fazla (%72) özne eksikliği, en az (%6,5) ise nesne eksikliği biçiminde oluştuğu görülmektedir. Eksilti ögesinin sınıf düzeylerine göre kullanım oranlarının ise sırasıyla 8. sınıf (%39,7), 7. sınıf (%38,1), 6. sınıf (%22,2) düzeylerinde olduğu belirlenmiştir.

6.4.6. Bağıntı Ögeleri

Sözcükleri, sözcük gruplarını, tümceleri ya da paragrafları birbirine bağlayan ve anlamsal olarak metnin tutarlı ve bağlaşıklık olmasına da katkı sağlayan bağıntı ögelerinin öğrenci metnlerinde sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Metinlerde yer alan 160 bağıntı ögesinden “ve” bağlacı incelenen metinlerin tümünde yer alırken “ama” bağlacı metinlerin %62’sinde, “ile” bağlacı metinlerin %10’unda kullanılmıştır.

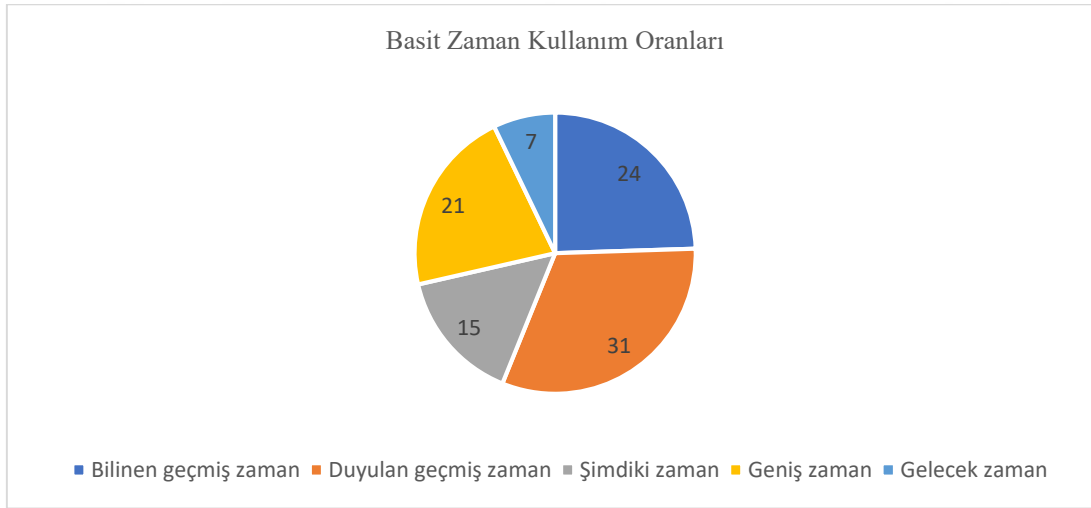
6.4.7. Koşutluk

Benzer dilsel yapıların değişik şekillerde yinelenerek metnin akıcılığına katkıda bulunan koşut yapılar, incelenen 42 metnin %90’ında yer almıştır. Öğrencilerin toplamda 60 adet koşut ifadeye metnlerinde yer verdikleri belirlenmiştir.

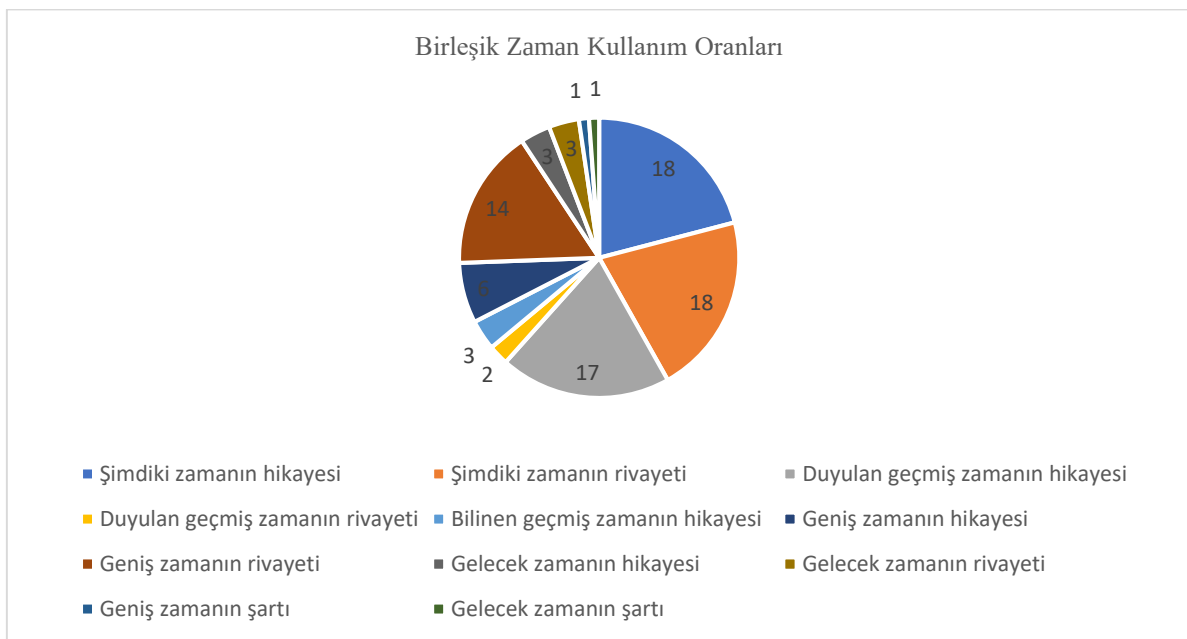
6.4.8. Zaman Ve Görünüş

Metindeki durumların ve olayların mantıksal olarak sıralanmasını sağlayan zaman ve görünüşün doğru kullanımı tutarlılık ve bağlaşıklık açısından önemlidir. Öğrencilerin metinlerinde zaman ifadelerinin çok çeşitli olduğu belirlenmiştir. İncelenen 42 metnin %90'ında basit ve birleşik zamanlı eylem çekimleri bir arada kullanılırken yalnızca 1 metinde (Ö.6.3.) fiil çekimlerinin tek kip (duyulan geçmiş zaman) ile yapıldığı tespit edilmiştir. Aşağıda verilen 1. Ve 2. grafikte öğrencilerin basit çekimli eylem sayıları ile birleşik çekimli eylem sayıları verilmiştir.

Grafik 1

Grafik 2

Yukarıda verilen 1 ve 2. grafikler incelendiğinde öğrencilerin 98 defa basit zamanlı eylem çekimi, 86 kez de birleşik zamanlı eylem çekimi yaptığı görülmektedir. Basit çekimli eylemler sırası ile duyulan geçmiş zaman (31), bilinen geçmiş zaman (24), geniş zaman (21), şimdiki zaman (15), gelecek zaman (7) şeklinde olmuştur. Birleşik zamanlı eylem çekimleri ise sırasıyla şimdiki zamanın hikayesi (18), şimdiki zamanın rivayeti (18), duyulan geçmiş zamanın hikayesi (17), geniş zamanın rivayeti (14), geniş zamanın hikayesi (6), bilinen geçmiş zamanın hikayesi (3), gelecek zamanın rivayeti (3), gelecek zamanın hikayesi (3), duyulan geçmiş zamanın rivayeti (2), geniş zamanın şartı (1), gelecek zamanın şartı (1) biçimindedir. Öğrenciler metinlerinde basit zamanlı eylem çekimlerinde en çok duyulan geçmiş zamana yer verirken en az gelecek zaman kullanmışlardır. Birleşik zamanlı eylem çekimlerinde ise en çok şimdiki zamanın hikayesi ve şimdiki zamanın rivayetini, en az gelecek zamanın şartı ile geniş zamanın şartını kullanmışlardır.

Sıklıkla zaman kaymasına yer verilen metinlerde çok çeşitli eylem çekimlerinin bir arada kullanılması anlamsal ve zamansal tutarlılığın sağlanmasının önüne geçmiştir.

6.4.9. Örtük Anlam

Bir cümlede açık olarak söylenmediği halde cümlemin anlamından ya da cümledeki bazı ifadelerden çıkarılabilen anlam olan örtük anlatım, öğrenci metinlerinin %55'inde toplam 32 defa kullanılmıştır.

6.5. 6,7, 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI ANLATIM METİNLERİNİN BÜYÜK ÖLÇEKLİ YAPI BAKIMINDAN DURUMLARININ İNCELENMESİ

6.5.1. İşlev

Metinlerin yazılma amacı olan işlev açısından öğrenci metinleri incelendiğinde 42 metnin %95'inde okuyucuyu düşündürme ve okuyucuya mesaj verme amacı olduğu belirlenmiştir. 1 metin (Ö.8.5.) okuyucuya hoşça vakit geçirme amacı taşırken 1 metinde (Ö.6.10) ise işlev tespit edilememiştir.

6.5.2. Başlık

6,7, 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım metinlerinin başlık ile metin uyumu bakımından sınıf düzeylerine göre oranları aşağıdaki tablo 9'da yer almıştır.

Tablo 9

Sınıf Düzeylerine Göre Başlık İle Metin Uyumu Oranları

		Metin ve başlık uyumludur	Metin ve başlık uyumlu değildir	Toplam
6. sınıf	Sayı	13	1	14
	yüzde	%35	%20	
7. sınıf	Sayı	12	2	14
	yüzde	%32,5	%40	
8. sınıf	Sayı	12	2	14
	yüzde	%32,5	%40	
toplam	Sayı	37	5	42
	yüzde	%88	%12	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Tablo 9 incelendiğinde öğrenci metinlerinin %88'inde metnin içeriği ile başlığın uyumlu olduğu, %12'sinde içerik ile başlığın uyumlu olmadığı görülmektedir. İçerik ile uyumlu olan başlıkların %35'inin 6. sınıf öğrencilerine, %32,5'inin 7. sınıf öğrencilerine, %32,5'inin 8. sınıf öğrencilerine ait olduğu belirlenmiştir. İçerik ile uyumlu olmayan başlıkların ise %40'ının 8. sınıf öğrencilerine, %40'ının 7. sınıf öğrencilerine, %20'sinin ise 6. sınıf öğrencilerine ait olduğu tespit edilmiştir.

6.5.3. Anahtar Sözcükler

Okuyucunun metni okumadan içeriği hakkında tahminde bulunabilmesini sağlayan ve metnin konusunu bütünüyle yansıtabilen anahtar sözcüklerin, incelenen öğrenci metinlerinin tamamına yakınında kahraman adları, tema, mekan, konu gibi olay metinlerinin temel unsurlarından oluştuğu görülmektedir.

6.5.4. Ana Fikir Tümcesi

Metinde okuyucuya verilmek istenen temel fikri içerisinde barındıran ana düşünce tümcesi, araştırmada yer alan 42 metinden yalnızca 1 tanesinde tespit edilemezken belirlenen ana fikir tümcelerinin metin içinde verildiği bölümlerin sınıf düzeylerine göre dağılım oranları tablo 10'da yer almıştır.

Tablo 10**Sınıf Düzeylerine Göre Ana Fikir Cümlelerinin Metin İçindeki Yerlerinin Oranları**

		Başlıkta yer alan	Giriş bölümünde yer alan	Gelişme bölümünde yer alan	Sonuç bölümünde yer alan	Tespit edilemeyen	Toplam
6. sınıf	Sayı	2	3	4	4	1	14
	Yüzde	%66,6	%100	%44,5	%15	%100	
7. sınıf	Sayı			1	13		14
	Yüzde			%11	%50		
8. sınıf	Sayı	1		4	9		14
	Yüzde	%33,3		%44,5	%35		
Toplam	Sayı	3	3	9	26	1	42
	Yüzde	%7	%7	%21	%62	%3	%100

*Verilen yüzdeler sütun yüzdeleridir.

Yukarıda verilen tablo 10 incelendiğinde ana fikir tümcelerinin metinlerin %7'sinde başlıkta, %7'sinde giriş bölümünde, %21'inde gelişme bölümünde, %62'sinde ise sonuç bölümünde yer aldığı görülmektedir.

6.5.5. İçerik Şeması

Metinlerin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini ortaya koyan içerik şeması açısından araştırmada yararlanılan metinler incelendiğinde, bu metinlerin tamamında bölümler arası geçişin net olmadığı ve paragraf düzenine dikkat edilmediği belirlenmiştir. Bunun yanında bazı metinlerde (Ö.6.3., 7.Ö.14) giriş bölümü ile diğer bölümler arasında bağlantı kurma konusunda sorun yaşandığı görülmektedir.

6.5.6. Konu Değişimi Belirleyicileri

Metinde konunun değişeceğini işaret eden konu değişimi belirleyicileri araştırmada yer alan metinlerde toplam 129 defa kullanılmıştır. En sık tekrar edilen konu değişimi belirleyicileri sırasıyla “sonra” (%14), “bir gün” (%12), “...sonra” (%11), “artık” (%8) olmuştur.

6.5.7. Biçem

Metinlerin biçimsel özellikleri incelendiğinde %81'inin 'hakim bakış açısı' tekniği ile %19'unun ise 'kahraman bakış açısı' tekniği ile yazıldığı belirlenmiştir. Metinlerin çoğunluğunda basit, bağlı ve birleşik cümlelere yer verilirken sıralı cümleler çok az kullanılmıştır. Metinlerin genelinde sanatsal ifadelere yer verilmezken dolaylı ve doğrudan aktarım cümleleri sıklıkla kullanılmıştır. Metinlerin tamamında noktalama ve yazım yanlışları yer almaktadır.

6.5.8. Sonuç Cümlesi

Metinde anlatılan olay ya da durumu bir sonuca bağlayan sonuç cümleleri, incelenen metinlerin %95'inde yer alırken %5'inde sonuç cümlesi tespit edilememiştir.

6.5.9. İzlek

Bir eserin üzerine kurulduğu temel eğilim olan izlek araştırmada yararlanılan 42 metnin 41 tanesinde yer alırken 1 metinde (Ö.6.10.) izlek tespit edilememiştir. İncelenen metinlerde sıklıkla yer alan izleklerin "dostluk" (%35), "iyilik" (%35) olduğu belirlenmiştir.

7. TARTIŞMA

Bu çalışmada aynı okulda öğrenim gören ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinden 42 öğrencinin yazılı anlatım metinleri, bağlaşıklık ve bağdaşıklık öğelerinin kullanımı açısından değerlendirilmiştir.

Metinlerde yer alan bağlaşıklık ve bağdaşıklık öğelerinin kullanım durumları sayısal verilerden ve nitel analizlerden yararlanılarak ortaya konulmuştur. Elde edilen sonuçlar benzer çalışmaların sonuçları ile tartışılarak verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yazılı anlatımlarında yer hatalı kullanımlar *doğrudan aktarım* yoluyla verilmiş, metinden örnekler sunulmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre öğrenci metinlerinin başarı durumları ortaokullarda kullanılan metin değerlendirme ölçütlerine göre (konu bütünlüğü, olay kurgusu, başlık uygunluğu, yazım ve noktalama kurallarına uygunluk, genel dil kurallarına uygunluk, metin planı, anlatım başarısı) iyi, orta, zayıf olarak derecelendirilmiş ve metinlerin %12'si iyi, %40'ı orta, %48'i ise zayıf olarak belirlenmiştir. Ayaz (2007) 9. sınıf öğrenci metinleri üzerine yaptığı çalışmada en fazla orta seviyede (% 44,7); daha sonra iyi (% 39,7) ve zayıf (% 15,6) seviyelerde metin olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada “iyi” derecede olan yazılı metinlerin %80'inin 8. sınıf öğrencileri tarafından, %20'sinin ise 7. sınıf öğrencileri tarafından yazıldığı; 6. sınıf öğrencilerinin ise başarılı metin üretmedikleri görülmüştür. Bundan yola çıkarak sınıf düzeyinin başarı durumu açısından önemli olabileceği, yaş seviyesi arttıkça başarılı metin yazma ihtimalinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayaz (2007) çalışmasında farklı okullarda eğitim gören, farklı ekonomik düzeye sahip öğrencilerin yazılı anlatım başarıları arasındaki ilişkiyi incelemiş ve söz konusu farklılıkların metin başarısına etki etmediği sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmayla dolaylı yönden benzer bir konuyu ele alan Deniz (2000) araştırmasında, köyde ve kentte yaşayan ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımları değerlendirmiş ve kentte yaşayan öğrencilerin yazılı anlatımlarının köyde yaşayan öğrencilerin yazılı anlatımlarından daha başarılı olduğunu tespit etmiştir.

6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin metinlerinde en fazla “arkadaşlık- dostluk” (%59) konusunu, en az ise “merhamet” (%2,5) ve “çalışkanlık” (%2,5) konularını tercih ettikleri görülmektedir. Diğer konuların tercih edilme oranlarının ise hayvan sevgisi (%19), yardımlaşma (%5), başından geçen bir olayı anlatma (%5), sağlık ve spor (%5) şeklinde olduğu görülmüştür. Benzer bir çalışmada Ayaz (2007) öğrencilerin yazılı kompozisyonlarında en fazla “ileride nasıl bir yaşam istiyorsunuz” (% 24,7) ve “arkadaşlık” (% 20,3) konularını tercih ettikleri en az ise “dürüstlük” (% 5,3) konusunu tercih ettikleri sonucuna ulaşmıştır.

Başarılı olarak değerlendirilen metinlerin konularına bakıldığında öğrencilerin tercih ettikleri metin konusunun başarı düzeyi açısından birbirine benzer düzeyde ele alındığı görülmüştür. Yani öğrencilerin seçtikleri konuyu ele alma biçimleri ile metinde başarılı olma performansları arasında farklılık gözlenmemiştir. Ayaz (2007) da çalışmasında aynı sonuca ulaşarak seçilen konunun öğrenci başarısını etkilemediğini belirtmiştir.

6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin tercih ettikleri metin türleri ise şu şekilde sıralanmıştır: hikaye (%71,5), masal (%12), anı (%5), fabl (%5), türü belli olmayan (%7,5). Bu verilerden yola çıkarak öğrencilerin en çok hikaye türünde en az ise anı ve fabl türünde metin yazmayı tercih ettikleri belirlenmiştir. Sekizinci sınıf öğrencilerine ait 4 başarılı metinden 3 tanesinin hikaye türünde, 1 tanesinin ise anı türünde yazıldığı; 7. Sınıf öğrencisine ait 1 başarılı metnin türünün ise hikaye türünde olduğu belirlenmiştir. Başarılı metinlerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda %80'inin hikaye türünde, %20'sinin anı türünde olduğu tespit edilmiştir. Bu oranlar dikkate alındığında öğrencilerin hikaye türünde metin yazmalarının tercih ettikleri diğer türlere göre başarı ihtimalini artırabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Metinsellik değer açısından önem arz eden bağlaşıklık öğelerinin kullanımı metnin anlam bütünlüğünü sağlayan unsurların başında gelmektedir. 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerinde en fazla sözcüksel bağlaşıklık ögesine (1029) yer verirken en az değiştirim unsurlarını (93) kullandıkları belirlenmiştir. Bae, (2001) çalışmasında aynı sonuca ulaşmış ve bağdaşıklık öğelerinin kullanımında en fazla kelime bağlaşıklığının en az ise değiştirim ögesinin kullanıldığını ifade etmiştir. Coşkun (2005) çalışmasında ilköğretim öğrencilerinin, öyküleyici anlatımlarında en çok eksilteli anlatımı (%31,3), en az değiştirimi (%0,4) kullandıklarını tespit etmiş ve aynı çalışmada 5. sınıf öğrencilerinin ortalama 60,7; 8. sınıf öğrencilerinin 71 bağlaşıklık aracı kullandıklarını belirtmiştir. Yang ve Yun (2012) ise benzer çalışmasında öğrencilerin en çok gönderim öğelerini (%42,5), en az değiştirim ve eksilteli anlatımı (%1,8) kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. İlgili çalışmalar incelendiğinde öğrencilerin bağlaşıklık araçlarını kullanma becerileri ile tutarlı metin oluşturma becerileri arasında olumlu bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir (Bae, 2001; Can, 2012; Coşkun, 2005; Karatay, 2010; Lui ve Brane, 2005; Ramadan, 2003; Shi, 1993). Bundan yola çıkarak öğrencilerin yazılı metinlerinde bağlaşıklık öğelerini sıklıkla kullandıkları ve bu kullanımların metin içi tutarlılıklarını artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin metinlerinde kullandıkları sözcüksel bağlaşıklık biçimleri sırasıyla 'kısmi yinelemeler' (%43,1), 'eş dizimsel örüntüleme' (%24,4), 'aynı sözcüğün tekrarı' (%17,5), 'eş-yakın anlamlı sözcük tekrarı' (%10), 'alt terim/üst terim yinelemesi' (%5) şeklindedir.

Öğrenciler metinlerinde en çok kısmi yinelemelere, en az ise alt terim/üst terim yinelemesine yer vermişlerdir. Karatay (2010) da çalışmasında öğrencilerin en fazla aynı kavram alanında kelime kullandıklarını (%65,9) belirtmiştir. Can (2012) çalışmasında kelime bağlaşıklığının öğrenci metinlerinde kullanımıyla ilgili şu sonuçlara ulaşmıştır: aynı kavram alanından kelime kullanımı (%57,97), kelimenin aynen tekrarı (%36,41), üst anlamlı kelime kullanımı (%0,58) ve genel anlamlı kelime kullanımı (% 0,45) . Lui ve Brane (2005) çalışmalarında öğrencilerin en fazla kelimenin aynen tekrarını (%83,8) kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır. Lui ve Brane (2005) ile Can (2012), bu çalışma ile benzer bir sonuca ulaşarak kelime bağlaşıklığında en az kullanılan yineleme ögesinin üst anlamlı kelime kullanımı olduğunu belirtmişlerdir. Karadeniz (2015) ise benzer çalışmasında kelime bağdaşıklığı kullanımı ile ilgili öğrencilerin, en çok kelimenin aynen tekrarını (%64,3) ve aynı kavram alanından kelime kullanımını (%19,8) gerçekleştirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Karakoç Öztürk ve Dağıstanlıoğlu (2018) öğrenci öykülerine yer verdikleri çalışmalarında en çok tercih edilen bağlaşıklık öğelerinin eş / yakın anlamlı, zıt anlamlı, aynı ya da kökteş kelimelerin yinelenmesi olduğunu, öğrenci öykülerinde yer alan her üç sözcük bağdaşıklığından yaklaşık ikisinin tekrar, biri aynı kavram alanına giren sözcük kullanımı olduğunu belirtmişlerdir.

6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerinin tamamında aynı sözcüğün tekrarıyla oluşan yinelemelere sıklıkla başvurulduğu belirlenmiş ve yinelenen sözcüklerin büyük çoğunluğunun kişi ya da hayvan adları ile anahtar sözcüklerden veya adılardan oluştuğu tespit edilmiştir. Bu tür tekrarların sıklıkla kullanımının metnin akıcılığını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Başarılı olarak tespit edilen metinlerde aynı sözcüğün gereksiz olarak sık sık tekrarlanmadığı belirlenmiştir. Bu tespitten yola çıkarak aynı sözcüğün gereksiz tekrarının metnin başarı durumunu olumsuz etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Aşağıda bu sorunla ilgili öğrenci metinlerinde gözlenen örneklerden bazıları verilmiştir.

Örnek

Günlerden bir gün Muhammet diye bir çocuk varmış. Bu çocuk kitap okumayı çok severmiş. Bu çocuk bir gün annesi ile markete gitmişler.

Örnek

“...çünkü şeker toplamaya gidecekti. ...her gün şeker toplamaya gidiyordu ve bu şekerlerin hepsini yiyordu. Eda'nın şekerleri bitmişti. Bütün gün şeker topladı. Bazenleri de şeker yiyordu ve bu yüzden şekerleri azalıyordu. ...şekerleri kendisi yiyordu. Akşam olana

kadar şeker topladı. ...iki torba toplamıştı. ...şeker yiyip gidiyordu. Serviste bile şeker çikolata yiyordu. Bu bayramda şeker toplamıştı. ...derste bile hocalardan gizli yiyordu.”

Örnek

Meryem Ela'nın evini sormuş, o da söylemiş meryem'de onu evini sormuş Ela'da söylemiş.

Örnek

Bir kaplumbağ varmış arkadaşı ise tavşanmış bir gün kaplumbağ memleketine giderken tavşana bir emanet vermiş. kaplumbağ tavşana güvendiği için emaneti ona bırakır kaplumbağ arkasına bakmadan gider. Kaplumbağ yoldayken içine bir kurt düşer kaplumba eve geri döner.

Örnek

Kız ve arkadaşları büyüdüler ve evlenme evlenme çağına geldiler. O dönemde zengin olan kişilerin kızları alınırdı, kızın arkadaşları zengin ve güzeldiler bu yüzden hemen evlendiler. Ama kız evlenemedi, ve bu durumu dışardan izleyen bir kız vardı bu kızın adı Esraydı. Arkadaşlarının kızı ne yaptığını izliyordu.

Örnek

Annesi ve babası aybükeye telefon aldıkları için aybüke arkadaşların unutmuş. ...Aybükenin doğum günüymüş. Aybükenin doğum gününde aybükeye sürpriz yapacaklarmış. Aybüke çok sevinmiş.

Metinlerde eş, zıt, yakın anlamlı sözcüklerin tekrar edilmesi ile yapılan yinelemelere de sıklıkla yer verilmiş olup 3 metinde bu tür yinelemeye başvurulmadığı belirlenmiştir.

Bir sözcüğün kısmi olarak tekrarlanması ile oluşan kısmi yinelemelerin de metinlerde sıklıkla kullanıldığı ve bu tür yinelemelerin çoğunluğunun farklı kiplerle çekimlenmiş fiillerden oluştuğu görülmüştür. Kısmi yinelemeler genellikle çekim ekleri vasıtasıyla yapılmış ve yapım eki yoluyla yeni sözcük üretimi yoluna nadiren gidilmiştir.

Aşağıda metinlerde yer alan kısmi yinelemelere örnekler verilmiştir.

Örnek

“... evlenme çağına geldiler. ...hemen evlendiler. Ama kız evlenemedi. ...kızı evlenince..., ...iyi kalpli biriyle evlendi.”

Örnek

“...çünkü şeker toplamaya gidecekti. ...her gün şeker toplamaya gidiyordu ve bu şekerlerin hepsini yiyordu. ...şekerleri kendisi yiyordu. Akşam olana kadar şeker topladı. ...iki torba toplamıştı. ...şeker yiyip gidiyordu.”

Örnek

“... bir tane kız gördüm. Kız çok üzgün gözüküyordu onun yanına gitmek istedim beni yanına giderken gördü.”

Alt terim- üst terim yinelemesi açısından metinler incelendiğinde ise bu tür yinelemeye metinlerin %40'ında yer verilmezken %60'luk kısımda olan metinlerde kullanılan alt-üst terimlerin benzer biçimde olduğu görülmektedir. Genellikle özel isimlerden, hayvan türlerinden, gün adları, spor dalları veya meslek dallarından yararlanarak alt-üst terimler oluşturulmuştur.

Aşağıda metinlerde yer alan alt-üst terim yinelemelerinden örnekler verilmiştir. Alt- üst

Örnek

“Sana bir isim koyacağım, bundan sonra senin adın Fino olsun.”

Örnek

“Arkadaşın birinin ismi Fatma diğerinin ismi Seher”

Örnek

“Bazı hayvanlar bu seslerden korkup ormanı terk etmeye başlamıştı. Aslan, tilki, fare ve geyik artık bu seslerden hoşlanmıyordu.”

Örnek

“Bilge'nin ailesinde herkes spor yapıyordu. Babası iyi bir yüzücüydü. Annesi jimlastik yapardı. Ağabeyi basketbol oynar, kardeşi de buz pateni yapmayı severdi.”

Başka bir sözcüsel bağlaşıklık unsuru olan eş dizimsel örüntülemenin öğrenci metinlerinde kullanım durumlarına bakıldığında ise metinlerin %16,7'sinde kullanılmazken eş dizimsel örüntülemeyen yararlanılan metinlerin (%83,3) çoğunluğunda birden fazla örüntülemeye yer verilmiştir.

Aşağıda öğrenci metinlerinde kullanılan eş dizimsel örüntülemelere örnekler verilmiştir.

Örnek

“Bu yüzden kediyi çantasına koydu ve okul yoluna devam etti. Okula geldiğinde kediyi hiç kimseye göstermeden sınıfa çıktı. Ders başladığında ise kedi miyavlamaya başladı. Öğretmeni bu sesin nereden geldiğini sordu.”

Örnek

“Bu köyün bir de inek çobanı varmış. Çobanın adı Mehmetmiş. Mehmet her gün inekleri toplar dağda yayılıma götürürmüş.”

Metinlerde yer alan gönderimler boş adılar, şahıs ekleri, iyelik ekleri ve adılar üzerinden yapılmış ve 392 art gönderimin 115’inin (%29,5) boş adılar, 115’inin (%29,5) iyelik eki, 82’sinin (%21) adıl, 80’inin ise (%20) şahıs eki gönderimleri olduğu belirlenmiştir. Öğrenciler metinlerinde en fazla boş adılar ve iyelik eki ile yapılan gönderimlere, en az ise şahıs eki ile yapılan gönderimlere yer vermiştir. Can (2012) ve Coşkun (2005) çalışmalarında öğrencilerin gönderim öğelerinden en çok işaret sıfatını (%28,4) ve karşılaştırmayı (%23,7) kullandıkları; en az ilgi zamirini (%0,6) kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Aşağıda metinlerde yer alan gönderimlerden örnekler verilmiştir.

Örnek

“Bir kız varmış¹. Bu kızın adı² Nehirmiş. Bu kız 10 yaşındaymış³⁻⁴. Tüm arkadaşlarına³ karşı Saygı gösterir ve onlara⁵ yardım edermiş⁴. ...arkadaşları³ onu⁶ çok severmiş⁷. Ona⁶ saygılı davranırlarmış⁷. Bu arkadaşlarının³ adları⁸ : Buse, Elif, Özge.”

1: Nehir’ e ön gönderimde bulunan boş adıl

2: Nehir’ e ön gönderimde bulunan iyelik eki

3: Nehir’ e art gönderimde bulunan iyelik eki

4: Nehir’ e art gönderimde bulunan boş adıl

5: Buse, Elif ve Özge’ ye ön gönderimde bulunan adıl

6: Nehir’ e art gönderimde bulunan adıl

7: Buse, Elif ve Özge’ ye ön gönderimde bulunan boş adıl

8: Buse, Elif ve Özge' ye ön gönderimde bulunan iyelik eki

6, 7, 8. sınıf öğrencilerine ait yazılı metinlerde yer alan eksiltili kullanımlar incelendiğinde toplam 603 defa kullanıldığı en fazla (%72) özne eksikliği, en az (%6,5) ise nesne eksikliği biçiminde olduğu belirlenmiştir. Coşkun (2005) ve Can (2012)'ın eksiltili kullanımlar ile ilgili elde ettiği sonuçlarda ise öğrencilerin en çok ortak ögenin düşürülmesine (%93,6) başvurdukları en az ise eklerin düşürülmesine (%5,3) ve cümlelerin düşürülmesine (%0,9) başvurdukları görülmektedir. Yılmaz'ın (2012) ise çalışmasında eksilti ögesinin kullanımıyla ilgili ulaştığı sonuçlar şu şekildedir: en çok, ortak ögelerin düşürülmesi (% 88,70) ögesi kullanılmıştır. Eklerin düşürülmesi ve cümlelerin düşürülmesi ögelerine ise ilk ögeye göre daha az yer verilmiştir. Coşkun (2005) çalışmasında öğrencilerin eksiltili anlatıma başvurmanın uygun olmadığı yerlerde eksiltili anlatım kullandıklarını, bu durumun metinlerde anlam karmaşasına yol açtığını belirtmiştir. Bu çalışmada da aynı sorun ile karşılaşmış, öğrencilerin uygun olmayan yerlerde eksiltili anlatım kullanmaları anlam karmaşasına neden olmuştur.

Aşağıda, metinlerde yerinde kullanılmayan eksiltili anlatımlara örnekler verilmiştir.

Örnek

“Eda derste bile hocalardan gizli yiyordu.” (“şeker” nesnesinin eksikliği)

Örnek

“Sevim’in kalemi kayboldu. Sonra arama yapıldı Zeynep’ten çıkmıştı. Ama Zeynep almamıştı. Ve Sevim onun yapmadını, biliyor.” (“kalem” nesnesinin eksikliği- “hırsızlığı” nesnesinin eksikliği)

Örnek

“...kolundan çekip hemen götürmüş, mantarlar pembe sanki üstüne sim serpilmiş gibiydi ve onlarla besleniyorlardı. 1 kaç ay sonra oraya alışımlı onlarla arkadaş oluş hatta kanatları bile çıkmıştı artık o diyara aitti. Onlarla sonsuza kadar dost olup mutlu yaşamışlar.”

(“Rabia” öznesinin eksikliği)

Öğrenci metinlerinde yer alan değiştirim unsurlarının kullanımına yönelik sonuçlar ise şu şekildedir: Metinlerinde yer alan toplam 93 değiştirim ögesinin %78'i tümceye dayalı değiştirim, %22'si ada dayalı değiştirim ögesidir. Coşkun (2005) ise çalışmasında tersi yönde bir sonuca ulaşarak değiştirim ögelerinin kullanımında öğrencilerin en fazla ada dayalı değiştirimi (%41,6), en az da cümleye dayalı değiştirimi (%20) kullandıklarını belirtmiştir.

Yılmaz (2012) 11. sınıf öğrencilerine ait metinlerden yararlandığı çalışmasında ise öğrencilerin değiştirim ögelerinden en çok isme dayalı değiştirimi (1,17; % 69,15) kullanmış olduklarını ifade etmiştir. Çalışmanın, değiştirim ögelerinin kullanımı ile ilgili sonuçları incelendiğinde öğrencilerin kullanım sıklıklarının oldukça düşük olduğu görülmektedir (Can, 2012; Coşkun, 2005). Karakoç Öztürk ve Dağıstanlıoğlu (2018) da çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin yazdıkları öykülerde yer alan dil bilgisi bağdaşıklığı ögeleri içinde en az değiştirimin kullanıldığını belirtmişlerdir.

Aşağıda metinlerde yer alan değiştirim unsurlarından örnekler verilmiştir.

Örnek

“Kızı ve ailesini fakirleştirdiler. Babası bunun için kızına çok kıızıyormuş.”

Örnek

“Eda bayramı geldiği için çok mutluydu çünkü şeker toplamaya gidecekti. Her bayram böyleydi.”

Örnek

“Eğer arkadaşları ona kötü bir davranışta bulunursa arkadaşlarına kızmaz onları hep uyarırmış. Arkadaşları da ona öyle davranırmış.”

Örnek

“... meğer bu kız Anaokulundan beri böyleymiş. Sürekli bir yerde bir kavga bir sorun çıkarıyormuş.”

Bağlaşıklık unsurlarından bağıntı ögelerinin öğrenci metinlerinde kullanımına bakıldığında toplam 160 bağıntı ögesinden “ve” bağlacı incelenen metinlerin tümünde yer alırken “ama” bağlacının metinlerin %62’sinde, “ile” edatının metinlerin %10’unda kullanıldığı görülmektedir. Benzer çalışmalarda ulaşılan sonuçlar şu şekildedir: Öğrencilerin en çok ekleyici (%39,1) (Can, 2012; Coşkun, 2005; Karatay, 2010; Lui ve Brane, 2005) bağlama ögelerini kullandıkları görülmektedir. En az kullanılan bağlama ögesi ise örneklendirici (%1,7) bağlama ögeleridir (Can, 2012; Coşkun, 2005; Karatay, 2010). Ayaz (2007) ise çalışmasında öğrencilerin en fazla ekleyici bağlama ögelerini (% 41,01) ve zaman- sıralama bildiren bağlama ögelerini (% 16,58), en az ise sonuç- sebep bildiren (% 3,24) bağlama ögelerini kullandıkları sonucuna ulaşmıştır. Karakoç Öztürk ve Dağıstanlıoğlu (2018) da çalışmalarında öğrencilerin yazdıkları öykülerde yer alan üç bağlama ögesi tanısından ikisinin bağlaç, birinin ise edatlarla

kurulan bağlama ögesi olduğunu belirtmişlerdir. Ayaz (2007) çalışmasında öğrencilerin kullandıkları 4911 bağlama ögesinden 224 tanesinin (% 4,56) hatalı kullanıldığını belirterek hatalı kullanılan bağlama ögelerinin en fazla ekleyici bağlama ögeleri (% 39,73) ve zıtlık bildiren bağlama ögeleri (% 13,84) olduğu sonucunu elde etmiştir. Bu çalışmada kullanılan metinlerde de aynı sorun ile karşılaşmıştır. Öğrencilerin bağlama ögelerini anlamına ve görevine uygun olmayan biçimde kullanmalarının, metin içi bağdaşıklık sorunlarının ve tutarsızlıkların ortaya çıkmasına neden olduğu görülmüştür.

Aşağıda bağlama ögelerinin yanlış kullanımına yönelik örnekler verilmiştir.

Örnek

“Koşarak eve dönmek istemiş ama evin yolunu bulmaya çalışıyormuş”(ve)

Örnek

“...şimdi en zor iş onları çağırmaktı ama ikiside gelmezdi.”(çünkü)

Örnek

“Efe çok heyecanlıydı ve tüm arkadaşları gelecekti.” (çünkü)

6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerinde zaman ifadelerinin kullanımı incelendiğinde yer verilen kiplerin çok çeşitli olduğu belirlenmiştir. İncelenen 42 metnin %90'ında basit ve birleşik zamanlı eylem çekimleri bir arada kullanılırken yalnızca 1 metinde (Ö.6.3.) fiil çekimlerinin tek kip (duyulan geçmiş zaman) ile yapıldığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin 42 metinde toplam 98 defa basit zamanlı eylem çekimi, 86 kez de birleşik zamanlı eylem çekimi yaptığı görülmektedir. Basit çekimli eylemler sıklık derecesine göre sırası ile duyulan geçmiş zaman (31), bilinen geçmiş zaman (24), geniş zaman (21), şimdiki zaman (15), gelecek zaman (7) şeklinde olmuştur. Birleşik zamanlı eylem çekimlerinin sıklık dereceleri ise sırasıyla şimdiki zamanın hikayesi (18), şimdiki zamanın rivayeti (18), duyulan geçmiş zamanın hikayesi (17), geniş zamanın rivayeti (14), geniş zamanın hikayesi (6), bilinen geçmiş zamanın hikayesi (3), gelecek zamanın rivayeti (3), gelecek zamanın hikayesi (3), duyulan geçmiş zamanın rivayeti (2), geniş zamanın şartı (1), gelecek zamanın şartı (1) biçimindedir. Dolunay (2015) öğrenci metinlerindeki zaman kullanımlarını incelediği çalışmasında 901 sıklık ve %26,15 kullanım yüzdesiyle en çok belirli (bilinen) geçmiş zamanı, 637 sıklık ve %18,49 kullanım yüzdesiyle geniş zaman, şimdiki zamanın kullanım sıklığı 307 ve kullanım oranı %8,91, belirsiz (duyulan) geçmiş zamanın hikâyesinin kullanım sıklığı 224 ve kullanım oranı %6,50, belirsiz (duyulan) geçmiş zamanın kullanım sıklığı 223 ve kullanım oranı % 6,47,

şimdiki zamanın hikâyesinin kullanım sıklığı 205 ve kullanım oranı %5,95, gelecek zaman ekini 64 sıklık ve %1,86 oranında, geniş zamanın hikâyesini 58 sıklık ve % 1, 68 oranında kullandıklarını belirtmiştir. Bu çalışmada öğrenci metinlerinde yer alan 98 basit zamanlı eylem çekimlerinde öğrenciler en çok duyulan geçmiş zamana yer verirken en az gelecek zaman kullanmışlardır. Birleşik zamanlı eylem çekimlerinde ise en çok şimdiki zamanın hikayesi ve şimdiki zamanın rivayetini, en az gelecek zamanın şartı ile geniş zamanın şartını kullanmışlardır. Dolunay (2015) çalışmasında yer verdiği metinlerde ise öğrencilerin en fazla geniş zamanı, en az ise gelecek zamanın rivayetini kullandıkları sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin yazılı metinlerinde sıklıkla zaman kaymasına yer verdikleri görülmüştür. Metinlerde çok çeşitli eylem çekimlerinin bir arada kullanılması ise anlamsal ve zamansal tutarlılığın sağlanmasının önüne geçmiştir. Öğrencilerin zamansal olarak tutarlı metin üretme becerilerinin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aşağıda metinlerde yer alan hatalı zaman kullanımlarına örnekler verilmiştir.

Örnek

“Bir kaplumbağ varmış arkadaşı ise tavşanmış bir gün kaplumbağ memleketine giderken tavşana bir emanet vermiş. kaplumbağ tavşana güvendiği için emaneti ona bırakır arkasına bakmadan gider.”

Örnek

“ve akşam olmuş herkes evlerine gitmiş. Canan eve gitti annesine dediki. Anne bugün çok kötü bir şey oldu.”

Örnek

“Bir köyde çok iyi bir arkadaş varmış. Bunlar çok iyi anlaşıyorlarmış. Bir gün bunlar köyün koyunlarını otlatmaya dağa çıkmışlar oyun oynamışlar, eğlenmişler güzel bir vakit geçirmişler hava yavaş yavaş kararıyordu.”

Örnek

“Arkadaşları aslında normal günleri kıza özel bir gün gibi söyleyip kendilerine çok değerli hediyeler aldırıyorlardı. Arkadaşları kızı kullanarak zengin oldular. Kızı ve ailesini fakirleştirdiler, babası bunun için kızına çok kızıyordu ve ona güzel bir öğüt verdi.”

Örnek

“Arkadaşım Özge beni çok üzüyor. Oysaki üçüncü sınıftaki arkadaşlarım bana çok iyi davranırdı. Onlar yüzünden öğretmenlerim hep bana kızıyor. Eski sınıfımı çok özledim. Öğretmenimi heleki Beyzanur’u o beni çok severdi. Zaten beşinci sınıfta burdan gideceğiz.”

Örnek

“Sonrasında benimle dalga geçmeye başladılar, çok utanmıştım. Ama hala dalga geçmeye devam ediyorlardı evime gitmek istemiştım ama izin vermediler. ...ben de evime gittim.”

Öğrencilerin metinlerinin biçimsel özellikleri incelendiğinde öğrencilerin içerik şemasını oluşturma, metne uygun başlık seçimi, paragraf düzeni, yazım ve noktalama, dil bilgisi kuralları konusunda eksik kaldıkları belirlenmiştir.

İçerik şeması açısından araştırmada yararlanılan metinler incelendiğinde, bu metinlerin tamamında bölümler arası geçişin net olmadığı ve paragraf düzenine dikkat edilmediği belirlenmiştir. Öğrencilerin giriş, gelişme ve sonuç bölümleri arasında bağlantı kurma ve bu bölümlere uygun içerik yazmada yetersiz oldukları tespit edilmiştir. Özellikle giriş bölümü ile gelişme bölümü arasında bağlantı kurmada zorlandıkları, giriş bölümünün uygun biçimde düzenlenmediği, bölümde gereksiz ayrıntılara yer verildiği görülmüştür. Gelişme bölümünde ise öğrencilerin; konuyu detaylandırma, bölümü paragraflara ayırmada sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca metinlerin genelinde sonuç bölümünde olayların birden sonuca bağlandığı, çözümün ayrıntılarına yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu tespitler, Ruhi (1994) ve Enginarlar’ın (1994) öğrenci metinlerinin tutarlılık düzeyleriyle ilgili çalışmalarında yer alan sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Ülper (2008) de çalışmasında öğrencilerin metinlerinin giriş ve sonuç bölümlerini düzenleme bakımından yetersiz oldukları sonucuna ulaşmıştır. Yine Ülper (2011) öğrenci metinlerine yer verdiği çalışmasında öğrencilerin bir metnin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerini bağlama ve konu bütünlüğünü sağlama konusunda sorun yaşadıklarını dile getirmiştir. Geçici (2020) 7. sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerine yer verdiği çalışmasında bu çalışma ile ortak sonuçlara ulaşmış; öğrencilerin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin organizasyonunda sorunlar olduğunu, öğrencilerin bu bölümler için ayrı paragraflar oluşturamadıklarını ve bölümler arasında tutarlı bir bağlantı kuramadıklarını belirtmiştir. Burdan yola çıkarak öğrencilerin içerik düzeni açısından yetersiz düzeyde metin üretme nedenlerinin: Genel olarak metin bölümleri ve bölümlerde yer verilmesi gereken içerikler ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmamaları ya da sahip oldukları bilgiyi uygulayamamaları veya yazma sürecinde özensiz davranmalarından kaynaklı olabileceği çıkarımına ulaşılmıştır.

Aşağıda öğrenci metinlerinde yer alan biçimsel sorunlardan örnekler verilmiştir.

Örnek

“Meryem adlı bir kız varmış. Bu kızın hiç arkadaşı yokmuş. “Ne yapsam ne yapsam diye düşünürken pencereden pıt pıt düşen karları görmüş ve çok sevinmiş. Hemen dışarı çıkmak istemiş.” (Giriş bölümü ve diğer bölümler arasında bağlantı kurulamaması)

Örnek

“Ormanda anısını annesine anlatmış ve Meryem buna çok sevinmiş.” (Sonuç bölümünde olayın birden sonuca ulaşması)

Örnek

“Siz hiç. en yakın dostunuzu suçladınız mı? Peki ya neden? Arkadaşınızı suçlarsınız ama, haksız oldunu bilmezsiniz. Kahramanlarımızın konusu ise, bu olaydan ibaret. Bir gün Zeynep oyun oynarken hemde, turnuva maçındayken- Yani, Satranç Sevim 'le birlikte...” (Giriş bölümünü bölümün içeriğine uygun düzenleyememe)

Örnek

“Bir gün sabah 7.30’da uyanan aybüke uyanır uyanmaz eline telefonu almış. tolga bu durumdan hiç hoşlanmaz. Tolga ve aybüke çok yakın arkadaşlardır. Aybüke arkadaşlarıyla eskiden gece gündüz oynuyormuş. şimdi de annesi ve babası aybükeye telefon aldıkları için aybüke arkadaşların unutmuş. Tolganın aklına bir fikir gelmiş. Aybükenin doğum günüymüş.” (Giriş bölümü ve diğer bölümler arasında bağlantı kurulamaması)

Örnek

““uzun zaman geceleri erkenden yattım. Bazen daha mumu söndürür söndürmez, gözlerimi o kadar çabuk kaparı verdiğim “uykuya dalıyorum” diye düşünmeye zaman bulamadım.” Efe cumartesi gününü bekliyordu. Çünkü efe 8 yaşına girecekti.” (Giriş bölümü ve diğer bölümler arasında bağlantı kurulamaması)

Çalışmada yer alan öğrenci metinleri başlık ve içerik uyumu açısından incelendiğinde bu metinlerin %88’inde metnin içeriği ile başlığın uyumlu olduğu, %12’sinde içerik ile başlığın uyumlu olmadığı görülmektedir. Geçici (2020) da benzer çalışmasında öğrencilerden bazılarının başlık yazmadığını, bazılarının da anlamlı, özgün ve içeriğe uygun başlık oluşturamadıklarını tespit etmiştir. Ülper (2011) çalışmasında bu çalışma ile benzer bir sonuca

ulaşarak metinde tutarlılığı sağlayan metinsel eylemlerden başlık ile metni bağlama konusunda öğrencilerin sorun yaşadığını dile getirmiştir. Bu çalışmada yer alan öğrenci metnilerindeki başlık hataları yalnızca metinle uyum düzeyinde kalmamış; yazım kuralları, anlatım bozukluğu açısından da başlıklarda yanlışlıklar gözlemlenmiştir.

Aşağıda, belirtilen türdeki başlık hatalarına metinlerden örnekler verilmiştir.

Örnek

“öncesine bakma Sonrasına Odaklan” (yazım yanlışlığı)

Örnek

“Eşşek ile kızın Dostluğu” (yazım yanlışlığı)

Örnek

“yardım Sever Aile” (yazım yanlışlığı)

Örnek

“Periler Diyarına yolculuk” (yazım yanlışlığı)

Örnek

“Arkadaşlarla kurulan Özlem” (yazım yanlışlığı- anlatım bozukluğu)

Örnek

“Bir Satranç Kırıklığı” (anlatım bozukluğu)

Örnek

“Teknolojik aletlerin bitirdiği dostlar.” (yazım yanlışlığı- anlatım bozukluğu)

Öğrencilerin yazılı anlatım metinleri yazım ve noktalama kurallarına uygunluk açısından incelendiğinde ise metinlerin tamamının bu konuda yetersiz olduğu görülmüştür. Metinlerde bazı bağlaçların yazımı, büyük harflerin yazımı, özel isimlerin yazımı ve noktalama işaretleriyle ilgili yanlışlıklara sıklıkla rastlanmıştır. Öğrencilerin pek çoğu noktama işaretlerine hiç yer vermezken noktalama işaretlerine yer verilen metinlerde ise yanlış kullanımlar yapmışlardır. Cümle sonunda nokta kullanımı ve eş görevli sözcükleri ayırmada, sıralı cümleleri ayırmada virgül kullanımı en fazla hata yapılan kullanım biçimleridir. Öğrencilerin aktarım cümlelerinin verilmesinde de hem yazım hem de noktalama yanlışlarını sıklıkla

yaptıkları tespit edilmiştir. Diyalog cümleleri de yer aldıkları metinlerin tümünde hatalı biçimde kullanılmıştır. Geçici (2020) öğrenci metinlerine yer verdiği çalışmasında benzer sorunlar tespit etmiş; metinlerde yazım ve noktalamayla ilgili olarak bağlaçların yazımı, büyük harf kullanımı, kelime ve heceyle ilgili hatalarla, çeşitli noktalama işaretlerinin kullanımıyla ilgili sorunlar olduğunu dile getirmiştir. Coşkun, Alkan ve Akgül (2009) de öğrenci metinlerinde aktarım unsurlarının kullanımıyla ilgili çalışmalarında öğrencilerin aktarım cümlelerinde noktalama işaretlerinin yanlış kullanımından kaynaklanan biçimsel sorulara dikkat çekmişlerdir. Noktalama ve yazım yanlışlarına metinlerde sıklıkla rastlanılmasının nedenlerinin; öğrencilerin bu konuda eksik bilgiye sahip olması, okullarda verilen eğitim yalnızca bilgi düzeyinde kalıp uygulamaya dökülmemesi veya öğrencinin metin yazma sürecinde dikkatsiz davranması olduğu düşünülmektedir. Nitekim yapılan çalışmalar yazım ve noktalama işaretleri ile ilgili kuralların, metinlerden bağımsız olarak verilmesi yerine yazma sürecinin sonunda ve doğrudan metinler üzerinde öğretilmesinin daha etkili olduğunu göstermektedir (Calkins, 1980; Graves, 1994; Routman, 1996 ve Weaver, 1996'dan aktaran Akyol, 2006). Bu nedenle yazım ve noktalama kurallarının öğretiminde metinlerden ve örneklerden yararlanılması gerektiği akıllara gelmektedir.

Aşağıda metinlerde yer alan yazım ve noktalama hatalarından örnekler verilmiştir.

Örnek

“ Bir kaplumbağ varmış. ”

Örnek

“Bir gün zeynep oyun oynarken hemde, turnuva maçındayken- Yani, satranç Sevim’le birlikte Okul Satranç turnuvasında, karşı karşıyalar- Düşünsenizde, en yakın arkadaşınla oynuyorsunuz oyunu. ”

Örnek

“sonra cananın arkadaşı Selin varmış. ”

Örnek

“Tavşan niye gedin diye sorar Kaplumbağ bir şey unutmuş der.”

Örnek

“Anneme dedimki anne ben o kızla arkadaş olurum dedim annemde tamam dedi. ertesi gün ben onlara gittim”

Örnek

“biri diyormuşki o gelirse ben gelmem diğeride diyormuşki sanki ben senle gelmek istiyorum demiş.”

Örnek

“...acaba arkadaşlarım ne yapıyor diye düşünmeye başladım, ve dayanamayıp onları aramaya karar verdim. ... hasret gidermiş, gibi olduk.”

Öğrencilerin konuşma dilini yazı diline aktarmaları da bir başka biçimsel bozukluk olarak metinlerde tespit edilmiştir. Bu tür hatalı kullanım örneklerine aşağıda yer verilmiştir.

Örnek

“Bu sözlerden sonra işte, kavga uzadı.”

Örnek

“Bir gün zeynep oyun oynarken hemde, turnuva maçındayken- Yani, satranç Sevim’le birlikte Okul Satranç turnuvasında, karşı karşıyalar- Düşünsenizde, en yakın arkadaşınla oynuyorsunuz oyunu.”

8. SONUÇ

6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin serbest yazılı anlatım çalışmalarının metindilbilimsel ölçütlere göre incelendiği bu çalışmada öğrenci metinlerinden elde edilen veriler göz önünde bulundurulduğunda, metinsellik ölçütlerinin uygulanması sırasında öğrencilerin yazım kuralları ve noktalama işaretlerini doğru kullanma düzeylerinin yetersizliğinin metinlere yansıdığı görülmüştür. Özel isimlerin yazımı, bazı bağlaçların yazımı, büyük harflerin kullanımı, aktarım cümlelerinin yazımı, diyalogların yazımı; cümle sonunda nokta kullanımı, eş görevli sözcükleri ayırmada ve sıralı cümleleri ayırmada virgül kullanımı ile doğrudan aktarım cümlelerinde tırnak işareti kullanımı en sık karşılaşılan hatalı kullanım alanları olmuştur.

Öğrencilerin bir metnin taşınması gereken biçimsel özelliklere uygun metinler üretmedikleri, metnin bölümlerini ayırmada paragraf kullanımına yer vermedikleri belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin metin içi zamansal tutarsızlıklara sıklıkla yer verdikleri, art arda gelen cümlelerde farklı zamanları bildiren kipler kullandıkları; yazılan metne uygun başlık yazmada zorlandıkları ve genellikle basit düzeyde başlık seçimine yer verdikleri; konuşma dili ile yazı dilini ayırt etmede sıkıntı yaşadıkları, yerel ağız kullandıkları; zihinde tasarladıkları olayları yazıya geçirmedi yetersiz kaldıkları ve kendi zihinlerinde tasavvur ettikleri olayları okuyucunun da bildiği yanılgısına düştükleri tespit edilmiştir.

Metin başarı durumları incelendiğinde ise 8. sınıf öğrencilerinin başarılı metin üretme düzeylerinin 7. ve 6. sınıf öğrencilerinden daha fazla olduğu, ayrıca bağlaşıklık ve bağdaşıklık unsurlarını doğru ve etkili bir biçimde kullanmanın metin başarısını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin yazılı anlatım metinlerinde yer alan genel sorunlar şu şekildedir:

- Aynı sözcüğün sık tekrarlanması nedeniyle anlatımda akıcılığın sağlanamaması,
- Konuşma dilinin yazıda kullanılması,
- Birden fazla kip kullanımından kaynaklı zamansal tutarsızlık,
- Paragraf düzenine dikkat edilmemesi,
- Noktalama işaretlerine yer vermeme ve yanlış kullanımı
- Yazım yanlışları, dilbilgisi yanlışlıkları
- Metin- başlık uyumsuzluğu,
- Zihindeki tasarının yazıya geçirilememesi,
- Konu birliğini sağlayamama

ÖNERİLER

Bu çalışmada 6, 7, 8. sınıf öğrencilerinin yazılı metinlerinde bağdaşıklık ve bağlaşıklık unsurlarını kullanma düzeyleri tespit edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin metin oluşturma becerilerinin istenilen düzeyde olmadığı görülmüş ve bu becerilerin geliştirilmesine yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Kitap okuma düzeyinin yazı yazma başarısını etkilediği genel geçer bilgisinden hareketle az okuyan öğrencilerin yazılı anlatımlarda sorun yaşadığı, bu araştırma ile de dolaylı olarak gözlenmiştir. Bu bakımdan okuma alışkanlığı, okuma sevgisi, okuma tercihi, okuma tutumu gibi pek çok konuyla bağlantılı olarak metinsellik ölçütlerinin okumayla ilişkisi araştırılabilir.
- Sınıflarda sık sık yazma etkinliklerine yer verilerek öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade edebilmesine, zihinlerindeki yazıya dökebilmesine olanak sağlayacak çalışmalara zaman ayrılabilir. Yazılan metinler sınıf içinde öğrenci ile birlikte değerlendirilebilir; yapılan yanlışlar ve eksiklikler konusunda öğrenciye geri bildirim sağlanabilir.
- Tüm beceri alanlarının bir bütün olduğu unutulmayarak sınıfta dinleme, konuşma, okuma, yazma etkinlikleri birbirini tamamlayan bir anlayışla gerçekleştirilebilir; dil bilgisi çalışmaları bu etkinliklerin bir parçası haline getirilerek yazılı ve sözlü anlatım becerileri desteklenebilir.
- Öğrencilerin aynı kelimeyi çok sık tekrarlamasını engelleyebilmek amacıyla o kelimenin yerine eş-yakın anlamlısının ya da gönderim öğelerinin kullanılması ile ilgili çalışmalara yer vermek öğrencinin kelime dağarcığına katkı sağlarken aynı zamanda yazma becerisini de geliştirecektir. Sözcüksel ve dil bilgisel bağlaşıklık unsurlarına yönelik etkinlikler yaptırılabilir.
- Derslerde şiir, hikâye ve roman gibi metinlerin çözümlemelerinin yapılması öğrencilerin metin unsurlarını daha iyi kavramalarına ve yazılı anlatımlarında bu unsurlara dikkat etmelerine fayda sağlayacaktır.
- Yapılan çalışmada kolay ulaşılabilirlik nedeniyle aynı okulda eğitim gören 6, 7, 8. sınıf öğrencilerine ait serbest yazılı anlatımlar metindilbilimsel ölçütler açısından incelenmiştir. Farklı okullardan veya farklı kademelerden öğrencilere ait metinler

metindilbilimsel ölçütler açısından incelenip daha genellenebilir sonuçlara ulaşılarak geniş kapsamlı çözüm önerilerinde bulunulabilir.

- Yazılı anlatım becerisinin diğer tüm dil becerileri gibi öğretmenlik mesleğinde önemli bir beceri alanı olduğu genel geçer kabulünden hareketle, eğitim fakültelerinin farklı bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin yazılı anlatımlarının metindilbilimsel ölçütler açısından incelenerek öğrencilerin yazılı anlatım becerilerindeki eksikliklerinin tespitinin önemli olduğu düşünülmekte ve önerilmektedir.
- Yapılan çalışmada metin türü seçimi ve konu seçimi öğrenci tercihine bırakılmıştır. Metin türü sınırlaması veya konu sınırlaması yapılarak elde edilen öğrenci metinleri metindilbilimsel ölçütler açısından incelenebilir. Bu özellikte bir çalışmanın öğrencilerin metin türüne uygun içerik yazabilme ve metin türüne uygun konu seçimi yapabilme düzeylerinin tespiti açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adalı, O. (1982) Yükseköğretimde sözlü ve yazılı anlatım, Aydın Yayınevi, İzmir.
- Akbayır, S. (2004): “Metin Bilgisi: Okuma, Anlama, Yorumlama, Çözümleme”, Samsun: Deniz Kültür Yayınlar
- Akbayır, S. (2007). Cümle ve metin bilgisi, Ankara, Pegem A Yayıncılık
- Aksan, D. (1993) Şiir dili ve Türk şiir dili, Be - Ta Basım Yayım A.Ş., Ankara.
- Aksan, D. (1998), Anlambilim, anlambilim konuları ve Türkçenin anlambilimi, Engin Yayınevi, Ankara.
- Aktulum, K. (2004).Parçacılık metinlerarasılık, Ankara, Öteki Yayınevi.
- Akyol, H. (2006). Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri. Ankara: KÖK Yayıncılık.
- Arı, G. (2008). *Öğrencilerin hikâye edici metinlerinin çözümleyici puanlama yönergesine göre değerlendirilmesi* (6. ve 7. sınıf örneği). Doktora tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ayaz, F. (2007); “Ankara İlinde Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin İç Yapı Bakımından Gelişimi Üzerine Bir İnceleme,” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, İ. (2012) “İlköğretim Türkçe Ders Kitabı’nın “Duygular” Temasında Yer Alan Okuma Metinlerine Metindilbilimsel Bir Yaklaşım”, Turkish Studies, Sayı 7/3

Aydın, İ. ve Torusdağ, G. (2013). “Lamartine’in Göl ‘Le Lac’ Şiirine Metindilbilimsel Bir Yaklaşım”. *Turkish Studies*, 8(10), 105-114.

Aydın, İ., & Torusdağ, G. (2014). “Türkçe Öğretimi Çerçevesinde Yazınsal Bir Metin Çözümleme Örneği Olarak Refik Halit Karay’ın Garip Bir Hediye’si”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 3(4).

Aktaş, Ş. (2015). *Anlatma esasına bağlı edebî metinlerin tahlili* (2. Baskı). Ankara: Kurgan Edebiyat Yayınları

Aytaş, G. (2008). *Çağdaş gelişmeler ışığında şiir tahlilleri*. Ankara: Akçağ.

Bae, J. (2001). *Cohesion and Coherence in Children’s Written English: Immersion and English-only Classes. Issues in Applied Linguistics*.

Balcı, H. A. (2006). “Metin Dilbilim Açısından Bir Çözümleme”. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(21), 191-204.

Beaugrande, R. A. ve Dressler, W. U. (1981). “Introduction to Text Linguistics”. London and New York: Longman.

Başkan, A. (2019). “Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 453-467.

Türkçe Sözlük, TDK, Ankara 1988, 2499

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (Geliştirilmiş 10. bs.), Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Can, R. (2012) *Ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarında paragraf düzeyinde bağdaşıklık ve tutarlılık*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi.

Coşkun, E. (2005). *İlköğretim öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara : Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Coşkun, E. , Alkan, M. Ve Akgül, G. (2009) *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metinlerinde Söz Ve Düşünce Aktarımı* , Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Ağustos sayı:24

Çeçen, M.A. (2011). “Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılarında Tutarlılık”.

Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2, 1-20.

Çelik, M.E. (2012). “İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin

- Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi”. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(1), 727-743.
- Çelte, A. ve Oktar, L. (2004) ‘Türkçe Sözlü Söylemde Artgönderim Örüntüleri’, Dilbilim Araştırmaları, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul.
- Çevirme, H. ve Oymak, R. () Halk Anlatılarının Metinselliği
- Dağışan, R. (2018) *Ortaokul öğrencilerinin yazılı üretimlerinin tutarlılık ölçütlerine göre değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Demirci, K. (2017). Türkoloji için dilbilim. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Deniz, K. (2000) *Yazılı anlatım becerileri bakımından köy ve kent ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin durumu* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Çanakkale: 18 Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dilidüzgün, Ş. (2008). *Türkçe öğretiminde metindilbilimsel bağlamda uygulamalı bir yaklaşım*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dilidüzgün, Ş. (2017). Metindilbilim ve Türkçe öğretimi uygulamalı bir yaklaşım. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Dolunay, S. K. (2016). “İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Kullandıkları Zaman Ekleri Üzerine Bir İnceleme / A Study on Tense Suffixes Used by 6th Grade Students in Their Written Expressions”. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(1), 119-133.
- Enginarlar, H. (1994). “Öğrenci Kompozisyonlarında Bağdaşıklık Sorunları ve Paragraf Yapısı”, *Çağdaş Türk Dili*, 77-78, 34-36.
- Ergin, M. (2003). Türk Dil Bilgisi, İstanbul, Bayrak Yayınları
- Günay, D. (2003), Metindilbilgisi, Multilingual Yayınları, İstanbul.
- Geçici, F. (2020). “Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Sentez Metin Yazma Sürecindeki Sorunları: Öğrenci Metinlerinin ve Okuma Süreçlerinin Analizi”. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1291-1310.
- Günay, D. (2007). “Liselerdeki Yazın Eğitimine Yeni Bir Yaklaşım”. *Milli Eğitim*, 169, 8-17.
- Halliday M. A. K., Hasan, R. (1976). *Cohesion in English*. London: Longman.
- Halliday, M.A.K. ve Hasan R. (1976). *Cohesion in English*. New York: Longman Group UK Limited.
- Huber E.; Uzun L. (2001). Metin türü ve yazma edimi ilişkisi: bilimsel metin yazma edimi, dilbilim araştırmaları (haz.) Serkan Şener, BÜ Yayınevi.

- Kan, O. M. (2014), “Sözbilimsel Yapı Temelli Bir Metindilbilim Çözümlemesi: Türkçe Eğitimi Alanındakiyüksek Lisans Tezlerinin sözbilimsel Yapı Özellikleri”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
- Karatay, H. (2014). Okuma eğitimi kuram ve uygulama. Ankara: Pegem Akademi.
- Karatay, H. (2010) “Bağdaşıklık Araçlarını Kullanma Düzeyi İle Tutarlı Metin Yazma Arasındaki İlişki”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
- Karaağaç, G. (2013) Dil bilimi terimleri, TDK Yayınları
- Karabağ, S. ve İşsever S. (1995). “Edinim Sürecinde Bağdaşıklık”. IX. Dilbilim Kurultayı, 25-27 Mayıs 1992, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yayınları.
- Karadeniz, A. (2012). *Modern çözümleme yöntemlerinin şiir çözümleme becerisine etkisi ve şiir öğretiminde kullanılabilirliği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karagöz, B. ve Yücel, K. (2018). “Necati Güngör’ün Çocuk Öykülerinin Kurgusal Anlatıyı Başlatma Ve Bitirme Ögeleri Açısından İncelenmesi”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(3), 1781-1804.
- Karakoç Öztürk, B. ve Dağıstanlıoğlu, B. E. (2018). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazdıkları Öyküleyici Metinlerin Bağdaşıklık Görünümlerinin İncelenmesi”. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), 332-354.
- Karasar, N. (2006). Bilimsel araştırma yöntemi (16 ed.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, Y. (2008). Metin incelemesinde söylembilim yöntemi “binbir gece masalları” üzerine bir uygulama. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kavcar C. (1983). “Düzgün Yazmanın Önemi ve Yolları”, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi C.16, AÜEBF Yay., Ankara.
- Kılıç, B. (2012). *İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinler üzerine bir inceleme*. Yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kılıç, İ. (2017) “Mustafa Balbay’ın Seçilen Makalelerinin Metindilbilim Açısından Bir Çözümlemesi”, *University Journal Of Education*, 7(1), 209-222.

- Korkut, E. ve Ayırır, İ. O. (2016). Dil bilimleri ve dil öğretimi. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Külebi, O. (1990). “Türkçede Eksilti Tümceleri”. Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi, (7), 1-2, 117-137.
- Lui, M. & Brane, G. (2005). Cohesive features in argumentative writing produced by Chinese undergraduates. Elsevier, 33, 623–636.
- Marcelo Dascal, Foundations of Semiotics, Leibniz. Language, Signs, and Thought, Jhon Benjamins Publishing Company, Amsterdam, Philadelphia, 1987, 1x.
- Ocak, G. (Editör). (2019). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Onursal, İ. (2003). “Türkçe Metinlerde Bağdaşıklık ve Tutarlılık”. Günümüz Dilbilim Çalışmaları. İstanbul: Multilingual Yayınları, s. 121- 132.
- Oralış, M. ve Ozil Ş. (1992), “Metindilbilimsel Yaklaşımla Yazınsal Bir Metni Çözümleme Denemesi”, Dilbilim Araştırmaları, Ankara.
- Öküzücü, İ. (1996). “Türkçede Cümle Bağlayıcıları” Folkloristik: Prof.Dr.Umay Günay Armağanı. (Ed.:Özkul Çobanoğlu-Metin Özarslan), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Türk Halkbilimi Anabilim Dalı, s.247-265.
- Özbay M. (1995), *Ankara merkez orta okul üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerileri üzerine bir araştırma*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara
- Özkan, B. (2004), “Metindilbilimsel Bağdaşıklık Ve Haldun Taner’in “Onikiye Bir Var” Adlı Öyküsünde Metindilbilimsel Bağdaşıklık Görünümler”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13/1, S. 167, S.168, 182.
- Ramadan, S. M. S. (2003). *Cohesion in written works of the twelfth grade students of literary and scientific streams at state secondary schools in Jordan*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ruhi, Ş. (1994). “İlköğretim Öğrenci Kompozisyonlarındaki Bağdaşıklık Sorunları, Çağdaş Türk Dili”, 77-78, 24-26.
- Sallabaş, M.E. (2008). “İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatımlarında Metin Öğelerine Yer Verme Düzeyleri”. *Gazi Türkiyat*, 1(2), 193-205.
- Seçin, P.; Arslan, N. ve Ergenç, S. (2014). “Bağdaşıklık ve Tutarlılık Bakımından Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri”, Uluslararası Türk Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, Sayı 3/1.
- Sığırcı, İ. (2005). “Metin Bilgisi”, Dilbilim ve Uygulamaları, İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Subaşı- Uzun, L. (1995), Orhon Yazıtlarının metindilbilimsel yapısı, Simurg Yayınları, Ankara.

- Şenöz- Ayata, C. (2003) Almanca ve Türkçede metin türü olarak yazın eleştirisi, Mavibulut, İstanbul.
- Shi, H. (1993). *The relation between freshman writing coherence and cohesion, functional roles, and cognitive strategies*. Unpublished Doctorate Thesis. Indiana University of Pennsylvania, Pennsylvania.
- Taşgüzel S. (2004) “İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarında Öğretici Nitelikteki Metinlerdeki Eşdizimsel Örüntülerin Görünümü”. *Dil Dergisi*, 125, 72-87.
- Tok, M. ve Gönülal, N. (2011) “8. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Taslakları Aracılığıyla Metin Tutarlılıklarının Sağlanması: Bir Eylem Araştırması”, *Turkish Studies*.
- Torusdağ, G. (2013). “Metindilbilime Genel Bir Bakış ve Metindilbilimsel Bir Çözümleme Örneği Olarak Ömer Seyfettin’in “İlk Cinayeti””. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 42-84.
- Torusdağ G. ve Aydın İ. (2017) *Metindilbilim ve örnek metin çözümlemeleri*, Pegem Akademi, Ankara
- Topal, Z. ve Yılmaz, E. (2010) “Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Çözümleme Yönteminin Uygulanması” *Türklük Bilimi Araştırmaları*, sy. 27
- Türkben, T. (2018) “Beşinci Sınıf Türkçe Ders Kitabı Metinlerinin Metinsellik Ölçütleri Açısından İncelenmesi”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*
- Uzun- Subaşı, L. (2003) “Yazma Süreci ve Öğretimi”, *Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım*, Ed.: Canan İleri, Anadolu Üniversitesi Yayını No: 1293, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 715, Eskişehir, b, s.74-94.
- Uzun- Subaşı, L. (2006). “Öğrencilerin Yazılı Anlatım Sürecindeki Metinselleştirme Sorunları”. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildirileri, Ankara, 693- 701.
- Uzun- Subaşı, L. (1995), “Orhun Yazıtlarının Metindilbilimsel Yapısı”, *Türk Dili Araştırmaları Dizisi-7*, Ankara, Simûrg Yayınları.
- Ülper, H. (2008). *Bilişsel süreç modeline göre hazırlanan yazma öğretimi programının öğrenci başarısına etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara
- Ülper, H. (2011) “Öğrenci Metinlerinin Tutarlılık Ölçütleri Bağlamında Değerlendirilmesi”, *Turkish Studies*.
- Yaylacık, A. (2014). *Üstün yetenekli beşinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri*. Yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

Hatay.

Yang, W. & Sun, Y. (2012). “The use of cohesive devices in argumentative writing by Chinese

EFL learners at different proficiency levels. *Linguistics and Education*”, 23, 31–48.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemi. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A., ve Şişek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, A., ve Şişek, H. (1999). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Seçkin Yayınevi, Ankara.

Yılmaz, E. ve Topal, Z. (2010). “Türkçe Öğretiminde Metinbilimsel Çözümleme Yönteminin Uygulanması”. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 15(27).

Yılmaz, S.K. (2008). *İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yılmaz, Ö. (2012). *11. Sınıf öğrencilerine ait öyküleyici metinlerin bağdaşıklık ve tutarlılık açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak: Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Türkçe Sözlük, TDK, Ankara 2005, 1382

Van Dijk, T.A. (1981). *Studies in the Pragmatics of Discourse*. Berlin/New York: Mouton Publishers.

EKLER

Ek 1. Metin Çözümlemeleri

1.KÜÇÜK ÖLÇEKLİ YAPIYA GÖRE YAZILI ANLATIMLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

1.1. Sözcüksel Bağlılık

1.1.1.Yinelemeler

1.1.1.1.Aynı Sözcüğün Yinelenmesi

6.Ö.1.: “kız” sözcüğü 20 , “arkadaş” sözcüğü 13, “baba” sözcüğü 5, “zengin” sözcüğü 10, “dükkan” sözcüğü 5 defa tekrar edilmiştir.

6.Ö.2.: “arkadaş” sözcüğü 5, “sınıf” sözcüğü 5, “sev-” sözcüğü 4 defa tekrar edilmiştir.

6.Ö.3.: “köpek” sözcüğü 11, “minik” sözcüğü 7, “çocuk” sözcüğü 8, “anne” sözcüğü 3, “baba” sözcüğü 3, “kahvaltı” sözcüğü 3 defa tekrar edilmiştir.

6.Ö.4: “Arkadaş” sözcüğü 6, “küsmek” sözcüğü 4, “barışmak” sözcüğü 3, “uç” sözcüğü 6, “zaman” sözcüğü 3 kez tekrar edilmiştir.

6.Ö.5.: “kız” sözcüğü 10, “eşek” sözcüğü 11 kez tekrar edilmiştir.

6.Ö.6.: “Canan” sözcüğü 11, “köpek” sözcüğü 7, “Selin” sözcüğü 5 kez tekrar edilmiştir.

6.Ö.7.: “kaplumbağa” sözcüğü 13, “tavşan” sözcüğü 11, “emanet” sözcüğü 4 ke tekrar edilmiştir.

6.Ö.8. “Arkadaş” sözcüğü 3, “hayvan” sözcüğü 5, “geyik” sözcüğü 9, “aslan” sözcüğü 6, “tilki” sözcüğü 4, “fare” sözcüğü 4, “orman” sözcüğü 4, “ses” sözcüğü 10, “terk etmek” sözcük grubu 4 kez tekrar edilmiştir.

6.Ö.9.: “Kız” sözcüğü 10, “oğlan” sözcüğü 12, “köpek” sözcüğü 4 kez tekrar edilmiştir.

6.Ö.10.: “Meryem” sözcüğü 9, “Ela” sözcüğü 6, “arkadaş” sözcüğü 4 kez tekrar edilmiştir.

6.Ö.11.: “Arkadaş” sözcüğü 5, “Fatma” sözcüğü 5, “Seher” sözcüğü 6, “pasta” sözcüğü 4 kez tekrar edilmiştir.

6.Ö.12.: “Ömer” sözcüğü 4, “aile” sözcüğü 5, “merhamet” sözcüğü 3, “patron” sözcüğü 3 kez tekrar edilmiştir.

- 6.Ö.13.: “prens” sözcüğü 2, “peri” sözcüğü 5, “Rabia” sözcüğü 5 kez tekrar edilmiştir.
- 6.Ö.14.: “satranç” sözcüğü 2, “Zeynep” sözcüğü 7, “Sevim” sözcüğü 9 defa tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.1: “kedi” sözcüğü 5, “köpek” sözcüğü 12, “Ahmet Dayı” sözcüğü 7, “Pamuk” sözcüğü 5 defa tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.2.: “Sevcan” sözcüğü 13, “orman” sözcüğü 3, “hayvan” sözcüğü 3, “köpek” sözcüğü 3 defa tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.3.: “oyun oynamak” sözcüğü 7, “Mert” sözcüğü 14, “teknoloji” sözcüğü 3, “biz” sözcüğü 7 defa tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.4.: “Bilge” sözcüğü 5, “spor” sözcüğü 4 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.5.: “Erdem” sözcüğü 5, “soğuk” sözcüğü 2, “kar” sözcüğü 2, “kartopu” sözcüğü 2, “arkadaş” sözcüğü 6 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.6.: “arkadaş” sözcüğü 7, “İstanbul” sözcüğü 3 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.7.: “arkadaş” sözcüğü 12, “dost” sözcüğü 3, “ev” sözcüğü 3, “çocuk” sözcüğü 4 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.8.: “Ece” sözcüğü 14, “kedi” sözcüğü 26, “öğretmen” sözcüğü 8, “veteriner” sözcüğü 6, “okul” sözcüğü 4 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.9.: “saray” sözcüğü 2, “kral” sözcüğü 9, “Orhan” sözcüğü 5, “Osman” sözcüğü 4, “Ali” sözcüğü 4, “cadı” sözcüğü 7 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.10.: “karınca” sözcüğü 6, “yiyecek” sözcüğü 4, “çalışmak” sözcüğü 5, “kardeş” sözcüğü 4 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.11: “kız” sözcüğü 6, “arkadaş” sözcüğü 9, “öğretmen” sözcüğü 5, “Nehir” sözcüğü 5, “Zehra” sözcüğü 3 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.12.: “çoban” sözcüğü 7, “ihtiyar” sözcüğü 10, “köy” sözcüğü 5, “inek” sözcüğü 6 defa tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.13.: “bayram” sözcüğü 7, “Eda” sözcüğü 15, “şeker” sözcüğü 13, “diş” sözcüğü 5, “toplamak” sözcüğü 6 kez tekrar edilmiştir.
- 7.Ö.14.: “Aybüke” sözcüğü 17, “Tolga” sözcüğü 2, “arkadaş” sözcüğü 11, “vakit” sözcüğü 3 kez tekrar edilmiştir.

8.Ö.1.: “çoban” sözcüğü 7, “kuzu” sözcüğü 17 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.2.: “ arkadaş” sözcüğü 12, “çocuk” sözcüğü” 13, “köpek” sözcüğü 11 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.3.: “çocuk” sözcüğü 16, “Muhammed” sözcüğü 6, “kitap” sözcüğü 7 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.4.: “kız” sözcüğü 5. “Ayşe” sözcüğü 4, “Simge” sözcüğü 6, “anaokulu” sözcüğü 3 defa tekrar etmiştir.

8.Ö.5.: “Esra” sözcüğü 13, “Tolga” sözcüğü 7, “arkadaş” sözcüğü 10, “karne” sözcüğü 7, “okul” sözcüğü 2 defa tekrar etmiştir.

8.Ö.6.: “köy” sözcüğü 5, “Ali” sözcüğü 14, “Mustafa” sözcüğü 12, kurt” sözcüğü 2, “güzel” sözcüğü 5, “koyun” sözcüğü 7 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.7.: “Efe” sözcüğü 10, “cumartesi” sözcüğü 2, “arkadaş” sözcüğü 3, “altı silahşörler” sözcüğü 3, “kulüp evi” sözcüğü 2, “Açelya” sözcüğü 3, “Aslı” sözcüğü 3 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.8.: “arkadaş” sözcüğü 3, “sonrasında” sözcüğü 4, “üniversite” sözcüğü 2, “ dalga geçmek” söz grubu 4, “eski” sözcüğü 4 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.9.: “anne” sözcüğü 11, “baba” sözcüğü 11, “Bahar teyze” sözcüğü 7, “Beyza” sözcüğü 6, “Ahmet amca” sözcüğü 5, “iş” sözcüğü 3, “arkadaş” sözcüğü 11 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.10.: “dost” sözcüğü 5, “borç” sözcüğü 4, “Ömer” sözcüğü 3, “iyi” sözcüğü 5 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.11.: “Gül” sözcüğü 12, “Kevser” sözcüğü 10, “Nur” sözcüğü 15, “arkadaş sözcüğü 4 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.12.: “çocuk” sözcüğü 8, “abi” sözcüğü 5, “hasta” sözcüğü 3, “doktor” sözcüğü 3, “bitki” sözcüğü 3 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.13.: “kız” sözcüğü 4, “anne” sözcüğü 9, “baba” sözcüğü 2, “arkadaş” sözcüğü 6 defa tekrar edilmiştir.

8.Ö.14.: “arkadaş” sözcüğü 6, “Mustafa” sözcüğü 6, “Mert” sözcüğü 6, “aile” sözcüğü 8 defa tekrar etmiştir.

1.1.1.2. Eş/ Zıt/ Yakın Anlamli Sözcüklerin Tekrar Edilmesi

6.Ö.1.: “zengin, fakir”, “arkadaş, dost”, “almak, satmak”, “yeni, eski” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.2.: “zor, güç”, “üzülmek, mutlu olmak”, “arkadaş, dost” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.3.: “küçük, minik”, “sabah, akşam”, “kalkmak, oturmak” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.4.: “küsmek, barışmak”, “iyi, kötü”, “arkadaş, dost” şeklinde sıralanmıştır.

6.Ö.5.: “var, yok”, “üzülmek, sevinmek”, küsmek, barışmak”, “kaybetmek, bulmak” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.6.: “kaybolmak, bulmak”, “var, yok” şeklinde sıralanmıştır.

6.Ö.7.: “var, yok”, “gitmek, dönmek” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.8.: “gece, sabah”, “uyumak, uyanmak” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.9.: “var, yok”, “güzel, çirkin” şeklinde sıralanmıştır.

6.Ö.10.: “var, yok”, “korkmak, cesaret etmek” şeklinde sıralanmıştır.

6.Ö.11.: “var, yok”, “gelmek, gitmek” şeklinde sıralanmıştır.

6.Ö.12.: “küçük, büyük”, “reddetmek, kabul etmek”, “gel, git” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.13.: “var- yok”, “dost-arkadaş” biçiminde sıralanmıştır.

6.Ö.14.: “arkadaş- dost”, “küsmek- barışmak”, “beyaz-siyah” şeklinde sıralanmıştır.

7.Ö.1.: -

7.Ö.2.: “yer, yurt”, “git-, gel-” biçiminde sıralanmıştır.

7.Ö.3.: “kalkmak, oturmak”, “arka, ön”, “arkadaş, dost”, “reddetmek, kabul etmek”, “üzülmek, mutlu olmak” biçiminde sıralanmıştır.

7.Ö.4.: -

7.Ö.5.: “üzülmek, mutlu olmak”, “dost, arkadaş”, “gece, gün” şeklinde sıralanmıştır.

7.Ö.6.: “zaman, vakit”, “mutlu, üzgün”, “hasret, özlem” biçiminde tekrarlamıştır.

7.Ö.7.: “eski, yeni”, “araları açılmak, barışmak”, “dost, arkadaş” biçiminde sıralanmıştır.

7.Ö.8.: “almak, vermek”, “gelmek, gitmek” biçiminde sıralanmıştır.

- 7.Ö.9.: “var, yok”, “ölmek, yaşamak” biçiminde sıralanmıştır.
- 7.Ö.10.: “tembel, çalışkan”, “kıtlık, bolluk”, “tombul, zayıf” şeklinde sıralanmıştır.
- 7.Ö.11.: “iyi, kötü”, “isim, ad” şeklinde sıralanmıştır.
- 7.Ö.12.: “var, yok”, “sıcak, soğuk”, “hastalanmak, iyileşmek” biçiminde sıralanmıştır.
- 7.Ö.13.: “sabah, akşam” şeklinde yinelenmiştir.
- 7.Ö.14.: “mutlu olmak, sevinmek”, “gece, gündüz”, “dost, arkadaş”, “laf, söz” şeklinde sıralanmıştır.
- 8.Ö.1.: “arka, ön” biçiminde sıralanmıştır.
- 8.Ö.2.: “küçük, minik”, “gezmek, dolaşmak”, “var, yok”, “mutlu, mesut” biçiminde sıralanmıştır.
- 8.Ö.3.: -
- 8.Ö.4.: “dost, arkadaş” şeklinde sıralanmıştır.
- 8.Ö.5.: “gitmek, gelmek”, “eğlenmek, üzölmek”, “girmek, çıkmak” biçiminde sıralanmıştır.
- 8.Ö.6.: “küsmek, barışmak”, “vakit, zaman” şeklinde sıralanmıştır.
- 8.Ö.7.: “yaşamak, ölmek”, “uyumak, uyanmak”, “unutmak, hatırlamak”, “gece, sabah” biçiminde sıralanmıştır.
- 8.Ö.8.: “dost, arkadaş”, “kilolu, zayıf” şeklinde sıralanmıştır.
- 8.Ö.9.: “kötü, iyi”, “gitmek, gelmek”, “mutlu, üzgün” biçiminde sıralanmıştır.
- 8.Ö.10.: “gitmek, gelmek” biçiminde sıralanmıştır.
- 8.Ö.11.: “var, yok” şeklinde sıralanmıştır.
- 8.Ö.12.: “var, yok”, “iyi, kötü”, “hastalanmak, iyileşmek”, “gelmek, gitmek” biçiminde sıralanmıştır.
- 8.Ö.13.: “arkadaş, dost”, “üzgün, mutlu”, “gelmek, gitmek” şeklinde sıralanmıştır.
- 8.Ö.14.: “dost, arkadaş”, “küsmek, barışmak”, “gelmek, gitmek”, “yeni, eski” biçiminde sıralanmıştır.

1.1.1.3.Kısmi Yinelemeler

6.Ö.1.: “evlendiler, evlenmedi”, “satacaklardı, satacak”, “arkadaş, arkadaşı” sözcüklerinin kısmi olarak yinelandığı gözlenmiştir.

6.Ö.2.: “severdi, sevdiği, sevmiştim, sevip, seilmeyi”, “ oynamak , oynadığım”, “yolumuz, yolda”, “koştum, koşarak” sözcüklerinin kısmi olarak yinelandığı gözlenmiştir.

6.Ö.3.: “dolaştıktan, dolaşmaya”, “yemeği, yemeğine, yemek”, “yatak, yataklarına, yatıp”, “kahvaltısını, kahvaltıya, kahvaltılarını” sözcüklerinin kısmi olarak yinelandığı gözlenmiştir.

6.Ö.4.: “istememez, istermiş”, “konuştukları, konuşmuşlar”, “diğer, diğerinin” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.5.: “üzülmüş, üzölme”, “buluruz, bulamazsak, bulmuşlar” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.6.: “başı, başına”, “evlerine, eve”, “annesine, annesi, anneciğim”, “kız, kızım” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.7.: “güvendiği, güvenmiş, güvende, güvenebileceğini”, “memlekette, memleketine” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.8.: “birbirleriyle, birbirini, birbirlerini”, “burayı, burası, burada”, “fikir, fikrini” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.9.: “takip ediyordu, takip etmiş”, “koşmuş, koşup” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.10.: “olalım, olmuşlar, olsa”, “kar, karları, karla”, kız, kızın, kızla” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.11.: “birbirlerini, birinin, birbirlerine, birbirleriyle”, “dolaşmaya, dolaşmıyorsun, dolaşmak” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.12.: “okumaktı, okumasına, okumasını, okuyup”, “okuldan, okulunu”, “kurtarmıştı, kurtarmakta”, “istediği, isteği”, “yardım edebilmek, yardım etmişti”, “çalışmasını, çalışmıştı” sözcükleri olarak yinelenmiştir.

6.Ö.13.: “görünmez, görünce”, “zamanlar, zamandır”, “sepelemiş, serpilmiş”, “besleniyoruz, besleniyorlardı”, “yaşayan, yaşamışlar” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

6.Ö.14.: “dostunuzu, dostluk”, “suçlarsınız, suçlama, suçladım, suçladınız mı?” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.1.: “isteyen, istermiş, istememiş”, “köpek, köpeğin, köpeği, köpekleri, köpeğime”, “vahşi, vahşiydi, vahşiliğinden” sözcüklerinin kısmi olarak yinelendiği gözlenmiştir.

7.Ö.2.: “kaçtı, kaçamıyordu”, “anlamış, anlıyordu”, “kaçtı, kaçamıyordu” sözcüklerinin kısmi olarak yinelendiği gözlenmiştir.

7.Ö.3.: “oyun, oynuyorlardı, oynayabiliriz, oynayalım, oynuyordu, oynamak, oynamasını” , “toplandı, toplayıp” sözcüklerinin kısmi olarak yinelendiği gözlenmiştir.

7.Ö.4.: “yapardı, yapmıyordu, yapmayı”, “geziyordu, gezdiren”, “koşmaya, koşuyor, koşuyorsunuz, koşucu musunuz?, koşu”, “yakalamak, yakaladı”, düşünebilmek, düşünürken”, “köpeğini, köpeğim, köpeğin, köpeği, köpeğiniz” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.5.: “oynayacaklardı, oynayamazdı, oynadılar”, “yağmasını, yağdığını”, “annelerinden, annesi”, “dışarı, dışarıya, dışarıda” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.6.: “aramaya, aradığımda”, “hayatımız, hayatın”, “yalnızlık, yalnız, yalnızlığımı”, “özledim, özlemeye”, “senedir, seneyi” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.7.: “kendisine, kendisinden”, “zannetmiş, zannettiği”, “gitmeyi, gitmiş, gidip”, “parası, parayı”, “bilmeyen, bilmiyormuş” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.8.: “kaçmaya, kaçamadı, kaçmış”, “ses, sesin”, “sevinir, sevinçten”, “sınıfa, sınıftan” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.9.: “çocukları, çocuğunuz”, “oğlunuzu, oğlu, oğlum”, “olmuyormuş, olmuyor, olmuş, olmaz, olarak”, “anlatmış, anlamış, anlaştırmaya, anlaştırmayı” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.10.: “çalışkanlarmış, çalışmıyormuş, çalışan, çalışacağım, çalışmanın”, “bolluk, bolca”, “aç, açlık” kısmi yinelenmeleri kullanılmıştır.

7.Ö.11.: “yardım edermiş, yardım ettiği”, “davrandığı, davranıştan, davranırlarmış, davranışta, davranışını”, “olmuşlar, olduğunda”, “saygı, saygılı”, “tanışmış, tanıştığına”, “istemmiş, isteyip, istemişler”, “okumak, okuyamayan,” , “beraber, beraberlik” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.12.: “götürürmüş, götüreceğini”, “yayılıma, yayalım”, “dağa, dağda”, “toplar, toplamak”, “yaşadığını, yaşıyorum”, “görmüş, görmemişim” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.13.: “ağrı, ağrır, ağrıyordu”, “fazla, fazlası” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

7.Ö.14.: “doğum günüymüş, doğum gününde”, “annesi, annesine”, “babası, babasına” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.1.: “çoban, çobanlık”, “sahibi, sahiplenmiş”, “keşfetmediği, keşfetmiş”, “kaybet-, kaybettiği” sözcüklerinin kısmi olarak yinlendiği gözlenmiştir.

8.Ö.2.: “tavşan, tavşanın, tavşanı” sözcüklerinin kısmi olarak yinlendiği gözlenmiştir.

8.Ö.3.: “kitap, kitabı, kitaba, kitapta”, “çocuk, çocuğu, çocuğa, çocuklara” sözcüklerinin kısmi olarak yinlendiği gözlenmiştir.

8.Ö.4.: “ağlayınca, ağlamaya”, “sorun çıkarıyorsun, sorun çıkarıyormuş”, “konuşmuyormuş, konuşmaya, konuşmadığını, konuşmuyor”, “çekmişti, çektim” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.5.: “varmış, varmışlar”, “hocaların, hoca hocayla, hocalarıyla, hocaları”, “sınıfa, sınıfta”, “gün, günü, günün, günmüş”, “ oynuyorlarmış, oynamışlar”, “derse, derste, dersler” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.6.: “götürüyor, götürüldüğünü”, “kaybolan, kayboldu”, “geliyor, gelip, gelmezdi, gelir, geldi”, “diyor, dedim, diyelim, dersin”, “ çağırırım, çağırınız, çağırmaktı”, “barıştıralım, barışmışlardı”, “birbirlerine, birbirimize” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.7.: “söndürür, söndürmez”, “heyecanlıydı, heyecanlanırlardı”, “gözünü, gözlerimi”, “aklı, aklına”, “kahraman, kahramanca”, “istiyorlardı, istedi, istiyordu” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.8.: “gitmiştiler, gitmek, gittim, gidip”, “tanıyamamıştılar, tanıştık”, “parka, parkın” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.9.: “üzgünüm, üzüyor, üzebilir, üzülerək”, “çantalarınızı, çantaları”, “olabilir, olmadı, oldu, olanlar, olan, olduğu”, “çalışıyor, çalışması”, “bilmiyorum, biliyor musun?” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.10.: “borcumu, borç, borcunu”, “ödemezsem, ödemek, ödersin, ödeyemedim, ödemiştım”, “anlamıştı, anlattım, anladım”, “önemli, önemliymiş”, “ kıymetli, kıymetini”, “hissetmezdim, hissediyordum” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.11.: “gülerek, gülüyormuş”, “geçmiş, geçiyorlarmış”, “giderken, gitmişler, gider, gitmiş”, “hastane, hastanede, hastaneden” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.12.: “köyün, köyde, köylüler, köylülerden”, “iyileşir, iyileşiyormuş, iyileşmek, iyi”, “kötü, kötülük” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.13.: “gördüm, görünüyordu, gördü”, “gitmek, giderken, gitti, gidip, gidelim, gittik, gittim”, “konuşurum, konuştu”, “yanımdan, yanına”, “oldu, olanı, olur, olmadığını, olurum, olalım, olduk, oldu, oldum” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

8.Ö.14.: “birbirlerini, birbirinden, birbirleriyle, birbirlerinin, birbirlerinden”, “barışmamışlar, barışmış, barışıp”, “dostum, dostluğun”, “anlaşamaz, anlaşır, anlamışlar, anlamış”, “görüşmelerine, görüşürmüş” sözcükleri kısmi olarak yinelenmiştir.

1.1.1.4. Üst Terim/ Alt Terim

6.Ö.1.: “ hediye” üst terimi “ bilezik, kolye” alt terimi ile yinelenmiştir.

6.Ö.2.: “gün” üst terimi “salı” alt terimi ile yinelenmiştir.

6.Ö.3.: -

6.Ö.4.: -

6.Ö.5.: -

6.Ö.6.: -

6.Ö.7.: -

6.Ö.8.: “hayvan” üst terimi “aslan, fare, geyik, tilki” alt terimleriyle yinelenmiştir.

6.Ö.9.: -

6.Ö.10.: “ad” üst terimi “Meryem” alt terimi ile yinelenmiştir.

6.Ö.11.: “isim” üst terimi “Seher, Fatma” alt terimleriyle yinelenmiştir.

6.Ö.12.: “meslek” üst terimi “avukat” alt terimi ile yinelenmiştir.

6.Ö.13.: “ad” üst terimi “Rabia” alt terimi ile yinelenmiştir.

6.Ö.14.: “oyun” üst terimi “satranç” alt terimi ile yinelenmiştir.

7.Ö.1.: “hayvan” üst terimi “kedi, köpek” alt terimleri ile, “isim” üst terimi “Karakız, Pamuk, Çomar” alt terimleri ile yinelenmiştir.

7.Ö.2.: “hayvan” üst terimi “kedi, köpek, kuş” alt terimleri ile yinelenmiştir.

7.Ö.3.: “oyun” üst terimi “saklambaç, yakan top” alt terimleri ile, “teknoloji” üst terimi “telefon, tablet” alt terimleri ile yinelenmiştir.

7.Ö.4.: “spor” üst terimi “jimnastik, basketbol, voleybol, koşu” alt terimleri ile yinelenmiştir.

7.Ö.5.: “oyun” üst terimi “kartopu” alt terimi ile yinelenmiştir.

7.Ö.6.: “ay” üst terimi “ağustos” alt terimi ile yinelenmiştir.

7.Ö.7.: -

7.Ö.8.: -

7.Ö.9.: -

7.Ö.10.: -

7.Ö.11.: “ad” üst terimi “Nehir, Zehra” alt terimleri ile, “para” üst terimi “TL” alt terimi ile, “resim” üst terimi “Yıldızlı Gece Resmi” alt terimi ile yinelenmiştir.

7.Ö.12.: “ad” üst terimi “Mehmet” alt terimi ile yinelenmiştir.

7.Ö.13.: -

7.Ö.14.: “teknolojik alet” üst terimi “telefon” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.1.: -

8.Ö.2.: “isim” üst terimi “Fino” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.3.: “kitap” üst terimi “Dostluk En Büyük Hazinedir” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.4.: -

8.Ö.5.: “ders” üst terim “müzik” alt terimi ile, “oyun” üst terimi “voleybol” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.6.: -

8.Ö.7.: “isim” üst terimi “Efe, Canan, Eren, Açelya ve Aslı” alt terimi ile, “gün” üst terimi “cumartesi” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.8.: “gün” üst terimi “cumartesi” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.9.: “ad” üst terimi “Büşra” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.10.: “mücevher” üst terimi “altın” alt terimi ile yinelenmiştir.

8.Ö.11.: -

8.Ö.12.: -

8.Ö.13.: -

8.Ö.14.: “ad” üst terimi “Mustafa, Mert” alt terimleri ile yinelenmiştir.

1.1.2. Eş Dizimsel Örüntüleme

6.Ö.1.: “zenginlik” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: dükkân, kuyumcu, altın

6.Ö.2.: “okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: öğretmen, sınıf, arkadaş

“park” sözcüğü etrafında örüntülenen kelimeler: oyuncak, oynamak,

6.Ö.3.: -

6.Ö.4.: -

6.Ö.5.: “Kaybolmak” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: üzölmek, bulamamak, aramak, bulmak

6.Ö.6.: -

6.Ö.7.: “emanet” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: güvenmek, içine kurt düşmek

6.Ö.8.: “plan” kavramı etrafında örüntülenen sözcük ve sözcük grupları: fikir, yardım, işe yaramak

6.Ö.9.: -

6.Ö.10.: “kar” sözcüğü etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: düşmek, pıt pıt, oynamak, izlerini kapatmak, yağmak

6.Ö.11.: “okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sınıf, öğretmen

6.Ö.12.: “okumak” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: hayal, istek

“iş” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: patron, çalışmak

“meslek” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: avukat, kendini kurtarmak

6.Ö.13.: “peri” sözcüğü etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: sihirli değnek, toz, kanat, uçmak

6.Ö.14.: “okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sınıf, kalem, öğretmen

“turnuva” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: satranç, maç, galip, süre

7.Ö.1.: -

7.Ö.2.: “veteriner” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: tedavi, hayvan

7.Ö.3.: “oyun” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: park, saklambaç, yakan top

“teknoloji” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: tablet, telefon, teknolojik alet

7.Ö.4.: “park” kelimesi etrafında örüntülenen sözcükler: oyuncak, bank

“spor” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: yüzme, jimnastik, basketbol, voleybol, koşu, yetenek, buz pateni

7.Ö.5.: “kış” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: kar, kartopu, soğuk, eldiven, boyunluk

7.Ö.6.: “okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: arkadaş, ödev, test, sınıf

“ayrılık” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: yola çıkmak, vedalaşmak, üzülme, hasret, özlem, yalnızlık

7.Ö.7.: “yakın arkadaş” söz grubu etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: çok sevmek, desek olmak

“küsmek” kavramı etrafında örüntülenen sözcük ve sözcük grupları: araları açılmak, konuşmayacak duruma gelmek, kaybetmek, tek başına kalmak, ayrılmak, özlem

“para” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: maddi sıkıntı, ev kirası, ödeme, dara düşmek, çalışmak

“barışmak” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler ve sözcük grupları: özür dilemek, kıymetini bilmek

7.Ö.8.: “okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sınıf, ders, çanta, öğretmen

“veteriner” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: yara, tedavi, sarmak

7.Ö.9.: “saray” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: kral, kraliçe, cadı

7.Ö.10.: “kıtlık” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: aç, açlık, ağlamak, zayıflamak, bitkin düşmek

7.Ö.11.: “okul” sözcüğü etrafında örüntülenen sözcükler: öğretmen, sınıf, teneffüs, öğrenci

“duygulanmak” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: tebrik etmek, gurur duymak, alkışlamak

7.Ö.12.: “çoban” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: inek, yayılım, dağ, toplamak

7.Ö.13.: “bayram” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: şeker toplamak, şeker, çikolata

“okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: servis, ders, sınıf, hoca, arkadaş

“diş ağrısı” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: hastane, doktor, çürümek, muayene etmek

7.Ö.14.: “doğum günü” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sürpriz, sevinmek, mutluluktan ağlamak, sarılmak

8.Ö.1.:

8.Ö.2.:

8.Ö.3.: “kitap” sözcüğü etrafında örüntülenen sözcük ve sözcük grupları: sayfa, okumak, yazılmak,

8.Ö.4.: “okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sınıf, ders, anaokulu, hoca

“kavga” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: saçını çekmek, ağlamak, sorun çıkarmak,

8.Ö.5.: “okul” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sınıf, ders, öğretmen, karne, zil, servis

“eğlence” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: oyun oynamak, voleybol, şarkı söylemek, sohbet etmek

“ayrılık” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sarılmak, üzölmek

8.Ö.6.: “güzel vakit geçirme” kavramı etrafında örüntülenen sözcük ya da sözcük grupları: oyun oynamak, eğlenmek

“köy” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: koyun, kurt, ahır, otlatmak, dağ, köylü

8.Ö.7.: “ altı silahşörler” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: kahraman, söz, yardım etmek, grup, kulüp evi

8.Ö.8.: “dalga geçmek” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: kilo, utanmak, zayıflamak, özür dilemek, pişman olmak

8.Ö.9.: “iş” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sanayi, ofis, çalışmak,

8.Ö.10.: “borç” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: ödemek, kredi, para, el koymak, çaresizlik, mal varlığı, altın, mücevher

8.Ö.11.: “dalga geçmek” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: takılmak, aşağılamak, dışlamak, kafalarına şişe fırlatmak

8.Ö.12.: “hastalanmak” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: doktor, iyileşmek, ilaç, bitki

8.Ö.13.: “kötü bir şey” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: kaza, hastane

8.Ö.14.: “küsmek” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: konuşmamak, selam vermemek,

“barışmak” kavramı etrafında örüntülenen sözcükler: sarılmak, özlem gidermek, söz almak mutlu olmak

1.2. Dil Bilgisel Bağlılık

1.2.1. Gönderim

6.Ö.1. : “Kız’a” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, şımarıkmiş, harcıyormuş, istiyor, yaranmaya çalışıyormuş, evlenemedi, huy edinmişti, anladı, evlendi

“Kız’a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: annesi, babası, arkadaşlarıyla, ailesini, aklı, başına, kocasının, dostu

“Kız’a” art gönderimde bulunan adılar: ondan, ona, onu

“Arkadaş’a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: istiyorlarmış, yapıyorlarmış, aldırıyorlardı, zengin oldular, geldiler, güzeldiler, utandılar, fakirleştirdiler

“Arkadaş’a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yaptıklarından

“Arkadaş’a” art gönderimde bulunan adılar: onlara, kendilerine

“Esra’ya” art gönderimde bulunan boş adılar: izliyordu, buldu, arkadaş oldu, zengindi, anlatmıştı

“Esra’ya”art gönderimde bulunan iyelik ekleri: adı

“Esra’ya” ön gönderimde bulunan boş adılar: vardı

“Esra ve Kız’a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: plan yaptılar, satacaklardı, dükkan açacaklardı, açtılar, sattılar

6.Ö.2. :

“Zeynep’ e” art gönderimde bulunan kişi ekleri: gidiyorum, memnun değilim, özledim, anlatacağım, istiyordum, bilmiyordum, koştum, hakim olamıyordum, anlattım, mutlu oldum, geldim

“Zeynep’ e” art gönderimde bulunan adılar: bana, beni, benim

“Zeynep’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşlarım, öğretmenlerim, sınıfım, halam, psikolojim, gözyaşlarım

“Zeynep’ e” ön gönderimde bulunan adılar: ben

“Beyzanur’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: severdi, samimi davranıyordu, kurtardı, geldi, bulundu

“Beyzanur’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: annesi

“Beyzanur’ a” art gönderimde bulunan adılar: o, onunla, onu, biri

“Beyzanur ve Zeynep’e” art gönderimde bulunan kişi ekleri: giderdik, gidiyorduk, görüşmedik, ayrıldık,

“Beyzanur ve Zeynep’e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: oynucağımız, önümüz, yolumuz

“Beyzanur ve Zeynep’e” art gönderimde bulunan adılar: bizim

“Özge’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: üzüyor

“Özge’ ye” art gönderimde bulunan adılar: onun

“Melek Hala’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: evinde, komşusu

“Komşu’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kızı, evine

“Komşu’ ya” art gönderimde bulunan adılar: onun

6.Ö.3.

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: dolaşmaya gitmiş, duymuş, gitmiş, görmüş, sevmiş, göstermiş, başlamış, gitmiş, hazırlamış

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kahvaltısını, annesinden, kucağına, yüzünü, babası, odasına

“Köpek’ e” art gönderimde bulunan boş adıllar: kendine gelmeye başlamış, yalamaya başlamış, çıktı

“Köpek’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ayağına, ayağını, kendine, diliyle

“Köpek’ e” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: ayağı

“Çocuk ve Köpek’e” art gönderimde bulunan kişi ekleri: uykuya dalmışlar, kahvaltıya inmişler, oyun oynamışlar, dost kalmışlar

“Çocuk ve Köpek’e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yataklarına, kahvaltılarını

“Anne’ ye” art gönderimde bulunan boş adıllar: kucağına almış, sarmış

“Anne’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kucağına

“Baba’ ya” art gönderimde bulunan boş adıllar: görmüş, demiş

“Baba’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: elini, yüzünü

“Aile’ ye” art gönderimde bulunan kişi ekleri: oturalım, vermişler

6.Ö.4:

“Üç Arkadaş’a” art gönderimde bulunan boş adıllar: _varmış, küsecek, zannetmiyormuş, küsse

“Üç Arkadaş’a” art gönderimde bulunan adıllar: onları, biri, birbirine, onlara

“Üç Arkadaş’a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: gaza gelmişler, barışmayacaklar, güveniyorlarmış, toplanmışlar, anlatmışlar, konuşmuşlar, gitmişler,

“İki Kişi’ye” art gönderimde bulunan boş adıllar: plan yapmış

“İki Kişi’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: dediklerini, yanına

“İki Kişi’ ye” art gönderimde bulunan adıllar: onların

“İnatçı Kız’ a” art gönderimde bulunan boş adıllar: inatçıymış, istemez, istermiş, küsse

“İnatçı Kız’ a” art gönderimde bulunan adıllar: ona

6.Ö.5.:

“K1Z’ a” art gönderimde bulunan boş ad1llar: 1z1lm1ş, demiş, sevinmiş, kızmış, bağırmış, kalbini kırmış, karar vermiş, dostmuş

“K1Z’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: annesi

“K1Z’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: 1z1lme

“K1Z ve Annesine” art gönderimde bulunan boş ad1llar: yaşarmış,

“K1Z ve Annesine” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: eşekleri

“K1Z ve Annesine” art gönderimde bulunan ad1llar: bunların

“K1Z ve Annesine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: buluruz, bulamazsak, başlamışlar, bulmuşlar

“kızın annesine” art gönderimde bulunan boş ad1llar: demiş

“Kızın annesine” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kızım

“Eşek’ e” art gönderimde bulunan boş ad1llar: varmış, çıkmış, kaybetmiş, karar vermiş

“Eşek’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kalbini, yolunu, kafasına

“Eşek ve Kıza” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: barışmışlar, söz vermişler

6.Ö.6.:

“Canan’ a” art gönderimde bulunan boş ad1llar: bakmış, bulmuş, teşekkür etmiş, dedi, anlattı

“Canan’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: köpeğı, başı, haberi, arkadaşı, köpeğim, annesine, anneciğim

“Canan’ a” art gönderimde bulunan ad1llar: onun

“Köpek’e” art gönderimde bulunan boş ad1llar: yalnız koymaz, koşarmış, kaybordu

“Köpek’e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: başına, yerini

“Selin’ e” art gönderimde bulunan boş ad1llar: görmüş, söylemiş

“Selin’e ” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: dediğı

“Selin ve Canan’ a” art gönderimde bulunan boş ad1llar: başlamışlar

“Selin ve Canan’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: buldunuz, bulduk

6.Ö.7.:

“Kaplumbağa’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: der, vermiş, gider, döner, bakar, anladı, güvenmiş

“Kaplumbağa’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: memleketine, içine, emanetin, annesi, babası

“Tavşan’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: sorar, der, sarıldı

“Tavşan’ a” art gönderimde bulunan adılar: ona

6.Ö.8.:

“Dört Hayvan’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: kızmazlarmış, severlermiş, duymuşlar, devam ettiler, hoşlanmıyordu

“Dört Hayvan’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: oyunlarını, içlerinden, evimiz

“Dört Hayvan’ a” art gönderimde bulunan adılar: biz, bizim

“Dört Hayvan’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: bıktık, terk etmeliyiz, terk edelim

“Geyik’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: şüphelenmişti, katılmamıştı, dedi, gitmiş, yapamazdı, yardım almalıydı, anlattı

“Geyik’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: aklına, fikrini

“Aslan’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: dedi, demiş

6.Ö.9.:

“Kız’a” art gönderimde bulunan boş adılar: yaşarmış, vermiş, devam etmiş, demiş

“Kız’a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yoluna

“Kız’a” art gönderimde bulunan adılar: ona, sana, o

“Kız’a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: kurtuldum

“Fakir Oğlan’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, teşekkür etmiş, görmüş, takip etmiş, vermiş, sordu, koşmuş, sarılmış, sormuş, demiş

“Fakir Oğlan’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: önüne, arkasından

“Fakir Oğlan’ a” art gönderimde bulunan adılar: onun

“Köpek’e” art gönderimde bulunan boş adılar: saldırmış, takip ediyordu, gördü, saldırdı paramparça etmiş

“Köpek’e” art gönderimde bulunan adılar: ona

6.Ö.10.:

“Meryem’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: görmüş sevinmiş, istemiş, yalvarmış, ikna edebilmiş, kaybolmuş, tanışmış, korkmuş, demiş, sordu, sormuş, bulmuş, anlatmış

“Meryem’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşı, annesi, annesine, evini, izleri, izleriyle, anısını

“Meryem’ e” art gönderimde bulunan adılar: onun

“Ela’ya” art gönderimde bulunan boş adılar: kokmuş, demiş, söylemiş

“Ela’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşı, evini

“Ela’ya” art gönderimde bulunan adılar: o

“Meryem ve Ela’ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: hikayelerini

“Meryem ve Ela’ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: olalım mı?, olalım, tanışmışlar, arkadaş olmuşlar, anlatmışlar

6.Ö.11.:

“Fatma’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: çağırmış, konuşmaya başlamış

“Fatma’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yanına

“Fatma’ ya” art gönderimde bulunan adılar: benimle, seninle

“Fatma’ ya” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: ismi

“Fatma’ ya” ön gönderimde bulunan adılar: birinin

“Seher’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: dolaşmaya başlamış

“Seher’ e” art gönderimde bulunan adılar: ben

“Seher’ e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: istemiyorum

“Seher’ e” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: ismi

“Seher’ e” ön gönderimde bulunan adılar: diğerinin

“Seher ve Fatma’ya” art gönderimde bulunan boş adılar: gider, alır,

“Seher ve Fatma’ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşlarıyla, aramız

“Seher ve Fatma’ya” art gönderimde bulunan adılar: onları

“Seher ve Fatma’ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: geldik, edinmemiz lazım, keselim, gelirler, geçinirlermiş, kutlayalım, çağıralım

“Seher ve Fatma’ya” ön gönderimde bulunan boş adılar: varmış

“Seher ve Fatma’ya” ön gönderimde bulunan şahıs ekleri: küsmüşler

6.Ö.12.:

“Ömer’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: en büyüğüdü, kalmış, başlamıştı, şanslıydı, sevinmiş, kabul etmişti, çalışmıştı, bitirdi, olmuştu, kurtarmıştı, almış, yardım etmişti

“Ömer’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: isteği, ailesine, hayalinden, içindeki, okumasına, patronu, reddedemeyeceği, okumasını, çalışmasını, okulunu, ailesini, elinden

“Ömer’ e” art gönderimde bulunan adılar: onun, ona, o, kendisini

“Patron’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: teklif etmişti, söylemişti

6.Ö.13.:

“Rabia’ya” art gönderimde bulunan boş adılar: zannediyormuş, demiş, inanmamış, sormuş, alışmış, olmuş, üzölmüş

“Rabia’ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: üstüne, gözlerine, kolundan, kanatları

“Rabia’ya” art gönderimde bulunan adılar: kendini, ona, sana

“Rabia’ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: yardımcı olursan

“Peri’ye” art gönderimde bulunan boş adılar: gelmiş, demiş, sepelemiş, vermiş, götürmüş

“Peri’ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: değneği

“Peri’ye” art gönderimde bulunan adılar: bana

“Peri’ye” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: yardımcı olabilirim

6Ö.14.:

“Zeynep’e” art gönderimde bulunan boş adılar: dedi, almamıştı, gidiyor

“Zeynep’e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kolundan, peşine

“Zeynep’e” art gönderimde bulunan adılar: onun, ben

“Zeynep’e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: suçlama, suçladım, özür dilerim

“Sevim’e” art gönderimde bulunan boş adılar: galip geldi, biliyor, tuttu, dedi

“Sevim’e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kalemi

“Sevim’e” art gönderimde bulunan adılar: ben, beni, benden

“Sevim’e” art gönderimde bulunan kişi ekleri: hile yaptın, yapmadım, biliyorum

“Sevim ve Zeynep’e ” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: küstüler, yakalattılar, barıştılar

7.Ö.1.

“Ahmet Dayı’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: vardı, severmiş, eğitmiş, vermiş, gitmiş, demiş,

“Ahmet Dayı’ ya” art gönderimde bulunan kişi ekleri: bakmışım

“Ahmet Dayı’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: hayvanı, kedisinin, köpeğini, komşusunun, imdadına

“Ahmet Dayı’ ya” art gönderimde bulunan adılar: ben, beni, onun

“Köpek’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: vardı, yavrulamış, hastalanmış, ölmüş

“Köpek’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: adı, tüyleri, yavruları, yavrusu

“Köpek’ e” art gönderimde bulunan adılar: onun

“Kedi’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: saldırırdı, vahşiydi

“Kedi’ ye” art gönderimde bulunan adılar: onu

“Kedi’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ismi

“Kadın’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: istiyormuş, varmış, sokağa atmış

“Kadın’ a” art gönderimde bulunan adılar: ona

“Komşu’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: köpeği

“Çomar’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, saldırmış, ısıtıyormuş

“Çomar’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: vahşiliğinden, zincirini

“Çomar’ a” art gönderimde bulunan adılar: onun

7.Ö.2.

“Sevcan’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: istiyor, verirmiş, sever, gidiyormuş, koyar, götürür, kaçamadı, tuzağa düşmüştü, bağırıyordu, anlıyordu, duydu, anlamıştı, kalmıştı

“Sevcan’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: hayali, yanında, köpeği, babası

“Popi’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, severmiş, kaçtı, görmüştü, gitti

“Popi’ ye” art gönderimde bulunan adılar: ona

“Popi’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: hareketleriydi, havlamasıydı

“Sevcan ve Popi’ ye” art gönderimde bulunan kişi ekleri: giderler

“Hayvanlar’ a” art gönderimde bulunan adılar: onları

“Baba’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: gelmişti, aradı

7.Ö.3.

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: kalktım, giydim, kahvaltı yaptım, indim, gittim, sordum, dedim

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: elimi, yüzümü, kahvaltımı, anneme

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan adılar: ben

“Çocuklar’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: gelmişlerdi

“Çocuklar’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: sesleri

“Arkadaşlar’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: oyun oynuyorlardı, dediler

“Arkadaşlar’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yanlarına

“Kahraman Anlatıcı ve Arkadaşlar’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: düşündük, kabul ettik, gruplara ayrıldık, istiyorduk, devam ettik, oturduk, tartıştık, sorduk, hediye aldık, gittik, söyledik, zaman geçirdik, üzüldük, baktık

“Kahraman Anlatıcı ve Arkadaşlar’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: canımız, arkamız, aramızda

“Kahraman Anlatıcı ve Arkadaşlar’ a” art gönderimde bulunan adılar: biz

“Mert’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: çıktı, oynuyordu, reddetti, geldi, mutlu oldu, kabul etti, başladı, dalgın, bakmıyor

“Mert’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ailesi, yanına, durumu, ayağında

“Mert’ e” art gönderimde bulunan adılar: onunla, o

7.Ö.4.:

“Bilge’ye” art gönderimde bulunan boş adılar: yapmıyordu, denedi, anlamıyordu, sıkılmıştı, yapacaktı, üzülyordu, gitti, oturdu, irkildi, geçti, yakaladı, dedi

“Bilge’ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ailesinde, babası, annesi, ağabeyi, kardeşi, yeteneği, canı

“Bilge’ye” art gönderimde bulunan adılar: kendisi, onu

“Bilge’ye” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: deneyemem, başlayacağım, koşuyorsunuz

“Köpeğin Sahibi’ ne” art gönderimde bulunan boş adılar: gezdiriyordu

“Köpeğin Sahibi’ ne” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: köpeğini, çılgılığı, köpeğim, köpeğiniz, elimden

“Köpeğin Sahibi’ ne” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: teşekkür ediyorum

7.Ö.5.:

“Ali, Mehmet, Veli, Erdem’e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: annelerinden

“Ali, Mehmet, Veli, Erdem’e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: bekliyorlardı, kalktıklarında, havalara uçtular, hazırlandılar, oynayacaklardı, oynadılar

“Ali, Mehmet, Veli’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşına

“Ali, Mehmet, Veli’ ye” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: gittiler, üzüldü topladılar

“Erdem’e” art gönderimde bulunan boş adılar: oynayamazdı, çıkmadı, mutlu oldu

“Erdem’e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: boyunluğu, eldiveni, arkadaşları, evine, annesi

“Erdem’e” art gönderimde bulunan adılar: onu

7.Ö.6.:

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşlarımla, arkadaşlarımdan, arkadaşlarım, arkadaşlarımı, okulumu, ödevlerimi, kardeşim, yalnızlığım, anlaşılamadığım,

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan adılar: ben

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: üzölmüştüm, istemiyordum, başladım, karar verdim, söz verdim, anladım, unutmuştum, seviyordum, anlaşıyordum, yataardım, oldum, özledim, hissetmediğim

“Kahraman Anlatıcı ve Kardeşine” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: hayatımız, arkadaşlarımızı, canımızı, çıktığımızda

“Kahraman Anlatıcı ve Kardeşine” art gönderimde bulunan adılar: kendimizi, biz

“Kahraman Anlatıcı ve Kardeşine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: yaşıyorduk, yola çıkacaktık, yola çıktık, Sivas’taydık, görecektik, sevindik, başladık, özlemeye başlamıştık, hissederdik, olurdük, geçirdik

7.Ö.7.:

“İki Arkadaş’a” art gönderimde bulunan boş adılar: sever, ödemiş

“İki Arkadaş’a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: araları

“İki Arkadaş’a” art gönderimde bulunan adılar: birbirlerini, birbirlerine

“İki Arkadaş’a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: destek olurlarmış, gelmişler, barışmışlar,

“1. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: yapmış, bulmuş, bilmiyormuş, özlem duyuyormuş, dara düşmüş, şaşırmış, düşünmüş, zannetmiş, gitmiş, görmüş, özür dilemiş, anlamış

“1. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaş, arkadaşına, sıkıntıları, arkadaşının, ağırına

“1. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan adılar: birisi, kendisine, o, onu, kendisinden

“2. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: konuşmamış

“2. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yanına, yokluğu

“2. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan adılar: onun, ondan

7.Ö.8.:

“Ece’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: gitti, baktı, gördü, istedi, kucağına aldı, istiyordu, koydu, devam etti, çıktı, telaşlanmıştı, bilmiyordu, özür diledi, söz verdi, gösterdi, gelir, sevinir

“Ece’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kucağına, çantasına, öğretmeni, çantasından, yanına, getirmesinin, yapmaması, çağırması

“Kedi’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: kaçmaya çalıştı, basamıyordu, kaçamadı, miyavlamaya başladı, miyavladı, çıktı, kaçmış

“Kedi’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yanına, boynunda, tasmaı, bacağını, bacağına, yarası, yarasını, sahibi

“Öğretmen’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: sordu, gitti, anlatır, söyledi, götürdü

“Ece ve Öğretmen’ e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: vermişler, ayrılmışlar

7.Ö.9.:

“Kral’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: kabul etmiş, demiş, anlatmış, vermiş, dayanamamış, savaş açmış, öldürmüş

“Kral’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: oğlu, hanımına

“Kral ve Kraliçe’ye” art gönderimde bulunan boş adılar: yaşıyormuş,

“Kral ve Kraliçe’ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: çocukları, çocuğunuz, oğlunuzu

“Kral ve Kraliçe’ye” art gönderimde bulunan adılar: bizim

“Kral ve Kraliçe’ye” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: vermişler, verelim, verirsiniz, unutmayın

“Cadı’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: demiş, devam etmiş, gelmiş, uyumuş, anlamış

“Cadı’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kralım, oğlum

“Cadı’ ya” art gönderimde bulunan adılar: benim, bana

7.Ö.10.:

“Tombul Karınca’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: çalışmıyormuş, izlermiş, şarkı söyler, yatarmış, yermiş, zayıflamış, şarkı söylemiyormuş, söz vermiş, çalışmış, farkına varmış, bitkin düşmüş

“Tombul Karınca’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kardeşleri, sesi

“Tombul Karınca’ ya” art gönderimde bulunan adılar: kendine

“Tombul Karınca’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: çalışacağım

“Karıncanın Kardeşlerine” art gönderimde bulunan boş adılar: bulamamış

“Karıncanın Kardeşlerine” art gönderimde bulunan adılar: onların

“Karıncanın Kardeşlerine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: çalışkanlarmış, yaşıyorlarmış, biriktirmişler

7.Ö.11.:

“Nehir’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: yaşıdaymış, gösterir, yardım edermiş, kızmaz, uyarırmış, tanışmış

“Nehir’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yaşıdaymış, arkadaşlarına, arkadaşları, arkadaşlarının, davranışını, sınıfına

“Nehir’ e” art gönderimde bulunan adılar: onu, ona, onun, o

“Nehir’ e” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: adı

“Zehra’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: yaşıdaymış, almış

“Zehra’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yaşıdaymış

“Zehra’ ya” art gönderimde bulunan adılar: onunla

“Zehra’ ya” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: ismi

“Nehir ve Zehra’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: memnun olmuş

“Nehir ve Zehra’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: öğretmenleri, öğretmenlerine

“Nehir ve Zehra’ ya” art gönderimde bulunan adılar: onları, onlarla

“Nehir ve Zehra’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: olmuşlar, gireceklermiş, sormuşlar, buluşmuşlar, tamamlamışlar, istemişler, sağlamışlar

“Öğretmen’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: istemiş, demiş, beğenmiş, tebrik etmiş, gurur duymuş

“Buse, Elif ve Özge’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: bulunursa, severmiş

“Buse, Elif ve Özge’ ye” art gönderimde bulunan adılar: onları

“Buse, Elif ve Özge’ ye” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: davranırlarmış

“Buse, Elif ve Özge’ ye” ön gönderimde bulunan boş adılar: severmiş

“Buse, Elif ve Özge’ ye” ön gönderimde bulunan adılar: onlara

“Buse, Elif ve Özge’ ye” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri

7Ö.12.:

“Çoban’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: götürürmüş, gitmiş, almış, söylemiş, görmüş, görmemiş, sormuş, demiş, bakmış, iyileştirmiş

“Çoban’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: adı

“Çoban’ a” art gönderimde bulunan adılar: benim

“Çoban’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: görmemiştim, yayayım

“İhtiyar’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: söylemiş, demiş, sevinmiş, kabul etmiş, mutlu olmuş, hastalanmış, yataklara düşmüş, teşekkür etmiş

“İhtiyar’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ineğin, ineğim, arkadaşı

“İhtiyar’ a” art gönderimde bulunan adılar: seni, ben, ona

“İhtiyar’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: yapıyorsun, yaşıyorum

7Ö.13.:

“Eda’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: çok mutluydu, gidecekti, gidiyordu, yiyordu, çıktı, topladı, anlamıyordu, toplamıştı, hissediyordu, umursamıyordu, umursamadı, gitti, uyandırdı, söyledi

“Eda’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: şekerleri, dişinde, arkadaşları, dişlerin, annesi, annesini, annesine, dişlerinin

“Eda’ ya” art gönderimde bulunan adılar: kendisi

“Eda’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: yeme

“Doktor’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: muayene etti, söyledi

“Anne’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: söyledi

7.Ö.14.:

“Aybüke’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: almış, oynarmış, unutmuş, sevinmiş, ağlamış, vakit ayırıyormuş, anlamış, sarılmış, söz vermiş, demiş

“Aybüke’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: doğum günüymüş, eline, arkadaşlarıyla, annesi, babası, arkadaşlarını, lafını, ailemden, arkadaşlarımdan, annesine, babasına

“Aybüke’ ye” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: vakit ayırmayacağım

“Tolga’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: hoşlanmaz

“Tolga’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: aklına

“Aybüke’nin Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: sürpriz yapacaklarmış, mutlu olmuşlar, sarılmışlar

8.Ö.1.

“Çoban’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, başlamış, yapıyormuş, gitmiş, duymuş, irkilmiş, karşılaşmış, kaldırmış, bakmış, sarmış, vermiş, toplamış, götürmüş, aramış, bulamamış, sahiplenmiş, görmüş, anlamış, sevinmiş, hatırlamış, otlatmaya çıkarmış, yuvarlanmış, bayılmış, fark etmiş, başlamış, kaymış

“Çoban’ a” art gönderimde bulunan adılar: kendi, kendine, onu

“Çoban’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ailesi, yakınlarının, kuzusu, kuzularını, çantasından, babasının, ayağı, bulduğu, iyileştirdiği

“Kuzu’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: yaralıymış, bitkin haldeymiş, yardım etmiş, yardımcı olmuş

“Kuzu’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: sesiymiş, yarasına, ayağında, ağzıyla

“Baba’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kuzusu

8.Ö.2.

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, iyi geçinirmiş, oynarmış, gezermiş, dolaşmış, zorunda kalmış, mesaj atıyormuş, geziye çıkmış, yürüyormuş, sevmiş, peşinden gitmiş, çıkmış, yürümeye başlamış, inmiş, korkmuş, istemiş, çalışıyor, bulmuş, sığınmış, ateş yakmış, karnı acıkmış, sevmişt, demiş

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan adılar: o

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşı, ailesinden, karnı, annesi, babası, yolunu, yanında, peşinden,

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan kişi ekleri: isim koyacağım, yolumu kaybettim, getirdim

“Fino’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: çıkmış, ayrılıyormuş, sevmişt, dönmüş

“Fino’ ya” art gönderimde bulunan adılar: sana, senin

“Fino’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: getirdiği, adın

“Çocuk ve Fino’ ya” art gönderimde bulunan kişi ekleri: yemişler, karınlarını doyurmuşlar, çıkmışlar, bulmuşlar

“Anne ve Baba’ ya” art gönderimde bulunan kişi ekleri: telaşlılarmış, sevinmişlerdi,

“Anne ve Baba’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: çocukları

“Tavşan’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: çıkmış, kaçmış

“Tavşan’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: peşinden

8.Ö.3.

“Muhammet’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, severmiş, bulmuş, istemiş, düşünmüş, çıkmış, eline almış, açmış, dalmış, duymamış, devam ediyormuş

“Muhammet’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: annesi

“Anne’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: kabul etmiş, demiş

“Anne’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: oğlum, sesini

“Muhammet ve Annesine” art gönderimde bulunan kişi ekleri: gitmişler, almışlar, varmışlar

“Muhammet ve Annesine” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: evlerine

“1. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan boş adıllar: yol almış, düşünmüş, demiş, görmüş, gitmiş, dedi, götürür, öğrenir, sorar

“1. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: teyzeciğim, dostum, arkadaşım

“1. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan adıllar: benimle

“1. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan kişi ekleri: düşünüyorum

“2. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan boş adıllar: doğrulmaya çalışır, kalkamaz, demiş

“2. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan kişi ekleri: iyiyim, teşekkür ederim

“2. Çocuk’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ayağını

“Yaşlı Kadın’ a” art gönderimde bulunan boş adıllar: sormuş, demiş

8.Ö.4.:

“Simge’ ye” art gönderimde bulunan boş adıllar: başladı, sorun çıkarıyormuş, davranıyordur, yaptı, yapıyordu, söyledi, kabul etti, çekmişti

“Simge’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: saçını, yanına, eline, dışlandığını

“Simge’ ye” art gönderimde bulunan adıllar: o, onunla, ona

“Simge’ ye” ön gönderimde bulunan adıllar: biri

“Simge’ ye” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: adı

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: okulumun

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan adıllar: ben, bana, benim

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: çektim, sordum, gittim, söyledim, çağırdım, unutmadım, verdim, devam ettim

“Ayşe’ ye” art gönderimde bulunan boş adıllar: ağlayınca, sinirliydi

“Ayşe’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: saçını

8.Ö.5.:

“Esra’ ya” art gönderimde bulunan boş adıllar: hazırlanıyormuş, varmış, gitmiş, çıkmış, vakit geçiriyormuş, sohbet edermiş, üzölmüş, anlatmış, sarılmış, tutmuş, demiş

“Esra’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kardeşi, arkadaşlarının, hocalarıyla, kardeşim, kardeşine, günü

“Tolga’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: giyinmiş, almış, anlatmış

“Tolga’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: karnesini, gününün

“Esra ve Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: dersleri, yemeklerini, hocaları,

“Esra ve Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: düşünmüşler, girmişler, oynamışlar, eğlenmişler, eşlik etmişler, yiyorlarmış, vakit geçiriyormuş, beklemişler, sarılmışlar, seviyorlarmış

8.Ö.6.:

“Ali ve Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: haberleri, anneleri, haline

“Ali ve Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan adılar: bunlar, onların, onları, birbirlerine, biz

“Ali ve Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: duralım, gidelim, küstük, küsmeyelim, anlaşıyorlarmış, çıkmışlar, oynamışlar, eğlenmişler, vakit geçirmişler, kavga ediyorlar, konuşmuyorlar, batılar, sinirlendiler, sarıldılar, barışmışlardı, yediler

“Ali’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: baktı, suçluyor

“Ali’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: annesi

“Ali’ ye” art gönderimde bulunan adılar: ben, beni

“Ali’ ye” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: bilmiyorum, dedim

“Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: baktı, suçluyor

“Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: annesi, yüzünden

“Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan adılar: ben, sen, senin, sana

“Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: bilmiyorum, bileyim, dinlemedin, dedim

“Anneler’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: oğullarımızı

“Anneler’ e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: konuşuyorlar, süslediler, yaptılar, barıştıralım, getirelim, yapalım, çağıralım, hazırlarız, söylemeyelim, süsleriz, çağırırız, diyelim

“Ali’nin Annesine” art gönderimde bulunan adılar: ben

“Ali’nin Annesine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: üzülüyorum

“Mustafa’nın Annesine” art gönderimde bulunan adılar: ben, sen

“Mustafa’nın Annesine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: üzülüyorum

8.Ö.7.:

“Efe’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: bekliyordu, girecekti, heyecanlıydı, unutmuştu, hatırlamıştı, mutlu olmuştu, uyudu, duydu, aldı, kabul etmedi, gitti, baktı, söz verdi, istedi

“Efe’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yaşına, arkadaşları, ailesiyle, kardeşiydi, önünden, gördüklerini, aklı, aklına

“Efe’ ye” art gönderimde bulunan adılar: ona

“Altı Silahşörler’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: grupları, grup isimleri, büyükleri

“Altı Silahşörler’ e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: istiyorlardı, seviyorlardı, heyecanlanıyorlardı, toplandılar, söz verdiler, engelleyeceklerdi

“Efe’nin Anne ve Babasına” art gönderimde bulunan boş adılar: istiyordu

“Efe’nin Anne ve Babasına” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: kabul ettiler

8.Ö.8.:

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kilom, evime, utancımdan, üniversitemi, teyzemlerin, halim, köyüme, zamanlarımdaki, arkadaşlarım

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan adılar: benimle, beni, benden, ben

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: utanmışım, istemişim, kalkmışım, gittim, çalışmaya başladım, zayıflamışım, karar verdim, kabul ettim

“Kahraman Anlatıcı ve Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: çıkmıştık, spor yapmıştık, tanıştık, dost olduk

“Kahraman Anlatıcının Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkalarından, özürlerini

“Kahraman Anlatıcının Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan adılar: onların

“Kahraman Anlatıcının Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: başladılar, devam ediyorlardı, izin vermediler, gitmiştiler, tanıyamamıştılar, unutmuşlardı, benziyorlardı, özür dilediler

8.Ö.9.:

“Büşra’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ailemle, babam, annem, arkadaşım, babamın, arkadaşımın, öğretmenimle

“Büşra’ ya” art gönderimde bulunan adılar: ben, benimle, seninle, benim, sen, beni

“Büşra’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: yaşıyordum, yaşıyorum, sıkılıyorum, üzülüyorum, bilmiyorum, mutsuzum, dedim, seviyorum, tanıştım, mutluyum

“Büşra’ ya” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: adım

“Büşra’ ya” ön gönderimde bulunan adılar: benim

“Büşra’nın Babasına” art gönderimde bulunan boş adılar: çalışıyor, mutsuz, geldi, dedi, bulamamıştı, anlattı, kabul etti, gitti

“Büşra’nın Babasına” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: işleri, yüzü

“Büşra’nın Babasına” art gönderimde bulunan adılar: ben

“Büşra’nın Babasına” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: üzgünüm, bilmiyorum, bulmalıyım

“Büşra’nın Annesine” art gönderimde bulunan boş adılar: mutsuz, ağlamaya başladı, anlatıyordu, yazdı

“Bahar Teyze’ ye” art gönderimde bulunan boş adılar: davranıyor, tanıştırdı

“Bahar Teyze’ ye” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kızı, eşim

“Bahar Teyze’ ye” art gönderimde bulunan adılar: benim

“Bahar Teyze’ ye” ön gönderimde bulunan boş adılar: geldi, tanıştı

“Bahar Teyze’ ye” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: adı

“Büşra’nın Babasına ve Ahmet Amca’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: konuşmaya başladılar, geldiler

8.Ö.10.:

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: telefonum, borcumu, durumumu, moralim, dostum, niyetim, halimden, yanıma, borcunu, elimdeki, mal varlığım, param

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan adılar: beni, bana, sen, kendimi

“Kahraman Anlatıcı’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: gidiyordum, çekmişim, ödeyemedim, gittim, anlattım, istedim, karşılaştım, biliyordum, şaşırdım, mutlu oldum, kabul edemedim, anladım, mutlu olmuşum güven, ödersin

“Ömer’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: anlamıştı, dedi, geldi

“Ömer’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: durumunun, elinde, eşine, dostumsun

“Ömer’ e” art gönderimde bulunan adılar: ondan, bana, kendimi, benim, onun

“Ömer’ e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: hissetmezdim

“Kahraman Anlatıcı ve Ömer’ e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: bulacağız, dostuz, yardım edeceğiz

8.Ö.11.:

“Gül’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: bakmamış, gülüyormuş, özür diler

“Gül’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: arkadaşlarıyla, yanında, yaptıklarını

“Gül’ e” art gönderimde bulunan adılar: onun, onu

“Nur ve Kevser’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: gider, affetti

“Nur ve Kevser’ e” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yüzlerine, kafalarına

“Nur ve Kevser’ e” art gönderimde bulunan adılar: bize

“Nur ve Kevser’ e” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: üzülüyorlarmış, gitmişler, geçiyorlarmış, kurtarırlar

“Nur’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: yaralanmış, kalmış, çıkmış, üzölmüş

“Nur’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kafasına, yanından, kafasında

“Nur’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: unuttun mu?

“Kevser’ e” art gönderimde bulunan boş adılar: gitmiş

“Gül ve Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: dışlamışlar, aşağılayıp duruyorlarmış, dalga geçiyorlarmış

“Gül ve Arkadaşlarına” art gönderimde bulunan boş adılar: takılıyormuş, geçmiş, şişe fırlatıyor

8.Ö.12.

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: davranıyormuş, gelmiş, ağlamaya başlamış, mutluymuş

“Çocuk’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: abisi

“Çocuğun Abisine” art gönderimde bulunan boş adılar: davranıyormuş, hastalanmış, hastaymış, iyileşir, iyileşiyormuş, davranıyormuş, yapmıyormuş, içmiş

“Çocuğun Abisine” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: kardeşi, komşuları

“Komşular’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: gitmiş, aramaya başlamış

“Komşular’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: çağırılmışlar, getirmişler, bulursanız, bulmuşlar,

“Doktor’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: varmış, bakmış, yapmış, demiş

8.Ö.13.:

“Başkahraman’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: aileme, annem, babam, başıma, arkadaşım, yanımdan, dostum

“Başkahraman’ a” art gönderimde bulunan adılar: beni, ben, benim

“Başkahraman’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: çıktığımda, gördüm, istedim, anlattım, dedim, olurum, gittim, sordum, yaptım, kaldım, mutlu oldum

“Başkahramanın Annesi ve Babasına” art gönderimde bulunan boş adılar: şaşırdı, dedi

“Başkahraman ve Ailesine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: gittik, durduk, döndük

“Başkahramanın Annesine” art gönderimde bulunan boş adılar: dedi, konuştu, öğrenmiş

“Başkahramanın Annesine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: konuşurum

“Kız’ a” art gönderimde bulunan boş adılar: görünüyordu, gördü, gitti, üzgünmüş, dedi, gitmedi

“Kız’ a” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: yanına, evine, annesiyle, arkadaşının

“Kız’ a” art gönderimde bulunan adılar: onun, o,

“Başkahraman ve Kız’ a” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: olduk, ayrılmadık

8.Ö.14.:

“Mert ve Mustafa’ ya” ön gönderimde bulunan şahıs ekleri: severlermiş

“Mert ve Mustafa’ ya” ön gönderimde bulunan iyelik ekleri: adı

“Mert ve Mustafa’ ya” ön gönderimde bulunan adılar: onları

“Mert ve Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan boş adılar: görüşürmüş, anlaşıyor, mutlu olmuş

“Mert ve Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: aileleri, ailesindeymiş, sırlarını, arkadaşlıklarının, yüzüne,

“Mert ve Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan adılar: onlar, birbirleriyle, kendilerine, hiç biri, birbirlerinin

“Mert ve Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: başlamışlar, paylaşmışlar, anlaşılmışlar, söz almışlar, küsmüşler, seçmişler, vermiyorlarmış, özlem gidermişler, özlem giderirlermiş, karşılaşmışlar, bakmışlar, sarılmışlar

“Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ailesi,

“Mustafa’ ya” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: ailesi,

“Mert ve Mustafa’nın Ailelerine” art gönderimde bulunan şahıs ekleri: izin vermezlermiş, gelmeyin, barışmamışlar, hayat sürmüşler, kaynaşmasına,

“Mert ve Mustafa’nın Ailelerine” art gönderimde bulunan boş adılar: anlaşılamaz, kabul etmiş, barışmış,

“Mert ve Mustafa’nın Ailelerine” art gönderimde bulunan iyelik ekleri: çocuklarının, çocuklarınız,

“Mert ve Mustafa’nın Ailelerine” art gönderimde bulunan adılar: birbirleriyle,

1.2.2. Değiş tirim

6.Ö.1.

Tümceye dayalı değiştirim: “Bunu her zaman yapıyorlarmış.” (kolyeler, bilezikler, hediyeler istiyorlarmış) “bunu” kelimesi parantez içindeki cümleinin yerine kullanılmıştır.

“Bu durumu dışarıdan izleyen bir kız vardı.” (Arkadaşlarının kızı kullanmalarını ve sonradan onu terk etmelerini) “bu durum” sözcük grubu parantez içindeki ifadenin yerine kullanılmıştır.

“Bu yüzden hemen evlendiler.” (Zengin ve güzeldiler) “ bu yüzden” sözcük grubu parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

“Esra ve kız bir plan yaptı ve bu plan şu şekildeydi” (Babasının daha önceden aldığı dükkan satarak sermaye yapacaklardı.) “şu şekildeydi” sözcük grubu parantez içinde verilen cümleinin yerine kullanılmıştır.

“Sonra bütün olanları, arkadaşlarının ona neler yaptığını tek tek anlatmıştı.” (Arkadaşlarının kızı kullanmaları ve onun sayesinde zengin olmaları) “bütün olanlar ve neler “ ifadeleri parantez içinde verilen cümleinin yerine kullanılmıştır.

“Babası bunun için kızına çok kıızıyordu.” (Bütün mal varlıklarını arkadaşlarına harcaması) “bunun için” sözcük grubu parantez içinde verilen cümleinin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.2.

Tümceye dayalı değiştirim: “Umarım herkesin böyle arkadaşları vardır.” (İnsanı çok sevip onun için fedakarlıkları gözü kapalı yapan) “böyle” kelimesi parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.3.

Tümceye dayalı değiştirim: “Çocuk olanları anlatmış” (Ormanda köpeği yaralı bir şekilde bulup, onu eve getirmesi) “olanları” kelimesi parantez inde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.4.

Ada dayalı değiştirim: “ böyle” (ihanet etme) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.5.:

Ada dayalı değiştirim: “bunların” (kız ve annesi) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.6.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bu” (köpeğim kayboldu ama bulduk) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.7.: -

6.Ö.8.:

Ada dayalı değiştirim: “burası” (orman), “evimiz” (orman), “bunu” (fikir) tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “bunun” (hayvanları kaçırp kafese koyuyorlardı.) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.9.:

Ada dayalı değiştirim: “bunlar” (güzel kız, fakir oğlan) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “bunu” (Bir gün kızı kaçırmış.) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.10.:

Tümceye dayalı değiştirim: “buna” (Ela adlı bir kızla tanışmış,...Sonra arkadaş olmuşlar) tırnak içinde yazılan sözcük, parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.11.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bunu” (Seher gidip başkalarıyla dolaşmaya başlamış.) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.ö.12.:

Ada dayalı değiştirim: “istek, hayal” (okumak) tırnak içinde verilen ifadeler parantez içinde verilen sözcüğün yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “teklif” (Hem okuyup hem çalışabileceği), “buna” (Okuldan sonra çalışması teklifi) tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.13.:

Ad dayalı değiştirim: “orası, burada” (peri diyarı) tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

6.Ö.14.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bu olay” (Zeynep’in Sevim’i haksız yere suçlaması)

“böylece” (Zeynep’e sınıfta iftira atılması sonucu Sevim ile arasındaki kırgınlığın bitmesi ve barışmaları) tırnak içinde verilen ifadeler parantez içinde verilen tümcelerin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.1. -

7.Ö.2.

Tümceye dayalı değiştirim: “bu yüzden” (hayvanları beslemek, onlara yardım etmek) tırnak içinde verilen sözcük grubu parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.3.

Tümceye dayalı değiştirim: “bu durumdan” (Mert’ in sürekli telefonla, bilgisayarla vakit geçirmesi) “bu durum” ifadesi parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

“böyle” (bir kişi eksik) “böyle” kelimesi parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.4.: -

7.Ö.5.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bu yüzden” (Eldiveni ve boyunluğu yoktu),

“bu duruma” (Eldiveni ve boyunluğu olmadığı için dışarı çıkamıyordu.),

“bu duruma” (Arkadaşları kendisine eldiven ve boyunluk almıştı.) tırnak içinde verilen sözcük grupları, parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.6.:

Ada dayalı değiştirim: “burada” (Sivas), “onlarla” (arkadaş) tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “böyle” (Evden okula gidince ödevimi yapıp, biraz test çözüp yattım.) tırnak içinde verilen sözcük, parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.7.:

Ada dayalı değiştirim: “birisi” (ocuk) tırnak içinde verilen ifade parantez içinde verilen sözcüğün yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “bu durum” (Konuşmayacak duruma gelmişlerdi.),

“öyle” (yeni arkadaş bulmuştu.), “böyle” (zor zamanında yanında olan), “böylece” (iki sıkı dost çalışarak parayı ödemiş.) tırnak içinde verilen sözcük ve sözcük grupları, parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.8.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bu yüzden” (Kediye yardım etmek istiyordu.)

“bunu” (Kediye okula getirmişti.)

“böyle” (Öğretmeninden kediye saklaması) tırnak içinde verilen sözcük ve sözcük grupları parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.9.:

Tümceye dayalı değiştirim: “durumu” (Anlaşmayı unutmayın, demiş), “durumu” (Bu benim oğlum değil, demiş), “buna” (Kral son olarak oğlu Orhan’ı vermiş.) tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.10.: -

7.Ö.11.:

Ada dayalı değiştirim: “ikisi” (Nehir ve Zehra) tırnak içinde verilen sözcük, parantez içinde verilen sözcüklerin yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “bu davranış” (...Arkadaşlarına kızmaz, onları hep uyarırmış.),

“öyle” (...Arkadaşlarına kızmaz, onları hep uyarırmış.),

“böylece” (...bu parayı okulda okumak isteyip okuyamayan bir öğrenciye vermek istemişler. Herkes çok duygulanmış, herkes onları alkışlamış...) tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

7.Ö.12.:

Ada dayalı değiştirim: “burada” (dağdaki kulübe) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen sözcük grubunun yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “böylece” (Çoban ise ihtiyara “O zaman arkadaş olalım, benim de kimsem yok” demiş. İhtiyar çok sevinmiş, kabul etmiş.)

7.Ö.13:

Tümceye dayalı değiştirim: “böyleydi” (...şeker toplamaya gidecekti.),

“bu yüzden” (Eda’nı şekerleri bitmişti.)

“bu yüzden” (Bazen de şeker yiyordu.)

“bu” (Eda’nın dişlerinin çürüdüğünü söyledi.) tırnak içinde verilen sözcük ve sözcük grupları parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır

7.Ö.14.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bu lafını” (... Dostluğumuz asla bitmeyecek, asla küsmeyeceğiz),

“bu durumdan” (... Uyanır uyanmaz eline telefonu almış.) tırnak içinde verilen söz grupları parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.1.-

8.Ö.2.

Ada dayalı değiştirim: “arkadaş”, (köpek) kelimesi parantez içinde verilen kelimenin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.3.

Ada dayalı değiştirim: “Kardeş”, (çocuk) kelimesi parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.4.:

Tümceye dayalı değiştirim: “böyleymiş” (Sürekli bir yerde bir kavga bir sorun çıkarıyormuş.)

“böyle” (Sürekli bir yerde bir kavga bir sorun çıkarıyormuş.)

“bunu” (Sürekli bir yerde bir kavga bir sorun çıkarıyormuş.)

“bunu” (... sürekli sorun çıkarıyorsun.)

“aynı şey” (...saçını çekti)

“bunları” (Sürekli bir yerde bir kavga bir sorun çıkarıyormuş.)

“bunu” (... onunla arkadaş olabileceğimizi söyledim.) tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.5.:

Tümceye dayalı değiştirim: “böyle” (Bugün çok güzel bir günmüş.),

“böyle” (... bir günlük tutmuş. Herkes güzel günlerini günlüğe dökebilirsiniz, demiş.) ifadelerinde tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.6.:

Ada dayalı değiştirim: “ikisi” (Mustafa ve Ali) tırnak içinde verilen ifade parantez içinde verilen sözcüklerin yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “o yüzden” (Köydekiler erken geliyor sun diyor.),

“öyle” (çardakta yemek yiyelim mi?) tırnak içinde verilen ifadeler parantez içinde verilen tümcelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.7.:

Ada dayalı değiştirim: “o gün” (cumartesi) tırnak içinde verilen sözcük grubu parantez içinde verilen sözcüğün yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “bunun uğruna” (Askerlerin gözlerini kırpmadan nöbet tutmaları) tırnak içinde verilen söz grubu parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.8.:

Ada dayalı değiştirim: “oracığa” (parkın bir köşesi) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.9.:

Ada dayalı değiştirim: bu (taşınmak) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

Tümceye dayalı değiştirim: “o yüzden” (hiç arkadaşım yok.)

“böyleler” (...kimse benimle arkadaşlık kurmak istemiyor.)

“şöyle” (Çok üzgünüm, bu olaylar hepimizi üzüyor bunu ben de biliyorum, yani söylemek istediğim şey sizi üzebilir ama geleceğimiz için bunu yapmak zorundayız, yani buradan taşınmamız gerek, yeni bir iş bulmalıyım, hemen çantalarınızı toplayın yola çıkalım.)

“bu olanlar” (Babamın işleri kötü gitmeye başladı, aile düzenimiz bozuldu.) tırnak içinde verilen sözcük ya da sözcük grupları parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.10.:

Tümceye dayalı değiştirim: “haber” (Eğer borcumu ödemezsem traktöre el koyulacağını söylediler.),

“durumumu” (...traktör almak için kredi çekmiştim. Ama borcumu ödeyemedim. ...borcumu ödemesem traktöre el konulacağını söylediler.),

“bunun üzerine” (...kabul edemedim.),

“bunu” (İyi bir dost her şeyden daha kıymetli ve önemliymiş.),

“olanları” (...kredi çektim, ...borcumu ödeyemedim, ... borcumu ödemezsem traktöre el koyulacağını söylediler, ...komşuma durumu anlattım, ...borç para istedim, ...maalesef dediler.) ifadelerinde tırnak içinde verilen sözcük ya da sözcük grupları parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.11.:

Tümceye dayalı değiştirim: “yaptıklarını” (Bu Gül okuldan arkadaşlarıyla Nur ve Kevser’i dışlamışlar, ...aşağılayıp duruyorlarmış, ...çelme takıyor, ...kafalarına şişe fırlatıyor ve dalga geçiyorlarmış.),

“öyle” (...yardım etmemiz gerekiyor.) ifadelerinde tırnak içinde verilen sözcükler parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.12.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bunu” (...çocuğun abisi çok hastalanmış.) tırnak içinde verilen sözcük parantez içinde verilen ifadenin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.13.:

Tümceye dayalı değiştirim: “aynısı” (...beni anına giderken gördü ve hemen evine gitti.),

“olan, biten” (... beni anına giderken gördü ve hemen evine gitti. Ertesi gün yine aynısı oldu.),

“o yüzden” (...hiç arkadaşının olmadığı..)

“Kötü bir şey” (Kaza yaptım.) ifadelerinde tırnak içinde verilen sözcük ya da sözcük grupları, parantez içinde verilen ifadelerin yerine kullanılmıştır.

8.Ö.14.:

Tümceye dayalı değiştirim: “bundan” (...piknik yapalım, diye fikir sunmuş.),

“şöyle bir teklif” (...aileler gelmeyin, ...onlar gelsinler.),

“bu olay” (...karşılaşmışlar, ...sarılmışlar, ...özlem gidermişler)

1.2.3. Eksilti

6.Ö.1.

Özne Eksikliği: “ kız “ öznesinin ve “kız” a gönderim yapan “o” adılının eksikliği metnin tamamında bulunmaktadır.

“baba” öznesinin eksikliği “() istiyordu, () öğüt verdi” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() satacaklardı, () açacaklardı, () sattılar, () zengin oldular” ifadelerinde,

“Esra” öznesinin eksikliği “() izliyordu,() buldu” ifadelerinde,

“arkadaşları” öznesinin eksikliği “() fark etiler” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (kızının) arkadaşları, (kızının) eşinin, (kızın) diğer arkadaşları, parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlar olarak yer almıştır.

6.Ö.2.

Özne Eksikliği: “ben” öznesinin eksikliği metnin tamamında bulunmaktadır.

“Beyzanur” öznesinin eksikliği “() samimi davranıyordu” ifadesinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() gideceğiz, () gittik, () kalıyorduk, () giderdik, () gidiyorduk, () görüşmedik, () ayrıldık” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (benim) arkadaşım, (benim)öğretmenlerim ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayan olarak belirlenmiştir.

6.Ö.3.

Özne Eksikliği: “çocuk” öznesinin eksikliği metnin tamamında bulunmaktadır.

“onlar” öznesinin eksikliği “() vermediler” ifadesinde,

“çocuk ve köpek” öznesinin eksikliği “() kahvaltıya inmişler, () oyun oynamışlar, () dost kalmışlar” ifadelerinde,

“köpek” öznesinin eksikliği “() başlamış” ifadesinde eksik özne olarak tespit edilmiştir.

Nesne Eksikliği:-

Tamlayan Eksikliği: -

6.Ö.4.

Özne Eksikliği: “kızlardan biri” öznesinin eksikliği “() barışmak istermiş” ifadesinde;

“onlar” öznesinin eksikliği “() barışmayacaklarmış, () beraber toplanmışlar, () anlatmışlar, () konuştukları için, () kızlarla konuşmuşlar, () yanına gitmişler” ifadelerinde görülmektedir.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: -

6.Ö.5.:

Özne Eksikliği: “eşek” öznesinin eksikliği “() yolunu kaybetmiş” ifadesinde yer almıştır.

“onlar” öznesinin eksikliği “() eşiğİ aramaya başlamışlar, () uyurken bulmuşlar, () barışmışlar, () söz vermişler” ifadelerinde yer almıştır.

“kız” öznesinin eksikliği “() biraz da kızmış, () kalbini çok kırmış” ifadelerinde görülmektedir.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (kızım) annesi, ifadesinde parantez içinde verilen sözcük eksik tamlayandır.

6.Ö.6.:

Özne Eksikliği: “Canan” öznesinin eksikliği “() bulmuş” ifadesinde,

“köpek” öznesinin eksikliği “() koşarmış” ifadesinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() bulduk” ifadesinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() başlamışlar” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “bunu” nesnesinin eksikliği “() Canan söylemiş” ifadesinde,

“onu” nesnesinin eksikliği “() bulduk” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (onun) köpeği, (Canan’ın) yardımına, (Canan’ın) annesi, ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

6.Ö.7.:

Özne Eksikliği: “kaplumbağa” öznesinin eksikliği “() memlekette kalır, () geri döner” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (kaplumbağanın) arkadaşı, (kaplumbağanın) içine, (senin) emanetin parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

6.Ö.8.:

Özne Eksikliği: “ Dört arkadaş” öznesinin eksikliği “() birbirlerini kırmazlarmış, () ses duymuşlar, () oynamaya devam ettiler” cümlelerinde yer almıştır.

“geyik” öznesinin eksikliği “() ne görsün, () te başına yapamazdı, () yardım almalıydı, ()herkese anlattı” cümlelerinde görülmektedir.

Nesne Eksikliği: “onları” nesnesinin eksikliği “() affedip” cümlesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (bizim) evimiz, (geyiğin) aklına, ifadelerinde parantez içindeki sözcükler eksik tamlayanlardır.

6.Ö.9.:

Özne Eksikliği: “Fakir oğlan” öznesinin eksikliği “() takip etmiş, () ona vermiş, () nerde olduğunu sordu, ()kızı bulmak için koşmuş, () oğlanın yanına gitmiş” ifadelerinde görülmüştür.

“ben” öznesinin eksikliği “() elinden kurtuldum” ifadesinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() yakın dost olmuşlar” ifadesinde,

“köpek” öznesinin eksikliği “() oğlanı gördü” ifadesinde,

“kız” öznesinin eksikliği “() söylediği yerde yokmuş” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “kızın nerede olduğunu” nesnesinin eksikliği “() hemen söyleyiverdi” ifadesinde görülmüştür.

Tamlayan Eksikliği: (onun) elinden, parantez içindeki sözcük eksik tamlayandır.

6.Ö.10.:

Özne Eksikliği: “Meryem” öznesinin eksikliği, “() düşen karları görmüş, () çok sevinmiş, () dışarı çıkmak istemiş, () annesine yalvarmış, () ikna edebilmiş, () kızla tanışmış, () merhaba demiş, () annesine anlatmış” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “onu” nesnesinin eksikliği, “() ikna edebilmiş, () tanımadığı için biraz korkmuş” ifadelerinde görülmektedir.

“evin yerini” nesnesinin eksikliği, “() söylemiş” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (Meryem’in) annesi, (Meryem’in) izleri, (Meryem’in) izlerini, parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

6.Ö.11.:

Özne Eksikliği: “Fatma” öznesinin eksikliği “() konuşmaya başlamış” ifadesinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() yeni geldik, () pasta keselim, () gelmemizi kutlayalım, () öğretmenleri de çağıralım” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() pasta yemeye başlarlar, () iyi geçinirlermiş” ifadelerinde görülmüştür.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (bizim) aramız, parantez içindeki ifade eksik tamlayan olarak kullanılmıştır.

6.Ö.12.:

Özne Eksikliği: “Ömer” öznesinin eksikliği “() vaz geçmek zorunda kalmış, () şe başlamıştı, () o kadar şanslıydı ki, () kabul etmişti, () okulunu bitirdi, () meslek sahibi olmuştu, () kurtarmıştı, () örnek almış, () yardım etmişti” ifadelerinde,

“patron” öznesinin eksikliği “() söylemişti” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “tekli” nesnesinin eksikliği, “() kabul etmişti” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (onun) içindeki, (Ömer’in) patronu, parantez içindeki ifadeler eksik tamlayanlardır.

6.Ö.13.:

Özne Eksikliği: “Rabia” öznesinin eksikliği “() görünmez değilmiş, () oraya alışırmış, () arkadaş olmuş, () o diyara aitti” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() içine girmişler, () besleniyorlardı, () mutlu yaşamışlar” ifadelerinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() besleniyoruz” ifadesinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: “onu” nesnesinin eksikliği “() kolundan çekip götürmüş” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (Rabia’nın) üstüne, (onun) içine, (Rabia’nın) kolundan, (mantarların) üstüne, (Rabia’nın) kanatları parantez içindeki ifadeler eksik tamlayan olarak yer almıştır.

6.Ö.14.:

Özne Eksikliği: “siz” öznesinin eksikliği “() suçlarsınız, () haksız olduğunuzu bilmezsiniz, () düşünsenize, () oynuyorsunuz” ifadelerinde,

“Biz” öznesinin eksikliği “() düşünelim” ifadesinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() küstüler, () yakalattılar” ifadelerinde,

“kalem” öznesinin eksikliği “() Zeynep’ten çıkmıştı” ifadesinde yer almaktadır.

Nesne Eksikliği: “kalem” nesnesinin eksikliği “() Zeynep almamıştı.” ifadesinde bulunmaktadır.

Tamlayan Eksikliği: (sizin) arkadaşınızı, (onun) peşine ifadelerinde parantez içindeki sözcükler eksik tamlayanlar olarak yer almıştır.

7.Ö.1.

Özne Eksikliği: “ Ahmet dayı” öznesinin eksikliği “() vermiş, () demiş” ifadelerinde,

“köpek” öznesinin eksikliği “() saldırmış, () ısırdırmış” ifadelerinde tespit edilmiştir.

Nesne Eksikliği: “kedi” nesnesinin eksikliği “() ezmiş” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (onun) kedisinin, (onun) yavruları, ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlar olarak belirlenmiştir.

7.Ö.2.

Özne Eksikliği: “Sevcan” öznesinin eksikliği “() sever, () vermiş, () koyar, () götürür, () tuzağa düştü, () bağıırıyordu, () duydu” ifadelerinde,

“babası” öznesinin eksikliği “() aradı” ifadesinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() kurtardılar, () giderler” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği:-

7.Ö.3.

Özne Eksikliği: “ben” öznesinin eksikliği metnin tamamında bulunmaktadır.

“onlar” öznesinin eksikliği “() dediler, () vazgeçiremediler, () götördüler” ifadelerinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() oynadık, () düşündük, () gruplara ayrıldık, () üzüldük, () oturduk, () tartıştık, () baktık, () sorduk, () gittik, () söyledik” ifadelerinde,

“Mert” öznesinin eksikliği “() başladı” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “onu” nesnesinin eksikliği “() götördüler” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (Mert’in) ailesi, (Mert’in) durumu, (Mert’in) ayağında, ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.4.:

Özne Eksikliği: “Bilge” öznesinin eksikliği “() denedi, () anlamıyordu, () çok sıkılmıştı, () yapacaktı, () üzülyordu, () parka gitti, () banka oturdu, () irkildi, () tümünü geçti, () tasmaından yakaladı, () dedi, () mutluydu” ifadelerinde,

“köpek” öznesinin eksikliği “() yola koşuyor” ifadesinde,

“siz” öznesinin eksikliği “() koşuyorsunuz, () koşucu musunuz?” ifadelerinde,

“ben” öznesinin eksikliği “() teşekkür ediyorum, () çalışmalarına başlayacağım” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “onu” nesnesinin eksikliği “() teslim ettiğinde” ifadesinde bulunmaktadır.

Tamlayan Eksikliği: (Bilge’nin) babası, (Bilge’nin) annesi, (Bilge’nin) ağabeyi, (Bilge’nin) kardeşi, (sizin) köpeğiniz, ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.5.:

Özne Eksikliği: “4 arkadaş” öznesinin eksikliği “() hazırlandılar, () kartopu oynayacaklardı, () oyun oynadılar” ifadelerinde,

“ Erdem” öznesinin eksikliği “() kartopu oynayamadı, () dışarı çıkmadı” ifadelerinde

“ Ali, Mehmet ve Veli” öznesinin eksikliği “() gittiler, () üzüldü, () para topladılar” ifadelerinde yer almaktadır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (onlar) annelerinden, (onun) arkadaşları, (Erdem’in) evine, (Erdem’in) annesi, (Erdem’in) eldiveni, (Erdem’in) boyunluğu, (Erdem’in) arkadaşları, (kendi) aralarında, (onlar) arkadaşlarına ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlar olarak yer almıştır.

7.Ö.6.:

Özne Eksikliği: “ben” öznesinin eksikliği “() üzülmüştüm, () istemiyordum, () hem mutlu hem üzgündüm, () yalnızlığımı unutmuşum, () seviyordum, () iyi anlaşıyordum, () çok seviyordum, () test çözüp yatardım, () 7. Sınıf oldum, () daha da özledim” ifadelerinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() Sivas’taydık, () olduk, () daha yeni görecektik, () çok sevindik, () gitme isteği duymaya başladık, () burada yaşıyorduk, () özlemeye başlamıştık, () yalnız hissederdik” ifadelerinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (benim) arkadaşlarım, (bizim) hayatımız, (bizim) arkadaşlarımızı, (bizim) canımızı, (benim) kardeşim, (benim) yalnızlığımı, (benim) okulumu, (benim) ödevlerimi parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.7.:

Özne Eksikliği: “iki arkadaş” öznesinin eksikliği “() sever, () destek olurlarmış, () konuşamayacak duruma gelmişler, () barışmışlar” ifadelerinde,

“çocuk” öznesinin eksikliği “(yeni arkadaş bulmuş, () özlem duyuyormuş, () böyle arkadaş kaybetmişti ki?, () düşünmüş, () yanına gitmiş, () zannetmiş, () konuşmamış, () görmüş” ifadelerinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: “onların” (araları), “onların” (etrafındaki), “onun” (arkadaşı), “onun” (maddi sıkıntıları), “onun” (yanına), “kendisinin (ağırına) ifadelerinde tırnak içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.8.:

Özne Eksikliği: “Ece” öznesinin eksikliği “() yanına gitti, () bacağına baktı, () yardım etmek istiyordu, () çantasına koydu, () okul yoluna devam etti, () sınıfa çıktı, () ne yapacağını bilmiyordu, () söz verdi, () yarasını gösterdi, () sevinir” ifadelerinde,

“öğretmen” öznesinin eksikliği “()bir daha bunu yapmaması gerektiğini anlatır, () daha uygun olacağını söyledi” ifadelerinde,

“adam” öznesinin eksikliği “() havalara uçar, () yürüyüşe çıkmış, () aklına veteriner gelmiş, () düşünmüş, () veterinerine gelmiş” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “kedi” nesnesinin eksikliği “() aramadığı yer kalmamış” ifadesinde yer almaktadır.

Tamlayan Eksikliği: (kedinin) bacağına, (kedinin) yarası, (Ece’nin) öğretmeni, (kedinin) bacağını, (benim) kedimi, (adamın) aklına ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.9.:

Özne Eksikliği: “cadı” öznesinin eksikliği “() devam etmiş, () demiş, () geri gelmiş, () durumu Kral’a anlatmış” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() Osman’ı vermişler, () Orhan ile yaşamışlar” ifadelerinde,

“Kral” öznesinin eksikliği “() hanımına durumu anlatmış, () buna dayanamamış, () cadıya savaş açmış, () cadıyı öldürmüş” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “olanları” nesnesinin eksikliği “() Kral da hanımına anlatmış.” ifadesinde, “bunu” nesnesinin eksikliği “() cadı anlamış.” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (benim) kralım, (sizin) çocuğunuz parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.10.:

Özne Eksikliği: “karınca ailesinin” öznesinin eksikliği “() çok çalışkanlarmış, () yiyecek biriktirmişler ifadelerinde,

“tombul karınca” öznesinin eksikliği “() şarkılar söyler, () yatarmış, () yiyecekleri yermiş, () bitkin düşmüş, () şarkı söyleyemiyormuş, () söz vermiş, () farkına varmış” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği:-

Tamlayan Eksikliği: (tombul karıncanın) kardeşleri, (tombul karıncanın) sesi parantez içindeki sözcük grupları eksik tamlayanlardır.

7.Ö.11.:

Özne Eksikliği: “Nehir” öznesinin eksikliği “() saygı gösterir, () yardım edermiş, () kızmaz, () uyarırmış” ifadelerinde,

“Nehir ve Zehra” öznesinin eksikliği “() gireceklermiş, () sormuşlar, () buluşmuşlar, () götürmüşler, () istemişler, () sağlamışlar” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “resim” nesnesinin eksikliği “()... beraber yapabilir miyiz?, () okula götürmüşler, () çok beğenmiş” ifadelerinde görülmüştür.

Tamlayan Eksikliği: -

7.Ö.12.:

Özne Eksikliği: “çoban” öznesinin eksikliği “() köyün meydanına gitmiş, () almış inekleri, () dağa götüreceğini söylemiş inekleri, () ihtiyar görmüş, () hiç görmemiş, () sormuş, () çok şaşırmış, () iyileştirmiş” ifadelerinde,

“ihtiyar” öznesinin eksikliği “() kabul etmiş, () mutlu olmuş, () yataklara düşmüş” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “()arkadaş olmuşlar, () birbirlerine destek olmuşlar” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “inekleri” nesnesinin eksikliği “() yayılıma götürmüş” ifadesinde,

“ihtiyar” nesnesinin eksikliği “() iyileştirmiş” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (senin) ineğin, (benim) ineğim parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.13.:

Özne Eksikliği: “Eda” öznesinin eksikliği “() gidecekti, ()hepsini yiyordu, () evden çıktı, () şeker topladı, () şeker yiyordu, ()iki torba toplamıştı, () şeker toplamıştı, () hissediyordu, () umursamıyordu, () hala yiyordu, () çikolata, şeker yedi, () yatmaya gitti, () uyandırdı, () söyledi” ifadelerinde,

“doktor” öznesinin eksikliği “() söyledi” ifadesinde,

“arkadaş” öznesinin eksikliği “() dişlerin ağrır dediler” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “şeker” nesnesinin eksikliği “() iki torba toplamıştı, () gizli gizli yiyordu, ()hala yiyordu” ifadelerinde,

“bunu” nesnesinin eksikliği “() umursamıyordu, () umursamadı” ifadelerinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (Eda’nın) şekerleri, (Eda’nın) annesi, (kendisinin) dişinin ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

7.Ö.14.:

Özne Eksikliği: “onlar” öznesinin eksikliği “() sürpriz yapacaklarmış, () mutlu olmuşlar” ifadelerinde,

“Aybüke” öznesinin eksikliği “() ağlamış, () sarılmış, () demiş” ifadelerinde,

“annesi” öznesinin eksikliği “() sevinmiş” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (Aybüke’nin) arkadaşları, (Aybüke’nin) ailesi ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.1:

Özne Eksikliği: “çoban” ve ona gönderme yapan “o” adılının eksikliği metnin tamamında bulunmaktadır.

“kuzu” öznesinin eksikliği “() yardımcı olmuş” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “onu” nesnesinin eksikliği “() bulamamış” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (kuzunun) sahibini, (kuzunun) ayağında, (çobanın) ayağı, (çobanın) kuzusu ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.2.:

Özne Eksikliği: “çocuk” öznesinin eksikliği “() yürümeye başlamış, () korkmuş, () bilmiyormuş, () istemiş, () çalışıyormuş, () bulmuş, () sığınmış, () yakmış, () demiş” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() sevinmişlerdi” ifadesinde,

“köpek” öznesinin eksikliği “() dönmüş, () gitmiş” ifadelerinde,

“çocuk ve köpek” öznesinin eksikliği “() yemişler, () karınlarını doyurmuşlar, () çıkmışlar” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (çocuğun) annesi ve babası, (çocuğun) yanından, ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.3.:

Özne Eksikliği: “Muhammed” öznesinin eksikliği metnin tamamında bulunmaktadır.

“Onlar” öznesinin eksikliği “() varmışlar, () almışlar” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (kitabın) sayfasını, (Muhammed’in) annesi, (onun) yanına, ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.4.:

Özne Eksikliği: “kız” öznesinin eksikliği “() ağlamaya başladı, () sorun çıkarıyormuş, () böyle davranıyordur” ifadelerinde,

“ben” öznesinin eksikliği “() konuşmaya kararlıyım, () yanına gittim, () arkadaş olabileceğimizi söyledim, () picama partisine çağırdım, () Ayşe’yi de unutmadım, () yürümeye devam ettim” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (benim) okulumun, (benim) tanıştığım, (senin) eline parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.5.:

Özne Eksikliği: “Esra” öznesinin eksikliği “()... dışarı çıkmış, ()...resimler çektirmiş, ()...günlük tutmuş, ()... demiş” ifadelerinde,

“Esra ve arkadaşları” öznesinin eksikliği “()...derse girmişler.” ifadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “gününün nasıl geçtiğini” nesnesinin eksikliği “()...Tolga’ya anlatmış.” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (Esra’nın) kardeşi, (onların) servisleri, parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.6.:

Özne Eksikliği: “biz” öznesinin eksikliği “() Hadi gidelim, () Biraz daha duralım, () ...barıştıralım, () ...yapalım, () ...çağıralım, () ...çağırırız, ()...hazırlarız, ()...süsleriz, () ...diyelim ki, () ...söylemeyelim” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() ...gidiyorlar, ()...süslediler, ()...yaptılar” ifadelerinde,

“koyun” öznesinin eksikliği “()Senin yüzünden kayboldu.” İfadesinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “onları” nesnesinin eksikliği “() ...sonra çağırırız.” İfadesinde bulunmaktadır.

Tamlayan Eksikliği: -

8.Ö.7.:

Özne Eksikliği: “ben” öznesinin eksikliği “() erkenden yattım, () zaman bulamadım” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() çok seviyorlardı, () çok heyecanlanıyorlardı, () toplandılar, () isim koydular, () söz verdiler, () engelleyeceklerdi, () kabul ettiler” ifadelerinde,

“Efe” öznesinin eksikliği “() unutmuştu, () hatırlamıştı, () mutlu olmuştu, () ses duydu, () içeri aldı, () konuştu, () askerlere baktı, () söz verdi, () anlatmak istedi” ifadelerinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: “doğum günü” nesnesinin eksikliği “() hatırlamıştı” ifadesinde,

“onu” nesnesinin eksikliği “() içeri aldı, () çocuk yurduna bırakalım” ifadelerinde,

“bu fikri” nesnesinin eksikliği “() kabul etmedi” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (Efe’nin) arkadaşları, (onların) grupları, (onların) grup isimleri, (onların) en büyükleri, (Efe’nin) aklına parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.8.:

Özne Eksikliği: “biz” öznesinin eksikliği “() spor yapmıştık, () tekrar tanıştık, () dost olduk” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() dalga geçmeye başladılar, () izin vermediler, () gitmiştiler, () beni unutmuşlardı, () pişman olmuşa benziyorlardı, () özür dilediler” ifadelerinde,

“ben” öznesinin eksikliği “() çok utanmıştım, () ...gitmek istemişim, () ...oturup kalmıştım, () çalışmaya başladım, () iyice zayıflamıştım, () karar verdim” ifadelerinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (benim) kilom, (onların) arkalarından, (benim) halim, (benim) arkadaşlarımdı ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.9.:

Özne Eksikliği: “ben” öznesinin eksikliği “() Hatay’da yaşıyorum, () çok üzülüyorum, () seni çok seviyorum, () öğretmenimle tanıştım, () çok mutluyum” ifadelerinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() İzmir’e gittik, () çiçekleri suluyorduk, () arkadaş gibiyiz, () iyi geçiniyoruz, () çok eğlendik” ifadelerinde,

“babam” öznesinin eksikliği “() şöyle dedi” ifadesinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: “bunları” nesnesinin eksikliği “() konuşuruz” ifadesinde,

“teklifi” nesnesinin eksikliği “() babam kabul etti.” ifadesinde bulunmaktadır.

Tamlayan Eksikliği: (bizim) yapacak bir şeyimiz, (benim) annem, (benim) babam, (benim) babamın, (benim) arkadaşım, (onun) adı, (onun) kızı ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.10.:

Özne Eksikliği: “ben” öznesinin eksikliği “() kredi çekmişim, () gidiyordum, () ödeyemedim, () köye gittim, () durumu anlattım, () para istedim, () Ömer ile karşılaştım, () biliyordum, () olanları anlattım, () şaşırdım, () mutlu oldum, () kabul edemedim, () anladım, () ödemişim, () mutlu olmuşum, () şanslı hissediyordum, () bir kez daha anladım” ifadelerinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() aramışlardı, () söylediler” ifadelerinde,

“Ömer” öznesinin eksikliği “() hemen anlamıştı, () dedi, () yanıma geldi” ifadelerinde görülmektedir.

Nesne Eksikliği: “altınları” nesnesinin eksikliği “() kabul edemedim” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği : (benim) telefonum, (benim) durumumu, (benim) niyetim, (onun) durumunun, (benim) halimden, (senin) borcunu, (benim) elimdeki, (benim) dostum ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlarıdır.

8.Ö.11.:

Özne Eksikliği: “Nur” öznesinin eksikliği “() yaralanmış” ifadesinde,

“onlar” öznesinin eksikliği “() aşağılayıp duruyorlarmış, () kurtarırlar, () dalga geçiyorlarmış” ifadelerinde,

“bizim” öznesinin eksikliği “() yardım etmemiz gerekiyor.” ifadesinde,

“sen” öznesinin eksikliği “() unuttun mu?” ifadesinde,

“o” öznesinin eksikliği “() zor durumda” ifadesinde görülmektedir.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (Nur’un) kafasında, (onların) kafalarında, (Gül’ün) yanında, (onların) yüzlerine ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.12.:

Özne Eksikliği: “komşular” öznesinin eksikliği “() doktoru çağırılmışlar, () hemen getirmişler” ifadelerinde,

“çocuk” öznesinin eksikliği “() ağlamaya başlamış, () iyileşiyormuş” ifadelerinde,

“çocuğun abisi” öznesinin eksikliği “() kötülük yapmıyormuş” ifadelerinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: “bitkiyi” nesnesinin eksikliği “() aramaya başlamışlar, () hemen getirmişler” ifadelerinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (çocuğun) babası, (çocukların) komşuları ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

8.Ö.13.:

Özne Eksikliği: “ben” öznesinin eksikliği “() bir tane kız gördüm, () yanına gitmek istedim, () dedim ki, () dedim, () kaza yaptım, () hastanede kaldım, () mutlu oldum” ifadelerinde,

“biz” öznesinin eksikliği “() gittik, () durduk, () geri döndük, () arkadaş olduk, () hiç ayrılmadık” ifadelerinde,

“o” öznesinin eksikliği “() gördü, () evine gitti” ifadelerinde bulunmaktadır.

Nesne Eksikliği: -

Tamlayan Eksikliği: (kendisinin) yanına, (benim) aileme, (benim) annem, (benim) babam, (onun) annesiyle, (bizim) atalarımız, (benim) arkadaşım, (benim) yanımdan, (benim) dostum ifadelerinde parantez içinde verilen sözcük eksik tamlayanlardır.

8.Ö.14.:

Özne Eksikliği: “onlar” öznesinin eksikliği “() çok severlermiş, () kavga eden kişilermiş, () hala barışmamışlar, () iyi anlaşır, () sırlarını paylaşırlar, () küsmüşler, () arkadaşlar seçmişler, () hiç konuşmuyor, () selam bile vermiyorlarmış, () fotoğraflarına bakar özlem giderirlermiş, () karşılaşmışlar, () bakmışlar, () sarılmışlar, () özlem gidermişler, () söz almışlar, () hayat sürmüşler, () anlamış ve hissetmişler” ifadelerinde yer almıştır.

Nesne Eksikliği: “onları” nesnesinin eksikliği “() ayırmaya çalışırmış” ifadesinde yer almıştır.

Tamlayan Eksikliği: (sizin) çocuklarınız, (kendilerinin) sırlarını, (onların) arkadaşlıklarının, (onların) aileleri, ifadelerinde parantez içinde verilen sözcükler eksik tamlayanlardır.

1.2.4. Bağıntı Ögeleri

- 6.Ö.1. : Metinde “ve, ama, yine, de” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.2. : Metinde “ama, oysaki, hele ki, ta ki, ve, ki, zaten, da” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.3.: Metinde “ve” bağıntı ögesi kullanılmıştır.
- 6.Ö.4.: Metinde “ ancak, ama, çünkü, sonra, ve, bir daha, ne....ne” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.5.: Metinde “ile, ve, bir daha” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.6.: Metinde “ve, ile, ama” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.7.: Metinde “ve , hemen, ile” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.8.: Metinde “ama, artık, ve” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.9.: Metinde “ve, hemen” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.10.: Metinde “ ve, ama, sonra, için” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.11.: Metinde “ve, sonra” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.12.: Metinde “fakat, ve, ama, hem...hem, hemen, artık” gibi bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 6.Ö.13.: Metinde “fakat, ama, ve, hemen, sonra, artık” bağıntı ögeleri yer almıştır.
- 6.Ö.14.: Metinde “ama, hem, ve, sonra” gibi bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 7.Ö.1. : Metinde “ve, yine, ki, ise” bağıntı ögeleri metinde kullanılmıştır.
- 7.Ö.2. : Metinde “ve, de” bağıntı ögeleri metinde kullanılmıştır.
- 7.Ö.3.: Metinde “ki, ve, de, ama” bağıntı ögeleri metinde kullanılmıştır.
- 7.Ö.4.: Metinde “ ve, sonra, ama, hemen, artık” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 7.Ö.5.: Metinde “hemen, ama, ve” bağıntı ögeleri yer almıştır.
- 7.Ö.6.: Metinde “ve, ama, sonra, daha da” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 7.Ö.7.: Metinde “ bir gün, hatta, ama, çünkü, ondan sonra, ve, böylece” bağıntı ögeleri yer almıştır.
- 7.Ö.8.: Metinde “ ama, ve, sonra, hemen” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 7.Ö.9.: Metinde “ ama, bir gün” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 7.Ö.10.: Metinde “ ve ama, bir de, artık” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.

- 7.Ö.11.: Metinde “ ve, eğer, böylece” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 7.Ö.12.: Metinde “yine, ve , daha önce” gibi bağıntı ögelerine yer verilmiştir.
- 7.Ö.13.: Metinde “ve, artık, ama, hala” gibi bağıntı ögelerine yer verilmiştir.
- 7.Ö.14.: Metinde “ve, bir daha, şimdi” bağıntı ögelerine yer verilmiştir.
- 8.Ö.1.: Metinde “ve, ki, de, ama” bağıntı ögeleri metinde kullanılmıştır.
- 8.Ö.2.: Metinde “de, ama, ve, yine” bağıntı ögeleri metinde kullanılmıştır.
- 8.Ö.3.: Metinde “ve, de, ki” bağıntı ögeleri metinde kullanılmıştır.
- 8.Ö.4.: Metinde “ve, hem, sonra, belki, için, tabii ki” gibi bağıntı ögelerine yer verilmiştir.
- 8.Ö.5.: Metinde “ile, sonra, ve” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 8.Ö.6.: Metinde “ama, ve, sonra, artık” gibi bağıntı ögelerine yer verilmiştir.
- 8.Ö.7.: Metinde “daha, ve” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 8.Ö.8.: Metinde “sonrasında, ama, hala, ve, sonra” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 8.Ö.9.: Metinde “ama, ve, sonra” gibi bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 8.Ö.10.: Metinde “ama, fakat, sonra, ve” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 8.Ö.11.: Metinde “ve, hep, sonra, ama” gibi bağıntı ögelerine yer verilmiştir.
- 8.Ö.12.: Metinde “oysaki, ve, ama, artık” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.
- 8.Ö.13.: Metinde “ve, hem, artık” bağıntı ögelerine yer verilmiştir.
- 8.Ö.14.: Metinde “ve, ama, yine” bağıntı ögeleri kullanılmıştır.

1.2.5.Koşutluk

- 6.Ö.1.: Metinde “ Arkadaşları ondan kolyeler, bilezikler istiyorlarmış. Kendilerine çok değerli hediyeler aldırıyorlardı.” koşut yapıları metinde belirlenmiştir.
- 6.Ö.2.: Metinde “ Ne yapacağımı bilmiyorum, ...psikolojim bozulmuştu.” , “O kadar korkmuştum ki, göz yaşlarıma hakim olamıyordum.” koşut yapıları metinde belirlenmiştir.
- 6.Ö.3.: -

6.Ö.4.: Metinde “ ...iyiymiş, kimse onun yerini dolduramazmış”, “ küsecek, barışmayacaklarmış”, “ne o kızlarla konuşmuşlar ne de yanlarına gitmişler” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

6.Ö.5.: Metinde “ ...bağırılmış, ...kızmış, kalbini çok kırmış” koşut yapıları kullanılmıştır.

6.Ö.6.: Metinde “...ayrılmaz ikiliymiş, yalnız koymaz, yardımına koşarmış”, “bakmış, bulmuş” ifadeleri metinde kullanılan koşut ifadelerdir.

6.Ö.7.: Metinde “içine kurt düşer, eve geçici döner, tavşana bakar” koşut ifadeleri yer almıştır.

6.Ö.8.: Metinde “ birbirleriyle iyi geçinen, birbirlerini üzmeyen, birbirlerini kırmazlarmış, birbirlerini hep severlermiş” , “...bir çözüm bulmalıydı, aklına çok iyi bir fikir geldi, ... tek başına yapamazdı, yardım almalıydı, herkese anlattı” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

6.Ö.9.: Metinde “ bir varmış, bir yokmuş”, “kötü, çirkin, inatçı, fakir” koşut yapıları kullanılmıştır.

6.Ö.10.: Metinde “...izleri belliymiş, ...izlerini kapatmış, ...izleriyle evi bulmuş” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

6.Ö.11.: Metinde “...pasta keselim, ...kutlayalım”, “ kimse onları dışlamamış, arkadaşlarıyla iyi geçinirlermiş” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

6.Ö.12.: Metinde “...içindeki merhamet duygusu, yardım isteği” koşut yapıları kullanılmıştır.

6.Ö.13.: -

6.Ö.14.:

7.Ö.1.: “Köpeğin adı Pamuk’tu çünkü yumuşacık, bembeyaz tüyleri vardı.”,

“Çünkü herkese saldırırdı, çok vahşiydi.” koşut yapıları metinde belirlenmiştir.

7.Ö.2.: “Sokakta kalan hayvanlara yardım etmek, onları tedavi edip yer yurt sahibi etmek istiyordu.”, “Hayvanlara yem ve su koyar. Kuşlara buğday, köpeklere ekmek, kedilere süt götürür.” koşut yapıları metinde kullanılmıştır.

7.Ö.3.: “Çok dalgın, önüne hiç bakmıyor.” koşut yapıları metinde belirlenmiştir.

7.Ö.4.: Metinde “...basketbol, voleybol, yüzmeyi denedi; hangisinde yeteneği olduğunu anlamıyordu; canı çok sıkılmıştı; hangi sporu yapacaktı?”

“ ...insanlar koşuyor, yürüyordu. Çocuklar, oyuncaklarla oynuyordu, minik kız köpeğini gezdirdiyordu” koşut yapıları kullanılmıştır.

7.Ö.5.: Metinde “dört gözle bekliyorlardı, sabırsızlıktan geç uyuyan ..., mutluluktan havalara uçtular”

“mutlu oldu, teşekkür edip” koşut ifadelerine yer verilmiştir.

7.Ö.6.: Metinde “...vedalaştık, çok üzölmüşüm, ...ayrılmak istemiyordum” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

7.Ö.7.: Metinde “...yanına gitmiş, ...özür dilemiş, ...barışmışlar”, “...çok sever, ...destek olurlarmış” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

7.Ö.8.: Metinde “...kediği gördü, kedinin yanına gitti, ...kediği kucağına almak istedi, ...kediği kucağına aldı, ...kediği çantasına koydu” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

7.Ö.9.: Metinde “Bir varmış, bir yokmuş”, “ Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde” koşut ifadeleri yer almıştır.

7.Ö.10.: Metinde “ Tombul karınca hiç çalışmıyormuş, ...kardeşlerini izlermiş, ...şarkılar söyler yatarmış”, “aç kalmaktan zayıflamış, ...bitkin düşmüş, ...sesi bile kısılmış, ...şarkı söyleyemiyormuş” koşut ifadelerine yer verilmiştir.

7.Ö.11.: Metinde “ ...duygulanmış, ...alkışlamış”, “...tebrik etmiş, ...gurur duymuş” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

7.Ö.12.: Metinde “...hastalanmış, ...yataklara düşmüş”, “...bakmış, ...iyileştirmiş” koşut ifadeleri yer almıştır.

7.Ö.13.: Metinde “...şeker toplamaya gidiyordu, ...hepsini yiyordu, ...şekerleri bitmişti, ...şeker topladı, ...şeker yiyordu, ...şekerleri azalıyordu, ...şekerleri kendi yiyordu, ...iki torba toplamıştı, ...şeker yiyip gidiyordu, ...para yerine şeker toplamıştı, ...gizli yiyordu, ...hala yiyordu, ...çikolata yedi” koşut ifadelerine yer verilmiştir.

7.Ö.14.: Metinde “...çok sevinmiş, ...mutluluktan ağlamış, ...sarılmış” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

8.Ö.1.: “Bağırmaya, yardım istemeye başlamış.” koşut yapıları metinde belirlenmiştir.

8.Ö.2.: “Köpeğin getirdiği yemeği beraber yemişler, karınlarını doyurmuşlar.” koşut yapıları metinde belirlenmiştir.

8.Ö.3.: -

8.Ö.4.: Metinde “ ...sorun çıkarıyormuş, ...kimse konuşmuyormuş” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

8.Ö.5.: Metinde “...eğlenceli geçmiş, ...voleybol oynamışlar, ...oyunlar oynamışlar, ...çok eğlenmişler, ...şarkı söylüyorlarmış” , “...çok üzölmüş, ...doya doya sarılmışlar” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

8.Ö.6.: Metinde “...oyun oynamışlar, eğlenmişler, güzel vakit geçirmişler”, “...hazırlarız, süsleriz, ...çağırırız.” koşut ifadelerine yer verilmiştir.

8.Ö.7.: Metinde “...çok seviyorlardı, ...çok heyecanlanıyorlardı” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

8.Ö.8.: Metinde “günler günleri, aylar ayları, yıllar yılları kovalamış zaman akıp gitmişti.” , “...pişman olmuşa benziyorlardı, ...özür dilediler.” Koşut ifadeleri yer almıştır.

8.Ö.9.: Metinde “...çok sıkılıyorum, ...hiç arkadaşım yok, ...çok üzölüyorum”, “ ...çok üzgünüm, olanlar hepimizi üzüyor, ...sizi üzebilir” koşut ifadelerine yer verilmiştir.

8.Ö.10.: Metinde “...moralim bozulmuştu, çaresiz bir haldeydim.” , “...borcumu ödemiştım, ...mutlu olmuşum, ...kendimi çok şanslı hissediyordum” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

8.Ö.11.: Metinde “...aşağılayıp duruyorlarmış, ...çelme takıyor, ...kafalarına şişe fırlatıyor ve dalga geçiyorlarmış” koşut ifadelerine yer verilmiştir.

8.Ö.12.: Metinde “ ...aramaya başlamış, ...bulmuşlar, ...getirmişler”, “ ...iyi davranıyormuş, ...kötölük yapmıyormuş” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

8.Ö.13.: Metinde “...gittik, ...konuştu, ...durduk, ...döndük” koşut ifadelerine yer verilmiştir.

8.Ö.14.: Metinde “ ...iyi anlaşıır, sırlarını paylaşırlarmış”, “ ...küsmüşler, ...yeni arkadaş seçmişler, ...konuşmuyor, selam bile vermiyorlarmış”, “...karşılaşmışlar, ...birbirlerinin yüzüne bakmışlar, ...sarılmışlar, ...özlem gidermişler, ...söz almışlar” koşut ifadeleri kullanılmıştır.

1.2.6. Zaman Ve Görünüş

6.Ö.1.: Metinde yalın zaman ve birleşik zaman birlikte kullanılmıştır. Şimdiki zamanın hikayesi, şimdiki zamanın rivayeti, bilinen geçmiş zaman, geçmiş zamanın hikayesi gibi fiil çekimleri kullanılmıştır. Bu zaman kavramlarının hepsi bir bitmişlik ifade etmektedir. “ eskiden” gibi bir zaman ifadesi yer almakla birlikte kesin bir zaman ibaresi yer almamaktadır.

6.Ö.2.: Metinde şimdiki zaman, gelecek zaman, geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zamanın hikayesi, geçmiş zamanın hikayesi, geniş zamanın hikayesi gibi fiil çekimleri kullanılmıştır. Şimdiki zaman ifadeleri geniş zaman anlamı taşımaktadır. Metinde anlatılan anının bir yaz tatiline ait olduğu görülmektedir.

6.Ö.3.: Metin, bir zaman ifadesi olan “sabah” ifadesi ile başlamakla birlikte tam olarak zaman bilinmemektedir. Fiil çekimleri duyulan geçmiş zaman kipi ile yapılmıştır. Metnin genelinde tek zaman çekimi kullanılması zamansal tutarlılığı sağlamıştır.

6.Ö.4.: Metninde duyulan geçmiş zaman, geniş zaman, gelecek zaman, bilinen geçmiş zaman gibi basit zamanlı cümlelere yer verilmiştir ancak metnin genelinde geniş zamanın rivayeti, gelecek zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır.

6.Ö.5.: Metinde duyulan geçmiş zaman, geniş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti birleşik zamanlı eylem çekimi kullanılmıştır.

6.Ö.6.: Metinde duyulan geçmiş zaman, geniş zaman, bilinen geçmiş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti birleşik zamanlı eylem çekimi kullanılmıştır. Metnin genelinde duyulan geçmiş zaman kullanılırken sonuç bölümünde bilinen geçmiş zamanla devam edilmesi anlamsal olarak kopukluğa sebep olmuştur.

6.Ö.7.: Metinde duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman, geniş zaman basit zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Tüm zamanlar bitmişlik ifade etmekte olup geçmiş zaman anlamında kullanılmıştır.

6.Ö.8.: Metinde duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman, geniş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti, duyulan geçmiş zamanın hikayesi, şimdiki zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Kullanılan tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

6.Ö.9.: Metinde duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Kullanılan zamanlar bitmişlik, geride kalmışlık ifade etmektedir.

6.Ö.10.: Metinde duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman basit zamanlı eylem çekimleri kullanılırken birleşik zamanlı eylem çekimlerine yer verilmemiştir.

6.Ö.11.: Metinde duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman, şimdiki zaman, geniş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Kullanılan tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

6.Ö.12.: Metinde basit çekimli eylemler ile birleşik çekimli eylemler bir arada kullanılmıştır. Duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman, duyulan geçmiş zamanın hikayesi metinde kullanılan eylem zamanlarıdır ve bu eylem zamanları geride kalmış, yaşanıp bitmiş durumları ifade etmekte kullanılmıştır.

6.Ö.13.: Metinde duyulan geçmiş zaman, bilinen geçmiş zaman, şimdiki zaman basit zamanlı eylem çekimleri olarak kullanılırken şimdiki zamanın rivayeti, şimdiki zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın rivayeti gibi birleşik zamanlı eylem çekimlerine yer verilmiştir. Söz konusu zamanların hepsi “geçmiş zaman” anlamında kullanılmıştır.

6.Ö.14.: Metinde basit zamanlı eylem çekimi olarak bilinen geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zaman; birleşik zamanlı eylem çekimleri olarak duyulan geçmiş zamanın hikayesi kullanılmıştır. Metinde kullanılan tüm zamanlar geçmiş zamanı ifade etmektedir.

7.Ö.1.: Metin, “bir zamanlar” ifadesi ile başlamaktadır. Metin içerisinde yalın zaman ve birleşik zaman birlikte kullanılmıştır. Bilinen geçmiş zaman, duyulan geçmiş zaman, şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın hikayesi ile fiil çekimleri yapılmıştır. Tüm kipler geçmiş zaman anlamı taşımaktadır ve bir bitmişlik ifade etmektedir.

7.Ö.2.: Metinde basit zaman ve birleşik zaman birlikte kullanılmıştır. Şimdiki zaman, geçmiş zaman, geçmiş zamanın hikayesi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti, şimdiki zamanın hikayesi gibi kipler kullanılmıştır. Şimdiki zaman geçmişte başlamış ve hala devam eden durumu ifade etmektedir ve geniş zamanın yerine kullanılmıştır. Bunun yanında zaman tam olarak bilinmemektedir.

7.Ö.3.: Metin, “günlerden cumartesiydi” ifadesi ile başlamıştır. Metinde yalın zaman ve birleşik zaman birlikte kullanılmıştır. Geçmiş zaman, şimdiki zaman, geçmiş zamanın hikayesi gibi kipler kullanılmıştır. Şimdiki zaman geniş zamanın yerine kullanılmıştır. Genel olarak geçmişte olup bitmiş bir durum anlatılmaktadır.

7.Ö.4.: Metinde geniş zaman, bilinen geçmiş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın hikayesi, geniş zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın hikayesi gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Kullanılan zamanların çoğu geçmiş zaman anlamı taşıırken diyaloglarda şimdiki zaman anlamı bulunmaktadır.

7.Ö.5: Metinde bilinen geçmiş zaman basit çekimli eylem zamanı ile şimdiki zamanın hikayesi ve geniş zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimleri bitmişlik, geride kalmışlık anlamında kullanılmıştır.

7.Ö.6.: Metinde bilinen geçmiş zaman, duyulan geçmiş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın hikayesi, gelecek zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın hikayesi, geniş zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Tüm bu zamanlar bitmişlik ifade etmektedir ve geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

7.Ö.7.: Metinde duyulan geçmiş zaman ve geniş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti, duyulan geçmiş zamanın hikayesi, geniş zamanın şartı birleşik zamanlı eylem yapıları kullanılmıştır.

7.Ö.8.: Metinde bilinen geçmiş zaman, geniş zaman, duyulan geçmiş zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Kullanılan zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

7.Ö.9.: Metinde öğrenilen geçmiş zaman, şimdiki zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın rivayeti gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Tüm bu zamanlar öğrenilen geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

7.Ö.10.: Metinde duyulan geçmiş zaman, gelecek zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın rivayeti gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır.

7.Ö.11.: Metinde duyulan geçmiş zaman, geniş zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti, gelecek zamanın rivayeti gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Tüm zamanlar bitmişlik, geride kalmışlık anlamı taşımaktadır.

7.Ö.12.: Metinde duyulan geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile duyulan geçmiş zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

7.Ö.13.: Metinde bilinen geçmiş zaman basit zamanlı eylem çekimi ile gelecek zamanın hikayesi, şimdiki zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Tüm zamanlar bitmişlik, geride kalmışlık anlamı taşımaktadır.

7.Ö.14.: Metinde geniş zaman, duyulan geçmiş zaman, gelecek zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti, gelecek zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti gibi birleşik zamanlı eylem çekimlerine yer verilmiştir. Kullanılan tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı ifade etmektedir.

8.Ö.1.: Metin “bir zamanlar” ifadesi ile başlamaktadır. Metnin genelinde geçmişte yaşanmış ve bitmiş bir olay ve durum anlatılmaktadır. Duyulan geçmiş zaman metnin geneline hakim olan kiptir.

8.Ö.2.: Metinde yer alan “günlerden bir gün” ifadesinden geçmişte bir zamandan bahsedildiği anlaşılmaktadır. Metinde yalın zaman ve birleşik zaman birlikte kullanılmıştır. Duyulan geçmiş zaman, şimdiki zamanın rivayeti, duyulan geçmiş zamanın hikayesi gibi kipler kullanılmıştır. Tüm zamanlar bitmişlik ifade etmektedir.

8.Ö.3.. Metin, “günlerden bir gün” ifadesi ile başlamaktadır. Metnin genelinde geçmişte yaşanmış ve bitmiş bir olay anlatılmaktadır. Duyulan geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zaman, şimdiki zamanın rivayeti kipleri kullanılmıştır. Geniş zaman geçmiş zaman anlamı taşımaktadır. Metinde olayın geçtiği zaman tam olarak bilinmemektedir.

8.Ö.4.: Metinde geniş zaman, bilinen geçmiş zaman, şimdiki zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile duyulan geçmiş zamanın hikayesi, şimdiki zamanın rivayeti, şimdiki zamanın hikayesi gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Metnin ilk cümlesinden (Bugün okulumun ilk günü.) olayların 2-3 günlük zaman dilimini kapsadığı anlaşılmaktadır.

8.Ö.5.: Metinde duyulan geçmiş zaman, basit zamanlı eylem çekimi ile şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın rivayeti gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Söz konusu zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

8.Ö.6.: Metinde duyulan geçmiş zaman, şimdiki zaman, geniş zaman, bilinen geçmiş zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın rivayeti, şimdiki zamanın hikayesi, geniş zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın hikayesi gibi birleşik zamanlı eylem çekimlerine yer verilmiştir. Kullanılan zamanların çeşitlilik göstermesi zamansal tutarsızlığa neden olmakla birlikte kullanılan tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşıdığı çıkarılmaktadır.

8.Ö.7.: Metinde bilinen geçmiş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın hikayesi, gelecek zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın hikayesi gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Kullanılan tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

8.Ö.8.: Metinde bilinen geçmiş zaman, duyulan geçmiş zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile duyulan geçmiş zamanın hikayesi, şimdiki zamanın hikayesi gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Kullanılan tüm zamanlar bitmişlik, geride kalmışlık anlamı taşımaktadır.

8.Ö.9.: Metinde şimdiki zaman, geniş zaman, bilinen geçmiş zaman, duyulan geçmiş zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile duyulan geçmiş zamanın hikayesi, şimdiki zamanın hikayesi gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Metinde geçmiş zamandan başlayarak şimdiki zamana geliş söz konusudur.

8.Ö.10.: Metinde bilinen geçmiş zaman, gelecek zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın hikayesi, duyulan geçmiş zamanın hikayesi, geniş zamanın şartı, geniş zamanın hikayesi gibi birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır. Tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

8.Ö.11.: Metinde duyulan geçmiş zaman, şimdiki zaman, bilinen geçmiş zaman, geniş zaman basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın rivayeti bileşik zamanlı eylem çekimi kullanılmıştır. Kullanılan tüm zamanlar bitmişlik anlamı taşımaktadır ve geçmiş zaman anlamında kullanılmıştır.

8.Ö.12.: Metinde ‘duyulan geçmiş zaman’ basit zamanlı eylem çekimi ile ‘şimdiki zamanın rivayeti’ birleşik zamanlı eylem çekimleri kullanılmıştır.

8.Ö.13.: Metinde bilinen geçmiş zaman, geniş zaman, duyulan geçmiş zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile şimdiki zamanın hikayesi birleşik zamanlı eylem çekimine yer verilmiştir. Kullanılan tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

8.Ö.14.: Metinde duyulan geçmiş zaman, geniş zaman, şimdiki zaman gibi basit zamanlı eylem çekimleri ile geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti birleşik zamanlı eylem çekimlerine yer verilmiştir. Kullanılan tüm zamanlar geçmiş zaman anlamı taşımaktadır.

1.2.7. Örtük Anlam

6.Ö.1.: “ İlk başta kız ile arkadaş oldu” ifadesinden kızla alakalı başka şeyler de yaptığını, “Kız zenginler ile arkadaş olmayı huy edinmişti” ifadesinden başka zengin arkadaşlarının da olduğunu, “Kısa zamanda yine zengin oldular” ifadesinden eskiden de zengin olduklarını anlıyoruz. Bu ifadeler metinde örtük anlam olarak karşımıza çıkmaktadır.

6.Ö.2.: -

6.Ö.3.: “Minik köpek birkaç saat içerisinde kendine gelmeye başlamış” ifadesinden köpeğin baygın olduğunu anlıyoruz. Bu ifade metinde örtük anlam olarak karşımıza çıkmaktadır.

6.Ö.4.: Metinde yer alan “ ne zaman küsse” ifadesinden arkadaşların daha önce de küstükleri anlaşılmaktadır.

6.Ö.5.: -

6.Ö.6.: Metinde 3. cümlede yer alan “...her seferinde onun başı belaya girdiğinde yardımına koşarmış” ifadesinden Canan’ın başının sıklıkla belaya girdiği anlaşılmaktadır.

6.Ö.7.:

6.Ö.8.: Metinde 6. cümlede “ Ama içlerinden geyik bu seslerden iyice şüphelenmişti” ifadesinden diğer hayvanların sesi umursamadığı anlaşılmaktadır. Metnin son cümlesinde “...geyik affetti, yeniden eskisi gibi birbirlerini çok seven arkadaş olmuşlardı.” ifadesinden yaşanan olaylar esnasında geyik ve diğerlerinin arasının açıldığı anlaşılmaktadır.

6.Ö.9.:-

6.Ö.10.: “Meryem karla oynarken ormanda kaybolmuş.” cümlesinden Meryem’in evinin ormanın içinde veya yakınında olduğu, “Meryem buna çok sevinmiş.” ifadesinden “Meryem’in arkadaşı olmamasına üzüldüğü” anlaşılmaktadır.

6.Ö.11.: Metnin 6. cümlesinde yer alan “...sadece senle dolaşmak istemiyorum.” ifadesinden “o güne kadar iki arkadaşın kimse ile birlikte gezmediği” anlaşılmaktadır.

Metnin 12. cümlesinde yer alan “...o günden sonra kimse onları dışlamamış...” ifadesinden öncesinde “dışlandıkları” anlaşılmaktadır.

6.Ö.12.: Üçüncü cümlede yer alan “...hayalinden vaz geçmek zorunda kalmış” ifadesi ile çocuğun okuldan ayrılıp “işe başladığı” anlamı örtük olarak verilmiştir.

6.Ö.13.: Metnin üçüncü cümlesinden “Rabia’nın insanların yanında görünmediğini düşünerek hareket ettiği” çıkarımına ulaşılmaktadır.

6.Ö.14.: -

7.Ö.1.: “Bir gün yine Ahmet dayı çarşıya gitmiş” ifadesinden Ahmet dayının daha önce de çarşıya gittiğini anlıyoruz. Bu ifade metinde örtük anlam olarak karşımıza çıkmaktadır.

7.Ö.2.: “Sevcan’ın en büyük hayali veteriner olmak” ifadesinden Sevcan’ın başka hayallerinin de olduğunu, “ Yanında en sevdiği köpeği Popi varmış” ifadesinden başka köpeklerinin de olduğunu anlıyoruz. Bu ifadeler metinde örtük anlam olarak karşımıza çıkmaktadır.

7.Ö.3.: -

7.Ö.4.: -

7.Ö.5.: “Sabah kalktıklarında karın yağdığını görünce...” ifadesinden karın gece yağdığı anlaşılmaktadır.

7.Ö.6.: Metinde “Dışarı çıktığımızda sadece kardeşim ve ben olurduk.” ifadesinden kahraman anlatıcının Sivas’ a birlikte geldiği kişinin kardeşi olduğu, “...Bir seneyi böyle geçirdik, şu an 7. sınıf oldum.” Cümlesinden ise Sivas’a ilk geldiğinde 6. sınıfa gittiği anlaşılmaktadır.

7.Ö.7.: -

7.Ö.8.: -

7.Ö.9.: -

7.Ö.10.: -

7.Ö.11.: Metnin onuncu cümlesinden Nehir’in de arkadaşlarına zaman zaman kötü davranışlarda bulunduğu anlaşılmaktadır.

7.Ö.12.: Metnin 6. cümlesinde yer alan” Yine inekleri toplamak için köyün meydanına gitmiş.” ifadesinden, çobanın daha önceleri de inekleri köyün meydanından topladığı anlamı çıkarılmaktadır.

7.Ö.13.: -

7.Ö.14.: -

8.Ö.1.: “Artık çok iyi çobanlık yapıyormuş” ifadesinden eskiden iyi bir çoban olmadığını anlamaktayız. Bu ifade metinde örtük anlam olarak karşımıza çıkmaktadır.

8.Ö.2.: “Tavşanı sevmiş ve yere bırakınca tavşan kaçmış” ifadesinden tavşanı kucağına veya eline aldığını, “Önüne yine minik bir köpek çıkmış” ifadesinden daha önce de önüne bir köpek çıktığını anlıyoruz. Bu ifadeler metinde örtük anlam olarak karşımıza çıkmaktadır.

8.Ö.3.: -

8.Ö.4.: 11. cümlede “Her zaman olduğu gibi ders işlemedik.” ifadesinden her sene okulun ilk günü ders işlemedikleri çıkarılmaktadır.

8.Ö.5.: Metinde “Aralarında çok kavga olmamış.” ifadesinden iki kardeşin nadir de olsa kavga ettikleri anlamı çıkarılabilmektedir.

8.Ö.6.: Metnin 5. cümlesinde “...köydekiler erken geliyorsunuz diyor.” ifadesinden iki arkadaşın daha önceleri de koyunları otlatmaya götürdükleri anlaşılmaktadır.

8.Ö.7.: Metnin 4. cümlesinde “...8 yaşına girecekti.” ifadesinden Efe’nin 7 yaşında olduğu anlaşılmaktadır.

8.Ö.8.: -

8.Ö.9.: Metinde yer alan “Ben o kadar kötü birisi değilim, benimle neden böyleler hiç anlamıyorum.” ifadesinden Büşra’nın “kötü insanlar ile arkadaşlık kurulmaz.” düşüncesine sahip olduğu anlaşılmaktadır.

8.Ö.10.: Metnin 4. cümlesinde “Yeni bir traktör almak için kredi çekmişim.” ifadesinde kahramanın başka bir traktörünün daha olduğu anlaşılmaktadır. Metnin son cümlesinde yer alan “...bunu bir kez daha anladım.” ifadesinden ise başkahramanın daha önce de dostunun kıymetini anlayacağı bir olay yaşadığı çıkarılmaktadır.

8.Ö.11.: -

8.Ö.12.: -

8.Ö.13.: -

8.Ö.14.: -

2. BÜYÜK ÖLÇEKLİ YAPIYA GÖRE ÇÖZÜMLEMELER

2.1. İŞLEV

6.Ö.1.: Yazar, vefalı olmayı ve dostluğun önemini vurgulayarak okuyucuya mesaj vermiş ve okuyucuyu düşünmeye sevk etmiştir.

6.Ö.2.: Yazar, anlattığı anı üzerinden okuyucuya mesaj vermek istemiş ve bu mesaja sonuç bölümünde yer vermiş, fedakar bir dostun önemli olduğunu anlatmıştır.

6.Ö.3.: Yazar, metinde bir çocuğun bulduğu bir köpeğe dostça yaklaşip ona değer vermesini anlatarak okuyucuyu düşünmeye yöneltmiş ve bu konuda okuyucuya bu konuda mesaj vermiştir.

6.Ö.4.: Metin dostluk ilişkisinde güven duygusunun önemi üzerine okuyucuyu düşündürmeye yönlendirmiştir.

6.Ö.5.: Metinde “öfke ile hareket edip pişman olacağımız davranışlarda bulunmamalıyız” izleği okuyucuya verilmek istenmiştir.

6.Ö.6.: Metinde okuyucuyu dostluğun önemi ve dostluğun sadece insanlar arasında değil hayvanlarla da kurulabileceği düşüncesi ile ilgili düşünmeye yöneltme amacı güdülmüştür.

6.Ö.7.: Metin okuyucuya “Gerçek dostluk, güven duygusunu barındırır.” izleğini verme ve okuyucuyu bu konuda düşündürme amacı taşımaktadır.

6.Ö.8.: Metinde “arkadaşlıkta birbirine güvenmenin, destek olmanın, birlik beraberlik içinde olmanın önemi” üzerine okuyucuyu düşündürme ve okuyucuya ders verme amacı güdülmüştür.

6.Ö.9.: Metinde “Küçük iyiliklerin bile büyük faydaları olabilir.” temel izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.10.: -

6.Ö.11.: Metnin temel işlevi okuyucuyu metnin izleği olan “İnsanlar, başkalarına iyi ve yakın davranışlarda bulunduğu sürece yine aynı karşılığı alacaktır.” fikrine yönlendirmek ve bunun üzerine okuyucuyu düşündürmek olmuştur.

6.Ö.12.: Metinde “vefa ve merhametin insanı her zaman kazandıracağı” düşüncesi okuyucuya verilmeye ve okuyucuyu bunun üzerine düşünmeye sevk etme amacı yer almaktadır.

6.Ö.13.: Metinde “ insanların hayallerine bir gün ulaşabileceği, asla pes etmemesi gerektiği” düşüncesi okuyucuya aktarılırken hem okuyucuyu düşündürme hem de okuyucuda “umut” duygusunu pekiştirmek amaçlanmıştır.

6.Ö.14.: Metninde “Hırslarımıza yenik düşersek yanlış davranışlarda bulunabiliriz” düşüncesi okuyucuya verilerek okuyucuyu düşünmeye sevk etme amaçlanmıştır.

7.Ö.1.: Yazar, anlattığı olay metni ile baş kahraman ile hayvanları arasındaki dostluğu ve vefayı anlatarak okuyucuya mesaj vermek istemiş ve bu olay üzerinden okuyucuyu düşünmeye sevk etmiştir.

7.Ö.2.: Yazar, baş kahraman ve onun köpeği arasındaki dostluğu ve vefayı anlatarak okuyucuyu bu kavramlar üzerine düşünmeye yöneltmiştir.

7.Ö.3.: Yazar, başından geçen bir olay yazısı ile dostluk ve vefa kavramlarını irdelemiş ve okuyucuyu bu konuda öz eleştiri yapmaya yöneltmiştir.

7.Ö.4.: Metin okuyucuyu “Azimle çalışır, pes etmezsek bir gün arayışlarımızın sonuçlarına ulaşabiliriz.” önermesi üzerine düşündürme amacı taşımaktadır.

7.Ö.5.: Metin “ Gerçek arkadaşlık, mutluluğu ve güzel anları paylaşmaktan ve fedakarlık yapmaktan geçer” önermesini okuyucuya aktarmak ve okuyucuyu düşündürürken aynı zamanda eğlendirmek amacı taşımaktadır.

7.Ö.6.: Metinde yazar okuyucuyu “İnsan, zamanla her duruma alışır ve uyum sağlayabilir.” izleğine yönlendirmeyi ve bu konuda okuyucuyu düşündürmeyi amaçlamıştır.

7.Ö.7.: Yazar “Dost Kara Günde Belli Olur” önermesini okuyucuya vermek ve okuyucuyu bu konuda düşündürmek istemiştir.

7.ö.8.: Metinde “Yardıma ihtiyacı olan tüm canlılara yardım etmek bir insanlık vazifesidir.” önermesi okuyucuya verilmek istenmiştir.

7.Ö.9.: Metinde “İnsan sevdikleri uğruna gereken mücadeleyi verebilmeli” temel izleğini okuyucuya iletme ve okuyucuyu izlek üzerine düşündürme amacı taşımaktadır.

7.ö.10.: Metinde çalışmanın ve çevreye faydalı olmanın önemi ile güzelliğini okuyucuya gösterme amacı yer almaktadır.

7.Ö.11.: Metinde “iyilik hayatı güzelleştirir.” izleği okuyucuya verilmeye çalışılmış ve okuyucuyu iyilik değeri üzerine düşünmeye yöneltmek amaçlanmıştır.

7.Ö.12.: Metinde “Dost kara günde belli olur.” izleğini okuyucuya vermek ve vefa üzerine okuyucuyu düşündürmek amaçlanmıştır.

7.Ö.13.: Metin okuyucuyu sağlıklı yaşam konusunda düşündürme ve “Her şeyin fazlası zarardır.” fikrini benimsetme amacı taşımaktadır.

7.ö.14.: Metinde okuyucuda teknoloji bağımlılığının zararları ile ilgili farkındalık oluşturma amacı güdülmüştür.

8.Ö.1.: Yazar, bir çoban ve kuzusu arasındaki dostluğu anlatarak okuyucuyu bu konuda düşünmeye sevk etmiştir.

8.Ö.2.: Yazar, bir çocuk ve köpek arasında oluşan dostluk ve fedakarlıktan söz ederek okuyucuya bu konuda mesaj vermek istemiştir.

8.Ö.3.: Yazar, bir çocuğun okuduğu kitapta yer alan olay üzerinden dostluk kavramını anlatmış ve okuyucuyu bu konuda düşünmeye sevk etmiştir.

8.Ö.4.: Metin “İyilik iyileştir.” izleğini okuyucuya vermek ve okuyucuyu bu konuda düşündürmek amacı taşımaktadır.

8.Ö.5.: Metinde bir öğrencinin karne günü heyecanı dile getirilerek okuyucuda geçmişe dair güzel anıları çağrıştırmak ve okuyucunun hoşça vakit geçirmesini sağlamak amaçlanmıştır.

8.Ö.6.: Metinde “Gerçek dostluğun ufak anlaşmazlıklardan etkilenmeyeceği ve bozulmayacağı” mesajı okuyucuya iletmeye çalışılmıştır.

8.Ö.7.: Metin “İnsanlara yardım etmek güzel bir erdemdir.” izleğini okuyucuya verme amacı taşımaktadır.

8.ö.8.: Metin “ Geçmişte yaşanan olumsuz olaylara takılıp kalmamalı, geleceğe odaklanmalıyız.” izleği okuyucuya ulaştırma ve okuyucuyu bu izlek üzerine düşündürme amacı taşımaktadır.

8.Ö.9.: Metin sabır ve yardımlaşma değerleri ile ilgili okuyucuyu düşündürme amacı taşımaktadır.

8.Ö.10.: Metinde okuyucuya “Dostluğun her şeyden daha kıymetli olduğu” izleği verilmeye çalışılmış ve okuyucuyu bu konu üzerinde düşündürme amacı güdülmüştür.

8.Ö.11.: Metinde “iyilik bir gün muhakkak kötülüğü yenecektir.” izleği okuyucuya verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.12.: Metinde “iyilik herkesi iyileştirip doğru insan yapacak güce sahiptir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.13.: Metinde “Dost kara günde belli olur.” temel izleğini okuyucuya verme ve okuyucuyu düşündürme amacı güdülmüştür.

8.Ö.14.: Metin “Gerçek dostluk, tüm olumsuzlukları ve sıkıntıları atlatacak güçtedir.” önermesini okuyucuya iletme ve okuyucuyu dostluk üzerine düşündürme amacı taşımaktadır.

2.2. BAŞLIK

6.Ö.1.: Metnin başlığı “ Dost Kara Günde Belli Olur” atasözü ile oluşturulmuş. Bu başlık ve metnin içeriği uyumaktadır.

6.Ö.2.: Metnin başlığı olan “Sıkı Dost” tamlaması metindeki kahramanların ilişkisine gönderim yapmış, metnin geneli ile uyumlu bir başlık olmuştur.

6.Ö.3.: “Yardım sever aile” adlı başlık metinde anlatılan ailenin özelliklerine atıfta bulunmuş ve metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

6.Ö.4.: “ Dostluk” başlığı metnin içeriği ile örtüşen, uyumlu bir başlık olmuştur.

6.Ö.5.: “Eşek ile Kızın Dostluğu” başlığı metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

6.Ö.6.: Metinde bir insan ve hayvan arasındaki dostluktan bahsedildiği için “dostluk” başlığı metnin içeriği ile uyumludur.

6.Ö.7.: Metnin başlığı olan “Güven” metnin genelinde anlatılan konuyla uyumlu bir başlık olmuştur.

6.Ö.8.: “Sevimli Dostlar” başlığı metnin giriş kısmıyla uyum içinde olsa da metnin genelinde anlatılan konudan uzak kalmıştır.

6.Ö.9.: “Güzel Kızla Fakir Oğlanın Dostluk Hikayesi” başlığı metinde yer alan olayla uyuşan bir başlık olmuştur.

6.Ö.10.: “Arkadaşlık” başlığı metnin girişinde bahsedilen ve metnin ilerleyen bölümlerinde yer alan kahramanın arkadaş arayışına gönderimde bulunan, metin ile uyumlu bir başlık olmuştur.

6.Ö.11.: “İki Arkadaş” başlığı metnin baş kahramanlarına gönderimde bulunan ve metin ile uyumlu bir başlık olmuştur.

6.Ö.12.: “Merhamet” başlığı metnin temel önermesi ve konusu ile uyuşan bir başlık olmuştur.

6.Ö.13.: “Periler Diyarına Yolculuk” metnin konusuna uygun bir başlık olarak yer almıştır.

6.Ö.14.: Metnin başlığı olan “Bir Satranç Kırıklığı” metnin içeriği ile uyumlu bir başlıktır ancak yanlış sözcük kullanımından (kırıklık- kırgınlık) kaynaklanan ir anlatım bozukluğu göze çarpmaktadır.

7.Ö.1.: Metnin başlığı olan “Pamuk ile Ahmet Dayı’nın Macerası” metni bütünüyle karşılayan bir başlık olmamakla birlikte metindeki kahramanların adlarıyla oluşturulması münasebetiyle metinle kısmen uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.2.: Metnin başlığı olan “ Köpeğin Dostluğu” metnin baş kahramanı ile köpeği arasındaki dostluğa gönderimde bulunan ve metin ile uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.3.: “Mahalle Arkadaşlığı” şeklinde bir tamlama ile oluşturulmuş başlık metnin genel içeriğine uygun bir başlık olmuştur.

7.Ö.4.: Metnin başlığı olan “ Bilge Hangi Sporu Yapacak” soru cümlesi metnin baş kahramanının arayışına gönderimde bulunan ve metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.5.: “Dostluk” başlığı metnin konusunu genel olarak yansıtan ve metinle uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.6.: “Arkadaşlarla Kurulan Özlem” başlığı kahraman anlatıcının metnin bütününde arkadaşlarına duyduğu özlemi ifade etmiş olması nedeniyle metinle uyumludur. Ancak başlıkta, yanlış sözcük (kurulan- duyulan) kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu dikkat çekmektedir.

7.Ö.7.: Metnin başlığı olan “Dost Kara Günde Belli Olur” metnin temel önermesi ve metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.8.: “Yardımsever Olmak” başlığı metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.9.: “Cimriliğin Sonu” başlığı metnin içeriği ile uyumlu olmayan bir başlık olmuştur.

7.Ö.10.: “Tombul Karınca” başlığı metnin baş kahramanına gönderimde bulunan, metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.11.: Metnin başlığı olan “Arkadaşlık” metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

7.Ö.12.: “İhtiyar İle Çobanın Arkadaşlık Hikayesi” başlığı, metnin içeriği ile uyumlu bir başlıktır.

7.Ö.13.: “Eda’nın Dişi” başlığı metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmakla birlikte dikkat çekici bir başlık niteliği taşımamaktadır.

7.Ö.14.: Metnin başlığı olan “Teknolojik Aletlerin Bitirdiği Dostlar” metnin içeriği ile uyumlu olmakla birlikte sözcüğün yanlış kullanımı (dostlar- dostluklar) başlıkta bir anlam düşüklüğüne neden olmuştur. Bununla birlikte metnin geneline hitap eden ve dikkat çekici bir başlık seçimi olmamıştır.

8.Ö.1.: Metnin başlığı olan “ Çoban ve Kuzusu” metnin baş kahramanlarına gönderimde bulunan bir başlık olup metin ile uyumludur.

8.Ö.2.: “Fino ve Çocuk” adlı başlık metnin baş kahramanlarının adlarıyla oluşturulmuş ve metinle uyumlu bir başlık olmuştur.

8.Ö.3.: Metnin başlığı olan “Dostluk En Büyük Hazinedir” bir kitabın ön sözü olarak karşımıza çıkmaktadır. Okuyucuya iletilmek istenen mesaj başlık olarak seçilmiş ve metnin genel içeriği ile uyuşmuştur.

8.Ö.4.: “Arkadaş Olmak” başlığı metnin içeriği ile uyumlu olmakla birlikte okuyucuyu harekete geçirecek, ilgi çekici bir başlık seçimi olmamıştır.

8.Ö.5.: “Güzel Günler” başlığı, yaşanan güzel bir günden söz edildiği için metinle uyumlu gibi görünse de anlatılan olayın yalnızca bir günlük zaman dilimini kapsaması nedeniyle doğru bir başlık seçimi olmamıştır.

8.Ö.6.: Metnin başlığı olan “Bozulmaz Dostluk” aynı zamanda metnin temel önermesi de olup metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

8.Ö.7.: Metnin başlığı olan “Geleceğin Kahramanları” metnin içeriğinde ele alınan konu ile uyumlu bir başlık olmuştur.

8.Ö.8.: Metnin başlığı olan “Öncesine Bakma, Sonrasına Odaklan” metnin temel izleğine göndermede bulunan ve metnin içeriği ile uyumlu bir başlık olmuştur.

8.Ö.9.: Metne ait “İlk Arkadaş” başlığı metnin temel izleğinden uzak düşmüş bir başlık seçimi olsa da baş kahramanın kendi iç dünyasında yaşadığı eksikliğe vurgu yapan bir başlık olması nedeniyle metin için uygun bir başlık olmuştur.

8.Ö.10.: “Kıymetli Aydınlık” başlığında yer alan ‘aydınlık’ sözcüğü anlama, farkına varma anlamında kullanılan mecazlı bir söyleyiş olarak karşımıza çıkmakta ve bu anlamıyla ele alındığında metnin içeriği ile uyumlu olduğu görülmektedir.

8.Ö.11.: “Gerçek Dost” başlığı metnin sonuç bölümünde yer alan olaylara yönelik bir başlık olmuştur. Metnin bütününe hedef almaması nedeniyle metinle tam olarak uyumlu olmadığı görülmektedir.

8.Ö.12.: Metnin başlığı olan “İyilik İyileştirir” başlığı metnin içeriği ile uyumlu bir başlık seçimi olmuştur.

8.Ö.13.: “Dostluk” başlığı metnin içeriği ile uyumlu olmakla beraber okuyucuyu harekete geçirecek, dikkat çekici bir başlık seçimi olmadığı görülmektedir.

7.Ö.14.: Metnin başlığı olan “Dostluk” içerik ile uyumlu olmasının yanında ilginç ve dikkat çekici bir başlık olmaktan uzak bir nitelik taşımaktadır.

2.3. ANAHTAR SÖZCÜKLER

6.Ö.1.: Metinde “kız, zengin, arkadaş, hediye, çıkar” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

6.Ö.2.: Metinde “Beyza, dostluk, oyun, okul, sınıf” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

6.Ö.3.: Metinde “köpek, çocuk, dostluk, aile, yardımseverlik” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

6.Ö.4.: Metinde “dostluk, üç arkadaş, kötü plan, küsmek, barışmak” anahtar sözcükleri kullanılmıştır

6.Ö.5.: “eşek, kız, dostluk, kaybolmak, kalbini kırmak, özür dilemek” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

6.Ö.6.: Metinde “dostluk, köpek, Canan, Selin, kaybolmak, bulmak” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

6.Ö.7.: Metinde “kaplumbağa, tavşan, güven, emanet, yolculuk anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

6.Ö.8.: Metinde “orman, hayvan, dostluk, ses, plan, affetmek” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

6.Ö.9.: Metinde “kız, oğlan, yardım, dostluk, kaçırmak, kurtarmak” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

6.Ö.10.: Metinde “arkadaşlık, tanışmak, mutlu olmak” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

6.Ö.11.: Metinde “arkadaş, küsmek, pasta kesmek, iyi geçinmek” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

6.Ö.12.: Metinde “aile, okul, merhamet, eğitim, çalışmak meslek” anahtar sözcükleri yer almıştır.

6.Ö.13.: Metinde “ masal, peri, sihir, prenses, peri diyarı” gibi anahtar sözcükler kullanılmıştır.

6.Ö.14.: Metinde “ arkadaşlık, yarışma, iftira, küsmek, barışmak” gibi anahtar sözcükler yer almıştır.

7.Ö.1.: Metinde “Ahmet dayı, köpek, kedi, hayvan, komşu, yardım, vefa, pamuk” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

7.Ö.2.: Metinde “Sevcan, köpek, kedi, hayvan, dostluk” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

7.Ö.3.: Metinde “kız, arkadaş, oyun, park, Mert, teknolojik alet” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

7.Ö.4.: Metinde “spor, Bilge, yetenek düşünmek, koşu” anahtar sözcükleri yer almaktadır.

7.Ö.5.: Metinde, “arkadaşlık, kartopu, eldiven, boyunluk, oyun oynamak, üzölmek, mutlu olmak” anahtar sözcükleri yer almıştır.

7.Ö.6.: Metinde “özlem, arkadaş, ayrılık, yalnızlık” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

7.Ö.7.: Metinde “dost, arkadaş, küsmek, barışmak, kara gün, yardımcı olmak” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

7.Ö.8.: Metinde “ kedi, Ece, yardım etmek, yaralı, veteriner, okul, öğretmen” gibi anahtar sözcükler kullanılmıştır.

7.Ö.9.: Metinde “ cadı, kral, oğul, savaş, şart” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

7.Ö.10.: Metinde “tombul karınca, tembellik, kardeş, çalışkanlık, kıtlık, aç kalmak” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

7.Ö.11.: Metinde “arkadaş, dost, okul, yarışma, yardımseverlik” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

7.Ö.12.: Metinde “çoban, arkadaş, inek, ihtiyar, hastalanmak, iyileştirmek, vefa” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

7.Ö.13.: Metinde “bayram, şeker, diş ağrısı, çürömek, doktor, Eda” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

7.Ö.14.: Metinde “arkadaşlık, teknoloji bağımlılığı, telefon, vakit ayırmamak, sürpriz” anahtar sözcükleri yer almıştır.

8.Ö.1.: Metinde “çoban, kuzu, baba, vefa, yardım” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

8.Ö.2.: Metinde “çocuk, fino, dostluk, aile, yardım, orman” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

8.Ö.3.: Metinde “Muhammed, anne, kitap, dostluk, yaşlı kadın, hastane” sözcükleri anahtar sözcük olarak yer almıştır.

8.Ö.4.: Metinde “ Simge, Ayşe, kavga, sorun çıkarmak, arkadaş olmak” anahtar sözcükleri yer almıştır.

8.Ö.5.: Metinde “karne, okul, eğlence, son gün, ayrılık, arkadaş, kardeş” anahtar sözcükleri yer almıştır.

8.Ö.6.: Metinde “arkadaşlık, küsmek, barışmak, koyun, otlatmak, kurt, kaybolmak” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

8.Ö.7.: Metinde “ kulüp, altı silahşörler, yardımseverlik, kahramanlık” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

8.Ö.8.: Metinde “arkadaş, kilo, dalga geçmek, özür dilemek, pişman olmak” anahtar sözcükleri yer almıştır.

8.Ö.9.: Metinde “ arkadaş, işsizlik, göç, yardımlaşma” gibi anahtar sözcükler yer almıştır.

8.Ö.10.: Metinde “ borç, dost, ödeme, yardım etme, mutlu olma” anahtar sözcükleri yer almıştır.

8.Ö.11.: Metinde “arkadaş, aşağılamak, dalga geçmek, yardım etmek, özür dilemek, affetmek” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

8.Ö.12.: Metinde “çocuk, abi, kötülük yapmak, hastalanmak, yardım etmek, iyileşmek” anahtar sözcükleri yer almıştır.

8.Ö.13. Metinde “arkadaş, dostluk, hastane, kaza, üzgün” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

8.Ö.14.: Metinde “arkadaş, aile, küsmek, barışmak, özlem” anahtar sözcükleri kullanılmıştır.

2.4. ANA DÜŞÜNCE CÜMLESİ

6.Ö.1.: Metnin başlığı olan “Dost Kara Günde Belli Olur” ifadesi aynı zamanda ana düşünce tümcesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

6.Ö.2.: Metnin sonunda yer alan “Bazı dostlar olur ki insanı çok sevip onun için fedakarlıkları gözü kapalı yapar” tümcesi metnin ana düşüncesini oluşturmaktadır.

6.Ö.3.: Metnin ana düşüncesi olabilecek ifade “Yardımsever Aile” metnin başlığını oluşturmaktadır.

6.Ö.4.: Metinde yer alan “Bu üç arkadaş birbirlerine o kadar güveniyorlarmış ki üçünün de böyle yapmayacağını zannediyorlarmış” cümlesi metnin ana düşüncesine gönderimde bulunan tümce olarak yer almıştır.

6.Ö.5.: Metnin son cümlesi olan “Birbirlerinden özür dileyip barışmışlar ve bir daha küsmeyeceklerine dair birbirlerine söz vermişler.” tümcesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

6.Ö.6.: Metinde 2 ve 3. tümceler metnin ana düşüncesine gönderimde bulunan tümceler olarak yer alıştır.

6.Ö.7.: Metnin son cümlesi olan “...ona her daim güvenmiş” ifadesi metnin ana düşüncesine yönelik tümce olarak yer almıştır.

6.Ö.8.: Metnin son cümlesi olan “Aslan, tilki ve fare geyiğe katılmadıkları için üzgündüler ama geyik affedip yeniden birbirlerini çok seven arkadaşlar olmuşlardır.” ifadesi metinde ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

6.Ö.9.: Metnin 3. cümlesi ile 14-17. cümleleri metnin ana fikrine gönderimde bulunan tümceler olarak yer almıştır.

6.Ö.10.: -

6.Ö.11.: Metnin 12. tümcesi ana düşünceye gönderimde bulunan cümle olarak yer almıştır.

6.Ö.12.: Metinde 14-16. cümlelerde metnin ana fikrine gönderimde bulunan ifadeler olarak yer almıştır.

6.Ö.13.: Metinde 11-12. cümleler temel izleğe gönderimde bulunan tümceler olarak yer almıştır.

6.Ö.14.: Metnin ilk iki cümlesi okuyucuyu ana düşünceye yönlendiren ifadeler olmuştur.

7.Ö.1.: Ana düşünce tümcesi metnin sonunda yer alan “Ben köpeğime çok iyi bakmışım ki yavruları bile beni korudu” ifadesinde karşımıza çıkmaktadır.

7.Ö.2.: Metnin sonunda yer alan “Sevcan, bir köpek de olsa dostluğun ne olduğunu anlamıştı” tümcesi ana düşünce ifadesini oluşturmaktadır.

7.Ö.3.: Metnin ana düşüncesini, metnin sonunda yer alan “Mert iyileşti ve bizimle zaman geçirmeye başladı ve yedi arkadaş çok güzel zaman geçirdik.” cümleleri oluşturmaktadır.

7.Ö.4.: Metnin son cümlesi olan “Artık hangi spora yeteneğinin olduğunu anladığı için mutluydu.” ifadesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

7.Ö.5.: Metnin son cümlesi temel izleğe göndermede bulunulan ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

7.Ö.6.: Metinde “...O zaman biraz bile olsun yalnızlığımı unutmuştum.” cümlesi ana düşünceye gönderme yapan tümce olarak yer almıştır.

7.Ö.7.: Metnin son cümlesi ana düşünce tümcesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

7.Ö.8.: Metinde 41-43. cümleler metnin ana fikrine göndermede bulunan tümceler olarak yer almıştır.

7.Ö.9.: Metnin son cümlesi olan “Kral son olarak, ağlayarak oğlu Orhan’ı vermiş ama buna dayanamayarak cadıya savaş açmış, cadıyı öldürmüş, Orhan ile yaşamışlar.” tümcesi metnin ana düşüncesine yönelik cümle olarak yer almıştır.

7.Ö.10.: Metnin son cümlesi olan “Çalışmanın ne kadar güzel bir şey olduğunun farkına varmış.” cümlesi ana fikir cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.11.: Metnin 26. cümlesinde iyilik ve yardımlaşma değerine gönderide bulunulmuştur.

7.Ö.12.: Metnin 19, 20, 21. cümleleri temel izleğe göndermede bulunan ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

7.Ö.13.: Metnin son cümlesi olan “Her şeyin fazlası zarardır.” cümlesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

7.Ö.14.: Metinde yer alan “Aybüke o an anlamış telefonda arkadaş olmayacağını.” ifadesi temel izleğe göndermede bulunan ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.1.: Metnin ana düşüncesi metnin sonunda yer alan “Bulduğu ve iyileştirdiği kuzu yardım etmiş” cümlesinde yer almaktadır.

8.Ö.2.: Metnin sonunda yer alan “ “Anne, baba! Yolumu kaybettim yoksa gelecektim, yanımda arkadaş getirdim.” demiş. Annesi ve babası sevinmiş. Hep beraber mutlu mesut yaşamışlar.” cümlesi ana düşünce cümlesini oluşturmaktadır.

8.Ö.3.: Metnin başlığı olan “Dostluk En Büyük Hazinedir” cümlesi ana düşünce tümcesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

8.Ö.4.: Metnin “ ...dışlandığını kimsenin onunla konuşmadığını söyledi. ...onunla arkadaş olabileceğimizi söyledim.” tümceleri ana düşünceye gönderimde bulunan cümleler olarak yer almıştır.

8.Ö.5.: Metnin 9. tümcesi olan “Karne günü çok güzel geçiyormuş.” ifadesi okuyucuda çağrıştırılmak istenen duyguları harekete geçirecek cümle olarak yer almıştır.

8.Ö.6.: Metnin 26. cümlesi olan “bir koyun için birbirimize küstük, bir daha küsmeyelim.” ifadesi ana düşünceye gönderimde bulunan tümce olarak yer almıştır.

8.Ö.7.: Metnin sonunda yer alan “...kime kötülük yaparlarsa onları engelleyeceklerdi, güç olan kahraman ölmek değil kahramanca yaşamaktır.” ifadesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.8.: Metnin sonunda yer alan “Ben onların özürlerin kabul ettim, nasıl olsa eski arkadaşlarımdı.” cümlesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.9.: Metnin sonunda yer alan “...komşu değil aile gibiyiz, herkes birbirini çok seviyor, çok iyi geçiniyoruz ve Beyza benim ilk arkadaşım olduğu için çok mutluyum.” ifadesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.10.: Metnin son tümcesi olan “İyi bir dost her şeyden daha kıymetli ve önemliymiş bunu bir kez daha anladım.” cümlesi metnin ana düşüncesidir.

8.Ö.11.: Metnin sonunda yer alan “Ama üçü bir arada oldukları için hiçbir şey umurlarında değildi ve bir daha ayrılmamak için birbirlerine söz verdiler.” ifadeleri ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.12.: Metinde yer alan “Çocuğun abisi artık herkese iyi davranıyormuş. Hiç kimseye kötülük yapmıyormuş.” ifadeleri ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.13.: Metnin “Dost kara günde belli olur.” cümlesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.14.: Metnin “Dostluğun önemli olduğunu ayrı kaldıkları zamanda anlamışlar.” ifadesi ana düşünce tümcesi olarak yer almıştır.

2.5. KONU

6.Ö.1.: Öyküde, zengin olan bir kızın arkadaşları yüzünden servetini kaybetmesi ve sonrasında tanıdığı bir kişi sayesinde tekrar servetine kavuşması anlatılmıştır.

6.Ö.2.: Zeynep'in geçmişte yaşadığı bir anıyı anlatmıştır ve bu anı metnin konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Anıda Zeynep'in en yakın arkadaşı Beyza ile nasıl tanıştığı ve nasıl yakın dost olduğu anlatılmıştır.

6.Ö.3.: Bir çocuğun bulduğu yaralı bir köpeği sahiplenerek onunla kurduğu dostluk anlatılmıştır.

6.Ö.4.: Metinde üç arkadaşın dostluklarına sahip çıkmaları anlatılmıştır.

6.Ö.5.: Metinde bir kız ile eşeğin dostluğu konu edinilmiştir.

6.Ö.6.: Metinde Canan adlı bir kızın köpeği ve Selin adlı kız ile aralarındaki dostluk konu edinilmiştir.

6.Ö.7.: Metinde bir kaplumbağanın arkadaşı tavşana karşı duyduğu güven duygusu anlatılmaktadır.

6.Ö.8.: Metinde dört yakın hayvan arkadaşın bir konuda fikir ayrılığına düşmeleri, sonrasında ise haksız olanların haklı olan arkadaşları tarafından affedilmeleri anlatılmıştır.

6.Ö.9.:

6.Ö.10.: Metinde Meryem'in oyun oynarken kaybolup tesadüfen biriyle tanışması ve onunla arkadaşlık kurması konu edinilmiştir.

6.Ö.11.: Metinde iki yakın arkadaşın araları açıldıktan sonra başkalarıyla arkadaşlık kurma çabaları anlatılmaktadır.

6.Ö.12.: Metinde ailesinin geçimini sağlamakla görevli olan Ömer'in iyi bir insanla karşılaşarak çok sevdiği okuluna devam etmesi anlatılmıştır.

6.Ö.13.: Metinde Rabia adlı prensesin peri diyarına yolculuğu anlatılmıştır.

6.Ö.14.: Metinde iki yakın arkadaşın katıldıkları yarışmada aralarının açılması ve tekrar barışmaları konu edinilmiştir.

7.Ö.1.: Metinde baş karakter Ahmet dayı ile onun köpeği olan Pamuk'un arasındaki dostluk anlatılmıştır.

7.Ö.2.: Metinde Sevcan ve onun köpeği olan Popi'nin ormanda başına gelen olay anlatılarak dostluklarına vurgu yapılmıştır.

7.Ö.3.: Metinde baş karakter olan kız ve onun arkadaşlarının beraber vakit geçirdikleri sırada onlarla arkadaşlık yapmayan Mert'in başına kaza gelmesi ve kazadan sonra Mert'in kız ve arkadaşları ile dostluk kurması anlatılmıştır.

7.Ö.4.: Metinde Bilge adlı kızın ilgi ve yetenekleri doğrultusundaki arayışı anlatılmıştır.

7.Ö.5.: Metinde dört yakın arkadaşın üçünün diğer arkadaşlarına yardım etmeleri ve mutluluklarını paylaşmaları anlatılmıştır.

7.Ö.6.: Metinde kahraman anlatıcı ve kardeşinin yaşadığı şehirden ayrılarak başka bir şehre uyum sağlamaya çalışmaları konu edinilmiştir.

7.Ö.7.: Metinde iki yakın arkadaşın zor zamanlarda birbirine destek olması anlatılmıştır.

7.Ö.8.: Metinde Ece adlı kızın bulduğu yaralı kediye yardım etmesi konu edinilmiştir.

7.Ö.9.: Metinde bir kralın çok sevdiği oğlu için cadıyla girdiği mücadele anlatılmıştır.

7.Ö.10.: Metinde tembel bir karıncanın aldığı ders sonrası çalışmaya başlaması anlatılmaktadır.

7.Ö.11.: Metinde Zehra ve Nehir'in dostluklarını pekiştirme süreçleri ve yatıkları iyilik anlatılmıştır.

7.Ö.12.: Metinde bir çoban ile ihtiyarın tanışıp arkadaş olmaları anlatılmıştır.

7.Ö.13.: Metinde bayram dolayısıyla şeker toplayan Eda'nın yediği şekerler yüzünden dişlerinin çürümesi anlatılmaktadır.

7.Ö.14.: Metinde teknolojik aletlerin esiri haline gelen Aybüke'nin bu bağımlılığından kurtuluşu anlatılmaktadır.

8.Ö.1.: Metinde bir çobanın vefat eden babasının kuzusunu bulması, onu sahiplenmesi ve bu kuzunun çobanı ölümden kurtarması anlatılmıştır.

8.Ö.2.: Metnin giriş kısmında metnin baş kahramanı olan çocuğun arkadaşından ayrılması anlatılırken devamında ormana gitmesi, ormanda bir köpek bulması ve bu köpek ile dostluk kurması anlatılmıştır.

8.Ö.3.: Metinde Muhammed adlı çocuğun annesi ile bir kitap alması ve aldığı kitapta yazan dostluk temalı hikaye anlatılmaktadır.

8.Ö.4.: Metinde aynı zamanda metnin baş kahramanı olan anlatıcının herkes tarafından dışlanmış bir kızı hayata kazandırması anlatılmıştır.

8.Ö.5.: Metinde Esra ve kardeşi Tolga'nın karne günü heyecanı anlatılmıştır.

8.Ö.6.: Metinde çobanlık yapan iki arkadaşın dostlukları anlatılmaktadır.

8.Ö.7.: Metinde Efe ve arkadaşlarının kurdukları kulüpte insanlara yardımcı olmaları anlatılmıştır.

8.Ö.8.: Metinde kahraman anlatıcının kilolarıyla dalga geçip kalbini kıran arkadaşlarıyla seneler sonra karşılaşması ve onları affetmesi anlatılmıştır.

8.Ö.9.: Metinde maddi olarak zor zamanlar geçiren Büşra ve ailesinin sıkıntılarından kurtulma süreci anlatılmıştır.

8.Ö.10.: Metinde banka borcu nedeniyle paraya ihtiyacı olan başkahramanın yakın arkadaşının desteğiyle sıkıntısını aşması anlatılmaktadır.

8.Ö.11.: Metinde sınıfta diğer arkadaşları tarafından aşağılanıp dışlanan iki arkadaşın kendilerine kötülük yapan kızlardan birine iyilikle karşılık vererek onu kazanmaları anlatılmıştır.

8.Ö.12.: Metinde herkese kötülük yapan bir çocuğun yaşadığı hastalıktan sonra iyi bir insan olması anlatılmıştır.

8.Ö.13.: Metinde hiç arkadaşı olmayan bir kızla başkahramanın dost olma süreçleri anlatılmıştır.

8.Ö.14.: Metinde iki yakın arkadaş olan Mustafa ve Mert'in aralarının açılması ve sonrasında tekrar barışmaları anlatılmıştır.

2.6. İÇERİK ŞEMASI

6.Ö.1.:

Giriş bölümü: 1-7 cümleler arası giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde metnin başkahramanı olan kızın zengin bir ailesinin olması ve kızın arkadaşları için yüklü harcamalar yapması dile getirilmiştir.

Gelişme bölümü: 8-17 cümleler arası gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde kızın ailesinin servetini kaybetmesi, kızın arkadaşlarını evlenip yuva kurmaları, kızın başına

gelenlerden haberdar olan Esra'nın kız ile tanışıp arkadaş olması ve buldukları fikir ile tekrar zengin olmaları anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 18-20 cümleler arası sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde kızın zengin biriyle evlenip Esra ile yakın arkadaş olmaları ve eski arkadaşlarının yaptıklarından pişman olmalarına yer verilmiştir.

6.Ö.2.:

Giriş bölümü: 1-6 cümleler arası giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Zeynep'in kendisini tanıtmayı, okulundan ve sınıf arkadaşlarından memnun olmadığından, eski okulunu ve arkadaşı Beyza'yı çok özlediğinden söz etmiştir.

Gelişme bölümü: 7-15 cümleler arası gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Zeynep'in arkadaşı Beyza ile nasıl tanıştığını anlatmaya başlaması ve Edirne'ye gitmesi, Beyza ile yakın arkadaş olmaları ve her gün görüşmeleri, Beyza ile oyun oynamaları sırasında yabancıların Zeynep'i kaçırmaya çalışması, Beyza'nın Zeynep'i kurtarıırken kendisinin kaçırmaması, Zeynep'in Beyza'nın ailesine durumu haber vermesi ve Beyza'nın bulunması anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 16- 22 cümleler arası sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Zeynep'in evine dönmesi, okulların açılması ve sınıfa yeni gelen kişinin Beyza olması ve Zeynep'in bu duruma sevinmesi, Zeynep ve ailesinin taşınması ve Beyza ile ayrılımları anlatılmıştır.

6.Ö.3.:

Giriş bölümü: 1. cümle giriş cümlesini oluşturur. Bölümde çocuğun ormana gitmesine yer verilmiştir.

Gelişme bölümü: 2-13. cümleler gelişme bölümünü oluşturur. Bu bölümde çocuğun ormanda kapana sıkışmış bir köpek bulması, köpeği evine götürüp tedavi etmesi, çocuğun babasına olanları anlatması ile ailenin köpeği sahiplenmesine yer verilmiştir.

Sonuç bölümü: 14-15. cümleler sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde köpek ve çocuğun dostluk kurması anlatılmıştır.

6.Ö.4.:

Giriş bölümü: 1-6. cümleler metnin giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde kahramanlar arasındaki dostluk bağı anlatılmıştır.

Gelişme bölümü:7-12. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde üç arkadaşın dostluklarının sınındığı olay anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 13-16. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde üç arkadaşın kendilerine kurulan tuzaktan kurtulmaları anlatılmıştır.

6.Ö.5.:

Giriş Bölüm: 1-4. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde metnin kahramanları kız, kızın annesi ve eşekleri tanıtılmıştır.

Gelişme Bölümü: 5-12. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde eşeğin kaybolması sonrasında anne ve kızın eşeği bulmaları ve kızın eşeğine kızması anlatılmıştır.

Sonuç Bölümü: 13 ve 14. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde kızın eşeğinin kalbini kırdığı için pişman olması ve eşek ile birbirlerinden özür dileyip barışmaları anlatılmıştır.

6.Ö.6.:

Giriş Bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde Canan ve köpeği arasındaki dostluğa değinilmiştir.

Gelişme Bölümü: 4-11. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde Canan'ın köpeğinin kaybolması ve arkadaşı Selin sayesinde köpeğini bulması anlatılmıştır.

Sonuç Bölümü: 12-8. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde Canan'ın başından geçenleri annesine anlatması yer almaktadır.

6.Ö.7.:

Giriş Bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde kaplumbağanın, emanetini arkadaşı tavşana vererek memleketine doğru yola çıkması anlatılmıştır.

Gelişme Bölümü: 4-8. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bölümde kaplumbağanın verdiği emanetten doğayı endişe duyması üzerine geri dönmesi, içi rahatlayınca tekrar memleketine gitmesi anlatılmıştır.

Sonuç Bölümü: 9. cümle metnin sonuç bölümüdür. Bölümde kaplumbağanın evine dönünce emanetini sağlam olarak geri alınca arkadaşı tavşana olan güveninin artması anlatılmıştır.

6.Ö.8.:

Giriş Bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde dört hayvanın dostluğundan kısaca söz edilmiştir.

Gelişme Bölümü: 4-24. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde ormanda duyulan ses üzerine hayvanların ormanı terk etmeye başlaması ile geyik ve arkadaşları arasında fikir ayrılığı oluşması, geyiğin sesin sebebini öğrenmesi ve sorunu çözmek için diğer hayvanlardan yardım alması anlatılmıştır.

Sonuç Bölümü: 25. cümle metnin sonuç cümlesidir. Bölümde diğer hayvan arkadaşlarının geyiğe güvenip ona destek olmadıkları için pişman olmaları ve geyiğin onları affetmesi anlatılmaktadır.

6.Ö.9.:

Giriş Bölümü: Metnin 1-5. cümleleri giriş bölümüdür. Bölümde fakir oğlan ve güzel kızın ilk karşılaşmalarından söz edilmiştir.

Gelişme Bölümü: Metnin 6-13. cümleleri metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde güzel kızın birisi tarafından kaçırlması ve kızı kurtarmak için fakir oğlanın yaşadıkları anlatılmıştır.

Sonuç Bölümü: 14-17. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde fakir oğlanın güzel kızı kurtarması ve sonsuza kadar dost olmaları anlatılmıştır.

6.Ö.10.:

Giriş Bölümü: 1-5. cümleler metnin giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Meryem adlı kızın arkadaşının olmayışından yüzeysel olarak bahsedilmiş ve Meryem'in oyun oynamak için evden çıkması anlatılmıştır.

Gelişme Bölümü: 6-16. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde Meryem'in karda oynarken kaybolması ve bir kızla tanışıp arkadaş olması anlatılmıştır.

Sonuç Bölümü: 17-19. cümleler sonuç bölümüdür. Bölümde Meryem'in evine dönmesi, olanları annesine anlatması ve bir arkadaş edindiği için yaşadığı mutluluk anlatılmıştır.

6.Ö.11.:

Giriş Bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde iki arkadaşın ve birbirlerine küsmelerinden bahsedilmiştir.

Gelişme bölümü: 4-10. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde iki arkadaşın aralarının açılması üzerine başkalarıyla da arkadaşlık kurmalarını gerektiğini anlamaları ve birlikte bunun için girişimde bulunma fikirlerine yer verilmiştir.

Sonuç Bölümü: 1-12 cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde iki arkadaşın sınıftaki diğer çocuklarla aralarını düzeltmek için onlara pasta almaları ve birlikte yemeleri ile arkadaşlık kurmaları anlatılmıştır.

6.Ö.12.:

Giriş bölümü: 1-5. cümleler metnin giriş bölümüdür. Ömer'in hayat şartlarına yüzeysel olarak değinilmiş ve onun okuma isteğinden bahsedilmiştir.

Gelişme bölümü: 6-10. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Ömer'in yardımsever bir insan sayesinde hem okuyup hem çalıştığı anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 11-16. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde Ömer'in okulunu bitirmesi, meslek sahibi olması ve yardıma muhtaç olanlara yardım etmesi anlatılmıştır.

6.Ö.13.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Rabia adlı prenses kısaca tanıtılmıştır.

Gelişme bölümü: 4-10. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bölümde Rabia'nın peri ile tanışması ve onunla peri diyarına gitmesi anlatılmaktadır.

Sonuç bölümü: 11-12. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde Rabia'nın peri diyarında kalması anlatılmıştır.

6.Ö.14.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde metnin genelinde bahsedilen olay soru biçiminde okuyucuya yöneltmiştir.

Gelişme bölümü: 4-24. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Zeynep ile Sevim'in katıldıkları yarışmada aralarının açılması, sonrasında ise sınıfta yaşadıkları olumsuz bir olayın etkisiyle birbirlerini savunmaları anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 25-30. cümleler metnin sonuç bölümüdür. İki arkadaşın barışmaları anlatılmıştır.

7.Ö.1.

Giriş bölümü: 1-5. cümleler giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Ahmet dayıdan ve onun hayvanlarından söz edilmiştir.

Gelişme bölümü: 6-14. cümleler gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Ahmet dayının, kedisini bir kadına vermesi, kedinin ölmesi sonucu Ahmet dayının köpeğine bağlanması ve çok sevmesi, köpeğin yavru olması, köpeğin ölmesi, Ahmet dayıya bir köpeğin saldırmaması ve ölen köpeğin yavrularının Ahmet dayıyı kurtarması anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 14-15. cümleler sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Ahmet dayının köpeğine minnettarlık duyması dile getirilmiştir.

7.Ö.2.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Sevcan'ın tanıtılmış ve Sevcan'ın hayvanlarını çok sevdiğinin belirtilmiştir.

Gelişme bölümü: 4-14. cümleler gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Sevcan'ın hayvanları beslemek için köpeği ile orana gitmesi, ormanda tuzağa düşmesi sonucu köpeğinin yardım getirmek için uzaklaşması ve köpeğin, Sevcan'ın babası ile birlikte geri gelmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 15-17. cümleler sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde babanın itfaiyeyi araması, Sevcan'ın kurtarılması ve Sevcan'ın köpeğinin kıymetini bir kez daha anlaması dile getirilmiştir.

7.Ö.3.

Giriş bölümü: 1-4. cümleler giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde çocuğun sabah uyandığında annesinden izin alıp arkadaşlarının yanına gitmesine yer verilmiştir.

Gelişme bölümü: 5-19. cümleler gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde çocuğun arkadaşları ile oyun oynarken Mert'in oyun alanına gelmesi, Mert'in arkadaşlarının oyun teklifini reddedip telefonla oynarken Mert' e araba çarpması, Mert'in hastaneye kaldırılması ve arkadaşlarının Mert'i ziyaret etmeleri anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 20. cümle sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Mert'in iyileşmesi ve arkadaşlarıyla yakınlık kurması anlatılmıştır.

7.Ö.4.:

Giriş bölümü: 1-7. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde Bilge'nin aile üyelerinin ilgi alanlarından bahsedilmiş ve başkahramanın arayış içinde olduğu bir soru cümlesi ile belirtilmiştir.

Gelişme bölümü: 8-24. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bölümde Bilge'nin düşünmek için gittiği parkta yaşadıkları anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 25-29. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde Bilge'nin arayışının sonucuna ulaşması anlatılmıştır.

7.Ö.5.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde dört arkadaşın ve bu arkadaşların bekleyişinden söz edilmektedir.

Gelişme bölümümü: 4-11. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde dört arkadaşın kartopu oynamak için sözleşmesi ancak, Erdem'in atkısı ve eldiveni olmadığı için dışarı çıkamaması, arkadaşlarının da Erdem'e boyunluk ve eldiven alması anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 12. cümle sonuç bölümüdür. Erdem'in arkadaşlarının davranışı ile duyduğu mutluluk dile getirilmiştir.

7.Ö.6.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde kahraman anlatıcının yaşadıkları şehirden ayrılmaları anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 4-14. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde kahramanın arkadaşlarından ayrıldığı için yaşadığı üzüntü ve gittiği yere alışmaya çalışması anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: Metnin 15. cümlesi sonuç bölümüdür. Bölümde kahramanın yeni hayatına alışma sürecini nasıl geçirdiği anlatılmıştır.

7.Ö.7.:

Giriş bölümü: 1-6. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde iki çocuğun yakın dostluğundan bahsederken bir gün aralarının bozulmasına değinmiştir.

Gelişme bölümü: 7-29. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde çocuklardan birinin kendisine yeni bir arkadaş edinmesi sonrası yaşadığı maddi sıkıntı nedeniyle bu arkadaşının kendisine yardım etmeyişi ve onun eski dostunun yanına gitmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 30-32. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde iki arkadaşın barışarak sorunu çözmeleri anlatılmıştır.

7.Ö.8.:

Giriş bölümü: 1-11. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde Ece'nin yaralı bir kediye çantasına koyup okula götürmesi anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 12-39. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde Ece'nin okula götürdüğü kedinin sınıfta miyavladığı için öğretmenin kediye görmesi ve kediye veterinere götürmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 40-43. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde Ece ve öğretmeni veteriner kliniğinde kedinin gerçek sahibi ile tanışır ve kediye sahibine teslim etmenin mutluluğunu yaşarlar.

7.Ö.9.:

Giriş bölümü: 1-5. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde hiç çocuğu olmayan krala cadının bir teklifte bulunması anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 6-17. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Kral'ın cadı sayesinde üç oğlunun olması ve cadının yaptığı anlaşma gereği Kral'dan oğullarından birini istemesi konu edinilmiştir.

Sonuç bölümü: 18. tümce metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde Kral'ın oğlu için cadı ile savaşması anlatılmıştır.

7.Ö.10.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde tembel tombul karınca ve ailesinden bahsedilmiştir.

Gelişme bölümü: 4-10. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bölümde yaşanan kıtlık nedeniyle tombul karınca ve ailesinin yaşadığı zorluklar anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 11-13. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde tombul karıncanın yaşadığı olaylardan ders çıkarması anlatılmıştır.

7.Ö.11.:

Giriş bölümü: 1-10. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde Nehir'in arkadaşlık ilişkilerine yüzeysel olarak değinilmiştir.

Gelişme bölümü: 11-24. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Nehir'in Zehra ile tanışması ve birlikte yarışmaya katılmaları anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 25-29. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde Nehir ve Zehra'nın yaptıkları iyilik ve dostluklarının güçlenmesinden söz edilmiştir.

7.Ö.12.:

Giriş bölümü: 1-4. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde çoban Mehmet'ten söz edilmiştir.

Gelişme bölümü: 5-18. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde çobanın bir ihtiyar ile tanışması ve arkadaş olmaları anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 19-21. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde çobanın arkadaşına hastalığı süresince destek olması anlatılmıştır.

7.Ö.13.:

Giriş bölümü: 1-4. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde Eda'nın bayram nedeniyle şeker toplamasından söz edilmiştir.

Gelişme bölümü: 5-20. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Eda'nın çok fazla şeker toplaması ve tüketmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 21-26. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde Eda'nın diş ağrısı nedeniyle doktora gitmesi ve dişinin çürüdüğünü öğrendiğinde bundan ders çıkarması anlatılmıştır.

7.Ö.14.:

Giriş bölümü: 1-5. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde Aybüke'nin telefon bağımlılığına değinilmiştir.

Gelişme bölümü: 6-13. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Aybüke arkadaşlarının kendisine yaptığı doğum günü sürprizi ile telefon bağımlılığı yüzünden arkadaşlarını ne kadar ihmal ettiğinin farkına varır.

Sonuç bölümü: 14-16. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde Aybuke'nin bağımlılığına son vereceğine dair ailesine söz vermesi anlatılmıştır.

8.Ö.1.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde çobanın tanıtılmıştır.

Gelişme bölümü: 4-20. cümleler gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde çobanın dağda bir kuzu bulması ve kuzuyu sahiplenmesi sonrası kuzunun ayağındaki ipten vefat eden babasının kuzusu olduğunu anlaması ve çobanın dağda kuzu otlatırken uçuruma düşmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 21-24. cümleler sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde kuzunun yardımıyla çobanın düştüğü yerden çıkması ve çoban ile kuzunun dostluk kurması anlatılmıştır.

8.Ö.2.:

Giriş bölümü: 1-4. cümleler giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde çocuğun arkadaşından ayrılması ve buna çok üzülmesine yer verilmiştir.

Gelişme bölümü: 5-21. cümleler gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde çocuğun ormana gitmesi, orada bir köpek bulması ve köpekle birlikte kaybolmaları sonucu bir kulübeye sığınmaları, köpeğin çocuğa yiyecek bulup getirmesi ve ertesi gün evi bulmaya çalışmaları anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 22-25. cümleler sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde çocuğun evin yolunu bulması ve köpek ve çocuğun birlikte yaşamaları anlatılmıştır.

8.Ö.3.:

Giriş bölümü: 1-4. cümleler giriş bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Muhammed'in annesi ile birlikte alışverişe çıkması ve bir kitap almasına yer verilmiştir.

Gelişme bölümü: 5-17. cümleler gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Muhammed'in kitabı okumaya başlaması, kitapta hiç arkadaşı olmayan bir çocuktan bahsedilmesi ve bu çocuğun ayağı kırılan başka bir çocuğa yardım etmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 18-22. cümleler sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde iki çocuğun yakın arkadaş olmaları ile kitaptaki hikayenin sona ermesine yer verilmiştir.

8.Ö.4.:

Giriş bölümü: 1-4. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde başkahraman ve arkadaşının okulun ilk günü yaşadıkları kötü olay anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 5-20. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde kahraman anlatıcı, Simge'nin hırçınlığının sebebini öğrenir ve onunla konuşarak arkadaş olurlar.

Sonuç bölümü: 21-23. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde kahraman anlatıcı Simge ile Ayşe'yi bir araya getirir.

8.Ö.5.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde Esra'nın kardeşi Tolga ile birlikte karne günü okula gitmeleri anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 4-23. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde Esra ve arkadaşlarının karne günü yaşadıkları eğlenceli anlardan söz edilmiştir.

Sonuç bölümü: 24-26. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde Esra'nın başından geçenleri günlüğe aktarması anlatılmıştır.

8.Ö.6.:

Giriş bölümü: 1-5. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde iki arkadaşın ve onların çobanlık yapmalarında yüzeysel olarak söz etmiştir.

Gelişme bölümü: 6-22. cümleler gelişme bölümüdür. Bölümde koyunun birinin kaybolması sonucu iki arkadaşın birbirine küsmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 23-27. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde iki arkadaşın anneleri tarafından barıştırılması anlatılmıştır.

8.Ö.7.:

Giriş bölümü: 1-6. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde Efe'nin yaşadığı heyecandan dolayı uykuya dalamasına değinilmiştir.

Gelişme bölümü: 7-24. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Efe ve arkadaşlarının insanlara yardım etmek için kurdukları kulüpten söz edilmiş ve Efe'nin bulduğu bir bebeği, ailesinin evlatlık alması anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 25-30. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde Efe'nin askerleri görmesiyle “vefa, yardımseverlik, azimli olma” gibi erdemleri düşünerek kulübe gidip arkadaşlarıyla sözleşmeleri anlatılmıştır.

8.Ö.8.:

Giriş bölümü: 1-7. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde kahraman anlatıcı ve arkadaşlarının parkta spor yaparken arkadaşlarının kahraman anlatıcı ile dalga geçip onu üzmesi anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 8-15. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bölümde kahraman anlatıcının yıllar sonra eski arkadaşlarıyla karşılaşması anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 16-18. cümleler metnin sonuç bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde arkadaşlarının pişman olup kahraman anlatıcıdan özür dilemesine yer verilmiştir.

8.Ö.9.:

Giriş bölümü: 1-4. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde Büşra ve ailesi yüzeysel olarak tanıtılmış ve Büşra'nın hiç arkadaşının olmayışına değinilmiştir.

Gelişme bölümü: 5-22. cümleler gelişme bölümüdür. Bölümde Büşra ve ailesinin geçim sıkıntısı nedeniyle başka bir şehre taşınmaları ve oradaki komşuları sayesinde sıkıntılarından kurtulmaları anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 23-28. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde iki ailenin dostluğuna ve Büşra'nın arkadaş edinme sevincine değinilmiştir.

8.Ö.10.:

Giriş bölümü: 1-5. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde başkahramanın borcundan dolayı banka tarafından aranması anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 6-20. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde başkahramanın borcunu ödemek için para araması ve en yakın arkadaşından destek görmesine yer verilmiştir.

Sonuç bölümü: 21-23. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde başkahramanın dostluğun kıymetini anlaması anlatılmıştır.

8.Ö.11.:

Giriş bölümü: 1-2. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde sınıftaki diğer kızlar tarafından dışlanan Nur ve Kevser'den söz edilmiştir.

Gelişme bölümü: 3-17. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde Nur ve Kevser'in maruz kaldıkları zorbalıklar ve kötülük yapan kızlardan birine yardım etmeleri anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 18-19. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bölümde Nur ve Kevser'in yardım ettikleri kızın doğruyu görüp onlardan özür dilemesine yer verilmiştir.

8.Ö.12.:

Giriş bölümü: 1-6. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde başkahraman çocuk ve abisi yüzeysel olarak tanıtılmıştır.

Gelişme bölümü: 7-17. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde çocuğun abisinin hastalanması ve köylülerin yardımıyla iyileşmesi anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 18-20. cümleler metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde çocuğun abisinin iyileşip kötülük yapmayı bırakması anlatılmıştır.

8.Ö.13.:

Giriş bölümü: 1-2. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bölümde başkahraman ile arkadaşının ilk karşılaşması anlatılmıştır.

Gelişme bölümü: 3-15. cümleler metnin gelişme bölümüdür. Bu bölümde başkahramanın ailesinin yardımıyla kızla ilgili bilgi edinmesi ve bu kızla arkadaşlık kurması sonrası yaşadığı kaza neticesinde bu arkadaşından aldığı destek dile getirilmiştir.

Sonuç bölümü: 16. cümle sonuç bölümüdür. Bu bölümde başkahramanın kurduğu dostluktan dolayı mutlu olduğuna yer verilmiştir.

8.Ö.14.:

Giriş bölümü: 1-3. cümleler metnin giriş bölümüdür. Bu bölümde Mustafa ve Mert'in dostluğuna ve ailelerinin birbiriyle anlaşamamasına yüzeysel olarak yer verilmiştir.

Gelişme bölümü: 4-13. cümleler metnin gelişme bölümünü oluşturmaktadır. Bölümde iki arkadaşın aralarının açılması ve aradan zaman geçtikten sonra tekrar barışmaları sonrası ailelerinin de barışması anlatılmıştır.

Sonuç bölümü: 14. cümle metnin sonuç bölümüdür. Bu bölümde iki ailenin mutluluğuna yer verilmiştir.

2.7. KONU DEĞİŞİMİ BELİRLEYİCİLERİ

6.Ö.1.: Metinde “ sonra, kısa zamanda” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.2.: Metinde “ bir hafta sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.3.: Metinde “sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.4.: Metinde “ ancak, ama” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.5.: Metinde “ bir gün, ama” konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.6.: Metinde “bir gün, sonra” konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.7.: Metinde “bir gün” konu değişimi belirleyicisi kullanılmıştır.

6.Ö.8.: Metinde “ bir gün, her gün, artık, gece olunca, sabah olduğunda, bir de ne görsün, bir anda” konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.9.: Metinde “bir gün” konu değişimi belirleyicisi kullanılmıştır.

6.Ö.10.: Metinde “ sonunda, ardından, sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.11.: Metinde “ertesi gün, o günden sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

6.Ö.12.: Metinde “gel zaman git zaman, artık, sonra” ifadeleri konu değişimi belirleyicileri olarak yer almıştır.

6.Ö.13.: Metinde “ bir zamanlar, sonra, artık” ifadeleri konu değişimi belirleyicileri olarak kullanılmıştır.

6.Ö.14.: Metinde “bir gün, sonra, ... süre sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri yer almıştır.

7.Ö.1.: Metinde “kısa süre sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.2.: -

7.Ö.3.:Metinde “sonra , aradan dört gün geçti” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.4.: “sonra, bir anda, bir an evvel, biraz sonra, artık” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.5.: Metinde “sabah kalktıklarında” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.6.: Metinde “bir sene önceydi, bir gün, ilk önce, bir gün sonra, zaman içinde, ilk başlarda sonra, her geçen gün” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.7.: Metinde “bir gün, ondan sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.8.: Metinde “ama, bu yüzden, daha sonra, sonra, bir daha, meğer, en sonunda” gibi konu değişimi belirleyicileri yer almıştır.

7.Ö.9.: Metinde “bir gün, üç yıl sonra, son olarak” konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.10.: Metinde “ama, bir de, artık, sonraki sene” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.11.: Metinde “ bir gün, ertesi gün” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.12.: Metinde “bir gün, daha önce” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.13.: Metinde “bazen, artık, sabah olduğunda” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

7.Ö.14.: Metinde “şimdi, bir daha, bir daha asla, artık” gibi konu değişimi belirleyicilerine yer verilmiştir.

8.Ö.1.: Metinde “sonra, artık, iki hafta kadar, uyandığında, o günden sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.2.: Metinde “aylar haftalar geçmiş, akşama doğru, sabaha doğru, sonra, en sonunda” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.3.: Metinde “sonunda, sonra, bundan sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.4.: Metinde “beri, bu zamana kadar, sonra, eskiden beri, akşam” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.5.: Metinde “sonra, öğle arasıymış, dersler bitmiş” konu değişimi belirleyicileri yer almıştır.

8.Ö.6.: Metinde “bir gün, artık, sonra, bir anda, bir süre, bir daha asla” gibi konu değişimi belirleyicilerine yer verilmiştir.

8.Ö.7.: Metinde “uzun zaman, artık, bazen” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.8.: Metinde “sonrasında; günler günleri, aylar ayları, yıllar yılları kovalamış; bir gün, tekrar, zaman akıp gitmişti” gibi konu değişimi belirleyicilerine yer verilmiştir.

8.Ö.9.: Metinde “bir ay sonra, aradan birkaç gün geçti” gibi konu değişimi belirleyicilerine yer verilmiştir.

8.Ö.10.: Metinde “birden, en başta, aradan biraz zaman geçtikten sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.11.: Metinde “bir gün, sonra” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.12.: Metinde “bir gün, o sırada, artık” gibi konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

8.Ö.13.: Metinde “ertesi gün, akşam oldu, bir süre, artık” gibi konu değişimi belirleyicileri yer almıştır.

8.Ö.14.: Metinde “bir gün, yıllar geçmiş, bir aralar” konu değişimi belirleyicileri kullanılmıştır.

2.8. BİÇEM

6.Ö.1.: Basit, sıralı, bağlı ve birleşik yapı cümlelere yer verilen metinde uzun cümleler kullanılmıştır. Doğrudan anlatım yapan cümlelerin yanı sıra sebep- sonuç cümlelerine de metinde yer verilmiştir. Sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Metin hakim bakış açısıyla yazılmıştır.

6.Ö.2.: Metinde basit, bağlı ve birleşik yapı cümlelere yer verilmiştir. Sebep- sonuç cümlelerine yer verilmiştir. Sade ve anlaşılır bir dil kullanılan metinde kahraman bakış açısı ile anlatım yapılmıştır.

6.Ö.3.: Bağlı ve birleşik yapı cümlelere yer verilen metinde uzun cümleler kullanılmıştır. Doğrudan ve dolaylı anlatım yapan cümlelere ve sebep- sonuç cümlelerine yer verilmiştir. Açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Metin hakim bakış açısıyla yazılmıştır.

6.Ö.4.: Metinde basit ve birleşik yapı cümlelere yer verilirken bağlı yapı cümleler sıklıkla kullanılmıştır. Sade bir anlatımla olaylar ele alınırken sanatsal ifadeler kullanılmamıştır. Metinde özne yüklem uyumsuzlukları göze çarpmaktadır. Hakim bakış açısı ile olaylar anlatılmıştır.

6.Ö.5.: Metinde basit, bağlı, birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Tırnak içinde alıntı sözlere yer verilmiştir. Açık ve anlaşılır bir dil kullanılan metinde kişileştirme ve konuşurma sanatları kullanılmıştır. Hakim bakış açısı ile anlatım yapılmıştır.

6.Ö.6.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümlelere yer verilmiştir. Karşılıklı diyalogların olduğu metinde kişileştirme sanatına yer verilmiştir. Eksik yüklem (16 ve 18) cümlelerde düşüklüğe neden oluştur. Metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır.

6.Ö.7.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Doğrudan aktarım cümlelerine yer verilmiştir. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Kişileştirme ve konuşurma sanatlarından yararlanılmıştır. Hakim bakış açısının kullanıldığı metinde paragraf düzenine dikkat edilmemiştir.

6.Ö.8.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Doğrudan aktarım cümlelerine yer verilen metinde açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Konuşurma ve kişileştirme sanatına yer verilen metin hakim bakış açısı ile yazılmıştır.

6.Ö.9.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Tırnak içinde alıntı sözlere yer verilmiştir. Açık ve anlaşılır bir dil kullanılırken sanatsal ifadelere yer verilmemiştir. Metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır.

6.Ö.10.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. Doğrudan aktarım cümlelerine yer verilmiştir. Metinde sanatsal ifadelere yer verilmezken kullanılan dil akıcı ve anlaşılırdır. Hakim bakış açısı kullanılan metinde paragraf düzenine dikkat edilmemiştir.

6.Ö.11.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı diyaloglara yer verilen metinde, açık ve anlaşılır bir dil kullanılmış; sanatsal ifadelere yer verilmemiştir. Anlatım hakim bakış açısı kullanılarak anlatılmıştır.

6.Ö.12.: Metinde yer alan cümleler kurallıdır. Basit, bağı, birleşik cümle yapıları kullanılmıştır. Dolaylı aktarım cümlelerine (8-9) yer verilmiştir. Metin hakim bakış açısı ile anlatılmıştır. Anlatım sade söz sanatlarından uzaktır.

6.Ö.13.: Metinde basit cümle yapılarının yanı sıra birleşik ve bağı cümle türleri de sıklıkla kullanılmıştır. Metinde uzun cümleler yer almaktadır. Karşılıklı diyaloglara ve dolaylı anlatımlara yer verilmiştir. Paragraf düzenine uyulmadığı görülmektedir. Söz sanatlarına yer verilmeyen metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır.

6.Ö.14.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Doğrudan anlatım ile karşılıklı diyaloglara yer verilmiştir. Ara sözlerin yer aldığı metinde eksilteli cümleler ve soru cümleleri kullanılmıştır. Metinde kullanılan dil açık ve sadedir. Sanatsal ifadelere yer verilmemiştir. Hakim bakış açısı kullanılmıştır. Paragraf düzenine dikkat edilmemiştir.

7.Ö.1.: Metin hakim bakış açısıyla yazılmıştır. Kahramanların duygu ve düşüncelerine yer verilmiştir. Doğrudan ve dolaylı anlatım yapan cümlelerin yanı sıra sebep- sonuç cümleleri de kullanılmıştır. Metin açık ve anlaşılır bir dille yazılmıştır. Bazı bölümlerde “ yumuşacık, bembeyaz tüyleri vardı” gibi betimlemelere yer verilmiştir.

7.Ö.2: Metin, hakim bakış açısıyla yazılmış olup kahramanın söyleme dökülmeyen düşüncelerine yer verilmiştir. Sebep- sonuç, amaç- sonuç cümleleri kullanılmıştır. “..pat diye bir ses geldi.” Cümlesinde olduğu gibi yansıma sözcükler kullanılmıştır. Metin, açık ve anlaşılır bir dille yazılmıştır.

7.Ö.3.: Metin, kahraman bakış açısıyla yazılmış, doğrudan ve dolaylı anlatıma sahip cümlelerin yanı sıra sebep- sonuç cümleleri de kullanılmıştır. Metinde betimlemelere sıklıkla yer verilmiştir ve açık anlaşılır bir dille yazılmıştır.

7.Ö.4.: Metinde basit, bağlı ve birleşik yapı cümleler bir arada verilmiştir. Karşılıklı diyaloglara yer verilen metinde sanatsal ifadeler bulunmamaktadır. Açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Hakim bakış açısıyla dile getirilen metnin bazı bölümlerinde bakış açısının değiştiği ve kahraman anlatıcının yer aldığı görülmektedir.

7.Ö.5.: Metinde basit yapı cümlelere yer verildiği gibi daha çok birleşik ve bağlı cümle yapıları kullanılmıştır. Dolaylı anlatımın yer aldığı cümleler (9,12) bulunmaktadır. Metinde paragraf düzenine dikkat edilmemiştir. “dört göle beklemek, havalara uçmak” deyimlerine yer verilirken sanatsal söyleyişler kullanılmamıştır. Anlatım hakim bakış açısı ile yapılmıştır.

7.Ö.6.: Metinde basit, bağlı, birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. Bağlaçlarla bağlanan uzun cümleler yer almıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Sanatsal anlatıma yer verilmeyen metinde kahraman anlatıcı kullanılmıştır. Paragraf düzenine dikkat edilmemiştir.

7.Ö.7.: Metinde genel olarak basit yapı kısa cümleler kullanılmıştır. Anlatım yalın ve açıktır. İç monolog cümlesine (13) yer verilmiştir. Söz sanatlarına yer verilmeyen metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır. Paragraf düzenine dikkat edilmemiştir.

7.Ö.8.: Metinde basit, bağlı ve birleşik cümleler kullanılmıştır. Dolaylı aktarım cümlelerine yer verilmiştir. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Sanatsal söyleyişlere yer verilmemiştir. Hakim bakış açısı kullanılmıştır.

7.Ö.9.: Metinde basit, bağlı ve birleşik yapı cümleler yer almıştır. Karşılıklı diyaloglara yer verilen metinde açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Söz sanatlarına yer verilmemiştir. Hakim bakış açısı kullanılmıştır.

7.Ö.10.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Kişileştirme sanatının ağırlıkta olduğu metinde anlatım açık ve anlaşılırdır. Hakim bakış açısı kullanılmıştır.

7.Ö.11.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler yer almıştır. Eksilteli cümlelerin kullanıldığı metinde açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Metin hakim bakış açısı ile yazılmıştır.

7.Ö.12.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. Doğrudan ve dolaylı aktarım cümlelerine yer verilen metinde sanatsal ifadeler kullanılmamıştır. Açık ve anlaşılır bir dil kullanılan metin hakim bakış açısı ile ele alınmıştır.

7.Ö.13.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. Dolaylı aktarım cümlelerine yer verilen metinde sanatsal söylemler kullanılmamıştır. Metinde kullanılan dil açık ve anlaşılırdır. Hakim bakış açısı ile anlatım yapılmıştır.

7.Ö.14.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümlelere yer verilmiştir. Doğrudan aktarım cümlelerine sıklıkla başvuru olan metinde sanatsal söylemler kullanılmamıştır. Açık ve anlaşılır bir dil kullanılan metin hakim bakış açısı ile anlatılmıştır.

8.Ö.1.: Metin hakim bakış açısıyla yazılmış ve kahramanın duygularına yer verilmiştir. Sebep-sonuç cümlelerine sıklıkla yer verilmiştir. Betimlemelerden yararlanılmıştır. Açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.

8.Ö.2.: Metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır. Doğrudan anlatım ve sebep-sonuç cümlelerine yer verilmiştir. Durum betimlemeleri yapılmıştır. Metin, açık ve anlaşılır bir dille yazılmıştır.

8.Ö.3.: Metin, hakim bakış açısıyla yazılmıştır. Kahramanın iç monologlarına yer verilmiştir. Metinde doğrudan anlatım cümleleri sıklıkla kullanılmıştır. Açık ve anlaşılır bir dil vardır.

8.Ö.4.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. İç monolog ve diyaloglara yer verilen metinde sanatsal söylemler kullanılmamıştır. Dil açık ve anlaşılırdır. Kahraman anlatıcı ile olaylar aktarılmıştır.

8.Ö.5.: Metinde basit, bağı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Doğrudan aktarım cümlelerine yer verilen metinde sanatsal söylemler kullanılmamıştır. Açık ve anlaşılır bir dil ile aktarılan metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır.

8.Ö.6.: Metinde basit yapı cümleler kullanılmakla birlikte çoğunlukla bağı ve birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. Karşılıklı diyaloglara yer verilen metinde anlatım açık ve anlaşılırdır. Sanatsal söylemler kullanılmamıştır. Hakim bakış açısı ile anlatım yapılmıştır.

8.Ö.7.: Metinde basit, birleşik ve bağlı yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Doğrudan aktarım cümlelerine yer verilen metinde, açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Sanatsal söylemlerden yararlanılmayan metin, hakim bakış açısı ile aktarılmıştır. Metnin giriş bölümünde yer alan “doğum günü” değinmesi, metnin doğum günü üzerine kurulu bir olay örgüsü içinde olacağı izlenimi doğursa da metnin ilerleyen bölümlerinin yardımlaşma konusu üzerinden devam etmesi anlatıda bir kopukluk meydana getirmiştir ve bütünselliği bozmuştur.

8.Ö.8.: Metinde basit, bağlı ve birleşik yapı cümleler bir arada kullanılmıştır. Kullanılan dil açık ve anlaşılırdır, sanatsal ifadeler yer verilmemiştir. Anlatım kahraman anlatıcı ağzından yapılmıştır.

8.Ö.9.: Metinde basit, bağlı ve birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. Uzun diyalog cümleleri, karşılıklı konuşma kuralları gözetilmeden verilmiştir. Metinde açık ve anlaşılır bir dil kullanılırken sanatsal söylemlere başvurulmamıştır. Metinde kahraman anlatıcı tekniğine yer verilmiştir.

8.Ö.10.: Metinde basit, bağlı ve birleşik cümleler kullanılmıştır. Dolaylı ve doğrudan aktarım cümlelerine yer verilen metinde sanatsal ifadeler kullanılmamıştır. Metinde anlatım açık ve anlaşılırdır. Kahraman anlatıcıya yer verilmiştir.

8.Ö.11.: Metinde basit, bağlı ve birleşik yapı cümleler kullanılmıştır. Karşılıklı diyaloglara yer verilen metinde açık ve anlaşılır bir dil kullanılırken sanatsal söylemlere yer verilmemiştir. Metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır.

8.Ö.12.: Metinde basit, bağlı, sıralı ve birleşik cümleler kullanılmıştır. Dolaylı aktarım cümlelerine yer verilen metinde açık ve anlaşılır bir dil kullanılırken sanatsal söylemlere yer verilmemiştir. Metinde hakim bakış açısı kullanılmıştır.

8.Ö.13.: Metinde basit, bağlı, sıralı ve birleşik cümleler yer almıştır. Yazım ve imla düzenine dikkat edilmeden verilen diyalog cümleleri ağırlıktadır. Anlatım açık ve anlaşılır olup sanatsal söyleyişlere yer verilmemiştir. Metinde kahraman anlatıcı yer almıştır.

8.Ö.14.: Metinde basit, sıralı, bağlı ve birleşik yapı cümleler yer almıştır. Doğrudan ve dolaylı aktarım cümlelerine yer verilen metinde anlatım açık ve anlaşılırdır. Sanatsal söylemler yer almamıştır. Anlatım hakim bakış açısı ile yapılmıştır.

2.9. ÖZET

6.Ö.1.: Baş kahraman olan kız, zengin bir ailenin kızıdır. Ancak arkadaşlarına yaptığı harcamalar yüzünden servetini kaybeder. Hayatına giren başka bir kız sayesinde tekrar zengin olur ve evlenir.

6.Ö.2: Zeynep, yakın arkadaşı Beyzanur ile tanışmasını ve dost olmalarını anlatır. Bu tanışma şu şekildedir: ” Zeynep Edirne’ye halasının yanına gider. Beyzanur halasının komşusunun kızıdır. Onunla yakın arkadaş olurlar. Beyzanur, Zeynep’i kaçırmaya çalışanların elinden kurtarır ve dost olurlar. Zeynep evine döndükten sonra Beyzanur da Zeynep’in yaşadığı yere taşınır. Ancak sonrasında Zeynep’in ailesinin taşınmasından dolayı tekrar ayrılırlar.

6.Ö.3.: Baş kahraman olan çocuk, ormana geziye çıkar. Yaralı bir köpek bulur ve köpeğı eve getirerek tedavi eder. Sonrasında köpeğı sahiplenir ve dost olurlar.

6.Ö.4.: Birbirine bağılı üç arkadaşın araları iki kişi tarafından bozulmak istenmiş ve bu amaçla onlara tuzak kurulmuştur. Ancak bu üç arkadaş birbirlerine duydukları güven sayesinde oyuna gelmeyerek dostluklarına sahip çıkmışlardır.

6.Ö.5.: Bir anne ve kızın eşekleri varmış. Kız ve eşek çok iyi dostmuş. Bir gün eşek kızıdan habersiz gezintiye çıkmış ve kaybolmuş. Kız eşeğin kaybolmasına çok üzölmüş, annesi ile eşeğı aramış ve bulmuşlar. Kız eşeğe kızmış. Kız yaptığından pişman olmuş ve eşekten özür dilemiş. Eşek de kızıdan özür dilemiş.

6.Ö.6.: Canan adlı bir kız varmış. Canan köpeğı ile yakın arkadaşdır. Ancak bir gün Canan’ın köpeğı kaybolur. Köpeğini arkadaşşı Selin sayesinde bulur. Sonrasında Canan başından geçenleri annesine anlatır.

6.Ö.7.: Kaplumbağı yakın arkadaşşı tavşana bir emanet vererek memleketine gitmek için yola çıkar. Ancak yolda verdiği emanetten dolayı içine kurt düşer ve geri gelip emanetini kontrol eder. Sonrasında tekrar yol çıkıp memleketine gider. Dönüşte emanetini sağlam bir şekilde geri alan kaplumbağanın arkadaşına olan güveni artar.

6.Ö.8.: Bir ormanda aslan, tilki, fare ve geyik dostluk içinde yaşamaktaydılar. Bir gün duydukları bir ses nedeniyle pek çok hayvan korkup ormanı terk etmeye başlar. Aslan, fare ve tilki de bu sestten korkup ormanı terk etmek ister ancak geyik ormandan ayrılmak istemez. Geyik bir sabah uyandığında seslerin sebebinin kafeslere koyulup kaçırlan hayvanlardan kaynaklandığını öğrenir ve yaptığı plan ile diğerk hayvanların da yardımıyla kaçırlan hayvanları kurtarır. Aslan, tilki ve fare arkadaşları geyiğı yardım etmedikleri için pişman olurlar, geyik arkadaşlarını affeder ve eskisi gibi olmaya devam ederler.

6.Ö.9.: Fakir bir oğlan ve güzel bir kız varmış. Güzel kız bir gün yolda yürürken fakir oğlanı görmüş ve ona para vermiş. Daha sonra fakir oğlan güzel kızın kaçırıldığını görmüş ve yanına gelen bir köpek ile birlikte kızı kurtarmış. Sonsuza kadar dost olmuşlar.

6.Ö.10.: Meryem adlı bir kız varmış. Bu kızın hiç arkadaşı yokmuş. Bir gün dışarıda karla oynarken kaybolmuş ve Ela adlı bir kız ile tanışmış. Ela ile Meryem arkadaş olmuşlar. Meryem karda kalan izleri sayesinde evine dönmüş ve başından geçenleri annesine anlatmış. Arkadaş edindiği için de çok mutluymuş.

6.Ö.11.: Fatma ve Seher adlı iki arkadaş varmış. Bu iki arkadaş birbirlerine küsmüşler. Seher başkalarıyla arkadaşlık kurmaya başlayınca Fatma, Seher ile durumlarını konuşmuş ve sınıftaki diğer çocuklarla da arkadaşlık kurma kararı almışlar. Bir pasta alarak sınıftaki diğer çocuklarla aralarını düzelterek arkadaşlık kurmuşlar.

6.Ö.12.: Ömer ailesinin geçimini sağlamakla sorumlu bir çocuktur. Bu sorumluluğu nedeniyle kuma hayalinden vaz geçmiş ve çalışmaya başlamıştır. Tanıştığı iyi bir insan sayesinde hem okuluna devam etmeyi hem de çalışıp ailesine bakmayı başarmıştır. Sonunda bir meslek sahibi olmuş ve o da yardıma ihtiyaç duyan insanlara yardım etmiştir.

6.Ö.13.: Rabia adlı prenses görünmezlik gibi olağanüstü özelliklere sahip olduğunu düşünmektedir. Karşılaştığı bir peri sayesinde aslında bu özelliğe sahip olmadığını anlar ve bu peri ile periler diyarına gider. Zamanla oraya alışır ve ömür boyu orada kalır.

6.Ö.14.: Zeynep ve Sevim adlı iki arkadaş satranç turnuvasında rakip olurlar ve oyunu Sevim kazanır. Bunu kabullenemeyen Zeynep arkadaşına iftira atar ve hile yaptığını söyler. Bunun sonucunda birbirlerine küserler. Sınıfta Kezban adlı kızın Zeynep' e iftira atmasının üstüne iki arkadaş tekrar konuşmaya başlarlar ve barışırlar.

7.Ö.1.: Ahmet dayı adında bir adam ve onun hayvanları vardır. Ahmet dayının önce komşusuna verdiği kedisi sonra da köpeği ölür. Köpeğinin yavruları Ahmet dayıyı başka bir köpeğin saldırısından kurtarır ve Ahmet dayı ölen köpeğine minnettarlığını dile getirir.

7.Ö.2.: Sevcan, hayvan sever biridir. Köpeği ile ormana gittiği bir gün tuzağa düşer ve havada asılı kalır. Köpeği, Sevcan'ın babasının ormana gelmesini sağlayarak Sevcan'ın kurtarılmasını sağlar.

7.Ö.3.: Baş kahraman olan çocuk, mahalle arkadaşları ile oynarken yine mahalleden olan Met'in teknoloji bağımlılığı yüzünden kaza geçirmesine şahit olur. Mert bu kazadan sonra teknoloji bağımlılığından kurtulup mahalle arkadaşları ile yakınlık kurar.

7.Ö.4.: Bilge, sporla ilgilenen bir ailede yaşamaktadır ancak Bilge tüm arayışlarına rağmen kendisine uygun spor dalını bulamamaktadır. Parkta zaman geçirdiği bir sırada yola doğru koşan köpeği kurtarmak için köpeğin peşinden koşan Bilge, ne kadar hızlı koştuğunu fark eder ve koşu sporuna yönelmeye karar vererek arayışını sonlandırır.

7.Ö.5.: Ali, Mehmet, Veli ve Erdem adlı arkadaşlar heyecanla karın yağışını beklemektedirler. Kar yağdığında ise sözleştikleri gibi oyun oynamak için dışarıda görüşürler ancak Erdem eldiveni ve boyunluğu olmadığı için onların yanına gelemez. Ali, Mehmet ve Veli ise bunu öğrenince Erdem' e eldiven boyunluk alarak arkadaşlarının kendilerine katılmasının mutluluğunu yaşarlar.

7.Ö.6.: Baş kahraman ve kardeşi yaşadıkları şehir olan İstanbul'dan ayrılıp Sivas'a gitmek zorunda kalmıştır ve bundan dolayı çok üzgündür. Arkadaşlarından ayrılmanın verdiği mutsuzluk ve yalnızlık onun hayatını olumsuz etkilemiştir. Gittiği okulda arkadaşlık kurması onun yeni hayatına alışmaya başlamasını sağlamıştır.

7.Ö.7.: İki yakın arkadaşın aralarının açılması sonucu arkadaşlardan birisi kendine yeni bir arkadaş bulmuştur. Bu çocuk maddi sıkıntı yaşamaya başlar ve yeni arkadaşı maddi durumu iyi olan birisi olduğu için ondan yardım ister. Ancak arkadaş ona yardım etmeyi kabul etmez. Çocuk yeni arkadaşının kendisini yüz üstü bırakması sonucu eski arkadaşına gider ve barışırlar. Birlikte maddi sıkıntıyı çözerler.

7.Ö.8.: Ece okula giderken gördüğü yaralı kediye çantasına koyarak okula götürür. Ancak kedi sınıfta miyavlayınca Ece'nin öğretmenini kediye fark eder ve Ece kedinin yarasını öğretmenine gösterir. Öğretmen kediye veterinere götürür. Kedinin sahibi kedisini aramak için geldiği klinikte kedisin görür. Ece ve öğretmenini kediye sahibine vermenin mutluluğunu yaşarlar.

7.Ö.9.: Bir ülkenin kralının hiç çocuğu yokmuş. Bir gün bir cadı krala gelerek onun çocuk sahibi olmasını sağlayacağı ancak çocuklardan birini kendisinin alacağını söyler. Kral bu teklifi kabul eder. Kralın üç oğlu olmuş. Kral bu üç çocuktan birini daha çok severmiş. Cadı anlaşma gereği çocuğun birini istemiş. Kral diğer iki çocuğu sırasıyla verse de cadı kabul etmemiş ve kralın en sevdiği çocuğu istemiş. Kral çocuğu vermiş ama dayanamayarak cadıyla savaşmış ve cadıyı öldürerek çocuğunu almış.

7.Ö.10.: Tombul karınca , tembel bir karıncaymış. Çalışkan ailesinin topladıklarıyla hayatını sürdürürken bir kıtlık olmuş ve karınca ailesi zor günler geçirmiş. Aldığı ders ile tombul karınca tembelliği bırakıp çalışmaya başlamış.

7.Ö.11.: Arkadaşları tarafından sevilen ve saygı duyulan Nehir, okula yeni gelen Zehra ile yakın arkadaş olur. Zehra ve Nehir birlikte resim yarışmasına katılır ve kazanırlar. Aldıkları ödül ile bir çocuğa yardım ederler. Bu davranışları herkesten takdir toplarken onlar da dostluklarını pekiştirirler.

7.Ö.12.: Köyün birinde çobanlık yapan Mehmet, hayvanları otlatırken bir ihtiyar ile tanışır ve arkadaş olurlar. İhtiyar bir gün hastalanır ve Mehmet çobana bakar ve onu iyileştirir. Böylece arkadaşlıkları, ömür boyu sürecek dostluğa dönüşür.

7.Ö.13.: Eda bayram nedeniyle çok fazla şeker toplamış ve topladığı bütün şekerleri kısa sürede tüketmiştir. Bunun sonucunda dişleri ağrıyan Eda'yı ailesi doktora götürür ve dişlerinin çürüdüğünü öğrenince pişman olur.

7.Ö.14.: Aybüke telefon bağımlısı bir kızdır. Aybüke'nin bu durumundan ailesi ve arkadaşları rahatsızlık duymaktadır. Aybüke'nin arkadaşları doğum gününde ona sürpriz yapar ve Aybüke onları ihmal ederek yaptığı hatanın farkına varır ve bu hatayı tekrar etmeyeceğine dair ailesine ve arkadaşlarına söz verir.

8.Ö.1.: Metnin baş kahramanı olan çoban, bir gün kuzularını otlatırken yaralı bir kuzu bulur. Bu kuzuyu iyileştirir ve sonrasında o kuzunun, vefat eden babasının kuzusu olduğunu anlar. Çoban bir gün yine kuzularını otlatırken uçuruma düşer ve onu bu durumdan babasının kuzusu kurtarır.

8.Ö.2.: Baş kahraman olan çocuk, arkadaşından ayrılır ve üzüntü içinde ormana gider. Yürüyüş sırasında bir köpek bulur. Sonrasında ormanda kaybolur. Bulduğu köpek ona yiyecek getirir. Ertesi gün birlikte evin yolunu bulup eve dönerler. Köpeği sahiplenir.

8.Ö.3.: Muhammed bir kitap alır ve kitapta okuduğu dostluk temalı hikayeyi bizlere anlatır. Bu hikayede hiç dostu olmayan bir çocuğun yardım ettiği bir başka çocukla dostluk kurması anlatılır.

8.Ö.4.: Baş kahramanın arkadaşı Ayşe, Simge adlı bir kız tarafından okulda ağlatılır ve Simge ertesi gün de başka bir kızı ağlatır. Bunun üzerine başkahraman Simge ile ilgili bilgi toplar ve onun anaokulundan beri sıkıntı çıkaran biri olduğunu ve kimsenin onunla arkadaşlık yapmadığını öğrenir. Simge ile konuşmaya karar verir ve konuşma sonrasında Simge ve başkahraman arkadaş olur. Başkahraman, Ayşe ile Simge'nin arasını da düzeltmek ve Simge'yi topluma kazandırmak için uğraşır.

olmadığını öğrenince onunla arkadaş olur. Başkahraman bir kaza geçirir ve yanında sadece bu yeni arkadaşı vardır. Böylece ne kadar güzel bir dostluğunun olduğunu fark eder.

8.Ö.14.: Mustafa ve Mert çok yakın iki dosttur. Bu iki dostun aileleri anlaşılamamaktadır. Bir zaman sonra bu iki arkadaşın araları açılır ve görüşmezler. Aradan yıllar geçtikten sonra karşılaşır ve birbirlerini ne kadar özlediklerini fark ederek barışırlar. Onların sayesinde aileleri de barışır ve mutlu bir şekilde yaşarlar.

2.10. SONUÇ CÜMLESİ

6.Ö.1.: Metnin sonuç cümlesi 20. cümlede “ Esra’ya sarıldı, sonra zengin ve iyi kalpli biriyle evlendi, diğer arkadaşları da yaptıklarına çok utandılar.” cümlesi olmuştur ve metnin ana izleğine gönderim yapmıştır.

6.Ö.2.: 21 ve 22. cümlelerde “ İşte böyle arkadaşlar, bazı dostlar olur ki insanı çok sevip onun için fedakarlıkları gözü kapalı yaparlar. Umarım herkesin böyle arkadaşları vardır. Çünkü herkes sevilmeyi hak eder.” cümlesi metnin ana izleğine gönderim yapan sonuç cümlesi olmuştur.

6.Ö.3.: Metnin sonuç cümlesi 15. cümle olan “...minik köpeklerle türlü türlü oyunlar oynamışlar ve sonsuza kadar dost kalmışlar.” cümlesidir.

6.Ö.4.: Metnin son cümlesi olan “Bir daha ne o kızlarla konuşmuşlar ne de onların yanına gitmişler” tümcesi metnin sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

6.Ö.5.: Metnin 13 ve 14. cümleleri metindeki olayı nihayetlendiren sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

6.Ö.6.: -

6.Ö.7.: Metnin son cümlesi aynı zamanda temel önermeye atıfta bulunan sonuç cümlesidir.

6.Ö.8.: Metnin 25. tümcesi metinde anlatılan olayı olumlu sonuca bağlayan sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

6.Ö.9.: Metnin 17. cümlesi anlatılan olayı nihayetlendiren sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

6.Ö.10.: Metnin son cümlesinde yer alan “Meryem buna çok sevinmiş” ifadesi temel izleğe gönderimde bulunan sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

6.Ö.11.: Metnin 11 ve 12. cümleleri metnin temel izleğine yönelik tümce olmuştur.

6.Ö.12.: -

6.Ö.13.: 11 ve 12. cümleler metnin sonuç cümlesini oluşturmaktadır. Prens Rabia'nın peri diyarında kalması ve oraya uyum sağlaması anlatılmaktadır.

6.Ö.14.: 30. Cümle metnin temel fikrine yönelik sonuç cümlesidir.

7.Ö.1: Metnin sonuç cümlesi, 15. cümle olan "Pamuk'un yavrusu imdadına yetişmiş ve "Ben köpeğime çok iyi bakmışım ki yavruları da beni korudu." demiş ve dostlukları sonsuza kadar sürmüş." ifadeleridir. Metnin ana izleğine gönderimde bulunmuştur.

7.Ö.2.: Metnin temel izleğine gönderimde bulunan " Sevcan, bir köpek de olsa dostluğun ne olduğunu anlamıştı." cümlesi 17. cümle olup sonuç cümlesini oluşturmaktadır.

7.Ö.3.: Metnin 20. cümlesi olan ve temek izleğe gönderimde bulunan " Mert iyileşti ve bizimle zaman geçirmeye başladı, yedi arkadaş çok güzel zaman geçirdik." cümlesi sonuç cümlesini oluşturmaktadır.

7.Ö.4.: 28-29. cümleler metnin sonuç cümlesini oluşturmaktadır.

7.Ö.5.: Metnin son cümlesi aynı zamanda metnin sonuç cümlesini oluşturmaktadır.

7.Ö.6.: Metnin 15. cümlesi sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.7.: 30-32. cümleler metnin temel önermesine yönelik sonuç cümlesidir.

7.Ö.8.: Metnin 40-43. cümleleri metindeki olayı nihayetlendiren sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.9.: Metinde 18. cümle temel düşünceye atıfta bulunan sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.10.: Metnin 13. cümlesi olan "Çalışmanın ne kadar güzel bir şey olduğunun farkına varmış." metindeki olayı nihayetlendiren sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.11.: Metnin son cümlesi olan " Böylece çok kuvvetli arkadaşlık sağlamışlar." sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.12.: Metnin 21. cümlesi metnin sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.13.: Metnin son cümlesi olan "Her şeyin fazlası zarardır." ifadesi, metnin sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

7.Ö.14.: Metnin 16. cümlesi olan “Artık güzel, başarılı, teknolojik alet olmayan bir hayat Aybüke’yi ve arkadaşlarını bekliyormuş.” İfadesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.1.: Metnin 21- 24. cümleleri olan “ bulduğu ve iyileştirdiği kuzu yardım etmiş. ... O günden sonra çoban ve kuzusu ölene kadar birlikte yaşamışlar.” cümlesi temel izleğe gönderimde bulunan sonuç cümlesidir.

8.Ö.2.: Metnin temel izleğine gönderimde bulunan “Anne, baba yolumu kaybettim, yoksa gelecektim. Yanımda arkadaş getirdim.” demiş. Annesi ve babası sevinmiş. Hep beraber mutlu mesut yaşamışlar.” cümlesi 24 ve 25. cümleler olup sonuç cümlesini oluşturmuştur.

8.Ö.3.: Metnin 18-23. cümleleri olan “ Çocuk yerinden kalkmaya çalışır ve kalkamaz, çocuğu kucaklayarak hastaneye götürür. Orada çocuğun ayağının kırıldığını öğrenir ve sonra çocuğun odasına gittiğinde “Geçmiş olsun. İyi misin?” diye sorar. Çocuk “İyiyim iyi, teşekkür ederim.” demiş. Bundan sonra dost olarak yaşarlar. Hikaye de burada sona ermiş.” ümleri metnin sonuç bölümünü oluşturur.

8.Ö.4.: Metnin “Simge’ye benim onunla arkadaş olabileceğimizi söyledim o da zaten yalnız olduğu için kabul etti.” cümlesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.5.: Metinde yer alan “Güzel bir haftaymış onun için, Esra günlük tutmuş bu günün çok güzel bir gün olduğunu ileride unutmamak için.” ifadesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.6.: Metinde “Bir koyun için birbirimize küstük, bir daha asla birbirimize küsmeyelim...” ifadesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.7.: Metinde “Güç olan kahraman ölmek değil, kahramanca yaşamaktır.” cümlesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.8.: Metinde yer alan “...özür dilediler eki günlerde benimle dalga geçtikleri için. Ben onların özürlerini kabul ettim, nasıl olsa eski arkadaşlarımdı.” cümlesi sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

8.Ö.9.: Metnin sonunda yer alan “...komşu değil aile gibiyiz, herkes birbirini çok seviyor, çok iyi geçiniyoruz ve Beyza benim ilk arkadaşım olduğu için çok mutluyum.” ifadesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.10.: Metnin sonunda yer alan “İyi bir dost her şeyden daha değerli ve öneliymiş. Bunu bir kez daha anlayıp kıymetini de anlamış oldum.” cümlesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.11.: Metnin sonuç bölümünde yer alan “Ama üçü bir arada oldukları için hiçbir şey umurlarında değildi ve bir daha ayrılmamak için birbirlerine söz verdiler.” ifadeleri sonuç tümcesi olarak verilmiştir.

8.Ö.12.: Metinde “Çocuğun abisi artık herkese iyi davranıyormuş. Hiç kimseye kötülük yapmıyormuş.” sonuç cümlesine yer verilmiştir.

8.Ö.13.: Metinde “Çok mutlu oldum çünkü artık gerçek bir dostum vardı.” ifadesi sonuç tümcesi olarak yer almıştır.

8.Ö.14.: Metinde “Mustafa ve Mert de ailelerinin barışmasına mutlu olmuş ve hep birlikte oturup dostluğun önemini bir kez daha anlamış ve hissetmişlerdir.” ifadeleri sonuç cümlesi olarak yer almıştır.

2.11. İZLEK

6.Ö.1.: Gerçek dostluğun zor günlerde ortaya çıktığı ana izlek olurken kötülük yapanların bir gün muhakkak pişmanlık duyacağı alt izlek olarak verilmiştir.

6.Ö.2.: Metinde, gerçek dostlukların fedakarlık gerektirdiği ana izlek olarak verilmiştir.

6.Ö.3.: Metinde yardım sever olmamız, iyilik yapmamız gerektiği ana izlek olarak verilmiştir.

6.Ö.4.: Metinde “Gerçek dostluklar tüm sorunların üstesinden gelebilir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.5.: “Öfke ile hareket etmek pişman olacağımız sonuçlara sebebiyet verebilir.” izleği yer almıştır.

6.Ö.6.: Metinde “İnsanlar ve hayvanlar dostluk kurabilir” izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.7.: Metinde “Gerçek dostluk içinde güven duygusunu barındırır.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.8.: Metinde “Gerçek dostlar birbirine güvenip birbirine destek olanlardır.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.9.: Metinde “Yaptığımız küçük iyilikler günün birinde büyük faydalar olarak karşımıza çıkabilir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.10.: -

6.Ö.11.: Metinde “İnsanlar, başkalarına nasıl davranırlarsa o şekilde karşılık görürler.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.12.: Metin “ Merhamet ve vefa” duyguları insana daima kazandıran ve güzel bir hayata ulaştıran anahtardır.” izleği üzerine kurulmuştur.

6.Ö.13.: Metinde “İnsanların bir gün hayallerine kavuşabileceği” izleği verilmeye çalışılmıştır.

6.Ö.14.: Metinde “Hırslarımıza yenik düşüp pişman olacağımız davranışlarda bulunmamalıyız.” izleği yer almıştır.

7.Ö.1.: Metinde, her canlının yaşama hakkı olduğu alt izlek olarak verilirken, yaptığımız iyiliklerin karşılığını bir gün muhakkak bulacağımız fikri ana izlek olarak sunulmuştur.

7.Ö.2: Metinde, hayvanların dahi iyilik ve vefa duygularına sahip olduğu alt izlek olarak verilirken iyilik yapan insanların yaptığı iyiliklerin karşılıksız kalmayacağı ana izlek olarak verilmiştir.

7.Ö.3.: Metinde, teknoloji bağımlılığının olumsuzlukları alt izlek olarak verilirken gerçek dostlukların vefalı olmayı gerektirdiği temel izlek olarak verilmiştir.

7.Ö.4.: Metinde “Her insan azimli olup pes etmediği sürece arayışlarının sonucunu alacaktır.” izleği verilmektedir.

7.Ö.5.: Metinde “Gerçek dostluklar, yardımlaşmanın ve mutluluğu paylaşmanın yer aldığı dostluktur.” izleği verilmektedir.

7.Ö.6.:Metinde “İnsanlar zamanla her duruma alışıp uyum sağlayabilir.” temel izleği verilmiştir.

7.Ö.7.: Metinde “Dost kara günde belli olur.” İzleği verilmiştir.

7.Ö.8.: Metinde “Yardıma ihtiyacı olan tüm canlılara yardım etmek bir insanlık görevidir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

7.Ö.9.: Metinde “İnsan sevdikleri için gereken mücadeleyi verebilmeli.” temel izleği verilmiştir.

7.Ö.10.: Metinde “Çalışmak ve çevremize faydalı olmak güzeldir.” izleği yer almıştır.

7.Ö.11.: Metinde “İyilik ve yardımlaşma hayatımızı anlamlı kılar.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

7.Ö.12.: Metinde “Dost kara günde belli olur.” izleği verilmiştir.

7.Ö.13.: Metinde “Her şeyin fazlası zarardır.” temel izleğinin yanında “ Sağlıklı beslenmeye dikkat etmeliyiz.” yardımcı izleği de verilmiştir.

7.Ö.14.: Metinde “Teknolojik aletlerin bağımlısı olup hayatımızı anlamlı kılan şeylerden uzaklaşmamalıyız.” izleği verilmiştir.

8.Ö.1.: Metinde, iyilik yapan kişilerin muhakkak karşılığını alacağı temel izlek olarak verilmiştir.

8.Ö.2.: Metinde iyilik ve vefanın sadece insanlar için değil hayvanlar için de geçerli değerler olduğu ana izlek olarak verilmiştir.

8.Ö.3.: Metinde, gerçek dostluklar kurmanın yolunun iyilik, vefa ve fedakarlıktan geçtiği ana izlek olarak verilmiştir.

8.Ö.4.: Metinde “İyilik, insanları iyileştirir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.5.: Metinde “Karne günleri, hemen hemen her öğrencinin ileride mutlulukla hatırladığı güzel ve özel anlardır.” izleği yer almıştır.

8.Ö.6.: Metinde “Gerçek dostluk, küçük anlaşmazlıkları atlatıp yıllarca devam edebilecek güce sahiptir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.7.: Metinde “İnsanlara faydalı olarak yaşadığımız hayatı anlamlı kılabiliriz.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.8.: Metinde “Kimsenin kalbini kırmamalıyız.” Yardımcı izleğinin yanı sıra “Geçmişte yaşanan olumsuz olaylara takılıp kalmamalı, geleceğe odaklanmalıyız.” temel izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.9.: Metinde “Sabır ve yardımlaşma ile tüm zorluklar aşılabılır.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.10.: Metinde “İyi bir dost her şeyden daha kıymetlidir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.11.: Metinde “İyilik her zaman kazanır.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.12.: Metinde “İyilik tüm kötülükleri yenebilecek güçtedir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

8.Ö.13.: Metinde “Dost kara günde belli olur.” temel izleği yer almıştır.

8.Ö.14.: Metinde “Gerçek dostluk her türlü sıkıntıyı atlatacak güce sahiptir.” izleği verilmeye çalışılmıştır.

Ek 2. Metin Değerlendirme Rubriği

Uygunluk Düzeyi		Yeteriz	Kısmen Yeterli	Yeterli
Yeterlilik alanları				
Sözcüksel Bağlaşıklık Unsurlarını Doğru Ve Etkili Kullanma	Yinelemeler			
	Eş dizimsel örüntüleme			
Dil Bilgisel Bağlaşıklık Unsurlarını Doğru Ve Etkili Kullanma	Gönderim			
	Değiştirim			
	Eksilti			
	Bağıntı ögeleri			
	Koşutluk			
	Zaman ve görünüş			
	Örtük anlatım			
Bağdaşıklık Unsurlarını Doğru Ve Etkili Kullanma	İşlev			
	Başlık			
	Anahtar sözcükler			
	Ana düşünce tümcesi			
	Konu			
	İçerik şeması			
	Konu değişimi belirleyicileri			
	Biçem			
	Özet			
	Sonuç tümcesi			
	İzlek			

Ek 3. Metin Başarısı Değerlendirme Ölçeği

Öğrenci No:

ÖLÇÜTLER	Konu Bütünlüğü (15 puan)	Olay Kurgusu (15 puan)	Başlık Uygunluğu (15 puan)	Yazım ve Noktalama Kurallarına Uygunluk (15 puan)	Genel Dil Kurallarına Uygunluk (15 puan)	Metin Planı (10 puan)	Anlatım Başarısı (15 puan)	Toplam
PUAN								

Subject :

Date :/...../.....

Dost Kara Günde Belli Olur

Bir zamanlar iki tane yakın arkadaş varmış. Birbirlerini çok sever. Zor durumda birbirlerine destek olurlarmış. Bir gün bir sebepten dolayı araları açılmış. Hatta konuşamayacak duruma kadar gelmişler. Etraftaki insanlar bu iki sıkı arkadaşın nasıl bu duruma düştüğünü bir türlü anlayamamışlar. İnsan tabii arkadaşından ayrılınca yeni arkadaş bulması gerekir. Birisi de öyle yapmış. Kendisine bir arkadaş bulmuş. Arkadaşı eski dostu gibi değilmiş. O da neden olduğunu tam bilmiyormuş. Ama arkadaşına karşı özlem duyuyormuş. Nasıl olur da böyle bir arkadaş kaybetmişti ki? ...Günler günleri kovalamış. Çocuk darda düşmüş. Maddi sıkıntıları varmış. Eğer evin kirasını ödeyemezlerse evden çıkarılacağı söylenmiş. Çocuk ne yapacağını şaşırmış. En iyisinin arkadaşının yanına gitmeyi düşünmüş. Onun yardımcı olabileceğini zannetmiş. Çünkü onun çok parası varmış. Ama zannettiği gibi olmamış. Çünkü arkadaş onu geri tepmiş. Ne yapacağını bilmeyen çocuk en iyisinin eski dostunun yanına gitmeyi düşünmüş. Çünkü onun yokluğu çok ağırına gitmişti. Bir gün yanına gitmiş. Dostunun tek başına olduğunu görmüş. Kendisinden sonra kimseyle meğer konuşmamış. Kendisinden utanan çocuk ondan gidip özür dilemiş ve barışmışlar. Ev meselesine gelince iki sıkı dost çalışarak parayı ödemiş. Çocuk ondan sonra anlamış böyle arkadaşın kıymetini bilmesi gerektiğini. Böylece anlamış olduk neymiş dost kara günde belli olur demiş atalarımız.

EDA'NIN DİŞİ

Bayram günüydü. Edo bayram geldiği için çok mutluydu çünkü seker toplamaya gidecekti. Her bayram bayleydi. Edo bayram üç gün diye her gün seker toplamaya gidiyordu ve bu sekerlerin hepsini yiyordu. Bayramın sonuncu günüydü ve Edo'nun sekerleri bitmişti. Bu yüzden Sabah sekizde evde çıktı ve bütün gün seker topladı. Boneleri de seker yiyordu ve bu yüzden sekerleri oracıkta yiyordu. ve Edo neden ağladığını anlamıyordu, aslında sekerleri kendisi yiyordu. Akşam olana kadar seker topladı. Resmen iki torba toplamıştı ve bayram bitti. Okullar açılmıştı artık Edo sabah kahvaltısı yapmak yerine seker yiyip gidiyordu. Serviste bile çikoloto seker yiyordu. Bu bayramda para yerine seker toplamıştı. Edo derste bile hocalardan gizli yiyordu. sanki dişinde ağrı var gibi hissediyordu ama umursamıyordu. Edo'nun arkadaşları Edo'yu uyurdu çok fazla seker yeme dişlerin ağrı dedi. Ama Edo umursamadı ve hâlâ yiyordu. Akşam yemğinde bile çikoloto seker yedi. Annesi Edo'ya yemek yemesini söyledi. Edo umursamadı ve yatmaya gitti. Sabah olduğunda Edo'nun dişi çok ağrıyordu. Annesini uyandırdı ve Annesine dişinin ağrıdığını söyledi. Edo'yu hastaneye götürdüler ve Doktor Bay Edo'yu muane etti. ve Edo'nun dişlerinin cürüdüğüne söyledi. Buda Edo'ya ders oldu. Her şeyin sonu var. Her şeyin sonu var.

Subject :

Date :...../...../.....

Sıkı Dost

Ben Zeynep dördüncü sınıfta gidiyorum. ama bu okuldan hiç memnun değilim. Arkadaşım Öge beni çok üzüyor. Oysaki üçüncü sınıftaki arkadaşlarım bana çok iyi davranırdı. Onlar yüzünden öğretmenlerim hep bana kırıyor. Eski sınıfımı çok özledim. Öğretmenimi heleki Beyzanur'u o beni çok sevdi. Zaten beşinci sınıfta buradan gideceğiz. Şimdi size canım arkadaşım Beyzanur ile nasıl birbirimize bu kadar bağlı bir dost olduğumuzu anlatacağım. "Bir salı günü yaz tatilinde Edirne'ye gitmiştik. Orada Melek halamın evinde kalıyorduk. ve halamın çok sevdiği bir kameşusu vardı ve onun, benim yaşımdaki kızında ben çok sevmiştim. Çünkü o bana çok samimi davranıyordu. Onunla her zaman oynamak istiyordum. Her gün onun yanına gidip onunla birlikte aşağı sokağın başındaki Parka giderdik. Taki o güne kadar. Birkaç oyuncakımızla Parka gidiyorduk. Yolda birileri önümüze çıktı ve bizim yolumuzu kesti. Tam beni alıp kaçacakken Beyzanur onların önüne atılıp beni kurtardı ama onu alıp kaçtılar. Ne yapacağımı bilemiyordum. Psikolojim bozulmuştu. Kaçarak halamın kameşusu olan Beyzanur'un annesi Ayşe hanımın evine kaçtım. O kadar korkmuştum ki göz yaşlarına hakim olamıyordum. Ayşe teyzeye er güç Beyza'nın kaçıldığını anlattım. ve Şehiz Saat sonra Beyzanur bulundu. Ama daha hiç görüşmedik. Bir hafta sonra İstanbul'a gittik ve okullar açıldı. Bir hafta sonra yeni biri geldi ve bu gelen kişi Beyzanur'du. Çok mutlu oldum ama taşındığımız için yine Beyzanur'la atıldık ve şimdiki sınıfta geldim. İşte böyle arkadaşlar bağı dostlar olur ki insan, çok sevip onun için fedakarlıkları gözü kapalı yaparlar. Umarım herkesin böyle arkadaşları vardır. Çünkü herkes seilmeyi hak eder.

ARKADAŞLIK

Bir kız varmış. Bu kızın adı Nehirmiş. Bu kız 10 yaşındaymış. Tüm arkadaşlarına karşı Saygı gösterir ve onlara yardım edermiş. Yardım ettiği için ve arkadaşlarına karşı iyi davrandığı için arkadaşları onu çok Severmiş. Ona Saygılı davranırlarmış. Bu arkadaşlarının adları: Buse, Elif, Öge.

Eğer arkadaşları ona kötü bir davranışta bulunursa arkadaşlarına kızarak onları hep uyarırmış. Arkadaşları onun bu davranışını çok Severmiş. Arkadaşları da ona öyle davranırlarmış. Nehir'in Sınıfına bir gün yeni bir kız gelmiş. Bu kızın ismi Zehraymış. Bu kız 10 yaşındaymış. Nehir onunla tanışmış da nehrinle. İlk sıde tanıştıklarına memnun olmuş. Nehir ve Zehra çok iyi bir arkadaş olmuşlar. Öğretmenleri bir gün Yıldızlı Gece Resmini yapmalarını istemiş. Yarımaya gireceklermiş. 1 dona 400 TL veriyorduk. Tenevüs olduğunda Öğretmenlerine beraber yapabildikmiyiz diye sormuşlar. Öğretmenleri olur demiş. Ve ertesi gün bir kafede buluşmuşlar. İlk de birbirlerine görev dağılımı yaparak resmi tamamlamışlar. Okula götürmüşler Öğretmenleri çok beğenmiş ve onların 1- Sealmiş. 400 TL vermişler 200 TL'sini Nehir 200 TL'sini Zehra almış. Bu Parayı Okulda okumak isteyen bir öğrenciye vermek istemişler. Herkes çok duygulanmış herkes onları alkışlamış. Öğretmenleri bu davranıştan dolayı onları tebrik etmiş ve onlarla gurur duymuş. Böylece çok duyetir bir beraberlik sağlamışlar.

BİLGE HANGİ SPORU YAPACAK?

Bilge'nin ailesinde herkes spor yapıyordu. Babası iyi bir yüzücüydü. Annesi jimnastik yapardı. Ağabeyi basketbol oynar kardeşi de buz pateni yapmayı severdi. Sadece Bilge spor yapmıyordu. Basketbolu, voleybolu ve yüzmeyi denedi. Hangisinde yeteneği olduğunu anlamıyordu. Canı çok sıkılmıştı. Hangi sporu yapacaktı? (...)

- Tüm spor dallarını tek tek deneyememlisi yüzlerce var, dıyarak üzülüyordu.

Düşünebilmek için parka gitti. Bir banka oturdu. İnsanlar koşuyor yürüyor. Çocuklar oyuncaqlarla oynuyor, bir kız minik köpeğini gezdiriyordu. Bilge dalgın dalgın düşünürken bir anda köpeğini gezdiren kızın gılgığı ile uykulandı.

- Ya daım edin! Köpeğin elinden kaçtı. Vola koşuyor!

Birkaç kişi köpeği yakalamak için koşmaya başladı. Bu kasanın içinde Bilge'de vardı.

Minik köpeği bir an önce yakalamak için öyle hızlı koşmaya başladı ki kendisi ile birlikte kasanın tümünü geçti.

Biraz sonra hızla kasanın köpeği tasmaından yakaladı.

Sahibine teslim ettiğinde ise etrafındaki herkes onu alkışladı. Köpeğin sahibi kız!

- Teşekkür ederim. Ne kadar hızlı koşuyorsunuz, koştuğunuz? Bilge!

- Hayır, değilim ama minik köpeğimiz sayesinde yarın hemen koşu çalışmalarına başlayacağım. Dedi.

Antık hangi spora yeteneğini olduğunu anladığı için mutluydu.

SEVİMLİ DOSTLAR

Birbirini çok seven dört en iyi arkadaş varmış. Birbirleriyle iyi geçen birbiri üzmeyen özelliklerde birbirlerini kumzalamış. Bu arkadaşları **Aslan, tilki, fare ve geyik** birbirlerini hep sevelermiş. Bir gün oyun oynarken bir ses duymuşlar sanki bir hayvan sesiymiş gibiydi. Duyulan ses: koş- verip oyunlarını oynamaya devam ettiler. Ama içlerinden geyik bu sestən iyice şüphelenmişti. Bu sesler her gün devam etmekteydi. Bazı hayvanlar bu seslerden korkup ormanı terk etmeye başlamıştı. **Aslan, tilki, fare ve geyik** artık bu seslerden hoşlanmıyordu. Aslan dedi ki: Bu seslerden iyice bıktık b. z. de diğer hayvanlar gibi ormanı terk etmeliyiz. **Tilki ve fare** aslana katılmışlardı ama birtek geyik katılmamıştı. Geyik dedi ki: Burası bizim evimiz biz burayı nasıl terk edelim dedi. Aslan: Burası evimiz olabilir ama buradada tehlikeli şeyler olabilir demiş aslan. Gereklince herkes uyumas. Sabah olduğunda yine aynı seslerle geyik hemen uyanıp seslerin olduğu yere doğru gitmiş. B. de ne görsün hayvanları kısıp kafeslere koymuşlardı. Geyik bunun için bir a. z. um bulamadı ve bir anda aklına çok iyi bir fikir geldi. ama bunu tek başına yapamazdı. ormanda kalan hayvanlardan yardım almalıydı. Bunu herkese anlattı. Bazıları katılmayıp ormanı terk etmeye karar verdi. Geride kalanlar geyiğin fikrini uygulamaya başladı. Ve herkes planda ne idiyorsa onu yapmaya başladı. Planın ise yarasına herkes çok sevinmişti. **Aslan, tilki ve fare** geyiğe katılmadıkları için üzgündüler ama geyik affedip yeniden eskisi birbirlerini çok seven arkadaşlar olmuşlardı.

İLK ARKADAŞ

Merhaba arkadaşlar benim adım Büsra 13 yaşımdayım, ailemle hatay'da yaşıyorum babam bir Sanayide çalışıyor annemse ev hanımı. Ben bazen çok sıkılıyorum çünkü hiç arkadaşım yok. O yüzden çok üzülüyorum kimse benimle arkadaşlık kurmak istemiyor, ama ben o kadar kötü birisi değilim benimle neben böyleler hiç bilmiyorum neyse elbet bir gün arkadaşım olur.

Bir ay sonra... Babamın işleri çok kötü gitmeye başladı ve aile dânenimiz bozuldu annem mutsuz babam mutsuz ben mutsuzum. Babam birgün yüzü düşük bir şekilde eve geldi ve umutsuz bir şekilde yutunarak şöyle dedi: "Gök üzüldüm bu olanlar hepimizi çok üüyor bunu ben de biliyorum yani söylemek istediğim şey seni üzebilir ama geleceğimiz için bunu yapmak zorundayız yani burdan taşınmamız gerek yani bir iş bulmalıyım hemen cantalarınızı hazırlayın yola çıkalım". Dedi annem ise üzükrek ağlamaya başladı ama yapacak bir şeyim yoktu belki de bu benim için daha iyi olabilir, çünkü benim burada hiç arkadaşım yok belki geleceğimiz yerde arkadaşım olabilir. Annem cantaları hazırladıktan sonra arabaya binip izmire gittik oradan birkaç gün geçti babam hala iş bulamamıştı. Annemle beraber evin bahçesindeki çiçekleri suluyorduk ve bir kadın geldi annem ve benimle tanıştı, adı Bahar mı? bana çok iyi davranıyor ve bize öğrendim benimle aynı yasta bir kız varmış adı Beyza'yım ve bahar teyze bizi tanıştırdı. Beyzayla ben oyun oynayıp eğlendik beyzaya şöyle dedim "Beyza biliyor musun? benim hiç arkadaşım olmadı sen benim ilk arkadaşımısın seni çok seviyorum", beyza şöyle karşılık verdi "Büsrâ emniyetli seninle aynı sınıfları yaşıyorum benimde hiç arkadaşım yoktu sende benim ilk arkadaşımısın". Bu sırada da annem ve bahar teyze cardağa geçmiş konuşuyorlardı. annem bahar teyzeyle olan biteni anlatıyordu.

Size misafirlige geliniz o sırada konuşuruz. ve akşam oldu bahar teyze ve beyza ve ahmet amca bize geldiler, ahmet amca ve babam konuşmaya başladı babam dan biteni anlattı, Ahmet amca babamı ofiste çalışması için ikna etti babam kabul etti, akşam çok eğlendik, bahar teyze ler evlerine gitti. sabah oldu ve. Annem beni beyzanın okuluna yazdı, beraber okula gittik öğretmenimle tanıştım babam ahmet amcayla ofise gitti. ve öğle de bir okuldan çıktık bahar teyze ve annem alışverişe gittiler. akşam olunca ahmet amca ve babam eve geldiler. çok iyi geçiniyoruz komşu değil aile gibiyiz herkes birbirini çok sever çok iyi geçiniyoruz ve beyza benim ilk arkadaşım olduğu için çok mutluyum

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Ünzile AKKAYA
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: T.C. Doğum Tarihi ve Yeri:
İletişim Bilgileri	E-posta:
Öğrenim Bilgileri	Lise: 2007-2011 Açık Lise Lisans: 2011-2015 Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü Yüksek Lisans: 2018-2024 Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Programı
İş Deneyimi	2015-halen: MEB Türkçe Öğretmenliği